

**Diepe wortels,
sterke vleugels**

Inhoud

Profiel.....	3
Overzicht kerncijfers.....	4
Boodschap van de Raad van Bestuur.....	5
Hoe creëren we waarde voor onze stakeholders?.....	7
Belangrijkste gebeurtenissen.....	9
Financiële analyse*.....	10
Geconsolideerde jaarrekening 2018*.....	23
Verkorte jaarrekening van bpost NV*.....	109
Verklaring van de verantwoordelijke personen*.....	111
MVO-verslag*.....	112
Geconsolideerde MVO-jaarrekening*.....	117
Verklaring inzake deugdelijk bestuur*.....	137
Verslag van het College van commissarissen.....	156

(*) Deze hoofdstukken vormen het jaarverslag cf. Artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

PROFIEL

Profiel

bpost is het belangrijkste postbedrijf in België en een dienstverlener op het vlak van pakjes- en e-commercelogistiek in de Benelux, Noord-Amerika en Azië. Wij leveren post en pakjes aan miljoenen klanten en verlenen logistieke diensten aan bedrijven en consumenten. Met 34.000 medewerkers in België en daarbuiten boeken we een omzet van 3.850,2 miljoen EUR, terwijl we onze impact op het milieu en de wereld rondom ons verminderen.

Mail & Retail	Parcels & Logistics Europa en Azië	Parcels & Logistics Noord-Amerika
Beschrijving		
<ul style="list-style-type: none"> • Transactionele post • Reclamepost • Pers • Nabijheids- en convenience retailnetwerk • Meerwaardediensten 	<ul style="list-style-type: none"> • Pakjes in België en Nederland (last-mile) • E-commerce logistiek (Radial EU) • Cross border activiteiten (incl. post en pakjes) 	<ul style="list-style-type: none"> • E-commerce logistiek • Internationale post
Elke dag 7,65 miljoen brieven verwerkt	Op piekdagen 417.000 pakjes in België	
Dienstverlening via 5,6 miljoen brievenbussen 5 industriële sorteercentra 2.300 vestigingen in België	6 parcel centers en 1 sorteercentrum voor pakjes en 9 fulfilment centers in 5 landen (Verenigd Koninkrijk, België, Nederland, Polen en Duitsland)	
Merken		

Overzicht kerncijfers

Genormaliseerd op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Totaal bedrijfsopbrengsten ¹	3.850,2	3.023,8	27,3%
Bedrijfsresultaat (EBIT) ²	424,3	501,6	-15,4%
Winst van het boekjaar (geconsolideerd - IFRS) ³	290,4	329,3	-11,8%
Operationele vrije kasstroom ⁴	231,5	(500,8)	-146,2%

Gerapporteerd op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Totaal bedrijfsopbrengsten	3.850,2	3.023,8	27,3%
Bedrijfsresultaat (EBIT)	393,4	492,9	-20,2%
Winst van het boekjaar (geconsolideerd - IFRS)	263,6	322,9	-18,4%
Nettowinst bpost NV (niet-geconsolideerd - BGAAP)	262,3	291,0	-9,8%
Operationele vrije kasstroom ⁵	241,2	(485,8)	-149,6%
Nettoschuld/(netto geldmiddelen) ⁶	344,8	292,4	17,9%
Gewone winst per aandeel, in EUR	1,32	1,62	-18,5%
Dividend per aandeel, in EUR	1,31	1,31	0,0%
Aantal werknemers (op jaareinde)	34.074	33.992	0,2%
Aantal VTE (gemiddeld)	31.201	25.323	23,2%
Aantal VTE en interims (gemiddeld)	36.109	26.906	34,2%

(1) Genormaliseerde totale bedrijfsopbrengsten vertegenwoordigen de totale bedrijfsopbrengsten exclusief de impact van eenmalige elementen en zijn niet geauditeerd.

(2) Genormaliseerde EBIT vertegenwoordigt de winst uit bedrijfsactiviteiten exclusief de impact van eenmalige elementen en is niet geauditeerd.

(3) Genormaliseerde winst van het jaar vertegenwoordigt de winst voor het jaar exclusief de impact van eenmalige elementen en is niet geauditeerd.

(4) Genormaliseerde operationele vrije kasstroom vertegenwoordigt de operationele vrije kasstroom exclusief de impact van eenmalige elementen en is niet geauditeerd.

(5) Operationele vrije kasstroom vertegenwoordigt de netto kasstroom van operationele activiteiten minus de netto kasstroom van investeringsactiviteiten.

(6) Netto schuld/(Netto geldmiddelen) bestaat uit rentedragende en niet-rentedragende leningen verminderd met geldmiddelen en kasequivalenten.

Voor verdere details met betrekking tot de reconciliatie van gerapporteerde naar genormaliseerde financiële cijfers verwijzen we naar sectie "Reconciliatie van gerapporteerde naar genormaliseerde financiële cijfers" van dit document.

Diepe wortels, sterke vleugels

Koen Van Gerven
CEO

François Cornelis
Voorzitter van de Raad van Bestuur

2018: een moeilijk jaar gelet op de disruptie in de sector

2018 was een moeilijk jaar voor bpost. De bedrijfsresultaten (EBIT) gingen er met 20,2% op achteruit en de nettoresultaten met 18,4%. Die achteruitgang wordt verklaard door de daling van het postvolume en een algemene stijging van de kosten, en dan vooral de loonkosten in België. Dit alles werd onvoldoende gecompenseerd door de verhoging van de tarieven en de sterke groei van de pakjesvolumes. Niettemin steeg de omzet met 27% (tot 3.850,2 miljoen EUR in 2018).

De Raad van Bestuur kwam in 2018 elf keer samen en deed alles wat in zijn macht lag om een antwoord te bieden op de disruptieve veranderingen in de postsector. Het deed dat door richting te geven aan de strategie van bpost, door het operationele model te verbeteren en door de businessportfolio uit te breiden met e-commercelogistiek.

De Raad van Bestuur zal aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorstellen om voor 2018 een brutodividend uit te keren van 1,31 EUR per aandeel, hetzelfde als in 2017.

Post is een zaak van mensen

De postwereld is en blijft een zaak voor en door mensen. Onze medewerkers zijn onze grootste troef. bpost wil een **aantrekkelijke werkgever** blijven op een erg concurrentiële markt. De **nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst**, afgesloten voor de periode 2019-2020, zal hiertoe bijdragen.

We weten dat onze ecologische voetafdruk belangrijk is. Daarom speelt bpost op het vlak van **duurzaamheid** een voortrekkersrol. In 2018 werd bpost door de International Post Corporation voor het zesde jaar op

rij verkozen tot meest groene postoperator ter wereld. Tussen 2007 en 2017 hebben we onze CO₂-uitstoot met bijna 40% verminderd, dankzij de vervanging van onze bromfietsen door 3.500 elektrische fietsen en de installatie van 33.000 zonnepanelen. In 2018 hebben we onze nieuwe doelstelling vastgelegd: **tegen 2030 de CO₂-uitstoot** uit onze activiteiten met **20%** verminderen, **ondanks de voorziene groei van de pakjes**. Zo zal bpost zijn steentje bijdragen tot het realiseren van de COP21-klimaatdoelstellingen van Parijs.

De focus en organisatie is gebaseerd op de strategische ambities van bpost

In 2018 hebben we onze focus en organisatie uitgebouwd rond **drie strategische ambities**:

- de toonaangevende leverancier blijven van post- en retaildiensten en publieke diensten in België,
- een belangrijke speler worden in de last-mile pakjeslevering in België en Nederland en de e-commercelogistiek in Europa en Azië, en
- Radial verder ontwikkelen als een succesvolle speler op de belangrijke Amerikaanse markt voor e-commercelogistiek.

BOODSCHAP

Naar een nieuw last-mile distributiemodel in België

Door de e-substitutie **daalde** het volume van de **klassieke brieven in 2018 met 5,8%**. Marktonderzoek geeft aan dat klanten andere media gebruiken voor dringende boodschappen en dat het aanvaardbaar is dat hun gewone brieven iets langer onderweg zijn. Die vaststelling is een overtuigend signaal dat we kunnen evolueren naar een **nieuw distributiemodel**, waarbij we afwisselend de gewone briefwisseling zullen bezorgen. Pakjes en kranten worden dagelijks bezorgd. Deze nieuwe werkwijze is niet alleen efficiënter, maar ook milieuvriendelijker. Hiermee kunnen we ook de economische leefbaarheid van de universele dienstverlening op lange termijn verzekeren. De invoering van **Prior- en Non Priorzegels** vanaf 2019 is een eerste stap in deze richting.

bpost verwelkomt de nieuwe Postwet die op het vlak van regelgeving meer stabiliteit biedt, en hoopt om binnenkort met de Belgische Staat het beheerscontract voor de universele dienstverlening voor de volgende vijf jaar af te sluiten.

Pakjes blijven sterk groeien

In 2018 noteerden we nieuwe recordvolumes voor de binnenlandse pakjes. Gemiddeld verwerkte bpost 235.000 pakjes per dag, een toename met 23% in vergelijking met 2017. De eindejaarsfeesten stuwden de volumes naar een recordpiek van 417.000 pakjes.

In 2018 lanceerden we “**Dé Benelux bezorgers**”, een partnerschap tussen bpost en DHL. Hierdoor kunnen Belgische consumenten tot 's avonds bestellen bij een Nederlandse webshop en hun bestelling de volgende dag al via bpost ontvangen.

We willen dat onze klanten nog makkelijker hun pakje kunnen ontvangen. Daar hebben we in 2018 hard aan gewerkt. Inmiddels weten we reeds van **een miljoen klanten** waar ze hun pakje willen ontvangen indien ze zelf niet thuis zijn. Met de integratie van de

Het feit dat klanten het aanvaardbaar vinden dat hun gewone brieven iets langer onderweg zijn, is een overtuigend signaal dat we kunnen evolueren naar nieuw distributiemodel.

kariboo!-punten beschikken we nu over **een netwerk van 2.300 afhaalpunten**, het grootste van België. We kwamen ook innovatief uit de hoek met een test om pakjes rechtstreeks binnen in huis te leveren, waarbij de ontvanger via een app zijn de voordeur vanop afstand kan openen.

Met de ingebruikname van specifieke **parcels centers** hebben we in 2018 onze organisatie ook beter aangepast aan de operationele noden die gepaard gaan met de bedeling van grote pakken.

Uitbouw logistieke diensten rond e-commerce

bpost wil een belangrijke speler zijn op de groeiende markt van e-commercelogistiek in Europa en Noord-Amerika. De overname van het Amerikaanse bedrijf **Radial** lag ten grondslag aan de strategie rond

De nieuwe cao verhoogt de koopkracht van onze medewerkers en maakt onze jobs op het terrein aantrekkelijker.

e-commercelogistiek van bpost. Radial behoort tot de top 5 van bedrijven in een sector die erg gefragmenteerd blijft. In 2018 lag de focus op het verbeteren van de commerciële organisatie en op klantgerichtheid.

In 2018 hebben we in Europa onze expertise in e-commercelogistiek verder uitgebouwd met een meerderheidsparticipatie in **Active Ants**. Dat bedrijf gebruikt robots in het fulfilmentproces en is erg geautomatiseerd. Met de overname van **Leen Menken** hebben we ook een klantenbasis en knowhow verworven in de wereld van voedselleveringen, zowel in gekoelde als in diepgevroren vorm. We zijn vastbesloten om onze activiteiten op het vlak van e-commercelogistiek in Europa te ontwikkelen en verder uit te breiden.

Mensen, talent, cultuur, innovatie en technologie zullen de voornaamste aanjagers voor ons succes zijn

De Raad van Bestuur en de comités van de Raad hebben in 2018 hard gewerkt en zullen dat ook in 2019 blijven doen door bpost's management sterk te ondersteunen. In dat opzicht zullen de Raad en de comités van de Raad alsmat nauwer betrokken worden bij belangrijke projecten die een impact hebben op de toekomst op lange termijn van bpost. De klemtoon zal liggen op het ontwikkelen van toptalent en op de inzet van de werknemers teneinde een innovatiecultuur tot stand te brengen. Een andere topprioriteit is het aanpakken van de disruptieve trends op de markt door het inzetten van technologie om tot innovatieve oplossingen te komen.

We zullen erop toezien dat bpost zijn drie strategische ambities waarmaakt: de universele dienstverlener voor post blijven in België, een belangrijke speler worden in de last-mile pakjeslevering in België en Nederland en een mondiale speler worden wat betreft e-commercelogistiek, met verankering in België. De strategische focus op lange termijn is de beste garantie om langetermijnwaarde te creëren voor de aandeelhouders en de stakeholders in het algemeen.

bpost wil ook al zijn medewerkers bedanken voor hun engagement en inzet, en zijn aandeelhouders en stakeholders voor hun vertrouwen. We zijn ervan overtuigd dat we de juiste strategie hebben om hen te belonen en tegelijk de maatschappij in het algemeen te dienen.

François Cornelis

Voorzitter van de Raad van Bestuur

Koen Van Gerven

CEO

Hoe creëren we waarde voor onze stakeholders?

Onze snel veranderende wereld confronteert ons niet alleen met nieuwe uitdagingen, maar biedt ook opportuniteiten, die bpost met beide handen aangrijpt.

Veranderingen in de postwereld

De snel veranderende eisen en gewoonten van de consumenten zorgen voor disruptieve trends in de postwereld.

Digitalisering en e-substitutie

Steeds meer communicatie en dienstverlening van zowel bedrijven als consumenten verlopen online en de traditionele kernactiviteiten van postbedrijven verliezen heel snel terrein: bij bpost zagen we het postvolume de afgelopen vijf jaar met 19% teruglopen en we verwachten dat daar tegen 2022 nog eens 9% verlies bij komt.

E-commerce

Tegenwoordig gaat 10% van de retailverkoop wereldwijd over het internet, waarbij de afgelopen tien jaar elk jaar 20% groei werd geboekt. Dit leidde niet alleen tot een verdubbeling van het volume pakjes die door postbedrijven moeten worden afgeleverd, maar ook tot een aanzienlijk hardere concurrentiestrijd tussen pakjesbedrijven. Consumenten verwachten een snellere, flexibelere en goedkopere dienstverlening, met onder meer gratis leveringen, mogelijkheden om het pakje online te volgen en e-berichten.

Schaarste aan talenten

Talent is het kostbaarste actief van een postbedrijf. Toch is de gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de postsector volgens de IPC aan het stijgen: 37% van de personeelsleden is ouder dan 50, terwijl slechts 11% nog geen 30 jaar oud is¹. Intussen worden door de opkomst van nieuwe technologieën en de nieuwe activiteiten van de postbedrijven wel andere vaardigheden gezocht. Jonge mensen veranderen ook snel van werkgever², waardoor het moeilijker is geworden om getalenteerde jongeren met de juiste vaardigheden aan te werven en aan boord te houden.

Klimaatverandering

Ten gevolge van de door de mens geproduceerde broeikasgassen is het klimaat stilaan aan het veranderen, met alle risico's die daarmee gepaard gaan, zoals een toename van natuurrampen en gezondheidsproblemen. Daardoor en wegens het risico van stijgende prijzen voor brandstoffen en koolstofemissies, worden postbedrijven steeds meer onder druk gezet om efficiënter en milieuvriendelijker te gaan werken.

Nieuwe technologieën

Autonome voertuigen, mobiele apps, geautomatiseerde sortering, robotica en artificiële intelligentie hebben intussen ook hun weg gevonden naar de postsector. Deze technologieën hebben ten doel om de gebruikers efficiënter te laten werken en om de 'last-mile delivery' vlotter en flexibeler te laten verlopen.

KPI's gedeelde waardecreatie

3.850,2 miljoen
EUR inkomsten

84
Klantentevredensscore

4,8
Engagementsscore van onze medewerkers (resultaat van 2017)

308.857 Teq CO₂
Totale CO₂eq emissies (scope 1+2+3)

(1) IPC (2018) – Global Postal Industry Report 2018

(2) Forbes (<https://www.forbes.com/sites/sarahlandrum/2017/11/10/millennials-arent-afraid-to-change-jobs-and-heres-why/#596876a519a5>)

Hoe reageren we daarop?

bpst wil daarbij drie strategische ambities waarmaken

1. Mail & Retail

Postdiensten voor burgers en overheden blijven een kernonderdeel van onze dienstverlening en zal ook in de toekomst winst opleveren dankzij een beter aangepast distributiemodel.

2. Parcels & Logistics Europa en Azië

Rendabele groei realiseren in pakjes in België en Nederland en in e-commerce logistiek in Europa.

3. Parcels & Logistics Noord-Amerika

Radial optimaliseren en zo de investeringen op de beloftevolle e-commercemarkt in Noord-Amerika doen renderen.

én zijn stakeholders respecteren

Mensen

We geven om onze medewerkers en we engageren ons ten opzichte van hen.

Planeet

We streven ernaar om onze impact op het milieu te verminderen.

Nabijheid

We staan dicht bij de samenleving en haar opkomende behoeften.

Onze impact op de samenleving en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Door betaalbare en betrouwbare postdiensten te verlenen aan alle Belgische burgers - zowel in de stad als op het platteland,

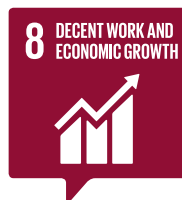
dragen we bij tot het bouwen van veerkrachtige infrastructuur, het stimuleren van inclusieve en duurzame industrialisering en het aanmoedigen van innovatie.

Door onze diensten op het vlak van e-commerce logistiek op een duurzame manier te diversifiëren, te innoveren en uit te breiden,

dragen we bij tot het garanderen van duurzame consumptie- en productiepatronen.

Als een van de grootste werkgevers in België en met medewerkers overal ter wereld,

dragen we bij tot het stimuleren van langdurige, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.

Met ons engagement ten opzichte van het Akkoord van Parijs via onze 'Science Based CO₂ reduction Target',

dragen we bij tot dringende acties in de strijd tegen de klimaatverandering en haar gevolgen.

Door nauw samen te werken met leveranciers, klanten en gemeenschappen,

dragen we bij tot inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame steden en menselijke nederzettingen.

Stakeholders

Aandeelhouders en investeerders

Klanten

Medewerkers en vakbonden

Leveranciers

NGO's en partners

Overheden

Belangrijkste gebeurtenissen

Tijdens het eerste kwartaal van 2018 nam bpost de bedrijven Leen Menken Foodservice Logistics B.V., IMEX Global Solutions, LLC, M.A.I.L., Inc. en Anthill B.V. over

Leen Menken Foodservice Logistics B.V. is een Nederlandse logistieke operator voor het transport van gekoelde en diepgevroren producten voor de e-commerce. IMEX Global Solutions, LLC is een derde partij-logistiekbedrijf in de Verenigde Staten en is actief in grensoverschrijdende publicatie en levering van post. M.A.I.L., Inc. is actief in het domein van de distributie van zakelijke post/catalogi voor re/e-tailers en postkamerdiensten, evenals het leveren van pakjes. Anthill B.V. (Active Ants B.V.) is een Nederlands bedrijf dat e-commerce e-fulfilmentdiensten voor webshops aanbiedt.

Op 2 mei 2018 versnelde bpost zijn transformatie door zijn structuur aan te passen

Om het bedrijf voor te bereiden op de toekomst besliste de Raad van Bestuur om zijn structuur vanaf 2 mei 2018 aan te passen. De bpost groep zal in drie business units worden georganiseerd: Mail & Retail, verantwoordelijk voor de commerciële en operationele activiteiten met betrekking tot mail en retail in België; Parcels & Logistics Europe & Asia, dat instaat voor de commerciële en operationele activiteiten voor pakjes en logistiek in Europa en Azië, en Parcels & Logistics North America, belast met de commerciële en operationele activiteiten in Noord-Amerika, met inbegrip van Radial.

Op 30 mei 2018 besloten bpost en DHL om samen te werken voor e-commercelandveringen in de Benelux

Met dit partnerschap verwachten we grensoverschrijdende e-commerce te stimuleren en tegelijkertijd e-tailers een logistieke totaaloplossing te bieden. DHL Parcel en bpost zullen de handen in elkaar slaan in een niet-exclusief partnerschap onder de naam "Dé Benelux Bezorgers" om de grensoverschrijdende online winkelervaring voor consumenten en webshops te vergemakkelijken en te versnellen.

Op 4 juli 2018 gaf bpost met succes een langetermijnobligatie van 650 miljoen euro uit om de financiering van zijn groei veilig te stellen

bpost gaf een obligatie van 650 miljoen euro met een looptijd van 8 jaar uit, twee keer overschreven, met een coupon van 1,25%. Met de transactie werd de overname van Radial Holdings, LP in november 2017 geherfinancierd tegen zeer goede financiële voorwaarden na de toekenning door Standard & Poor's van een kredietrating A in juni 2018.

Op 28 november 2018 besliste bpost om twee aparte dienstverleningen aan te bieden, met behulp van de Prior- en Non Prior-zegels

Vanaf 1 januari 2019 zullen de klanten van bpost twee mogelijkheden hebben om hun brieven te versturen: ze kunnen kiezen tussen uitreiking binnen de drie werkdagen (Non Prior) of uitreiking de werkdag nadien (Prior).

Op 20 december 2018 keurden het management van bpost en de sociale partners een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) goed voor de periode 2019-2020.

De CAO omvat een reeks maatregelen om de koopkracht van de postbodes van bpost te verhogen, de werklast te verminderen en de jobs op het terrein aantrekkelijker te maken. Er werd ook een akkoord bereikt over een reeks maatregelen om de verloning te verbeteren.

Financiële analyse

1.1 Geconsolideerde resultatenrekening

De volgende tabel toont de financiële resultaten van bpost voor de jaren 2018 en 2017:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Omzet	3.774,4	2.972,2	27,0%
Overige bedrijfsopbrengsten	75,8	51,6	46,9%
Totaal bedrijfsopbrengsten	3.850,2	3.023,8	27,3%
Materiaalkost	(257,5)	(240,7)	7,0%
Diensten en diverse goederen	(1.556,2)	(972,8)	60,0%
Personeelskosten	(1.455,6)	(1.206,7)	20,6%
Overige bedrijfskosten	(9,8)	(5,6)	74,2%
Totaal bedrijfskosten - afschrijvingen en waardeverminderingen uitgesloten	(3.279,1)	(2.425,9)	35,2%
EBITDA	571,1	598,0	-4,5%
Afschrijvingen, waardeverminderingen	(177,7)	(105,1)	69,2%
Bedrijfsresultaat (EBIT)	393,4	492,9	-20,2%
Financiële opbrengsten	6,1	5,8	5,3%
Financiële kosten	(29,9)	(19,5)	53,4%
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	11,5	9,6	19,9%
Resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering	381,0	488,7	-22,0%
Belastingen	(117,4)	(165,8)	-29,2%
Nettoresultaat van het jaar (EAT)	263,6	322,9	-18,4%

Totale bedrijfsopbrengsten

De totale bedrijfsopbrengsten stegen met 826,4 miljoen EUR of 27,3% van 3.023,8 miljoen EUR tot 3.850,2 miljoen EUR. Deze stijging was toe te schrijven aan Parcels (765,3 miljoen EUR en wordt verklaard door de organische volumegroei van Domestic Parcels en de integratie van Radial voor een volledig jaar in Logistic Solutions), samen met de integratie van IMEX en M.A.I.L. in International Mail, dewelke de grootste bijdrage

leverden met betrekking tot de stijging van Additional Sources of Revenue (79,5 miljoen EUR). Al deze effecten werden gedeeltelijk gecompenseerd door de daling van Domestic Mail (13,8 miljoen EUR) en Corporate (4,6 miljoen EUR).

De evolutie per productlijn kan als volgt worden samengevat:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2017-2018
Domestic mail	1.339,5	1.353,4	-1,0%
Transactional mail	809,3	807,9	0,2%
Advertising mail	244,2	252,9	-3,4%
Press	286,0	292,6	-2,2%
Parcels	1.561,4	796,1	96,1%
Domestic parcels	262,3	224,2	17,0%
International parcels	242,9	222,6	9,1%
Logistic Solutions ¹	1.056,2	349,2	-
Additional sources of revenues	911,0	831,5	9,6%
International mail	240,9	160,4	50,1%
Value added services	110,7	101,5	9,0%
Banking and financial products	167,1	182,6	-8,5%
Distribution	101,0	98,1	3,0%
Retail & Overige	291,4	288,9	0,9%
Corporate (aansluitpost)	38,3	42,9	-10,7%
Totaal	3.850,2	3.023,8	27,3%

De inkomsten uit **Domestic Mail** daalden met 13,8 miljoen EUR tot 1.339,5 miljoen EUR in 2018 met een gerapporteerd en onderliggend volumetrend van respectievelijk -5,2% en -5,8% in vergelijking met een onderliggende volumedaling van -5,8% vorig jaar. De volumes van Transactional Mail bleven de gevolgen ondervinden van e-substitutie en rationalisering, maar de inkomsten stegen desondanks met 1,4 miljoen EUR als gevolg van de prijsverhoging voor niet-gereguleerde producten vanaf 1 januari 2018 en de prijsverhoging voor het kleingebruikerspakket vanaf 1 maart 2018. Als we de verkiezingen van 14 oktober niet in aanmerking nemen, werd Advertising Mail beïnvloed door de competitieve markt in Unaddressed en de ongunstige evolutie van de mediamix in Direct Mail. De totale volumes van Advertising Mail werden tijdens het jaar beïnvloed door een verschuiving naar de categorieën van Transactional Mail en Press. De volumes van Press daalden met 3,8%, met een betere trend voor de kranten dan in 2017 wanneer er geen rekening wordt gehouden met de verschillen in uitreikingsdagen, terwijl

de tijdschriften beïnvloed werden door digitalisering en rationalisering.

De totale volumedaling bedroeg 70,7 miljoen EUR en werd gedeeltelijk gecompenseerd door de verbetering in prijs en mix (49,6 miljoen EUR), de impact van meer werkdagen (2,0 miljoen EUR) en de lokale verkiezingen (5,2 miljoen EUR).

Parcels steeg met 765,3 miljoen EUR tot 1.561,4 miljoen EUR, toe te schrijven aan:

- Uitmuntende volumegroei bij Domestic Parcels van 23,3% in 2018 versus 28,2% in 2017. Deze stijging was toe te schrijven aan de aanhoudende groei van e-commerce en het online C2C-productaanbod. De prijsstijgingen werden ruimschoots gecompenseerd door de evolutie van de klanten- en productmix (snellere groei van grote e-tailers met hoge volumes en lagere prijzen dan de kleinere klanten), hetgeen resulteerde in een negatief prijs/mixeffect van -5,1%. Globaal genomen droeg Domestic Parcels voor 38,1 miljoen EUR bij aan de inkomstenstijging.

(1) Logistic Solutions omvat Radial die geconsolideerd werd vanaf 16 November 2017.

- Groei in International Parcels (20,3 miljoen EUR), toe te schrijven aan de VS en Europa, voornamelijk het VK.
- Logistic Solutions steeg met 707,0 miljoen EUR, voornamelijk toe te schrijven aan de integratie van Radial voor het volledige jaar en de integratie van Leen Menken en Active Ants.

De totale bedrijfsopbrengsten uit **Additional sources of revenues** stegen in 2018 met 79,5 miljoen EUR tot 911,0 miljoen EUR. De integratie van IMEX en M.A.I.L., evenals hogere volumes van Azië en Inbound Mail resulteerden in een stijging van International Mail (80,4 miljoen EUR). De stijging van Value Added Services (9,1 miljoen EUR) als gevolg van het beheer van grensoverschrijdende boetes namens de Belgische Staat, de stijging van Distribution (2,9 miljoen EUR) en de stijging van Retail & Overige (2,6 miljoen EUR), voornamelijk toe te schrijven aan de gunstige evolutie van de voorwaardelijke vergoedingen (10,3 miljoen EUR), werden gedeeltelijk gecompenseerd door de lagere inkomsten van Banking en Financial Products (15,5 miljoen EUR). De daling van deze laatste was voornamelijk toe te schrijven aan de lagere inkomsten uit namens de Belgische Staat beheerde financiële transacties en de lagere commissie van bpost bank met betrekking tot spaarrekeningen, ingevolge lage rentevoeten.

De evolutie van de totale bedrijfsopbrengsten van **Corporate** (aansluitpost) daalden met 4,6 miljoen EUR tot 38,3 miljoen EUR.

Bedrijfskosten (met inbegrip van afschrijvingen)

De bedrijfskosten, met inbegrip van afschrijvingen en waardeverminderingen, bedroegen 3.456,8 miljoen EUR (2017: 2.530,9 miljoen EUR) en stegen met 925,9 miljoen EUR in vergelijking met vorig jaar,

waarvan 827,9 miljoen EUR toe te schrijven was aan de integratie van de nieuwe dochterondernemingen. Als we deze dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, stegen de bedrijfskosten met 98,0 miljoen EUR, de daling van materiaalkosten (4,3 miljoen EUR) en andere bedrijfskosten (7,3 miljoen EUR) werd gecompenseerd door de stijging van diensten en diverse goederen (74,8 miljoen EUR), afschrijvingen en waardeverminderingen (22,6 miljoen EUR) en personeelskosten (12,3 miljoen EUR).

Materiaalkosten

De materiaalkosten, waaronder de kosten voor grondstoffen, verbruiksgoederen en handelsgoederen, stegen met 16,8 miljoen EUR tot 257,5 miljoen EUR (2017: 240,7 miljoen EUR), ingevolge de integratie van de nieuwe dochterondernemingen.

Diensten en diverse goederen

De kosten voor goederen en diensten stegen met 583,3 miljoen EUR, of met 74,8 miljoen EUR als we de integratie van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen. De stijging van dat laatste cijfer was voornamelijk toe te schrijven aan gestegen transportkosten (38,9 miljoen EUR), huur en huurkosten (11,0 miljoen EUR), verzekeringskosten (5,8 miljoen EUR), energiekosten (4,4 miljoen EUR), andere diensten (3,7 miljoen EUR) en onderhoud en herstellingen (3,0 miljoen EUR).

De kosten voor uitzendarbeid worden samen met de personeelskosten geanalyseerd, aangezien ze een betere performantie-indicator van de benutting van het menselijke kapitaal zijn. In sommige gevallen van natuurlijke afvloeiing wordt het personeel vervangen door uitzendkrachten om te anticiperen op reorganisaties en programma's voor productiviteitsverbetering.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2017-2018
Huur en huurkosten	148,6	104,3	42,5%
Onderhoud en herstellingen	108,3	86,9	24,6%
Levering van energie	45,9	40,7	12,7%
Andere goederen	38,6	26,2	47,6%
Post- en telecommunicatiekosten	21,2	8,9	137,3%
Verzekeringskosten	19,7	11,8	67,7%
Transportkosten	686,8	374,2	83,5%
Reclame- en advertentiekosten	24,4	18,7	30,6%
Consultancy	21,7	19,4	12,1%
Uitzendarbeid	192,5	107,1	79,8%
Vergoedingen aan derden, honoraria	145,9	132,3	10,3%
Overige goederen en diensten	102,6	42,4	142,0%
Totaal	1.556,2	972,8	60,0%

- De huurkosten namen toe met 44,3 miljoen EUR of, als we de integratie van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, met 11,0 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge het nieuwe Brusselse sorteercentrum (NBX) en het groeiende wagenpark.
- De stijging van onderhoud en herstellingen met 21,3 miljoen EUR was voornamelijk het gevolg van de integratie van de nieuwe dochterondernemingen (18,3 miljoen EUR).
- De kosten voor het leveren van energie stegen met 5,2 miljoen EUR, of met 4,4 miljoen EUR als we de integratie van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, voornamelijk ingevolge gestegen brandstofprijzen en het groeiende wagenpark.
- De transportkosten bedroegen 686,8 miljoen EUR en lagen 312,6 miljoen EUR hoger in vergelijking met vorig jaar, voornamelijk ingevolge de wijzigingen in de samenstelling van de groep (273,7 miljoen EUR), de evolutie van internationale activiteiten en hogere volumes van Domestic parcels.
- De stijging van de kosten voor uitzendarbeid was het gevolg van de integratie van de nieuwe dochterondernemingen, zie ook de sectie personeelskosten.
- De overige diensten stegen met 60,2 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge de integratie van de nieuwe dochterondernemingen (56,5 miljoen EUR).

Personeelskosten

De personeelskosten (1.455,6 miljoen EUR) en de kosten voor uitzendarbeid (192,5 miljoen EUR) bedroegen in 2018 1.648,1 miljoen EUR. De loonkosten en de kosten voor uitzendarbeid stegen met 334,4 miljoen EUR (de loonkosten stegen met 249,0 miljoen EUR en de kosten voor uitzendarbeid stegen met 85,4 miljoen EUR) in vergelijking met vorig jaar; dat was voornamelijk het gevolg van de integratie van de nieuwe dochterondernemingen (314,6 miljoen EUR).

Het gerapporteerde gemiddelde jaar-over-jaar personeelsbestand vertoonde een stijging van 9.203 VTE en uitzendkrachten, hetgeen 334,6 miljoen EUR genereerde aan extra kosten en kan worden verklaard door de integratie van VTE en uitzendkrachten van de nieuwe dochterondernemingen, hogere pakjesvolumes en absentieisme dat gedeeltelijk werd gecompenseerd door een hogere productiviteit.

Een positief mixeffect verminderde de kosten met 12,3 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge de aanwerving van hulppostmannen.

De loonindexering, de loonsverhogingen wegens verdiensten, de niet-cash winst van vorig jaar ten bedrage van 15,3 miljoen EUR gerelateerd aan de beëindiging van het transportvoordeel en de terugname vorig jaar van bepaalde voorzieningen (6,8 miljoen EUR) werden gedeeltelijk gecompenseerd door een niet-cash winst IAS 19 met betrekking tot groepsverzekeringen (positieve impact van 10,9 miljoen EUR in 2018), de taxshift en de onbetaalde uren als gevolg van stakingen.

Overige bedrijfskosten

Overige bedrijfskosten stegen met 4,2 miljoen EUR in vergelijking met vorig jaar. Als we de integratie van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, daalden de overige bedrijfskosten met 7,3 miljoen EUR, voornamelijk als gevolg van de terugname van voorzieningen.

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Afschrijvingen en waardeverminderingen stegen met 72,7 miljoen EUR, of 69,2%, tot 177,7 miljoen EUR in 2018 (2017: 105,1 miljoen EUR), voornamelijk toe te schrijven aan de integratie van de nieuwe dochterondernemingen met 50,0 miljoen EUR. Dit laatste cijfer was voornamelijk het gevolg van de afschrijvingen van Radial die werden beïnvloed door de capex-investeringen uit het verleden.

EBIT

Als we de impact van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, werd de inkomstenstijging overtroffen door de stijging van de diensten en diverse goederen, personeelskosten en afschrijvingen en waardeverminderingen. Als gevolg daalde de EBIT, zonder rekening te houden met de integratie van nieuwe dochterondernemingen, met 57,2 miljoen EUR en daalde de totale EBIT met 99,5 miljoen EUR.

Netto financieel resultaat

Het netto financieel resultaat daalde met 10,1 miljoen EUR, voornamelijk als gevolg van de stijging van de interesten op de leningen en de obligatie.

Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen heeft betrekking op bpost bank en steeg met 1,9 miljoen EUR tot 11,5 miljoen EUR.

Belastingen

De belastingen op het resultaat daalden van 165,8 miljoen EUR in 2017 tot 117,4 miljoen EUR in 2018. De werkelijke belastingvoet van bpost daalde van 33,9% in 2017 tot 30,8% in 2018. Deze daling was voornamelijk het gevolg van de daling van het vennootschapsbelastingtarief in België (van 33,99% in 2017 tot 29,58% in 2018). Aangezien de hervorming van de Belgische en Amerikaanse vennootschapsbelasting in 2017 wet werd, had bpost zijn uitgestelde belastingpositie in het kader van IFRS opnieuw geëvalueerd, rekening houdend met deze nieuwe maatregelen, wat leidde tot belastinguitgaven van 7,0 miljoen EUR in 2017.

1.2 Geconsolideerde balans

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien ¹	2017
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	708,0	752,8	710,3
Immateriële vaste activa	874,9	890,4	910,6
Investerings in geassocieerde deelnemingen	251,2	329,2	329,2
Vastgoedbeleggingen	18,7	5,7	5,7
Uitgestelde belastingvorderingen	31,5	31,4	31,5
Handels- en overige vorderingen	11,2	9,4	9,4
	1.895,7	2.018,8	1.996,6
Flottende activa			
Voorraden	36,9	39,1	39,1
Te ontvangen belastingen	5,7	1,6	1,6
Handels- en overige vorderingen	712,0	714,9	719,4
Geldmiddelen en kasequivalenten	680,1	466,0	466,0
	1.434,7	1.221,6	1.221,6
Activa aangehouden voor verkoop	14,7	0,6	0,6
Totaal activa	3.345,1	3.241,0	3.223,3
Eigen vermogen en passiva			
Geplaatst kapitaal	364,0	364,0	364,0
Reserves	271,4	310,1	310,1
Omrekeningsverschillen	12,7	(11,5)	(11,5)
Overgedragen resultaat	51,6	110,9	110,9
Eigen vermogen toerekenbaar aan de eigenaars van de moedermaatschappij	699,7	773,5	773,5
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	2,5	4,3	4,3
Totaal eigen vermogen	702,3	777,8	777,8
Langlopende verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen en leningen	849,1	55,4	58,4
Personeelsbeloningen	308,4	326,9	326,9
Handels- en overige schulden	17,5	45,2	45,2
Voorzieningen	22,6	38,1	24,2
Uitgestelde belastingverplichtingen	7,3	12,3	12,3
	1.204,8	478,0	467,0
Kortlopende verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen en leningen	175,7	699,9	699,9
Voorzieningen	16,8	28,4	21,2
Te betalen belastingen	21,4	38,6	39,3
Derivaten	0,8	0,0	0,0
Handels- en overige schulden	1.212,5	1.218,4	1.218,2
	1.427,3	1.985,3	1.978,5
Verplichtingen direct verbonden met activa aangehouden voor verkoop	10,8	0,0	0,0
Totaal passiva	2.642,9	2.463,3	2.445,5
Totaal eigen vermogen en passiva	3.345,1	3.241,0	3.223,3

(1) Herzien om vergelijkbare informatie te tonen ten gevolge van de toewijzing van aankooprij van Radial.

Voorafgaande opmerking: in 2018 werd de toewijzing van de aankoopprijs van Radial afgerond. Als gevolg hiervan werden de cijfers van 2017 van de balans herzien om vergelijkbare informatie weer te geven. Alle varianties hierna vergelijken 2018 met 2017 herzien, tenzij anders vermeld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa daalden met 44,8 miljoen EUR van 752,8 miljoen EUR naar 708,0 miljoen EUR. Deze daling werd vooral verklaard door:

- afschrijvingen en waardeverminderingen voor een bedrag van 110,0 miljoen EUR en deze zijn hoger als vorig jaar (2017: 80,2 miljoen EUR);
- vervreemdingen – vooral door de verkoop van gebouwen – voor 24,8 miljoen EUR;
- overheveling naar voor verkoop aangehouden activa (1,2 miljoen EUR) en naar vastgoedbeleggingen (13,0 miljoen EUR), gedeeltelijk gecompenseerd door:
- de integratie van nieuwe dochterondernemingen ten belope van 9,2 miljoen EUR; en
- investeringen (88,9 miljoen EUR) met betrekking tot productiefaciliteiten voor sorteer- en printactiviteiten (23,3 miljoen EUR), mail- en retail-netwerkinfrastructuur (13,5 miljoen EUR), betaalautomaten- en veiligheidsinfrastructuur (1,7 miljoen EUR), transport gerelateerde infrastructuur (36,9 miljoen EUR), IT- en andere infrastructuur (13,5 miljoen EUR).

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa daalden met 15,4 miljoen EUR, als gevolg van:

- afschrijvingen en waardeverminderingen ten bedrage van 67,8 miljoen EUR inclusief de waardeverminderingen van de goodwill van de Buren, Certipost en Bubble Post ten belope van 16,3 miljoen EUR;
- gedeeltelijk gecompenseerd door de overname van Leen Menken Foodservice Logistics, IMEX, M.A.I.L. en Active Ants voor 5,3 miljoen EUR;
- de evolutie van de wisselkoers (21,6 miljoen EUR); en
- investeringen in software en licenties (13,5 miljoen EUR), kapitalisatie van ontwikkelingskosten (12,7 miljoen EUR) en andere immateriële vaste activa (0,4 miljoen EUR).

Investeringen in geassocieerde deelnemingen

Investeringen in geassocieerde deelnemingen daalden met 77,9 miljoen EUR tot 251,2 miljoen EUR. Deze daling was voornamelijk toe te schrijven aan de IFRS 9 Financiële Instrumenten, die IAS 39 Financiële Instrumenten Erkenning en Waardering vanaf 1 januari 2018 bij bpost bank verving. Als gevolg werd een groot deel van de obligatieportefeuille van bpost bank overgeheveld van de IAS 39 categorie voor verkoop beschikbaar naar de IFRS 9 categorie geamortiseerde kostprijs, dit leidde tot een daling van het eigen vermogen van bpost bank met 119,8 miljoen EUR per 1 januari 2018 en als gevolg daarvan een daling in de investeringen in geassocieerde deelnemingen van bpost met 59,9 miljoen EUR. Deze daling was ook toe te schrijven aan de daling van de niet-gerealiseerde winsten op de obligatieportefeuille ten bedrage van 25,5 miljoen EUR, opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten, hetgeen een gemiddelde stijging van de onderliggende interestcurve met 2 basispunten (bps) reflecteert in vergelijking met 31 december 2017 en de van bpost bank ontvangen, lagere dividenden ten bedrage van 4,0 miljoen EUR. Dit

werd gedeeltelijk gecompenseerd door het resultaat van geassocieerde deelnemingen van bpost voor een bedrag van 11,5 miljoen EUR. Eind 2018 omvatten investeringen in geassocieerde ondernemingen netto van uitgestelde belastingen niet-gerealiseerde winsten inzake de obligatieportefeuille ten bedrage van 38,8 miljoen EUR, hetgeen overeenkwam met 15,4% van de totale investeringen in geassocieerde ondernemingen. De niet-gerealiseerde winsten werden gegenereerd door het lagere niveau van de rentevoeten tegenover de rente bij de aankoop van de obligaties. Niet-gerealiseerde winsten worden niet opgenomen in de resultatenrekeningen, maar worden direct verwerkt in eigen vermogen onder de niet-gerealiseerde resultaten.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen stegen van 5,7 miljoen EUR in 2017 naar 18,7 miljoen EUR in 2018, door de stijging van het aantal uitverhuurde vierkante meters.

Uitgestelde belastingvorderingen

De uitgestelde belastingvorderingen bedroegen 31,5 miljoen EUR (2017: 31,4 miljoen EUR) en zijn voornamelijk gerelateerd aan de tijdelijke verschillen tussen de boekhoudkundige en de fiscale waarde van de personeelsbeloningen.

Voorraden

De voorraden daalden lichtjes met 2,1 miljoen EUR en bedroegen 36,9 miljoen EUR (2017: 39,1 miljoen EUR).

Kortlopende handelsvorderingen en overige vorderingen

Kortlopende handelsvorderingen en overige vorderingen liggen in lijn met vorig jaar en daalden lichtjes met 2,9 miljoen EUR tot 712,0 miljoen EUR (2017: 714,9 miljoen EUR), ingevolge een stijging van handelsvorderingen met 21,6 miljoen EUR, tenietgedaan door de daling van de overige vorderingen van 22,6 miljoen EUR als gevolg van de uitstaande vordering van vorig jaar met betrekking tot de aankoop van Radial.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten stegen met 214,1 miljoen EUR tot 680,1 miljoen EUR, deze stijging was voornamelijk toe te schrijven aan de gegenereerde vrije kasstroom van 241,2 miljoen EUR en de uitgifte van de obligatie en handelspapieren, gedeeltelijk gecompenseerd door de betaling van 262,0 miljoen EUR aan dividenden en de terugbetaling van het overbruggingskrediet voor de overname van Radial

Eigen vermogen en passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen daalde met 75,5 miljoen EUR, of 9,7%, tot 702,3 miljoen EUR per 31 december 2018, van 777,8 miljoen EUR per 31 december 2017. De gerealiseerde winst (263,3 miljoen EUR) en de wisselkoersverschillen op de omrekening van buitenlandse verrichtingen (24,2 miljoen EUR) werd onder andere tenietgedaan door de impact op bpost bank van de overgang naar IFRS 9 Financiële Instrumenten, die IAS 39 verving, de aanpassing van de reële waarde betreffende de obligatieportefeuille van bpost bank, de uitkering van een dividend en het effectieve deel van een kasstroomafdekking aangegaan om het kasstroomrisico van de obligatie af te dekken, respectievelijk voor een bedrag van 59,9 miljoen EUR, 25,5 miljoen EUR en 262,0 miljoen EUR (brutodividend van 0,25 EUR per aandeel, uitgekeerd in mei, en brutodividend van 1,06 EUR per aandeel, uitgekeerd in december) en

14,0 miljoen EUR. Deze kasstroomafdekkingsreserves zullen worden opgenomen als winst of verlies over de 8 jaar na de uitgiftedatum van de obligatie.

Langlopende rentedragende verplichtingen en leningen

De langlopende rentedragende verplichtingen en leningen stegen met 793,6 miljoen EUR tot 849,1 miljoen EUR, voornamelijk als gevolg van de uitgifte van een obligatie van 650,0 miljoen EUR met een looptijd van 8 jaar, twee keer overschreven, een coupon

van 1,25% en een USD termijn lening van 185,0 miljoen USD met vervaldatum september 2021 en een variabele tariefstructuur. Deze transacties dienden voor de herfinanciering van de overname van Radial Holdings, LP in november 2017. bpost leende een gedeelte in USD om het risico op wisselkoersverliezen voor de buitenlandse activiteit te beperken, op deze manier ging bpost een afdekking van een netto-investerings aan. Deze stijging werd gedeeltelijk gecompenseerd door een daling met 9,1 miljoen EUR, die overeenkomt met het gedeelte van de lening van de Europese Investeringsbank dat werd overgeheveld naar schulden op korte termijn.

Personeelsbeloningen

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Vergoedingen na uitdiensttreding	(32,8)	(50,7)
Langetermijnpersoneelsbeloningen	(113,5)	(108,2)
Ontslagvergoedingen	(8,5)	(6,6)
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	(153,5)	(161,5)
Totaal	(308,4)	(326,9)

Personeelsbeloningen daalden met 18,6 miljoen EUR, of 5,7%, tot 308,4 miljoen EUR in 2018, van 326,9 miljoen EUR in 2017. De daling weerspiegelt voornamelijk:

- de uitbetaling van vergoedingen voor een bedrag van 30,7 miljoen EUR;
- operationele actuariële winsten (5,2 miljoen EUR), gedeeltelijk toe te schrijven aan de aanpassing van de inflatie-assumpties;
- opgenomen pensioenkosten (25,5 miljoen EUR), een inkomende overdracht met betrekking tot pensioenspaardagen (5,6 miljoen EUR), interestkosten (4,0 miljoen EUR) en positieve vroegere pensioenkosten van verstreken diensttijd (10,9 miljoen EUR). Dit laatste cijfer was toe te schrijven aan een IAS 19 niet-cash opbrengst mbt de groepsverzekering;
- financiële actuariële winsten van 1,0 miljoen EUR veroorzaakt door wijzigingen in de discountvoeten;
- een actuariële winst gerelateerd aan beloningen na uitdiensttreding van 5,8 miljoen EUR (voor belastingen), opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten.

Na aftrek van de uitgestelde belastingvordering met betrekking tot de personeelsbeloningen die 23,6 miljoen EUR bedroegen, bedroeg de nettoverplichting 284,8 miljoen EUR (2017: 294,5 miljoen EUR).

Langlopende handels- en overige schulden

De langlopende handelsschulden en overige schulden daalden met 27,7 miljoen EUR (2017: 45,2 miljoen EUR), voornamelijk toe te schrijven aan de daling van de voorwaardelijke vergoedingen voor DynaGroup en de Buren.

Langlopende voorzieningen

Langlopende voorzieningen bedroegen 22,6 miljoen EUR in vergelijking met 24,2 miljoen EUR in 2017, of 38,1 miljoen EUR wanneer 2017 wordt herzien voor de toewijzing van aankooprijke van Radial.

Uitgestelde belastingverplichtingen

De uitgestelde belastingverplichtingen daalden met 5,0 miljoen EUR van 12,3 miljoen EUR in 2017 naar 7,3 miljoen EUR in 2018.

Kortlopende rentedragende verplichtingen en leningen

Kortlopende rentedragende verplichtingen en leningen daalden met 524,2 miljoen EUR tot 175,7 miljoen EUR, ingevolge de terugbetaling van het overbruggingskrediet dat in 2017 werd aangegaan om Radial te kopen. Het overbruggingskrediet werd geherfinancierd via de uitgifte van een obligatie en een termijn lening. Deze daling werd gedeeltelijk gecompenseerd door de uitgifte van handelspapieren voor 165,1 miljoen EUR.

Kortlopende voorzieningen

Kortlopende voorzieningen bedroegen 16,8 miljoen EUR in vergelijking met 21,2 miljoen EUR in 2017 of 28,4 miljoen EUR wanneer 2017 wordt herzien voor de toewijzing van aankooprijke van Radial.

Te betalen belastingen

De te betalen belastingen daalden met 17,2 miljoen EUR en werd voornamelijk verklaard door de lagere belastingen en hogere voorafbetalingen voor de belastingen.

Kortlopende handels- en overige schulden

De handelsschulden en overige schulden daalden met 5,8 miljoen EUR tot 1.212,5 miljoen EUR in 2018. Deze evolutie was voornamelijk toe te schrijven aan de stijging van de handelsschulden met 38,0 miljoen EUR, gedeeltelijk tenietgedaan door de daling van de loon- en socialezekerheidsschulden met 14,7 miljoen EUR, de te betalen belastingen met 2,2 miljoen EUR en overige schulden met 27,0 miljoen EUR. De daling van de overige schulden was voornamelijk toe te schrijven aan de betaling van de voorwaardelijke vergoeding van DynaGroup en FDM (45,4 miljoen EUR), gedeeltelijk gecompenseerd door de overdracht van de voorwaardelijke vergoeding voor DynaGroup van de langlopende handelsschulden en overige schulden.

1.3 Kasstroomoverzicht

In 2018 genereerde bpost een nettokasstroom van 211,7 miljoen EUR. Dit was een stijging van 280,6 miljoen EUR in vergelijking met de nettokasuitstroom van 68,9 miljoen EUR in 2017.

De vrije kasstroom bedroeg 241,2 miljoen EUR en was 727,0 miljoen EUR hoger dan vorig jaar.

De kasstroom uit bedrijfsactiviteiten resulteerde in een kasinstroom van 362,0 miljoen EUR, 95,8 miljoen EUR hoger dan in 2017. De kasstromen gegenereerd uit de bedrijfsactiviteiten werden beïnvloed door het dividend van bpost bank (-7,8 miljoen EUR) en de voor klanten geïnde opbrengsten van Radial (-5,4 miljoen EUR). Als we deze elementen niet in aanmerking nemen, werd de positieve variantie in de evolutie van het werkkapitaal (+143,8 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge betere klantensaldi en de betaling van kosten met betrekking tot de overname van Radial in 2017) gedeeltelijk gecompenseerd door de daling van de bedrijfsresultaten (-34,8 miljoen EUR).

De investeringsactiviteiten resulteerden in een kasuitstroom van 120,8 miljoen EUR in 2018, in vergelijking met een uitstroom van 751,9 miljoen EUR vorig jaar. Kasuitstromen gerelateerd aan overnames lagen 605,2 miljoen EUR lager dan vorig jaar, gecombineerd met hogere opbrengsten uit de verkoop van gebouwen (+31,5 miljoen EUR) en lagere kapitaalsuitgaven (+6,4 miljoen EUR), droeg dit bij tot de daling van de kasuitstroom. In beperkte mate werd dit gecompenseerd door financiële instrumenten in 2017 (-12,0 miljoen EUR).

De kasstroom gerelateerd aan de financieringsactiviteiten bedroegen -29,5 miljoen EUR (+416,8 miljoen EUR in 2017). In 2018 werden de uitgifte van de obligatie en handelspapieren, samen met de leningen die werden aangegaan tijdens het derde kwartaal van 2018, ruimschoots tenietgedaan door de terugbetaling van het overbruggingskrediet voor de overname van Radial, de afwikkeling van de pre-hedge renteswaps aangegaan voor de obligatie en de dividenden. De financieringsactiviteiten genereerden een kasinstroom in 2017, aangezien het overbruggingskrediet dat werd aangegaan voor de aankoop van Radial hoger was dan de uitbetaalde dividenden.

1.4 Reconciliatie van gerapporteerde naar genormaliseerde financiële cijfers

bpost analyseert ook de resultaten van haar activiteiten op een genormaliseerde basis of voor eenmalige elementen. Eenmalige elementen vertegenwoordigen belangrijke elementen binnen de opbrengsten of kosten die ten gevolge van hun uitzonderlijk karakter niet zijn opgenomen in de interne rapportering en de resultaatsanalyses. bpost hanteert een consistente benadering bij de bepaling of een opbrengst of kostelement eenmalig is en of het voldoende significant is om uit de gerapporteerde cijfers te worden uitgesloten ten einde genormaliseerde cijfers te bekomen.

Een eenmalig element is verondersteld significant te zijn als het 20,0 miljoen EUR of meer bedraagt. Zowel alle winsten en verliezen ten gevolge van de buitengebruikstelling van activiteiten, als boekhoudkundige impacten van niet-cash toewijzing van aankooprij (PPA) worden genormaliseerd ongeacht het bedrag zij vertegenwoordigen. Terugnages van provisies waarvan de aanlegging eerder werd genormaliseerd, worden ook genormaliseerd ongeacht hun bedrag.

De presentatie van genormaliseerde resultaten is niet in overeenstemming met IFRS en is niet geauditeerd. De genormaliseerde resultaten zijn mogelijk niet vergelijkbaar met de genormaliseerde cijfers gerapporteerd door andere vennootschappen omdat deze vennootschappen hun genormaliseerde cijfers anders kunnen berekenen dan bpost. Genormaliseerde financiële cijfers worden hieronder voorgesteld.

Gerelateerd aan de resultatenrekening

Bedrijfsopbrengsten op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Totale bedrijfsopbrengsten	3.850,2	3.023,8	27,3%
Genormaliseerde totale bedrijfsopbrengsten	3.850,2	3.023,8	27,3%

Bedrijfskosten op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Totale bedrijfskosten exclusief afschrijvingen / waardeverminderingen	(3.279,1)	(2.425,9)	35,2%
Genormaliseerde totale bedrijfskosten exclusief afschrijvingen / waardeverminderingen	(3.279,1)	(2.425,9)	35,2%

EBITDA op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
EBITDA	571,1	598,0	-4,5%
Genormaliseerde EBITDA	571,1	598,0	-4,5%

EBIT op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Bedrijfsresultaat (EBIT)	393,4	492,9	-20,2%
Niet-cash impact van de toewijzing van de aankooprij ¹	30,9	8,7	252,9%
Genormaliseerd bedrijfsresultaat (EBIT)	424,3	501,6	-15,4%

(1) In overeenstemming met IFRS 3 rondde bpost in 2018 de toewijzing van aankooprij (PPA) van de Buren, DynaGroup, Ubiway, Radial en IMEX af en erkende verschillende immateriële vaste activa (merknamen, knowhow, klantenrelaties ...). De niet-cash impact bestaande uit afschrijvingen op deze immateriële vaste activa worden genormaliseerd.

Winst van het boekjaar (EAT) op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolution 2018-2017
Winst van het boekjaar	263,6	322,9	-18,4%
Niet-cash impact van de toewijzing van de aankoopprijs ¹	26,8	6,3	324,8%
Genormaliseerde winst van het boekjaar (EAT)	290,4	329,3	-11,8%

Gerelateerd aan het kasstroomoverzicht

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolution 2018-2017
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	362,0	266,1	36,0%
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	(120,8)	(751,9)	-83,9%
Operationele vrije kasstroom	241,2	(485,8)	-149,6%
Geïnde opbrengsten voor klanten	(9,7)	(15,0)	-35,8%
Genormaliseerde operationele vrije kasstroom	231,5	(500,8)	-146,2%

De operationele vrije kasstroom vertegenwoordigt de netto kasstroom van operationele activiteiten verminderd met de verwerving van materiële vaste activa (verminderd met de ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa), de verwerving van immateriële activa, de verwerving van overige investeringen en de verwerving van dochterondernemingen (na aftrek van verworven liquide middelen).

In sommige gevallen voert Radial in naam van hun klanten de facturatie en de inning van betalingen voor hun klanten uit. Onder deze overeenkomst, maakt Radial de betaalde bedragen over aan hun klant en rekent maandelijks af met de klant voor het te betalen of het te ontvangen bedrag gebaseerd op facturaties, vergoedingen en voorheen afgerekende bedragen. De genormaliseerde vrije kasstroom houdt geen rekening met de gelden ontvangen door Radial voor rekening van hun klanten aangezien Radial weinig of geen impact heeft op de bedragen en het tijdstip van deze betalingen.

1.5 Van IFRS geconsolideerde nettowinst naar niet-geconsolideerde BGAAP nettowinst

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
IFRS geconsolideerde nettowinst	263,6	322,9
Resultaten van de dochterondernemingen en deconsolidatie impacten	(1,7)	(23,3)
Verschillen in afschrijvingen en waardeverminderingen	(2,2)	(2,0)
Verschillen in opname van voorzieningen	(1,4)	(0,1)
Effecten van IAS 19	(21,3)	(38,8)
Afschrijvingen immateriële vaste activa PPA	30,9	8,7
Uitgestelde belastingen	(2,8)	20,3
Overige	(2,8)	3,2
BGAAP niet-geconsolideerde nettowinst	262,3	291,0

De niet-geconsolideerde winst na belastingen van bpost, opgemaakt in overeenstemming met de Belgische boekhoudregels (BGAAP), kan in twee stappen worden afgeleid uit de geconsolideerde IFRS winst na belastingen.

In een eerste stap wordt de niet-geconsolideerde winst na belastingen volgens IFRS afgeleid, nl. door:

- de resultaten van de dochterondernemingen in mindering te brengen, d.w.z. de winst na belastingen van de dochterondernemingen worden verwijderd, en

- elke andere impact die de dochterondernemingen hadden op de resultatenrekening van bpost wordt geëlimineerd (zoals waardeverminderingen) en de deze dochterondernemingen ontvangen dividenden worden toegevoegd.

De tabel hieronder toont een opsplitsing van hetgeen hierboven vermeld wordt:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Winst van de Belgische volledig geconsolideerde dochterondernemingen (GAAP lokaal)	(6,1)	(11,8)
Winst van de internationale dochterondernemingen (GAAP lokaal)	59,5	(25,1)
Aandeel in de winst van geassocieerde ondernemingen (GAAP lokaal)	(12,1)	(13,0)
Overige deconsolidatie impacten	(43,1)	26,6
Totaal	(1,7)	(23,3)

- De evolutie van de overige deconsolidatie impacten in 2018 in vergelijking met 2017 was voornamelijk het gevolg van de terugname van statutaire waardeverminderingen, die voornamelijk het lagere resultaat van de internationale filialen compenseren en de hogere winsten mbt voorwaardelijke vergoedingen.

Bij de tweede stap wordt het BGAAP resultaat afgeleid van het IFRS resultaat, dit wordt bekomen door alle IFRS-aanpassingen die aan lokale GAAP-cijfers werden gedaan om te keren. Deze aanpassingen omvatten, maar zijn niet beperkt tot, het volgende:

- Verschillen in de verwerking van afschrijvingen en waardeverminderingen: BGAAP laat andere nuttige levensduurte (en dus afschrijvingspercentages) toe voor immateriële vaste activa dan IFRS. Goodwill wordt afgeschreven onder BGAAP, terwijl IFRS een waardeverminderingstest vereist. IFRS staat ook toe dat immateriële vaste activa op de balans mogen worden geboekt onder andere voorwaarden dan die van BGAAP.
- BGAAP en IFRS hanteren verschillende criteria voor het boeken van voorzieningen.

- IFRS vereist dat alle toekomstige personeelsverplichtingen worden geboekt als een verplichting krachtens IAS 19, terwijl BGAAP een dergelijke verplichting niet oplegt. De beweging van de IFRS verplichting wordt weergegeven in de resultatenrekening van bpost onder personeelskosten (21,2 miljoen EUR in 2018 in vergelijking met 41,7 miljoen EUR in 2017) of in provisies (3,1 miljoen EUR in 2018 in vergelijking met 3,2 miljoen EUR in 2017), met uitzondering van de impact van de wijzigingen in discontovoeten voor toekomstige verplichtingen dewelke opgenomen worden als financieel resultaat (negatief 3,0 miljoen EUR in 2018 vergelijking met negatief 6,0 miljoen EUR in 2017).
- De evolutie van IAS 19 in 2018 in vergelijking met 2017 is voornamelijk het gevolg van de stijging vorig jaar van non-cash financiële kosten verbonden aan personeelsvoordelen voor de beëindiging van het transportvoordeel van de gepensioneerden van bpost.
- Overeenkomstig IFRS 3 finaliseerde bpost de toewijzing van de aankoopprijs voor Radial en IMEX en erkende verschillende immateriële vaste activa (vooral merknamen, know-how, klantenrelaties, ...), bijgevolg de stijging in afschrijvingen in vergelijking met vorig jaar.
- Uitgestelde belastingen vereisen geen boekingen krachtens BGAAP, maar worden wel geboekt krachtens IFRS. Aangezien de hervorming van de Belgische en Amerikaanse vennootschapsbelasting wet werd voor 31 december 2017, heeft bpost zijn uitgestelde belastingen onder IFRS herzien in 2017 rekening houdende met deze nieuwe maatregelen.

VOORUITZICHT
VOOR 2019

Vooruitzichten voor 2019

De ambitie voor 2019 is om **stabiele bedrijfsopbrengsten voor de groep**, inclusief verkoop van gebouwen, en een **genormaliseerde EBIT voor de groep hoger dan 300,0 miljoen EUR** te realiseren. We beogen eveneens om ten minste 85% van de 2019 BGAAP nettowinst van bpost NV als **dividend** uit te betalen.

Meer bepaald voor onze 4 business units:

Mail & Retail:

- We verwachten een daling van de bedrijfsopbrengsten met een “low single-digit” percentage.
- De onderliggende volumedaling van Domestic Mail kan oplopen tot -7%, gedeeltelijk gecompenseerd door een gemiddelde prijsstijging van +4,4%.
- EBIT marge van Mail & Retail wordt verwacht zich in een vork van 11% tot 13% te situeren.

Parcels & Logistics Europe & Asia:

- We verwachten een groei van de bedrijfsopbrengsten met een “high single-digit” percentage, waarvan “mid-teens” voor Parcels Belgium-Netherlands.
- EBIT marge van Parcels & Logistics Europe & Asia wordt verwacht zich in een vork van 6% tot 8% te situeren.

Parcels & Logistics North America:

- Bedrijfsopbrengsten worden verwacht te dalen met een “low single-digit” percentage, voornamelijk verklaard door de impact van klantenverlies in 2018 en tariefherzieningen bij Radial. Desondanks zit Radial op schema om de 2022 vooruitzichten te realiseren zoals gepresenteerd tijdens de Capital Markets Day.
- Parcels & Logistics North America wordt verwacht break-even te zijn op EBIT niveau.

Corporate:

- Corporate wordt verwacht om EBIT neutraal te zijn.

De bruto kapitaalsuitgaven zullen zich naar verwachting rond de 150,0 miljoen EUR situeren.

Geconsolideerde jaarrekening 2018

- 1. Geconsolideerde winst- en verliesrekening**
- 2. Overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde geconsolideerde resultaten**
- 3. Geconsolideerde balans**
- 4. Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen**
- 5. Geconsolideerd kasstroomoverzicht**
- 6. Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening**
  - 6.1 Algemene informatie
  - 6.2 Basis voor presentatie
  - 6.3 Belangrijke boekhoudkundige hypothesen en inschattingen
  - 6.4 Samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige principes
  - 6.5 Risicobeheer
  - 6.6 Bedrijfscombinaties
  - 6.7 Informatie met betrekking tot segmenten
  - 6.8 Omzet
  - 6.9 Overige bedrijfsopbrengsten
  - 6.10 Overige bedrijfskosten
  - 6.11 Diensten en diverse goederen
  - 6.12 Personeelskosten
  - 6.13 Financiële opbrengsten en financiële kosten
  - 6.14 Winstbelastingen/Uitgestelde belastingen
  - 6.15 Winst per aandeel
  - 6.16 Materiële vaste activa
  - 6.17 Vastgoedbeleggingen
  - 6.18 Activa aangehouden voor verkoop
  - 6.19 Immateriële vaste active
  - 6.20 Leasing
  - 6.21 Financiële instrumenten
  - 6.22 Investerings in geassocieerde ondernemingen
  - 6.23 Handels- en overige vorderingen
  - 6.24 Voorraden
  - 6.25 Geldmiddelen en kasequivalenten
  - 6.26 Financiële schulden
  - 6.27 Personeelsbeloningen
  - 6.28 Handelsschulden en overige schulden
  - 6.29 Voorzieningen
  - 6.30 Financiële activa en financiële verplichtingen
  - 6.31 Financiële derivaten en hedging (indekking)
  - 6.32 Voorwaardelijke activa en passiva
  - 6.33 Rechten en verplichtingen
  - 6.34 Transacties met verbonden partijen
  - 6.35 Overzicht van dochterondernemingen
  - 6.36 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

1. Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Op 31 december

In miljoen EUR	Toelichting	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Omzet	6.8	3.774,4	2.972,2	27,0%
Overige bedrijfsopbrengsten	6.9	75,8	51,6	46,9%
Totaal bedrijfsopbrengsten		3.850,2	3.023,8	27,3%
Materiaalkost		(257,5)	(240,7)	7,0%
Diensten en diverse goederen	6.11	(1.556,2)	(972,8)	60,0%
Personeelskosten	6.12	(1.455,6)	(1.206,7)	20,6%
Overige bedrijfskosten	6.10	(9,8)	(5,6)	74,2%
Afschrijvingen, waardeverminderingen		(177,7)	(105,1)	69,2%
Totaal bedrijfskosten		(3.456,8)	(2.530,9)	36,6%
Bedrijfsresultaat (EBIT)		393,4	492,9	-20,2%
Financiële opbrengsten	6.13	6,1	5,8	5,3%
Financiële kosten	6.13	(29,9)	(19,5)	53,4%
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	6.22	11,5	9,6	19,9%
Resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering		381,0	488,7	-22,0%
Belastingen	6.14	(117,4)	(165,8)	-29,2%
Nettoresultaat van de periode (EAT)		263,6	322,9	-18,4%
<i>Toerekenbaar aan:</i>				
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		264,8	324,9	-18,5%
Minderheidsbelangen		(1,2)	(2,0)	-38,5%

Winst per aandeel

In EUR	2018	2017
Gewone winst van het jaar toe te rekenen aan gewone aandeelhouders van de moedermaatschappij	1,34	1,62
Verwaterde winst van het jaar toe te rekenen aan gewone aandeelhouders van de moedermaatschappij	1,34	1,62

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

2.

Overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde geconsolideerde resultaten

Op 31 december

In miljoen EUR	Toelichting	2018	2017
Nettoresultaat van de periode		263,6	322,9
Niet gerealiseerde resultaten			
<i>Niet gerealiseerde resultaten die geherklasseerd worden naar de resultatenrekening in volgende periodes (na belastingen):</i>			
Wijzigingen van niet gerealiseerde resultaten van geassocieerde deelnemingen	6.22	(25,5)	(42,1)
Netto winst / (verlies) op de afdekking van een netto-investering	6.31	(5,7)	2,5
Netto winst / (verlies) op kasstroomafdekkingen	6.31	(14,0)	0,0
Wisselkoersverschillen uit omrekening van buitenlandse activiteiten		29,8	(16,5)
Netto niet gerealiseerde winst/(verlies) die geherklasseerd wordt naar de resultatenrekening in volgende periodes		(15,3)	(56,0)
<i>Niet gerealiseerde resultaten die niet geherklasseerd worden naar de resultatenrekening in volgende periodes (na belastingen):</i>			
Herwaarderings winsten / (verliezen) op toegezegde pensioenregeling	6.27	4,6	3,1
Netto niet gerealiseerde winst/(verlies) die niet geherklasseerd wordt naar de resultatenrekening in volgende periodes		4,6	3,1
Niet-gerealiseerde winst/(verlies) na belastingen voor het jaar		(10,7)	(53,0)
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten na belastingen voor het jaar		252,9	270,0
<i>Toerekenbaar aan:</i>			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		254,1	271,9
Minderheidsbelangen		(1,2)	(2,0)

3.

Geconsolideerde balans

Op 31 december

In miljoen EUR	Toelichting	2018	2017 herzien ¹	2017
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	6.16	708,0	752,8	710,3
Immateriële vaste activa	6.19	874,9	890,4	910,6
Investeringen in geassocieerde deelnemingen	6.22	251,2	329,2	329,2
Vastgoedbeleggingen	6.17	18,7	5,7	5,7
Uitgestelde belastingvorderingen	6.14	31,5	31,4	31,5
Handels- en overige vorderingen	6.23	11,2	9,4	9,4
		1.895,7	2.018,8	1.996,6
Vlottende activa				
Voorraden	6.24	36,9	39,1	39,1
Te ontvangen belastingen	6.14	5,7	1,6	1,6
Handels- en overige vorderingen	6.23	712,0	714,9	719,4
Geldmiddelen en kasequivalenten	6.25	680,1	466,0	466,0
		1.434,7	1.221,6	1.226,1
Activa aangehouden voor verkoop	6.18	14,7	0,6	0,6
Totaal activa		3.345,1	3.241,0	3.223,3
Eigen vermogen en passiva				
Geplaatst kapitaal		364,0	364,0	364,0
Reserves		271,4	310,1	310,1
Omrekeningsverschillen		12,7	(11,5)	(11,5)
Overgedragen resultaat		51,6	110,9	110,9
Eigen vermogen toerekenbaar aan de eigenaars van de moedermaatschappij		699,7	773,5	773,5
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen		2,5	4,3	4,3
Totaal eigen vermogen	4	702,3	777,8	777,8
Langlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen en leningen	6.26	849,1	55,4	58,4
Personeelsbeloningen	6.27	308,4	326,9	326,9
Handels- en overige schulden	6.28	17,5	45,2	45,2
Voorzieningen	6.29	22,6	38,1	24,2
Uitgestelde belastingverplichtingen	6.14	7,3	12,3	12,3
		1.204,8	478,0	467,0
Kortlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen en leningen	6.26	175,7	699,9	699,9
Voorzieningen	6.29	16,8	28,4	21,2
Te betalen belastingen	6.14	21,4	38,6	39,3
Derivaten	6.30	0,8	0,0	0,0
Handels- en overige schulden	6.28	1.212,5	1.218,4	1.218,2
		1.427,3	1.985,3	1.978,5
Verplichtingen direct verbonden met activa aangehouden voor verkoop	6.18	10,8	0,0	0,0
Totaal passiva		2.642,9	2.463,3	2.445,5
Totaal eigen vermogen en passiva		3.345,1	3.241,0	3.223,3

(1) Herzien om vergelijkbare informatie te tonen ten gevolge van de toewijzing van aankoopprijs van Radial.

4.

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

In miljoen EUR	Eigen vermogen toerekenbaar aan de eigenaars van de moedermaatschappij						minderheidsbe- lang	totaal eigen vermogen
	geplaatst kapitaal / toegelaten kapitaal	eigen aan- den	overige reserves	omre- kingsver- schillen	overge- dragen resultaat	totaal		
Per 1 januari 2017	364,0	0,0	274,2	2,5	135,5	776,3	3,1	779,3
Resultaat van het jaar 2017					324,9	324,9	(2,0)	322,9
Niet-gerealiseerde resultaten			96,5	(14,0)	(135,5)	(53,0)		(53,0)
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0,0	0,0	96,5	(14,0)	189,4	271,9	(2,0)	270,0
Dividenden (betaling)			(50,0)		(212,0)	(262,0)	0,0	(262,0)
Andere			(10,7)		(2,0)	(12,7)	3,2	(9,5)
Per 31 december 2017	364,0	0,0	310,1	(11,5)	110,9	773,5	4,3	777,8
Per 1 januari 2018	364,0	0,0	310,1	(11,5)	110,9	773,5	4,3	777,8
Impact IFRS 9 op bpost bank			(59,9)			(59,9)		(59,9)
Per 1 januari 2018 (herzien)	364,0	0,0	250,2	(11,5)	110,9	713,6	4,3	717,9
Resultaat van het jaar 2018					264,8	264,8	(1,2)	263,6
Niet-gerealiseerde resultaten			76,1	24,2	(110,9)	(10,7)		(10,7)
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0,0	0,0	76,1	24,2	153,9	254,1	(1,2)	252,9
Dividenden (betaling)			(50,0)		(212,0)	(262,0)	0,0	(262,0)
Andere			(4,8)		(1,2)	(6,0)	(0,5)	(6,6)
Per 31 december 2018	364,0	0,0	271,4	12,7	51,6	699,7	2,5	702,3

De overige reserves per 31 december 2018 (272,2 miljoen EUR) bestaan uit groepsreserves ten belope van 221,4 miljoen EUR, waarvan 172,8 miljoen EUR uitkeerbaar overgedragen resultaat

bij bpost NV en wettelijke reserves ten belope van 50,8 miljoen EUR.

Per 31 december 2018 is het aandeelhouderschap als volgt:

Aantal aandelen	Totaal	De Belgische Staat ¹	Vrij verhandelbaar
Per 1 januari 2018	200.000.944	102.075.649	97.925.295
Veranderingen gedurende het jaar	-	-	-
Per 31 december 2018	200.000.944	102.075.649	97.925.295

De aandelen hebben geen nominale waarde en zijn volledig betaald.

(1) Rechtstreeks en via De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Uitbetaalde en voorgestelde dividenden:

<i>In miljoen EUR</i>	2018	2017
Cash dividenden mbt gewone aandelen aangekondigd en betaald:		
Finaal dividend voor 2017: 0,25 EUR per aandeel (2016: 0,25 EUR per aandeel)	50,0	50,0
Interim dividend voor 2018: 1,06 EUR per aandeel (2017: 1,06 EUR per aandeel)	212,0	212,0
	262,0	262,0
Voorgestelde dividenden voor gewone aandelen:		
Finaal cash dividend voor 2018: 1,31 EUR per aandeel (2017: 1,31 EUR per aandeel)	262,0	262,0

Voorgestelde dividenden op gewone aandelen zijn onderhevig aan de goedkeuring door de Algemene Vergadering en zijn niet erkend als een schuld per 31 december.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

5. Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Op 31 december

In miljoen EUR	Toelichting	2018	2017
Operationele activiteiten			
Resultaat voor belastingen	1	381,0	488,7
Afschrijvingen		177,7	105,1
Dubieuze debiteuren	6.10	10,5	3,3
Winst op de realisatie van materiële vaste activa	6.9	(30,0)	(15,9)
Andere niet in geldmiddelen afgewikkelde elementen		(4,2)	(8,1)
Wijziging in personeelsbeloningen	6.27	(12,8)	(29,1)
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	6.22	(11,5)	(9,6)
Ontvangen dividenden	6.22	4,0	11,8
Betaalde belastingen		(126,1)	(125,2)
Betaalde belastingen m.b.t. voorgaande jaren		(11,8)	(15,0)
Bedrijfskasstroom voor wijziging in bedrijfskapitaal en voorzieningen		376,8	405,9
Afname / (toename) van handels- en overige vorderingen		14,7	(91,1)
Afname / (toename) in voorraden	6.24	0,3	(0,3)
Toename / (afname) van handels- en overige schulden		(10,9)	(48,3)
Toename / (afname) van geïnde opbrengsten voor klanten		9,7	15,0
Toename / (afname) van voorzieningen		(28,6)	(15,2)
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		362,0	266,1
Investeringsactiviteiten			
Ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa		55,6	24,0
Verwerving van materiële vaste activa	6.16	(88,9)	(96,7)
Verwerving van immateriële activa	6.19	(26,5)	(24,7)
Verwerving van overige investeringen		0,5	12,0
Verwerving van dochterondernemingen, na aftrek van verworven liquide middelen	6.6	(61,4)	(666,6)
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		(120,8)	(751,9)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Op 31 december

In miljoen EUR	Toelichting	2018	2017
Financieringsactiviteiten			
Opbrengsten van leningen en schulden financiële leasing		994,0	692,5
Aflossingen van leningen en schulden financiële leasing		(739,7)	(13,7)
Betalingen in het kader van derivaten		(21,5)	0,0
Transacties met minderheidsbelangen		(0,3)	0,0
Interim dividend betaald aan de aandeelhouders	4	(212,0)	(212,0)
Dividenden uitbetaald	4	(50,0)	(50,0)
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		(29,5)	416,8
Netto toename van geldmiddelen en kasequivalenten			
		211,7	(68,9)
Netto impact wisselkoersverschillen			
		2,5	(3,9)
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant per 1 januari	6.25	466,0	538,9
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant per 31 december	6.25	680,1	466,0
Bewegingen tussen 1 januari en 31 december			
		214,1	(72,9)

6. Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening

6.1 Algemene informatie

Bedrijfsactiviteiten

bpost NV en haar dochterondernemingen (hierna "bpost" genoemd) leveren nationale en internationale post- en pakjesdiensten, die bestaan uit de ophaling, het transport, de sortering en de uitreiking van geadresseerde en ongeadresseerde poststukken, drukwerk, dagbladen en pakjes.

Via haar dochterondernemingen en business units verkoopt bpost NV ook een waaier andere producten en diensten, waaronder post-, pakjes-, bank- en financiële producten, e-commerce logistiek, express leveringsdiensten, diensten met betrekking tot proximity en convience, documentbeheer en aanverwante activiteiten. bpost voert eveneens namens de Belgische overheid Diensten van Algemeen Economisch Belang ("DAEB") uit.

Juridisch statuut

bpost is een naamloze vennootschap naar publiek recht. bpost heeft haar maatschappelijke zetel in het Muntcentrum, 1000 Brussel. Aandelen bpost zijn genoteerd op de NYSE-Euronext Brussels sinds 21 juni 2013 (kenletter BPOST).

6.2 Basis voor presentatie

De geconsolideerde jaarrekening van bpost is opgesteld in overeenstemming met de "International Financial Reporting Standards" (IFRS), zoals aangenomen voor gebruik door de Europese Unie. Alle standaarden en interpretaties gepubliceerd door de International Accounting Standards Board (IASB) en het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) effectief per jaareinde 2018 en aangenomen door de Europese Unie zijn toegepast door bpost.

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in Euro (EUR), alle getallen worden afgerond naar het dichtst bijzijnde miljoen tenzij anders vermeld. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de historische kost conventie, met uitzondering van de waardering aan reële waarde van de obligatie portefeuille van bpost bank die geclassificeerd is als Hold to Collect financiële activa op de balans van bpost bank. De geconsolideerde jaarrekening is goedgekeurd door de Raad Van Bestuur van 19 maart 2019.

De toegepaste boekhoudregels zijn consistent met die van het vorige boekjaar, met uitzondering van de invoering van nieuwe standaarden en interpretaties die vanaf 1 januari 2018 in voege zijn.

bpost heeft **IFRS 15** Opbrengsten uit Contracten met Klanten en **IFRS 9** Financiële Instrumenten voor het eerst toegepast. De impact van de wijzigingen als gevolg van de toepassing van deze nieuwe boekhoudstandaarden worden hierna beschreven.

Met uitzondering van **IFRS 9** en **IFRS 15**, hebben de hierna vermelde nieuwe of gewijzigde boekhoudstandaarden die in werking zijn getreden vanaf 1 januari 2018 geen effect op de presentatie, de financiële prestaties of de balans van bpost:

- **IFRS 2 – Wijzigingen** – Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingen
- **IAS 40 – Wijzigingen** – Transfer van activa aangehouden voor verkoop
- **IFRS 4 – Wijzigingen** – Het gebruik van IFRS 9 Financiële Instrumenten met IFRS 4
- **IFRIC 22** - Vreemde valuta transacties en vooruitbetalingen
- **Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS 2014-2016**

In 2017 werd IAS 18 Opbrengsten toegepast door bpost. Vanaf 1 januari 2018 werd het boeken van opbrengsten zoals beschreven in IAS 18 (Opbrengsten) vervangen door IFRS 15 - Opbrengsten uit Contracten met Klanten. Volgens IFRS 15 moeten opbrengsten erkend worden voor een bedrag dat de vergoeding weergeeft waarop de onderneming verwacht recht te hebben in ruil voor het leveren van goederen of diensten aan een klant. IFRS 15 legt een vijfstappenplan vast voor het erkennen van opbrengsten uit contracten met klanten: aan de resultaatsverplichting(en) van elk contract moet een transactieprijs verbonden worden en de opbrengsten worden enkel erkend wanneer de entiteit de resultaatsverplichting(en) van het contract naleeft.

bpost voerde een evaluatie uit van IFRS 15 door middel van een analyse van de aan zijn klanten verleende producten en diensten. De activiteiten van bpost bestaan uit het uitreiken van post en pakjes in binnen- en buitenland, het genereren van additional sources of revenue, met inbegrip van meerwaardediensten, retail- en bankdiensten en financiële producten. De producten en diensten kunnen ofwel op zichzelf verkocht worden in afzonderlijke, individuele contracten of samen als een gebundeld pakket, dewelke niet afzonderlijk onderscheiden kunnen worden. Tot slot en na zorgvuldig onderzoek van alle producten en diensten die bpost aan zijn klanten verstrekt, kwam bpost tot de conclusie dat er geen impact was op de resultaten van 2017 of 2018 met betrekking tot de toepassing van de vereisten van IFRS 15:

- Indien er voor een bundel diensten lagere prijzen worden toegestaan, dan worden de verschillende diensten in het contract tegen eenzelfde proportioneel percentage verminderd, hetgeen in lijn is met IFRS 15.
- Wat de resultaatsverplichting betreft waar er een onderscheid dient worden gemaakt tussen die bpost die optreedt als agent of als opdrachtgever, kan bpost de opbrengsten op dezelfde manier blijven erkennen en boeken als vóór 2018 aangezien dit in overeenstemming is met IFRS 15.
- Elke resultaatsverplichting in het contract heeft een transactieprijs, die in sommige gevallen variabel kan zijn (kortingen, boetes enz.). In lijn met IFRS 15 maakt

bpost nu al een inschatting van de variabele vergoeding bij aanvang van het contract.

- Daarnaast veranderde de erkenning van opbrengsten ook niet aangezien de meeste opbrengsten worden geboekt op een bepaald moment in de tijd (namelijk wanneer de dienst werd geleverd).

bpost paste IFRS 15 toe en maakte hierbij gebruik van de modified retrospective methode met 1 januari 2018 als datum van de initiële toepassing. Als gevolg van de modified retrospective methode worden de cijfers van 2017 voorgesteld overeenkomstig IAS 18. Mocht er enige impact geweest zijn op de resultaten van 2017, dan zou de impact van IFRS 15 op de datum van de initiële toepassing van 1 januari 2018 erkent zijn geweest als een aanpassing van het beginsaldo van het overgedragen resultaat.

Vanaf 1 januari 2018 was IAS 39 “Financiële Instrumenten: Erkenning en Waardering” vervangen door IFRS 9 Financiële Instrumenten. bpost past IFRS 9 toe gebruik makende van modified retrospective method vanaf 1 januari 2018 zonder herziening van vergelijkbare cijfers, 2017 cijfers werden erkend in overeenstemming met IAS 39. IFRS 9 brengt alle 3 aspecten samen met betrekking tot de boekhoudkundige verwerking van financiële instrumenten (a) erkenning en waardering,

(b) waardeverminderingen en (c) hedge accounting. De voornaamste impact van IFRS 9 voor bpost heeft betrekking op de investering van 50% aangehouden in bpost bank waarvan de balans voornamelijk bestaat uit financiële instrumenten.

De inschatting van de impact van IFRS 9 is als volgt:

(a) Erkenning en waardering: erkenning en waardering van financiële activa onder IFRS 9 hangt af van het specifieke business model in voege en de karakteristieken van de contractuele kasstromen van de activa. De nieuwe vereisten hebben geen impact op de financiële activa aangehouden door bpost. Daarentegen heeft bpost bank bij de overgang naar IFRS 9, een groot deel van haar obligatie portefeuille van IAS 39 “beschikbaar voor verkoop” categorie geherklasseerd naar de IFRS 9 geamortiseerde kostprijs categorie. Hierdoor daalde, op datum van de transitie naar IFRS 9, het eigen vermogen van bpost bank met 119,8 miljoen EUR en bijgevolg ook bpost’s investeringen in geassocieerde deelnemingen met 50% van dit bedrag of 59,9 miljoen EUR.

Hierbij de impact van de toepassing van IFRS 9 op de financiële activa (geldmiddelen en vorderingen) per 1 januari 2018:

IAS 39 waarderingscategorie	IFRS 9 waarderingscategorie			Reële waarde via niet-ge-realiseerde resultaten
	Netto boekwaarde	Reële waarde via winst of verlies	Geamortiseerde kostprijs	
<i>In miljoen EUR</i>				
Financiële vaste activa (geldmiddelen en vorderingen)				
Geldmiddelen en kasequivalenten	466,0		466,0	
Handels- en overige vorderingen	724,3		724,3	
Totaal financiële vaste activa (geldmiddelen en vorderingen)	1.190,3		1.190,3	

Er zijn geen wijzigingen met betrekking tot de classificatie en waardering van de financiële verplichtingen van bpost.

(b) Waardeverminderingen: onder IFRS 9 moeten alle verwachte kredietverliezen van alle schuld instrumenten op 12-maand of levenslange basis worden erkend. De impact op de handelsvorderingen van bpost was niet significant. Anderzijds zal bpost bank de algemene aanpak toepassen, dus IFRS 9 ‘staging’ dewelke IAS 39 ‘incurred but not reported’ (IBNR) provisies zal vervangen, de impact was niet significant (EUR 0,2 miljoen).

(c) Hedge accounting: bpost heeft gegeven het aantal beperkte hedge accounting transacties, besloten om de IAS 39 hedge accounting te blijven toepassen aangezien bpost bank verder IAS 39 hedge accounting blijft toepassen, totdat de IASB het macro-hedge project heeft gefinaliseerd.

Standaarden en interpretaties nog niet toegepast door bpost

De volgende nieuwe IFRS-standaarden en IFRIC-interpretaties, goedgekeurd maar nog niet van kracht of die nog verplicht moeten worden, werden niet toegepast door bpost in het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

Standaard of interpretatie	Effectief voor de rapportering die begint op of na
IFRS 16 – Leasing	1 januari 2019
IFRIC interpretative 23 - Onzekere belastingposities	1 januari 2019
IFRS 9 – Wijzigingen - Kenmerken vooruitbetalingen met negatieve compensatie	1 januari 2019
IAS 28 – Wijzigingen - Lange termijn belangen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	1 januari 2019
IAS 19 – Wijzigingen - Planwijzigingen, inkorting of liquidatie	1 januari 2019
Jaarlijkse verbeteringen aan – 2015 – 2017 ¹	1 januari 2019
IFRS 17 - Verzekeringscontracten ¹	1 januari 2021

IFRS 16 vervangt IAS 17 Leaseovereenkomsten, IFRIC 4 Vaststelling of een overeenkomst een leaseovereenkomst bevat, SIC-15 Operationele Leases-Incentives en SIC-27 Evaluatie van de Economische Realiteit van Transacties in de Juridische Vorm van een Leaseovereenkomst. IFRS 16 bepaalt de principes voor de erkenning, de waardering, de presentatie en de vermeldingen van leasing en vereist dat huurders alle huurcontracten in de boekhouding opnemen, volgens een “single on-balance sheet”-model gelijkaardig aan de boeking van financiële leasing volgens IAS 17. IFRS 16 zal van kracht zijn voor jaarlijkse periodes, die op of na 1 januari 2019 beginnen. bpost zal overgaan naar IFRS 16 in overeenstemming met de modified retrospective approach met een berekening vanaf de overgangdatum en derhalve zullen cijfers van het vorige jaar niet worden aangepast. De door bpost uitgevoerde analyse van de initiële toepassing toonde aan dat IFRS 16 een belangrijk effect heeft op de geconsolideerde balans, gelet op de verbintenissen inzake het wagenpark en de gebouwen voor de Belgische bedrijven en de verbintenissen inzake de gebouwen voor de buitenlandse entiteiten. Vanaf 2019 zullen er activa erkend worden voor het ontvangen gebruiksrecht en zullen er passiva erkend worden voor de betalingsverplichting die voor al deze leases werden aangegaan. bpost zal gebruikmaken van de vrijstellingen die worden verstrekt voor activa met een lage waarde en kortetermijnhuurcontracten. De impact van de analyse leidde tot de erkenning van een huurschuld en een actief voor het recht van gebruik van 417,8 miljoen EUR per 1 januari 2019. In tegenstelling tot de huidige voorstelling van operationele leases, zullen er afschrijvingskosten met betrekking tot de gebruiksrechten op de activa en de rentelasten met betrekking tot de afwikkeling van de verdiscontering van leasingschulden erkend worden, waardoor de EBITDA zal stijgen aangezien deze uitgaven niet meer onder de huur en huurkosten zullen opgenomen worden. Daarnaast biedt IFRS 16 ook een nieuwe leidraad voor de verwerking van sales en leaseback-transacties. De verkoper / huurder boekt een actief van gebruiksrecht voor de ingehouden huur en derhalve kan enkel een

proportioneel bedrag van de winst of het verlies uit de verkoop erkend worden.

bpost heeft geen enkele standaard, interpretatie of wijziging, die uitgegeven maar nog niet in voege was, vroeger aangenomen.

6.3 Belangrijke boekhoudkundige hypothesen en inschattingen

Een reeks belangrijke boekhoudkundige hypothesen liggen aan de basis van de voorbereiding van de geconsolideerde jaarrekening die conform IFRS-regels werd opgesteld. Deze hypothesen hebben een invloed op de waarde van activa en passiva. Er worden ramingen en veronderstellingen gemaakt met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen. Deze worden continu opnieuw geëvalueerd en zijn gebaseerd op historische patronen en verwachtingen met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen waarvan er een redelijke kans is dat ze zich onder de huidige omstandigheden voordoen.

Personeelsbeloningen - IAS 19

De voornaamste veronderstellingen die inherent zijn aan de waardering van de verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen en de bepaling van de pensioenlast betreffen personeelsverloop, acceptatiegraad, sterftcijfers, pensioenleeftijden, discontovoeten, evolutie van voordelen en toekomstige weddeverhogingen. Deze parameters worden jaarlijks bijgewerkt. Aangezien de referentie database elk jaar groeit met historische gegevens die worden toegevoegd,

(1) Nog niet bekrachtigd door de EU op de datum van dit rapport.

worden deze data steeds stabiel en meer betrouwbaar. De werkelijke omstandigheden kunnen echter afwijken van deze veronderstellingen en aldus aanleiding geven tot andere verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen, die in de resultatenrekening tot uiting komen als een bijkomende winst of een bijkomend verlies of in niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van het type voordeel.

De gebruikte sterftetabellen zijn de Belgische sterftetabellen MR (voor mannen) en FR (voor vrouwen) met een leeftijdscorrectie van twee jaar. bpost besloot om de levensduur te nemen door een leeftijdscorrectie toe te passen van twee jaar op de officiële tabellen, voor zowel actieve als inactieve werknemers.

Voor de Gecompenseerde Geaccumuleerde Afwezigheden werd het verbruikspatroon van de ziekteperioden afgeleid uit de statistieken met betrekking tot het verbruikspatroon over een voortschrijdend gemiddelde van 3 jaren (de jaren 2016 tot 2018 voor december 2018). Het aantal ziekteperioden hangt af van de leeftijd, geïdentificeerd per segment van de relevante medewerkers. Het percentage van het gewaarborgd loon is vastgesteld op 75% in geval van langdurige ziekte. Bijgevolg is het percentage van het gewaarborgd loon dat gebruikt wordt om de kost van de dagen geaccumuleerd in de individuele tellers te berekenen vastgezet op 25%. De gecumuleerde balans van de niet gebruikte ziekteperioden voor statutaire personeelsleden is beperkt tot een maximum van 63 dagen.

In België zijn bij wet de pensioenplannen met vaste bijdragen onderworpen aan een minimum rendement. Vandaar dat deze plannen worden geclassificeerd als toegezegde pensioenregelingen waarvoor de "projected unit credit"-methode (PUC) wordt gebruikt om deze verplichtingen te waarderen. Alhoewel er nog altijd geen volledige duidelijkheid is over de methodologie, zorgde de nieuwe wetgeving van december 2015 voor meer duidelijkheid met betrekking tot de minimum gegarandeerde rendementen. De onzekerheid met betrekking tot de toekomstige evolutie van de minimum gegarandeerde rendementen in België is opgeheven met de wijziging van de WAP (wet op aanvullende pensioenen) per eind december 2015. Vanaf 2016 is de minimumopbrengst een percentage van de gemiddelde opbrengst van de laatste 24 maanden op lineaire obligaties voor 10 jaar met een minimum van 1,75% per jaar. bpost bleef consistent de voornoemde PUC methodologie toepassen, echter vanaf 2018 zonder projectie van de toekomstige bijdragen aangezien de bijdrage niet overwegend plaats vinden aan het einde van de periode van de plannen en met toepassing van artikel 115 van IAS 19.

De financieringsmethodologie van de kinderbijslag voor statutaire personeelsleden is veranderd ingevolge een wetwijziging (wet van 19 december 2014). Als gevolg daarvan betaalt bpost als een openbare instelling een bijdrage die is vastgelegd door een programmawet. Het bedrag wijzigt elk jaar naargelang het aantal statutaire personeelsleden (VTE) en is onderhevig aan de inflatie.

Voor de waardering van de meeste beloningen wordt een gemiddelde kost per niet-actief personeelslid gebruikt. Deze gemiddelde kost werd geraamd door de jaarlijkse kost voor niet-actieve personeelsleden te delen door het aantal niet-actieve begunstigen op basis van referentiegegevens ontvangen van de administratie van de pensioenen.

De discontovoeten werden bepaald op basis van de

marktopbrengsten op het moment van de balansdatum. bpost gebruikt de "Tower Watson RATE:link tool"¹ voor het bepalen van de discontovoeten, rekening houdend met een mix van financiële en niet-financiële AA bedrijfsobligaties.

Aanpassingen reële waarde voor bedrijfscombinaties

In overeenstemming met IFRS 3 Bedrijfscombinaties, worden de overgenomen identificeerbare activa en de voorwaardelijke vergoedingen gewaardeerd tegen reële waarde op de overnamedatum als onderdeel van de bedrijfscombinatie. Aanpassingen van de reële waarde voor de activa zijn gebaseerd op externe beoordelingen of taxatiemodellen. Als de voorwaardelijke vergoeding voldoet aan de definitie van een verplichting, dan wordt het vervolgens op elke rapporteringsdatum opnieuw gewaardeerd tegen reële waarde. De vaststelling van de reële waarde is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen. Bij de belangrijkste veronderstellingen wordt rekening gehouden met de waarschijnlijkheid dat elk prestatiedoel wordt gehaald en met de discontofactor.

Over te dragen opbrengsten en aan opbrengsten gerelateerde voorzieningen

bpost erkent voorafbetalingen ontvangen van klanten op zijn balans, voornamelijk met betrekking tot reeds verkochte postzegels en credits op frankieermachines dewelke nog niet gebruikt zijn door de klanten op balansdatum. bpost gebruikt een model gebaseerd op historische consumptie patronen voor de waardering van deze over te dragen opbrengsten. Daarnaast behandelt en verzendt bpost internationale mail en parcels van en naar andere buitenlandse post operatoren. Op balansdatum wordt de beste inschatting van de uitstaande positie opgenomen in de geconsolideerde balans, maar aangezien de finale afrekening wordt gebaseerd op verschillende assumpties (waaronder "items per kilo") kan de finale afrekening verschillen van onze initiële inschatting.

Belasting op het resultaat en uitgestelde belastingen

bpost is onderhevig aan belastingen op het resultaat in verschillende jurisdicties. Uitgestelde belastingen worden berekend op het niveau van iedere fiscale entiteit. bpost erkent uitgestelde belastingen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waar tegenover de aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden aangewend. Om dit te kunnen inschatten gebruikt bpost een inschatting van de fiscale inkomsten per jurisdictie waarin bpost opereert en de periode waarover de uitgestelde belastingen zullen gerecupereerd worden. Hetzelfde principe wordt toegepast voor de erkenning van uitgestelde belastingvorderingen voor niet gebruikte overgedragen fiscale verliezen.

(1) "The Towers Watson RATE:link tool" is een hulpmiddel om bedrijven bij te staan in de selectie van discontovoeten die de karakteristieken van hun pensioenplannen nauwkeurig weerspiegelen.

6.4 Samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige principes

Alle boekhoudkundige schattingen en hypothesen die gebruikt werden bij het opstellen van deze jaarrekening zijn, waar van toepassing, consistent met het laatst goedgekeurde budget/langetermijn plan. De hypothesen zijn gebaseerd op de informatie die beschikbaar is op balansdatum. Hoewel deze hypothesen gebaseerd zijn op de recentste informatie die voorhanden is, kan het toch gebeuren dat de reële resultaten afwijken van de schattingen.

Consolidatie

De moedermaatschappij en alle dochtermaatschappijen die onder haar controle vallen, zijn in de consolidatie opgenomen. Uitzonderingen zijn niet toegestaan.

Dochterondernemingen

Activa en passiva, rechten en verplichtingen, inkomsten en kosten van de moedermaatschappij en de dochterondernemingen die onder haar exclusieve controle vallen, zijn volledig geconsolideerd. Een investeerder controleert een deelneming wanneer de investeerder is blootgesteld aan of rechten heeft op variabele opbrengsten komende uit zijn betrokkenheid in de deelneming en de mogelijkheid heeft om deze opbrengsten aan te wenden via zijn macht over de deelneming. Die controle wordt geacht te bestaan als bpost minstens 50% plus één aandeel van het stemrecht van de entiteit bezit; deze veronderstelling vervalt als er een duidelijk bewijs van het tegendeel bestaat. Wanneer wordt nagegaan of een entiteit onder de controle van bpost valt, worden het bestaan en de invloed van mogelijke stemrechten die momenteel uitoefenbaar of converteerbaar zijn in aanmerking genomen.

De consolidatie van een dochterbedrijf heeft plaats vanaf de overnamedatum, dat is de datum waarop de controle van de nettoactiva en de activiteiten van de overgenomen daadwerkelijk werden overgedragen aan de overnemer. Vanaf de overnamedatum neemt de moedermaatschappij (de overnemer) de financiële prestaties van de overgenomen op in haar geconsolideerde resultatenrekening en neemt ze de overgenomen activa en passiva (aan marktwaarde), met inbegrip van elke uit de overname voortkomende goodwill, op in de geconsolideerde balans. De dochterbedrijven worden gedeconsolideerd vanaf de datum waarop de controle ophoudt. Intragroepsbalansen en -transacties en niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties tussen bedrijven van de groep worden volledig buiten beschouwing gelaten.

De geconsolideerde jaarrekening wordt voorbereid op basis van éénvormige boekhoudkundige regels voor gelijksoortige transacties en andere gebeurtenissen in gelijkaardige omstandigheden.

Geassocieerde ondernemingen

Een geassocieerde onderneming is een entiteit waarin bpost een aanzienlijke invloed heeft, maar die noch een dochteronderneming, noch een joint venture is. Een aanzienlijke invloed is de macht om deel te nemen aan de financiële en operationele beleidsbeslissingen van het bedrijf waarin geïnvesteerd wordt, zonder dat beleid evenwel te controleren. Er wordt verondersteld dat dit het geval is wanneer bpost minstens 20% van de stemrechten heeft van het bedrijf waarin bpost

investeert en dat het niet het geval is wanneer hij minder dan 20% heeft; deze veronderstellingen kunnen weerlegd worden indien er duidelijk bewijs is van het tegendeel.

De boekhoudkundige principes worden consequent toegepast binnen de groep, de geassocieerde ondernemingen inbegrepen.

Alle geassocieerde ondernemingen worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode: de deelnemingen worden apart vermeld in de geconsolideerde balans (onder de titel "Investeringen in geassocieerde ondernemingen") op de balansdatum en voor een bedrag dat overeenstemt met het deel van het aandelenvermogen van de geassocieerde onderneming (zoals herbepaald onder IFRS), inclusief het resultaat voor de periode. Dividenden ontvangen van een bedrijf waarin wordt geïnvesteerd verminderen de boekwaarde van de investering.

Het aandeel van het resultaat van geassocieerde ondernemingen toe te schrijven aan bpost is apart opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening onder de titel "Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen".

Niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit transacties tussen een investeerder (of zijn geconsolideerde dochterondernemingen) en geassocieerde ondernemingen worden aangepast ten belope van het belang van de investeerder in de geassocieerde onderneming.

bpost bank is een geassocieerde onderneming en wordt opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, aangezien bpost een betekenisvolle invloed heeft maar geen controle heeft over het bestuur van deze onderneming.

Een deel van de obligatieportefeuille van bpost bank wordt geclassificeerd op de balans van bpost bank als "Hold to Collect" financiële activa en een deel als "Hold to Collect & Sell" financiële activa. Deze portefeuilles omvatten:

- vastrentende effecten (obligaties, verhandelbare schuldinstrumenten, leningen in de vorm van effecten, enz.);
- effecten met variabele opbrengst;
- vastrentende effecten of effecten met variabele opbrengst die financiële derivaten bevatten (dewelke, indien vereist, afzonderlijk boekhoudkundig verwerkt worden).

Effecten die geclassificeerd worden als "Hold to Collect" financiële activa, worden gewaardeerd aan reële waarde. Wijzigingen in deze reële waarde worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten, onder de rubriek "Niet-gerealiseerd of uitgestelde winst of verlies". Effecten die geclassificeerd worden als "Hold to Collect & Sell" financiële activa worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

Voor vastrentende effecten worden de rente inkomsten opgenomen in de winst- en verliesrekening op basis van de effectieve rentemethode. Voor effecten met variabele opbrengst, worden deze inkomsten opgenomen in de winst- en verliesrekening van zodra de aandeelhoudersvergadering de uitkering van een dividend bevestigd heeft.

Goodwill en negatieve overnameverschillen

Wanneer een entiteit wordt overgenomen, wordt het op de overnamedatum geregistreerde verschil tussen de overnamekost van de investering en de reële waarde van de identificeerbare activa, passiva en

voorwaardelijke verplichtingen geboekt als goodwill (als het verschil positief is) of rechtstreeks als een winst in de resultatenrekening (als het verschil negatief is).

In het geval van een voorwaardelijke vergoeding, wordt deze gewaardeerd tegen reële waarde op het moment van de bedrijfscombinatie en opgenomen in de overgedragen vergoeding (dwz erkend binnen goodwill). Indien het bedrag van de voorwaardelijke vergoeding wijzigt als gevolg van een post-acquisitie gebeurtenis (zoals het behalen van een winstdoelstelling), wordt de wijziging in reële waarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Goodwill wordt niet afgeschreven maar wordt onderworpen aan een jaarlijkse waardeverminderingstest.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden erkend op de balans als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- (i) de activa zijn identificeerbaar, d.w.z. ofwel opsplitsbaar (als ze kunnen worden verkocht, overgedragen, in licentie gegeven) of ze vloeien voort uit contractuele of wettelijke rechten;
- (ii) het is waarschijnlijk dat de verwachte toekomstige economische winst die toe te schrijven is aan de activa naar bpost zal vloeien;
- (iii) bpost heeft controle over de activa; en
- (iv) de kost van de activa kan op betrouwbare wijze worden gemeten.

Immateriële vaste activa worden geboekt tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van de kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de transactie, maar zonder onrechtstreekse vaste kosten), min alle geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. De uitgaven met betrekking tot de onderzoeksfase worden in rekening gebracht van de resultatenrekening. De uitgaven met betrekking tot de ontwikkelingsfase worden geactiveerd. Binnen bpost bestaan de intern geproduceerde immateriële vaste activa hoofdzakelijk uit IT-projecten.

Immateriële vaste activa met beperkte levensduur worden op systematische basis afgeschreven over hun bruikbare levensduur, waarbij gebruik wordt gemaakt van de lineaire afschrijvingsmethode. De toegepaste nuttige levensduur is:

<i>Immateriële vaste activa</i>	<i>Nuttige levensduur</i>
Patenten ¹	12 jaar
Know-how ¹	5 jaar
Verkooppunten netwerk (vervangingskost) ¹	20 jaar
IT-ontwikkelingskosten	maximum 5 jaar
Licenties voor minder belangrijke software	maximum 3 jaar
Handelsnamen/merknamen ¹	Tussen 5 jaar en onbepaald
Klantenrelaties ¹	Tussen 5 en 20 jaar

Immateriële vaste activa met een onbeperkte levensduur - bij bpost enkel goodwill en handelsnaam - worden niet afgeschreven maar ondergaan jaarlijks een waardeverminderingstest.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden geboekt tegen aanschaffingswaarde min alle geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Alle kosten die rechtstreeks verband houden met het operationeel maken van de activa zijn inbegrepen in de kosten.

Uitgaven voor herstellingen en onderhoud die enkel bedoeld zijn om de waarde van materiële vaste activa op peil te houden, maar niet om ze te verhogen, worden in rekening gebracht van de resultatenrekening. Uitgaven voor grote herstellingen en voor groot onderhoud, die leiden tot een toename van de toekomstige economische voordelen die door de materiële vaste activa zullen worden gegenereerd, worden evenwel geïdentificeerd als een afzonderlijk element van de aanschaffingswaarde.

Financieringskosten die rechtstreeks zijn toe te wijzen aan de verwerving, bouw of productie van een actief dat noodzakelijkerwijs pas na een aanzienlijke tijdsperiode klaar is voor het beoogde gebruik of verkoop, worden geactiveerd als deel van de kostprijs van het actief.

Het afschrijvingsbedrag wordt op een systematische basis gespreid over de bruikbare levensduur van het actief, waarbij gebruik wordt gemaakt van lineaire afschrijvingen. Het totaal af te schrijven bedrag is gelijk aan de aanschaffingswaarde, behalve voor voertuigen. Voor voertuigen is dat bedrag de aanschaffingswaarde min de restwaarde van de activa op het einde van hun levensduur. De toegepaste nuttige levensduur is:

<i>Materiële vaste activa</i>	<i>Nuttige levensduur</i>
Terreinen	Niet van toepassing
Centrale administratieve gebouwen	40 jaar
Gebouwen van het netwerk	40 jaar
Industriële gebouwen, sorteercentra	25 jaar
Uitrustingswerken aan gebouwen	10 jaar
Trekkers en vorkheftrucks	10 jaar
Fietsen en bromfietsen	4 jaar
Andere voertuigen (auto's, trucks...)	5 jaar
Machines	5-10 jaar
Meubilair	10 jaar
Computeruitrusting	4-5 jaar

Leasing transacties

Een financiële leasing, waarbij vrijwel alle aan de eigendom verbonden risico's en voordelen worden overgedragen aan de leasingnemer, wordt opgenomen onder actief en passief tegen bedragen die gelijk zijn aan de contante waarde van de minimum leasebetalingen

(1) De nuttige levensduur kan verschillen geval tot geval en hangt af van de beoordeling op het ogenblik van de toewijzing van de aankoopprijs.

(= som van de in de leasebedragen inbegrepen kapitaal en interest) of, indien lager, de reële waarde van de geleaste activa. Leasebetalingen worden deels als financieringskosten opgenomen en deels als aflossing van de uitstaande schuld, zodat dit resulteert in een constante over de leasetermijn. De afschrijvingsregels voor geleaste activa stroken met deze voor gelijkaardige activa in eigendom.

Betaalde / ontvangen huurgelden uit hoofde van operationele leasing (waarbij niet vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen worden overgenomen) worden door de huurder opgenomen als uitgaven en door de verhuurder als inkomsten volgens de lineaire methode over de leasetermijn.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen hebben voornamelijk betrekking op appartementen in gebouwen dewelke gebruikt worden als postkantoor.

Vastgoedbeleggingen worden geboekt tegen aanschaffingswaarde minus geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Het afschrijvingsbedrag wordt op een systematische basis toegekend over de bruikbare levensduur van het actief, waarbij gebruik wordt gemaakt van de lineaire afschrijvingsmethode. De levensduur die van toepassing is op vastgoedbeleggingen kan worden teruggevonden in de tabel bij het onderdeel "materiële vaste activa".

Voor verkoop aangehouden activa

Vaste activa worden geclassificeerd als voor verkoop aangehouden activa in een specifieke rubriek in de balans, als hun boekwaarde eerder gerecupereerd zal worden door verkoop dan door verder gebruik of exploitatie. Dit wordt toegestaan als er aan bepaalde strikte criteria wordt voldaan (er werd gestart met een actief programma om een koper te zoeken, de eigendom kan in zijn huidige staat onmiddellijk worden verkocht, de verkoop is zeer waarschijnlijk en zal naar verwachting plaats hebben binnen één jaar na de datum van reclassering).

Voor verkoop aangehouden activa worden niet langer afgeschreven maar er kan een waardevermindering op toegepast worden. Ze worden gewaardeerd aan de laagste waarde van de boekwaarde en van de marktwaarde minus verkoopkosten.

Zegelverzameling

De postzegelverzameling die eigendom is van bpost en die ze duurzaam aanhoudt, wordt op de balans ingeschreven tegen het geherwaardeerde bedrag minus een korting voor de beperkte liquiditeit. De geherwaardeerde bedragen worden periodiek vastgesteld op basis van de marktprijzen. bpost gaat over tot de herwaardering van haar collectie om de vijf jaar. De postzegelverzameling wordt opgenomen in de sectie "Overige materiële vaste activa" van de balans.

Waardeverminderingen van activa

Een waardevermindering wordt opgenomen als de boekwaarde van een actief hoger ligt dan de realiseerbare waarde ervan, dat is het hoogste bedrag van de reële waarde minus verkoopkosten (wat overeenkomt met de liquiditeiten die bpost kan realiseren via verkoop) en van de bedrijfswaarde (wat overeenkomt met de liquiditeiten die bpost kan realiseren door het actief te blijven gebruiken).

Indien mogelijk worden de tests uitgevoerd op individuele activa. Als evenwel wordt vastgesteld dat activa geen onafhankelijke kasstromen genereren, dan wordt de test uitgevoerd op het niveau van de kasstroombegenerende eenheid (CGU) waartoe het actief behoort (CGU = de kleinste identificeerbare groep activa die kasstromen genereert die grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen van andere CGU's).

Voor goodwill wordt jaarlijks een waardeverminderingstest uitgevoerd. Een CGU waaraan geen goodwill is toegekend wordt alleen getest wanneer er aanwijzingen zijn voor een waardevermindering. Met het oog op de waardeverminderingstest, wordt goodwill die werd verworven bij een bedrijfscombinatie, vanaf de verwervingsdatum toegekend aan een groep van kasstroombegenerende eenheden waarvan wordt verwacht dat ze voordeel zullen halen uit de synergieën van de combinatie.

Als er een waardevermindering wordt vastgesteld, dan wordt die eerst gebruikt om de boekwaarde van elke goodwill van die groep van kasstroombegenerende eenheden te verminderen. Het resterende saldo wordt dan toegekend om de boekwaarde van andere vaste activa van de CGU te verminderen, proportioneel ten opzichte van hun totale boekwaarde, maar enkel in de mate dat de verkoopprijs van de activa in kwestie lager is dan de boekwaarde.

Waardeverminderingen op goodwill worden nooit teruggenomen op een latere datum. Waardeverminderingen op andere vaste activa worden teruggenomen als de oorspronkelijke voorwaarden van het ogenblik dat de waardevermindering werd geregistreerd ophouden te bestaan, maar enkel in de mate dat de boekwaarde van het actief niet hoger ligt dan het bedrag na afschrijvingen dat zou zijn verkregen als er geen waardevermindering zou geregistreerd zijn.

Vorraden

De waarde van de voorraden wordt bepaald als de laagste van de aanschaffingskost of de netto-verkoopswaarde op de balansdatum.

De aanschaffingsprijs van verwisselbare voorraden wordt bepaald door toepassing van de FIFO-methode (first in, first out). Minder belangrijke voorraden waarvan de waarde en de samenstelling stabiel blijven doorheen de tijd, worden in de balans opgenomen tegen een vaste waarde.

De kostprijs van de voorraden gereed product omvat alle kosten die gemaakt zijn om de voorraden in hun huidige toestand op hun huidige locatie te brengen, met inbegrip van indirecte productiekosten. Meer bepaald de kostprijs van de zegels omvat de directe en indirecte productiekosten, met uitsluiting van kosten van leningen en algemene kosten die er niet toe bijgedragen hebben om hen in hun huidige toestand en op hun huidige locatie te brengen. De berekening van vaste productiekosten in de kostprijs is gebaseerd op een normale productiecapaciteit.

Een waardevermindering is nodig als de netto-verkoopswaarde op de balansdatum lager ligt dan de kost.

Erkennen van opbrengsten

De normale zakelijke activiteiten van bpost omvatten de levering van binnenlandse en internationale post- en pakketdiensten die bestaan uit de ophaling, het transport, de sortering en de uitreiking van geadresseerde en ongeadresseerde poststukken, drukwerk, dagbladen en pakjes. Daarnaast verkoopt

bpost ook een waaier van andere producten en diensten, waaronder post-, pakjes-, bank- en financiële producten, e-commercelogistiek, diensten voor expreslevering, proximity- en conveniencediensten, documentbeheer en aanverwante activiteiten. bpost voert eveneens namens de Belgische Staat Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) uit. Alle inkomsten gerelateerd aan de normale bedrijfsactiviteiten worden als opbrengsten opgenomen in de resultatenrekening. Alle andere opbrengsten worden gerapporteerd als overige bedrijfsopbrengsten.

De opbrengsten worden erkend wanneer op een bepaald moment in de tijd aan de resultaatsverplichting (de belofte om een goed of een dienst aan een klant te bezorgen) wordt voldaan. Dat is wanneer de controle over deze goederen of diensten wordt overgedragen aan de klant, over het algemeen bij de uitreiking van post, pakjes of een andere dienst of een ander goed, voor een bedrag dat de vergoeding weergeeft waarop bpost verwacht recht te hebben in ruil voor die goederen of diensten.

In het algemeen is bpost opdrachtgever met betrekking tot opbrengstenregelingen, behalve voor uitreiking van pers, fulfillmentdiensten (bestaande uit de volgende resultaatsverplichtingen: activiteiten m.b.t. de ontvangst, de opslag, de pick & pack en de terugzending van goederen), commissie voor bpost bank-producten en alle andere ontvangen commissies waarbij bpost als agent optreedt en enkel het verwachte nettobedrag (vergoeding of commissie) wordt erkend.

bpost hanteert verschillende tariefroosters voor verschillende producten, hetgeen de klanten een onmiddellijk voordeel verschaft. Sommige contracten voorzien volumekortingen zodra de hoeveelheid aangekochte producten of diensten bepaalde in de contracten voorziene drempels overschrijdt, hetgeen aanleiding geeft tot een variabele vergoeding. bpost heeft bij aanvang van het contract een inschatting gemaakt van de doelstelling van de resultaatsverplichting en voorziet maandelijks het kortingsbedrag op basis van het principe van de verwachte waarde.

bpost verleent diensten die ofwel apart worden verkocht, ofwel worden samengebundeld. Elke resultaatsverplichting heeft een afzonderlijke verkoopprijs per eenheid. Indien er voor een bundel diensten lagere prijzen worden toegestaan, dan worden de verschillende diensten in het contract tegen eenzelfde proportioneel percentage verminderd.

De vergoeding voor de DAEB is gebaseerd op de contractuele bepalingen van het beheerscontract en de opbrengsten worden erkend als de diensten zijn verleend. bpost ontvangt ook commissies op de verkoop van partnerproducten via zijn netwerk. De commissie-inkomsten worden geboekt op het ogenblik dat de diensten worden verleend. Voor een minderheid van diensten, voornamelijk deze waarvoor de vergoeding een abonnement of de huur van gebouwen is, worden de inkomsten erkend over de looptijd van het contract.

De inkomsten m.b.t. de verkoop van zegels en frankeermachines worden opgenomen in de opbrengsten op het ogenblik waarop de post wordt bezorgd. bpost heeft daarvoor een model voor het erkennen van opbrengsten opgezet om het voorspelde bedrag van opbrengsten te erkennen, op basis van historische gegevens.

Voor de verwerking en verzending van internationale post en pakjes naar en van andere buitenlandse postoperatoren geven sommige boetes (bv. kwaliteit van tijdige levering) aanleiding tot een variabele vergoeding. Op de balansdatum weerspiegelt de beste inschatting van het uitstaand bedrag zich in de geconsolideerde

balans op basis van het principe van de verwachte waarde.

Radial, een dochteronderneming van de groep, int inkomsten voor zijn omnichanneltechnologie en activiteiten, ofwel via een model door het delen van inkomsten (op basis van een percentage van de verkoop aan klanten) of via een op activiteiten gebaseerd model (bv. oproepen naar het customer service center die worden gefactureerd aan een tarief per minuut of per oproep, fulfillmentactiviteiten die worden gefactureerd aan een tarief per uitgevoerde bestelling / item enz.). Als Radial ook PT&F-diensten (Payment, Fraud and Tax) uitvoert, dan erkent Radial voor mogelijke betalingen gerelateerd aan de fraudediensten een terugbetalingsverplichting gebaseerd op de verwachte-waardemethode.

bpost voert de dienst uit van het verwerken van teruggestuurde goederen namens de leverancier, maar bpost neemt geen verplichting op, derhalve wordt er geen schuld voor terugzending geboekt bij bpost.

Rente-inkomsten worden erkend via de "effective yield"-methode en de aan dividenden gerelateerde inkomsten worden erkend wanneer het recht van de groep om de betaling te ontvangen is vastgesteld.

Huuropbrengsten voortvloeiend uit operationele leases of vastgoedbeleggingen worden erkend op een "straight line"-basis over de huurperiode

Vorderingen

Vorderingen worden aanvankelijk gewaardeerd aan reële waarde en later tegen geamortiseerde kostprijs, d.w.z. de netto contante waarde van de te ontvangen cashflows (tenzij de invloed van het verdisconteren gering is).

bpost erkent voor al zijn handelsvorderingen een voorziening voor de verwachte kredietverliezen gebaseerd op een model van de verwachte kredietverliezen in functie van hun levensduur. Aangezien de handelsvorderingen geen significant financieringscomponent omvatten, heeft bpost ervoor geopteerd een vereenvoudigde benadering te gebruiken om de verwachte kredietverliezen te berekenen door middel van een provisie matrix gebaseerd op historische, ingebreke gestelde bedragen aangepast voor huidige en toekomstige informatie.

Vooruitbetalingen en toe te rekenen inkomsten worden ook in deze rubriek ondergebracht.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden opgedeeld in verschillende categorieën bij hun initiële inboeking. Deze categorie is afhankelijk van de karakteristieken en het doel van de financiële instrumenten. De categorie van het financieel actief bepaalt de waardering en bepaalt of de opbrengsten en kosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening of rechtstreeks in eigen vermogen.

Dit zijn de verschillende categorieën financiële instrumenten:

- (1) Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten (a) afgeleide producten en (b) activa waarvoor bpost vrijwillig heeft beslist om ze op het ogenblik van de eerste opname onder te brengen in de categorie "reële waarde via de resultatenrekening". Deze financiële activa worden gewaardeerd tegen hun reële waarde op elke balansdatum; veranderingen van de reële waarde worden in de resultatenrekening opgenomen.

- (2) Tot op de vervaldag aangehouden financiële activa zijn niet-afgeleide financiële activa, met vaste of bepaalde betalingen en vaste vervaldata, waarvoor bpost de intentie en de mogelijkheid heeft om ze aan te houden tot op de vervaldag. Deze activa worden gewaardeerd aan kostprijs min afschrijvingen door gebruik te maken van de effectieve rentemethode.
- (3) Leningen en vorderingen zijn niet afgeleide financiële activa, met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Na de eerste opname worden deze activa gewaardeerd tegen kostprijs min afschrijvingen door gebruik te maken van de effectieve rentemethode.
- (4) Financiële activa die beschikbaar zijn voor verkoop vormen een restcategorie die alle financiële activa omvat die niet in één van de vorige categorieën zijn onder te brengen, bv. beleggingen in eigen-vermogensinstrumenten (andere dan aandelen in dochterbedrijven, gezamenlijk gecontroleerde entiteiten en partners), beleggingen in “open-einde-beleggingsfondsen” en obligaties, waarvoor bpost noch de intentie noch de mogelijkheid heeft om ze aan te houden tot op de vervaldag. De financiële activa die beschikbaar zijn voor verkoop worden gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij veranderingen van de reële waarde rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt totdat de financiële activa niet langer in de balans worden opgenomen; op dat ogenblik wordt de cumulatieve winst of verlies dat eerder in het eigen vermogen werd verwerkt overgeboekt naar winst of verlies.

Gewone aankopen of verkopen van financiële activa worden al of niet in de balans opgenomen door gebruik te maken van de afwikkelingsdatum (“settlement date accounting”). De reële waarde van deze financiële activa wordt bepaald door te refereren naar genoteerde marktprijzen in een actieve markt.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Deze rubriek omvat liquide middelen, te innen titels, kortetermijnbeleggingen (waarvan de vervaldatum ten hoogste drie maanden na de aankoopdatum valt) met een grote liquiditeit en die vlot kunnen omgezet worden in een gekend contant bedrag, en die een laag risico inhouden wat betreft verandering van waarde.

Voor wat betreft het geconsolideerde kasstroomoverzicht bestaan geldmiddelen en kasequivalenten uit contanten en kortlopende deposito's, zoals hierboven gedefinieerd, na aftrek van uitstaande bankschulden.

Aandelenkapitaal

Gewone aandelen worden opgenomen in de rubriek “Geplaatst kapitaal”.

Aandelen in portefeuille (eigen aandelen) worden afgetrokken van het eigen vermogen. Bewegingen van aandelen in portefeuille hebben geen invloed op de resultatenrekening.

Overige reserves omvatten het resultaat van vorige boekjaren, de wettelijke reserve en de geconsolideerde reserve.

Het overgedragen resultaat omvat het resultaat van het huidige boekjaar zoals vermeld in de resultatenrekening.

Personeelsbeloningen

Korte termijnbeloningen

Korte termijnbeloningen worden opgenomen als een uitgave wanneer het personeelslid de diensten heeft verleend aan bpost. Voordelen die niet zijn betaald op de balansdatum worden opgenomen in de rubriek “bezoldigingen en sociale zekerheid”.

Vergoedingen na uitdiensttreding

Personeelsvergoedingen na uitdiensttreding worden opgenomen op basis van een actuariële waarderingsmethode en er worden voorzieningen voor aangelegd (met aftrek van alle fondsbeleggingen), voor zover bpost verplicht is de kosten met betrekking tot deze beloningen te dragen. Deze verplichting kan een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting zijn (“verworven rechten” op basis van vroegere gebruiken).

In toepassing van deze principes wordt in het kader van de vergoedingen na uitdiensttreding een voorziening aangelegd (berekend volgens een actuariële methode die is vastgelegd in IAS 19), om het volgende te dekken:

- de toekomstige kosten met betrekking tot huidige gepensioneerden (een voorziening die 100% van de toekomstige geschatte kosten van die gepensioneerden bedraagt);
- de toekomstige kosten van potentiële gepensioneerden, geschat op basis van de werknemers die momenteel in dienst zijn, waarbij rekening wordt gehouden met de anciënniteit van die werknemers op elke balansdatum en de waarschijnlijkheid dat de personeelsleden de gewenste leeftijd zullen bereiken om de beloningen te verkrijgen (de voorziening wordt progressief aangelegd, naarmate de personeelsleden evolueren in hun loopbaan).

Waardeaanpassingen bestaande uit actuariële winsten en verliezen worden onmiddellijk opgenomen in de geconsolideerde balans met een overeenkomstige debit of credit naar overgedragen resultaat door middel van de niet in winst- of verlies opgenomen resultaten in de periode waarin ze zich voordoen. Waardeaanpassingen worden niet overgeboekt naar de winst of verliesrekening in latere periodes.

Actuariële veronderstellingen (met betrekking tot de disconteringsvoet, de sterftfactor, de kosten voor toekomstige beloningen, inflatie enz.) worden gebruikt om de verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen in overeenstemming met IAS 19 te bepalen. Actuariële winsten en verliezen doen zich onvermijdelijk voor, als gevolg van (1) veranderingen in de actuariële hypothesen jaar-over-jaar, en (2) verschillen tussen werkelijke kosten en actuariële hypothesen die worden gebruikt voor de waardering krachtens IAS 19.

De verplichting wordt berekend volgens de “projected unit credit”-methode. Elk jaar dienst geeft recht op een extra “unit credit” dewelke in aanmerking moet worden genomen bij het waarderen van de toegekende beloningen en de verplichtingen die er betrekking op hebben. De gebruikte disconteringsvoet is de opbrengst van bedrijfsobligaties met een hoge kredietwaardigheid of is gebaseerd op staatsobligaties waarvan de looptijd gelijkaardig is aan die van de beloningen die gewaardeerd worden.

Opgenomen pensioenkosten omvatten aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten, pensioenkosten van verstreken diensttijd, winst en verliezen met betrekking tot inperking en schikking.

Pensioenkosten van verstreken diensttijd als gevolg van een wijziging van een plan of inperking dienen erkend

te worden, het vroegste van (1) het ogenblik waarop de wijziging van het plan of de inperking plaatsvindt en (2) de datum waarop de entiteit gerelateerde herstructureringskosten in overeenstemming met IAS 37 erkent. Pensioenkosten van verstreken diensttijd worden geboekt in de resultatenrekening.

Netto interesten worden berekend door de disconteringsvoet toe te passen op de netto verplichting (actief) uit hoofde van toegezegde pensioenrechten. Netto interesten worden eveneens erkend in de resultatenrekening.

Fondsbeleggingen met betrekking tot vergoedingen na uitdiensttreding worden gemeten aan reële waarde op het einde van de periode met dezelfde definitie zoals gebruikt in IFRS 13.

Langetermijnpersoneelsbeloningen

Langetermijnpersoneelsbeloningen worden opgenomen op basis van een actuariële waarderingsmethode en er worden voorzieningen voor aangelegd (met aftrek van alle fondsbeleggingen), voor zover bpost verplicht is de kosten met betrekking tot deze beloningen te dragen. Deze verplichting kan een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting zijn ("verworven rechten" op basis van vroegere gebruiken).

Er wordt een voorziening gecreëerd voor beloningen op lange termijn; deze dekt beloningen die slechts over een aantal jaren zullen worden betaald, maar die reeds door de werknemer zijn verworven op basis van zijn prestaties in het verleden. Ook hier wordt de voorziening berekend volgens een actuariële methode die wordt opgelegd door IAS 19.

De voorziening wordt als volgt berekend:

$$\begin{aligned} & \text{Actuariële waardering van de verplichting krachtens IAS 19} \\ & \text{– reële waarde van de fondsbeleggingen} \\ \hline & = \text{aan te leggen voorziening (of op te nemen actief als de} \\ & \text{reële waarde van de fondsbeleggingen hoger is).} \end{aligned}$$

Waardeaanpassingen bestaande uit actuariële winsten en verliezen worden onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Actuariële veronderstellingen (met betrekking tot de disconteringsvoet, de sterftefactor, de kosten voor toekomstige beloningen, inflatie enz.) worden gebruikt om de verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen in overeenstemming met IAS 19 te bepalen. Actuariële winsten en verliezen doen zich onvermijdelijk voor, als gevolg van (1) veranderingen in de actuariële hypothesen jaar-over-jaar, en (2) verschillen tussen werkelijke kosten en actuariële hypothesen die worden gebruikt voor de waardering krachtens IAS 19. Deze actuariële winsten en verliezen worden rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

De verplichting wordt berekend volgens de "projected unit credit"-methode. Elk jaar dienst geeft recht op een extra "unit credit" dewelke in aanmerking moet worden genomen bij het waarderen van de toegekende beloningen en de verplichtingen die er betrekking op hebben. De gebruikte disconteringsvoet is de opbrengst van bedrijfsobligaties met een hoge kredietwaardigheid of is gebaseerd op staatsobligaties waarvan de looptijd gelijkaardig is aan die van de beloningen die gewaardeerd worden.

Opgenomen pensioenkosten omvatten aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten, pensioenkosten van verstreken diensttijd, winst en verliezen met betrekking tot inperking en schikking.

Pensioenkosten van verstreken diensttijd als gevolg van een wijziging van een plan of inperking dienen erkend te worden, het vroegste van (1) het ogenblik waarop de wijziging van het plan of de inperking plaatsvindt en (2) de datum waarop de entiteit gerelateerde herstructureringskosten in overeenstemming met IAS 37 erkent. Pensioenkosten van verstreken diensttijd worden geboekt in de resultatenrekening.

Netto interesten worden berekend door de disconteringsvoet toe te passen op de netto verplichting (actief) uit hoofde van toegezegde pensioenrechten. Netto interesten worden eveneens erkend in de resultatenrekening.

Ontslagvergoedingen

Als bpost het contract van een personeelslid beëindigt vóór zijn normale pensioendatum, of wanneer een aanbod van vergoeding gebeurt in ruil voor de beëindiging van de arbeidsovereenkomst dewelke niet meer kan ingetrokken worden, wordt er een voorziening aangelegd in zoverre er een verplichting rust op bpost.

Voorzieningen

Een voorziening wordt enkel erkend als:

- (1) bpost een concrete (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen uit het verleden;
- (2) het waarschijnlijk is (meer waarschijnlijk dan niet) dat er voor de afwikkeling van de verplichting een betaling nodig zal zijn; en
- (3) er een betrouwbare schatting van het bedrag van de verplichting kan worden gemaakt.

Indien het waarschijnlijk is dat de impact belangrijk zal zijn (voornamelijk voor langetermijnvoorzieningen), dan wordt de voorziening geraamd op basis van de netto contante waarde. De verhoging van de voorziening wegens het verstrijken van tijd wordt opgenomen als een financiële uitgave.

Een voorziening voor het saneren van verontreinigde sites wordt opgenomen als bpost in dat verband een verplichting heeft. Voorzieningen voor toekomstige bedrijfsverliezen zijn verboden.

Als bpost een verlieslatend contract heeft (de onvermijdbare kosten voor het naleven van de verplichtingen van het contract overschrijden de economische voordelen die eruit voortvloeien), dan wordt de huidige verplichting ingevolge het contract opgenomen als een voorziening.

Een herstructureringsvoorziening wordt enkel geboekt als bpost aantoonbaar dat het op de balansdatum een feitelijke verplichting tot herstructureren heeft. De feitelijke verplichting moet worden aangetoond door: (a) een gedetailleerd formeel plan waarin de hoofdelementen van de herstructurering zijn vastgelegd, en (b) het wekken van een geldige verwachting bij de betrokkenen dat ze de herstructurering zal doorvoeren door een aanvang te nemen met de uitvoering van het plan of door de krachtlijnen ervan mee te delen aan de betrokkenen.

Uit te keren dividenden met betrekking tot jaar N worden pas opgenomen als passiva wanneer de rechten van de aandeelhouders om deze dividenden te ontvangen (in de loop van het jaar N+1) zijn aangetoond.

Inkomsten belastingen en uitgestelde belastingen

Winstbelasting omvat verschuldigde belastingen op het resultaat en uitgestelde belasting. Belasting op het resultaat is het bedrag aan belastingen dat moet worden betaald (te recupereren) op de belastbare inkomsten voor het lopende jaar, samen met de aanpassingen op het vlak van betaalde/te recupereren belastingen met betrekking tot de vorige jaren. Bij de berekening wordt gebruik gemaakt van de belastingvoet op de balansdatum.

Uitgestelde belasting wordt volgens de "liability method" berekend op de tijdelijke verschillen die ontstaan tussen de boekwaarde van de balansrubrieken en hun fiscale waarde, waarbij de belastingvoet wordt gebruikt die naar verwachting zal worden toegepast als het actief wordt gerealiseerd of als de schuld vereffend is. In de praktijk wordt de belastingvoet gehanteerd die geldt op de balansdatum.

Uitgestelde belastingen worden niet erkend met betrekking tot:

- (1) goodwill die niet is afgeschreven voor belastingdoeleinden;
- (2) de eerste erkenning van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en die geen invloed heeft op boekhoudkundige of belastbare winst; en
- (3) investeringen in dochterbedrijven, vestigingen, geassocieerde ondernemingen en joint ventures als het waarschijnlijk is dat er in de voorzienbare toekomst geen dividenden worden uitgekeerd.

Een uitgestelde belastingvordering wordt opgenomen voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waarvoor het aftrekbare tijdelijke verschil kan worden aangewend. Dezelfde principes gelden voor de erkenning van uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot niet gebruikte overgedragen fiscale verliezen. Dit criterium wordt op elke balansdatum opnieuw beoordeeld.

Uitgestelde belasting wordt berekend op het niveau van elke fiscale entiteit. De uitgestelde belastingvorderingen en belastingsschulden van verschillende dochterondernemingen mogen niet gecompenseerd worden.

Over te dragen inkomsten

Over te dragen inkomsten zijn het deel van de inkomsten dat ontvangen wordt tijdens het huidige of eerdere boekjaren maar die in verband staan met een later boekjaar.

Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden eerst geboekt in de functionele valuta van de betrokken entiteiten. Daarbij worden de wisselkoersen op transactiedatum gebruikt. De gerealiseerde wisselkoerswinsten en -verliezen en de niet-gerealiseerde wisselkoerswinsten en -verliezen op monetaire activa en passiva worden op de balansdatum opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Bij de opmaak van de consolidatie worden de activa en passiva van de buitenlandse activiteiten omgerekend naar Euro op basis van de wisselkoersen op de rapporteringsdatum. De winst- en verliesrekeningen worden omgerekend aan de wisselkoersen van de transactiedatum. De wisselkoersverschillen die hierdoor

ontstaan, worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten. Bij verkoop van een buitenlandse activiteit, wordt het deel van de niet-gerealiseerde resultaten, gelinkt aan deze activiteit opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Financiële derivaten

bpost maakt gebruik van financiële derivaten om zich in te dekken tegen de blootstelling aan wisselkoers- en interestrisico's die voortvloeien uit operationele en financiële activiteiten. In overeenstemming met zijn kasmiddelenbeleid houdt bpost geen financiële derivaten aan of geeft het er geen uit voor handelsdoeleinden.

Financiële derivaten worden initieel geboekt tegen hun reële waarde op de datum waarop de derivatencontracten worden aangegaan en worden vervolgens gewaardeerd tegen hun reële waarde op het einde van elke rapporteringsperiode. Afhankelijk van het feit of "hedge accounting" (zie hieronder) al dan niet wordt toegepast, wordt elke winst of elk verlies dewelke resulteert uit de herwaardering van de financiële derivaten rechtstreeks opgenomen in ofwel de niet-gerealiseerde resultaten ofwel de resultatenrekening.

Hedge accounting

bpost bestemt sommige afdekkingsinstrumenten, die derivaten en niet-derivaten omvatten met betrekking tot het valutarisico, respectievelijk als afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten en als kasstroomafdekkingen.

Bij aanvang van de afdekkingsrelatie documenteert bpost de relatie tussen het afdekkingsinstrument en het afgedekte element, samen met zijn doelstellingen inzake risicobeheer en zijn strategie voor het ondernemen van verscheidene afdekkingstransacties. Daarnaast documenteert bpost, bij aanvang van de afdekking en daarna of het afdekkingsinstrument effectief is.

Kasstroomafdekkingen

Het effectieve gedeelte van mutaties in de reële waarde van derivaten die zijn aangeduid als en kwalificeren als kasstroomafdekkingen wordt opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten en gecumuleerd onder de hoofding kasstroomafdekkingsreserve. De winst of het verlies met betrekking tot het ineffectieve deel wordt onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Bedragen die eerder werden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gecumuleerd in het eigen vermogen worden, worden getransfereerd naar de resultatenrekening in de periodes waarin het afgedekte element de resultatenrekening beïnvloedt, op dezelfde lijn als het geboekte afgedekte element.

De hedge accounting wordt stopgezet wanneer bpost de afdekkingsrelatie intrekt, wanneer de afdekkingsrelatie afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, of wanneer ze niet meer in aanmerking komt voor hedge accounting. Elke winst of elk verlies dat op dat ogenblik werd opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en dat werd gecumuleerd in eigen vermogen blijft in het eigen vermogen en wordt geboekt als de verwachte toekomstige transactie die uiteindelijk wordt opgenomen in de resultatenrekening. Wanneer een verwachte toekomstige transactie naar verwachting niet meer zal plaatsvinden, wordt de winst of het verlies dat werd gecumuleerd in eigen vermogen onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten

Afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten worden op dezelfde manier opgenomen als kasstroomafdekkingen. Elke winst of verlies op het afdekkingsinstrument met betrekking tot het effectieve deel van de afdekking wordt opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten en wordt gecumuleerd onder de titel "afdekking van een netto-investering". De winst of het verlies met betrekking tot het ineffectieve deel wordt onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Winsten en verliezen op het afdekkingsinstrument met betrekking tot het effectieve deel van de afdekking en gecumuleerd in de valutaomrekeningsreserve worden geherclassificeerd naar de resultatenrekening bij de verkoop van de buitenlandse activiteit.

6.5 Risicobeheer

Aanpak en methodologie

bpost bepaalde en implementeerde een Enterprise Risk Management ("ERM")-kader om risicobeheerprocessen te verankeren in de

Belangrijkste managementactiviteiten van het bedrijf, zoals de herziening van de strategie of de driemaandelijkse operationele opvolging door het Group Executive Management.

Risico's worden geïdentificeerd op verschillende niveaus in de organisatie (met inbegrip van, onder andere, operationeel en financieel management, corporate tweedelijnsfuncties zoals Legal and Regulatory, Health and Safety, Security and Integrity en het Group Executive Committee). Dit bestrijkt het hele bedrijf.

bpost licht de risico's en onzekerheden toe in drie categorieën:

- **Risico's op vlak van regelgeving/wetgeving:** Het gaat hier om problemen met evoluties in de regelgeving en de naleving van de wetgeving die een impact kunnen hebben op de verwezenlijking van de strategie van bpost.
- **Externe risico's voor het bedrijf:** Externe gebeurtenissen die een impact kunnen hebben op de groeistrategie.
- **Operationele risico's:** Vooral intern georiënteerde risico's of onvoorziene rampen die een impact kunnen hebben op de resultaten van bpost. Dit omvat ook de financiële risico's.

Vertrekkende van geformaliseerde risico-evaluatiecriteria, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, worden de risico's geprioriteerd. Dit laat een aangepaste communicatie toe over de risico's binnen het bedrijf (top-down en bottom-up). Voor de belangrijkste risico's binnen elke categorie definieerde bpost een gerichte aanpak voor beperking en opvolging. De toepassing van die aanpak wordt opgevolgd door het Group Executive Committee, het Auditcomité en de Raad van Bestuur.

Beperking

Opvolging

Risico's op vlak van regelgeving / wetgeving

- Een constructieve relatie onderhouden met de overheid en wetgevers
- Jaarlijks rapporteren stand van zaken (Wetgeving/regelgeving)
- Onmiddellijke rapportering van belangrijke evoluties met een mogelijke impact op de strategie

Externe risico's voor het bedrijf

- Opvolgen van gebeurtenissen die de risico evolutie beïnvloeden
- Netwerken en beïnvloeden (indien nodig)
- Opstellen van een Plan B (indien nodig)
- Jaarlijkse rapportering over stand van zaken als input voor het jaarverslag
- Onmiddellijke rapportering van belangrijke evoluties met een mogelijke impact op de strategie

Operationele risico's

- Actieplannen / projecten om de risico's te beperken (deel van de Business unit doelstellingen en het budgetproces)
- Korte stand van zaken & evoluties nieuwe risico's tijdens de Quarterly Review (QR)
- Jaarlijkse update over de risico-evolutie (corporate risico team)

Elk van de volgende risico's kan een materieel ongunstig effect hebben op de activiteiten, de financiële positie en de bedrijfsresultaten van bpost. Er kunnen bijkomende risico's zijn waarvan bpost momenteel niet op de hoogte is. Er kunnen ook risico's zijn waarvan we momenteel geloven dat ze niet belangrijk zijn, maar die uiteindelijk toch een materieel ongunstig effect kunnen hebben. De risicobeperking zoals hieronder beschreven, is bedoeld om een algemeen overzicht te geven van mogelijke en reeds gestarte actiepunten als reactie op de risico's en mag niet worden beschouwd als een exhaustieve lijst van reacties op risico's. Bovendien garanderen de hieronder beschreven inspanningen voor risicobeperking niet dat de risico's zich niet zullen voordoen. Geen enkel risicobeheersysteem of systeem voor interne controle kan een absolute bescherming bieden tegen het niet-behalen van bedrijfsdoelstellingen, fraude of overtreding van wetten en regels.

Risico's op vlak van regelgeving/ wetgeving

Passende beleidslijnen, processen en interne controleprocedures werden ingevoerd om de blootstelling aan complexe wet- en regelgevingsvereisten te beperken. Daarnaast streeft bpost naar een constructief stakeholdermanagement ten aanzien van, onder andere, regering, beleidsmakers en regelgevende instanties.

bpost is actief in markten die gekenmerkt worden door een hoge graad van regulering, zowel door regulatoren op nationaal, Europees, als op wereldvlak. Het is onzeker of Belgische of Europese regulatoren of derden belangrijke bezwaren zullen opwerpen met betrekking tot de naleving door bpost van toepasselijke wetten en reglementen en of toekomstige wijzigingen in de wetgeving, regelgeving of rechtspraak een materieel ongunstig effect zullen hebben op de activiteiten, de financiële positie, de bedrijfsresultaten en de vooruitzichten van bpost.

Met betrekking tot onze post- en pakjesactiviteiten

In november 2015 liet de Belgische minister die verantwoordelijk is voor de postsector, minister De Croo, weten dat hij van plan is om tijdens zijn legislatuur een nieuwe postwet goed te keuren. Deze nieuwe postwet werd goedgekeurd door het parlement op 18 januari 2018 en trad in werking in februari 2018. bpost juicht dit wetgevingsinitiatief toe, omdat de nieuwe postwet een toekomstbestendig, stabiel en voorspelbaar wettelijk kader biedt voor de Belgische postsector.

In 2012 verzocht de Europese Commissie bpost om vermeende staatssteun terug te betalen voor de periode van 1992 tot 2012. Op 2 mei 2013 keurde de Europese Commissie de compensatie goed die aan bpost werd toegekend in het kader van het 5de Beheerscontract, dat de periode van 2013 tot 2015 bestrijkt. Hoewel de staatssteunbeslissingen van de Europese Commissie bpost enige mate van zekerheid verschaffen over de verenigbaarheid met de staatssteunregels van de vergoeding die zij ontvangt voor de levering van diensten van algemeen economisch belang ("DAEB") gedurende de periode van 1992 tot en met 2015, kan niet worden uitgesloten dat bpost voor deze periode het voorwerp zou uitmaken van verdere aantijgingen van staatssteun en aan staatssteunonderzoeken wordt onderworpen in verband met DAEB, andere openbare diensten en andere diensten die zij verstrekt voor de Belgische Staat en verschillende overheidsinstanties.

In overeenstemming met de verbintenis van de Belgische Staat jegens de Europese Commissie, organiseerde de Belgische Staat een competitieve, transparante en niet-discriminerende biedingsprocedure voor de uitreiking van kranten en tijdschriften in België, volgens welke de dienstenconcessie op 16 oktober 2015 aan bpost werd toegekend om de dienst te verstrekken vanaf 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. Met betrekking tot de periode die aanvangt op 1 januari 2021 is het niet zeker of er een andere offerteaanvraag zal worden uitgeschreven en of de concessie, als er al één is, opnieuw aan bpost zal worden toegekend.

Op 3 december 2015 ondertekenden bpost en de Belgische Staat een nieuw beheerscontract ("6de Beheerscontract") met betrekking tot de andere DAEB (onder andere de instandhouding van een retailnetwerk, de uitbetaling van pensioenen, "cash at counter"-diensten en andere diensten). Dit 6de Beheerscontract voorziet in de verdere verlening van deze DAEB gedurende een periode van vijf jaar, die eindigt op 31 december 2020, en in een vergoeding die in de lijn ligt van de principes van het 5de Beheerscontract, zoals goedgekeurd door de Europese Commissie op 2 mei 2013. Voor de periode die aanvangt op 1 januari 2021 zou de Belgische Staat kunnen afzien van het aanbieden van bepaalde openbare dienstverlening (of de omvang en inhoud ervan wijzigen). Zij zou ook kunnen oordelen dat dergelijke diensten geen DAEB uitmaken en bijgevolg geen compensatie wettigen, of ze zou kunnen beslissen om deze DAEB niet toe te kennen aan bpost.

Op 3 juni 2016 keurde de Europese Commissie het 6de Beheerscontract en de concessieovereenkomsten op grond van de staatssteunregels goed. In oktober 2016 verzocht de Vlaamse Federatie van Persverkopers het Gerecht om de goedkeuringsbeschikking van de Europese Commissie om procedureredenen nietig te verklaren. In februari 2019 heeft het Gerecht de zaak van de rol verwijderd na het verzoek van VFP om de procedure te beëindigen.

bpost zou verplicht kunnen worden andere postoperatoren toegang te verlenen tot specifieke elementen van zijn postinfrastructuur (zoals gegevens betreffende aanvragen voor het doorsturen van post bij een adreswijziging), tot zijn postnetwerk (de zogenaamde "downstream"-toegang) en/of tot bepaalde universele diensten. bpost zou kunnen worden verplicht om zulke toegang te verlenen tegen onrendabele prijsniveaus of tegen toegangsvoorwaarden die ongunstig zijn voor bpost. Ingeval bpost deze verplichtingen niet nakomt, kunnen boetes opgelegd worden (volgens de regels van het mededingingsrecht en de postwetgeving) en/of kunnen andere operatoren procedures aanspannen teneinde schadevergoeding te vorderen voor nationale rechtbanken.

bpost dient aan te tonen dat zijn prijzen voor diensten die onder de USO vallen, in overeenstemming zijn met de beginselen van betaalbaarheid, kostenoriëntatie, transparantie, niet-discriminatie en uniformiteit van tarieven. Tariefverhogingen voor bepaalde enkelvoudige poststukken en USO-pakketten zijn onderworpen aan een maximumprijnsformule en aan een voorafgaande controle door het BIPT. Het BIPT kan weigeren deze tarieven of tariefverhogingen goed te keuren als ze niet in overeenstemming zijn met bovengenoemde beginselen of met de maximumprijnsformule. Er dient te worden opgemerkt dat de nieuwe Postwet, die in februari 2018 in werking trad, voorziet in een nieuwe maximumprijnsformule als onderdeel van een stabiel en voorspelbaar prijscontrolemechanisme.

Daarnaast, met betrekking tot activiteiten waarvoor bpost wordt geacht een machtspositie in de markt te hebben, mag zijn prijspolitiek geen misbruik van dergelijke machtspositie maken. Het niet-naleven van deze vereiste kan boetes met zich meebrengen. Nationale rechtbanken kunnen bpost ook opdragen om bepaalde commerciële praktijken stop te zetten en schade te vergoeden aan derden.

bpost is tevens onderworpen aan het verbod van kruissubsidiëring tussen publieke diensten en commerciële diensten. Bovendien, indien bpost commerciële diensten levert, moet, volgens de regels met betrekking tot staatssteun, de business case voor het verlenen van dergelijke diensten voldoen aan de "private investor test", dat wil zeggen dat bpost in staat

moet zijn om aan te tonen dat een private investeerder dezelfde investeringsbeslissing zou hebben genomen. Als deze beginselen niet worden nageleefd, dan zou de Europese Commissie kunnen oordelen dat commerciële diensten hebben genoten van onrechtmatige staatssteun en deze staatssteun van bpost kunnen terugvorderen.

Volgens de Europese Commissie is grensoverschrijdende pakjeslevering een van de voornaamste elementen die een impact hebben op de groei van e-commerce in Europa. In mei 2016 bereidde de Europese Commissie een voorstel voor een verordening rond grensoverschrijdende pakjesleveringsdiensten voor. Nadat er eind 2017 een algemene overeenkomst over de tekst werd bereikt, werd de verordening in 2018 door de Raad en door het Europees Parlement goedgekeurd en legt ze een grotere prijstransparantie en een regelgevend toezicht op voor grensoverschrijdende pakjesleveranciers zoals bpost.

bpost werd door de Belgische Staat aangewezen als de verlener van de USO voor een termijn van acht jaar met ingang van 2011. In de nieuwe postwet wordt bpost aangeduid als de verlener van de USO tot eind 2023. De bijzondere voorwaarden van de USO moeten worden vastgelegd in een nieuw specifiek beheerscontract dat in 2019 in werking moet treden. De verplichting om de USO te leveren, kan voor bpost een financiële last betekenen. Alhoewel de nieuwe postwet bepaalt dat bpost recht heeft op een vergoeding vanwege de Belgische Staat ingeval de USO-verplichting resulteerde in een ongerechtvaardigde last, kan er geen garantie worden gegeven dat de volledige nettokosten van de USO zullen worden gedekt. Bovendien bestaat er in de toekomst, bij gebrek aan een specifiek beheerscontract waarin de voorwaarden voor de aanwijzing van bpost als USO-verlener zijn vastgelegd, nog steeds onzekerheid over de voorwaarden en het financieringsmechanisme die van toepassing zouden zijn op de verlening van de USO.

Met betrekking tot bpost bank, een geassocieerde onderneming van bpost

bpost bank opereert op een sterk gereguleerde markt. De regelgeving voor financiële instellingen is erg veranderd (bv. meer focus op klantenbescherming, antiwitwasmaatregelen enz.) en het prudentieel toezicht is sterk verhoogd (bv. kwaliteit en niveau van het kapitaal, liquiditeit, corporate governance...). Het is onzeker of en in welke mate Belgische of Europese regulatoren of derden belangrijke bezwaren zouden kunnen opwerpen met betrekking tot de naleving door bpost bank van toepasselijke wetten en reglementen en of toekomstige wijzigingen in de wetgeving, regelgeving of rechtspraak een aanzienlijk ongunstig effect zouden kunnen hebben op de activiteiten, de financiële positie, de bedrijfsresultaten en de vooruitzichten van bpost bank. bpost bank kan ook verplicht worden om zijn kapitaal te verhogen, in het bijzonder als gevolg van de nieuwe kapitaalvereisten.

Met betrekking tot andere wettelijke en regelgevende vereisten

De wisselwerking tussen de wetgeving toepasselijk op alle naamloze vennootschappen en de specifieke bepalingen en principes van publiek recht die van toepassing zijn op bpost kunnen moeilijkheden geven bij de interpretatie ervan, en juridische onzekerheid veroorzaken. bpost is bijvoorbeeld onderworpen aan specifieke risico's in verband met arbeidskwesties als gevolg van de toepassing van bepaalde publiekrechtelijke bepalingen en beginselen. In het bijzonder was bpost betrokken bij een aantal rechtszaken die zijn ingeleid door een aantal hulppostbodes (onder wie alle postbodes die zijn aangeworven sinds 1 januari 2010 en die bepaalde kerntaken uitvoeren zoals ophaling, sortering,

transport en bezorging van post). In mei 2016 deed het Hof van Beroep in Bergen uitspraak in het voordeel van bpost en wees het alle vorderingen af. Verder beroep is niet meer mogelijk.

Wijzigingen aan, of de invoering van nieuwe, wetgeving en reglementering, inclusief wetgeving en reglementering in verband met wettelijke pensioenen, zouden kunnen leiden tot extra lasten voor bpost. Er kan ook geen zekerheid worden verschaft dat bpost niet geconfronteerd zal worden met moeilijkheden over bepaalde arbeidskwesties op grond van staatssteunredenen. Tot slot zouden daarnaast contractuele personeelsleden van bpost hun werknemersstatuut kunnen betwisten en schadevergoeding kunnen eisen wegens het feit dat zij niet de wettelijke arbeidsbescherming en voordelen van statutaire personeelsleden genieten.

Wijzigingen in de wetgeving kunnen ook een (directe of indirecte) invloed hebben op de aantrekkelijkheid van post als communicatiemiddel en aldus op de omzet van bpost. Zulke veranderingen kunnen omvatten, onder andere:

- de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming op 25 mei 2018, wat bedrijven ervan weerhoudt om commerciële prospectieactiviteiten te blijven ontplooiën;
- als er wetgeving zou worden uitgevaardigd die digitale groei, elektronische communicatie en initiatieven rond e-government zou bevorderen, zou ook dit een negatieve invloed kunnen hebben op de activiteiten van bpost. In 2016 werd er wetgeving van kracht die, onder bepaalde voorwaarden, aan een aangetekende e-mail hetzelfde wettelijke statuut toekent als aan aangetekende post.

Externe risico's voor het bedrijf

In de langetermijnstrategie werd rekening gehouden met de risico's die hieronder vermeld staan. bpost duidde voor elk risico een duidelijke verantwoordelijke aan. De verantwoordelijke monitort het risico, observeert tendensen en onderneemt acties voor risicobeperking als en wanneer dat nodig is. De Corporate Governance Statement bevat meer informatie over de interne controle en het risicobeheersysteem.

Met betrekking tot de substitutie en de concurrentie op de post- en pakjesmarkt

Het gebruik van post is de laatste jaren afgenomen, voornamelijk als gevolg van het toegenomen gebruik van e-mail en het internet. bpost verwacht dat de postvolumes zullen blijven dalen. De mate van afname van de postvolumes kan ook beïnvloed worden door e-government-initiatieven of andere maatregelen die door de Belgische Staat, andere overheden of private ondernemingen genomen worden en die een verschuiving van administratieve post naar een elektronische verwerking in de hand werken. Het management heeft actie ondernomen om de risico's verbonden aan digitalisering aan te pakken (bv. lancering van Priorzegel). Toch blijven er veel onzekerheden bestaan, zoals de snelheid van de veranderingen en de manier waarop onze klanten zullen reageren op het nieuwe productaanbod en nieuwe werkmethodes.

Dit nieuwe "digitale" domein heeft ook een impact op de pakjessector in die zin dat e-commerceklanten maar in beperkte mate bereid zijn te betalen voor de levering en tegelijkertijd extra diensten willen (bv. levering op dezelfde dag). Dit zet de marges en algemene winstgevendheid in de pakjessector onder druk. Het verwezenlijken van groeiambities voor pakjes

(zowel in België als in het buitenland) kan bemoeilijkt worden door externe factoren die te wijten zijn aan de sector, de concurrentie en de klanten. Bovendien zou een vertraging van de groei van de e-commercemarkt ook een impact kunnen hebben op de groei van de pakjesleverings- en fulfillmentactiviteiten. Ten slotte kunnen ook de onzekerheden als gevolg van de Brexit een impact hebben op onze Europese pakjesactiviteiten.

Operationele risico's – risico's voor het bedrijf

Er wachten bpost een aantal operationele uitdagingen die de gepaste aandacht van het management vereisen. bpost onderneemt actieplannen voor risicobeperking als en wanneer dat nodig is. De Corporate Governance Statement bevat meer informatie over de interne controle en risicobeheersystemen.

Met betrekking tot de wendbaarheid en de flexibiliteit van het bpost-netwerk

Vanwege de relatief vaste aard van zijn kostenbasis, kan een daling van de postvolumes zich vertalen in een aanzienlijke daling van de winst, tenzij bpost zijn kosten kan verminderen. Daarom heeft bpost meerdere hefboomen ingevoerd voor de transformatie van de traditionele activiteiten (bv. een alternatief distributiemodel, netwerkoptimalisatie enz.) Er kan echter geen garantie worden gegeven dat bpost alle voordelen die van dergelijke initiatieven worden verwacht, zal realiseren. Changemanagement, de prioritering van de projecten en het op één lijn brengen van de stakeholders zijn enkele van de essentiële elementen voor succes.

Met betrekking tot Informatie- en Communicatietechnologie

bpost vertrouwt op informatie- en communicatietechnologiesystemen ("ICT") om de meeste van zijn diensten te verlenen. Deze systemen zijn onderhevig aan risico's zoals stroompannes, verstoring van het internetverkeer, softwarefouten en problemen door menselijke fouten. Dit zou kunnen leiden tot gegevensverlies of aanzienlijke onderbrekingen van de activiteiten van bpost. In de huidige wereld van constante connectiviteit en afhankelijkheid van informatie die elektronisch wordt verwerkt en opgeslagen, kan het gebrek aan aandacht voor en bescherming van de vertrouwelijkheid/gevoeligheid van de informatie bovendien leiden tot het ongeoorloofd delen van informatie.

Met betrekking tot de integratie van recente overnames

bpost heeft de laatste jaren verschillende bedrijven gekocht om zijn groeiambities waar te maken. De voornaamste overname was die van Radial in de VS. Ook al heeft bpost zijn postmerger-integratie-activiteiten versterkt, het blijft onduidelijk of bpost de integraties succesvol zal afronden en of de dochterondernemingen van bpost de daaraan verbonden businessplannen effectief zullen verwezenlijken.

Met betrekking tot de aantrekkelijkheid van bpost als werkgever

Er staan bpost misschien moeilijkheden te wachten om operationele medewerkers aan te trekken en te behouden om de dagelijkse levering van post en pakjes te garanderen. Bovendien kan het, zoals voor iedere grote werkgever, een uitdaging zijn om talenten

te beheren voor een doeltreffende planning van de opvolging van een aantal kritische rollen en om bepaalde nieuwe capaciteiten succesvol aan te trekken.

Met betrekking tot de aantrekkelijkheid van bpost als werkgever

Er staan bpost misschien moeilijkheden te wachten om operationele medewerkers aan te trekken en te behouden om de dagelijkse levering van post en pakjes te garanderen. Bovendien kan het, zoals voor iedere grote werkgever, een uitdaging zijn om talenten te beheren voor een doeltreffende planning van de opvolging van een aantal kritische rollen en om bepaalde nieuwe capaciteiten succesvol aan te trekken.

Met betrekking tot de bedrijfscontinuïteit

Het vermogen van bpost om zijn klanten en het publiek in het algemeen te bedienen, is sterk afhankelijk van de sorteercentra waar bpost de post en pakjes centraliseert, sorteert en voorbereidt voor de uitreiking. bpost heeft in België zes sorteercentra. Indien één of meer van deze voorzieningen een tijdje moeten worden stilgelegd als gevolg van bv. een stroomstoring, ongeval, staking, natuurramp die leidt tot brand of overstroming, terroristische aanslag of een andere reden, is het mogelijk dat bpost een tijdje niet in staat is om uit te reiken of te voldoen aan de leveringstijden. Dat zou een negatieve impact kunnen hebben op de reputatie van bpost, de klantentevredenheid en op de financiële resultaten.

Met betrekking tot "Overmacht"

Het risico op een mogelijke verlengde operationele onderbreking als gevolg van extreme natuurrampen als gevolg van de klimaatverandering (bv. brand, overstroming, storm en meer gezondheidsproblemen als gevolg van vervuiling bij het personeel) is toegenomen. bpost tracht schade aan gebouwen en onderbrekingen van de activiteiten zoveel mogelijk te vermijden door middel van preventie- en noodprogramma's. De schadelijke gevolgen van deze risico's zijn gedekt door verzekeringspolissen.

Het moet worden opgemerkt dat de Corporate Social Responsibility-strategie van bpost ambitieuze doelen bevat om de uitstoot van broeikasgassen van bpost te verminderen. Dit moet de klimaatverandering beperken en natuurrampen helpen voorkomen.

Operationele risico's – Financiële risico's

Risico klimaatverandering

Naast een toename van natuurrampen en gezondheidsproblemen die voortvloeien uit de klimaatverandering en die onze activiteiten zouden kunnen beïnvloeden, wordt verwacht dat ook koolstofbelastingen, systemen voor de handel in emissierechten en brandstofbelastingen een prominente plaats zullen innemen in toekomstige regelgeving. De gemiddelde koolstofprijzen zouden tegen 2030 tot wel 7 keer kunnen toenemen, tot 120 USD per metrische ton.

De gevolgen van de stijgende koolstofprijzen voor bedrijven zullen zowel dynamisch als complex zijn:

- de kosten van het bedrijf zullen toenemen in verhouding tot de totale uitstoot die zij, en mogelijk hun leveranciers, genereren;
- verkoopprijzen zullen waarschijnlijk stijgen om de kosten van de industrie te compenseren;
- de vraag zal dalen, wat de prijsgevoeligheid van de consument in elke getroffen markt weerspiegelt en zal leiden tot een daling van de verkoop en de kosten van bedrijven.

bpost volgt het koolstofprijzrisico op en neemt maatregelen om zijn koolstofvoetafdruk te verkleinen in het kader van zijn strategie als maatschappelijk verantwoord bedrijf.

bpost kan anticiperen op de kosten die een strengere koolstofreglementering met zich zal meebrengen en zich aanpassen aan een koolstofarme economie door prognoses van koolstofprijzen toe te passen en interne koolstofprijzen te schatten.

Naast de voorspellingen van koolstofprijzen, werkt bpost ook aan de effectieve vermindering van zijn uitstoot. bpost is zich bewust van de ecologische impact van de groeiende pakjeslevering en heeft een nieuwe doelstelling inzake CO₂-vermindering opgesteld om de uitstoot van de activiteiten van de hele bpost-groep tegen 2030 met minstens 20% te verminderen ten opzichte van 2017. De doelstelling werd goedgekeurd door het initiatief 'Science Based Target' dat garandeert dat het bedrijf in overeenstemming is met de klimaatdoelstellingen van het Akkoord van Parijs. Om dit doel te bereiken zal bpost tegen 2030 onder meer 50% van zijn dieselveertuigen inruilen voor een elektrisch alternatief.

Wisselkoersrisico

In zijn operationele en financiële activiteiten, bpost is blootgesteld aan buitenlandse wisselkoers fluctuaties die de balans en resultatenrekening impacteren.

Deze wisselkoers risico's bestaan (i) uit transactie risico gerelateerd tot de operationele activiteiten van de kasstroom in buitenlandse munt eenheid of door investeringen (ii) of transactie risico gerelateerd tot de consolidatie in Euro van filialen waarvan de functionele munt eenheid niet de Euro is (bpost's functionele munt eenheid). De grootste blootstelling aan buitenlandse wisselkoers risico bestaat uit activa in USD.

Indekkingsinstrumenten dienen om deze risico's te beperken.

Rentevoetrisico

Zoals elke bank is de geassocieerde onderneming van bpost, bpost bank, onderhevig aan het rentevoetrisico, hetgeen zijn marge rechtstreeks beïnvloedt. De rentevoeten beïnvloeden eveneens de waardering van de obligatieportefeuille van bpost bank, die geboekt wordt als hold to collect. Wijzigingen in waardering worden weergegeven tegen reële waarde in het overzicht van niet-gerealiseerde resultaten. Aangezien bpost bank een volgens de vermogensmutatiemethode geconsolideerde onderneming is, heeft 50% van de verandering in haar eigen vermogen een rechtstreekse invloed op het geconsolideerde eigen vermogen van bpost. De volgende tabel geeft de impact weer van een relatieve wijziging in rentevoeten van 1% (van 1% tot 1,01% bijvoorbeeld) op het eigen vermogen van bpost bank en, via de vermogensmutatie, op dat van bpost:

Op 31 december

In miljoen EUR	1%	- 1%
Eigen vermogen bpost bank	(0,2)	0,2
Eigen vermogen bpost	(0,1)	0,1

bpost is ook rechtstreeks onderhevig aan rentevoetschommelingen door zijn externe financiering. bpost beperkt dit risico echter door te streven naar een evenwicht tussen vaste en variabele rentevoeten. Momenteel bestaat deze balans vooral uit vaste rentevoeten, maar afhankelijk van de marktsituatie kan dit evolueren.

Teneinde de rentevoetstructuur van zijn schuld te beheren, kan bpost afdekkingsinstrumenten gebruiken, zoals renteswaps. Elke substantiële wijziging aan de rentevoetstructuur moet vooraf door het Group Executive Committee worden gevalideerd.

De tabel hieronder toont de impact van een wijziging van de rentevoeten met 100bp (van 1% naar 2% bijvoorbeeld) op de schuld die blootgesteld wordt aan variabele rentevoeten (d.w.z. de termijnlening in USD en de lening van de Europese Investeringsbank in EUR). De rente wordt berekend als Euribor/USD Libor plus marge. Aangezien de marge in het contract is vastgelegd, is de gevoeligheidsanalyse enkel van toepassing op de Euribor/USD Libor, gekend als de "basisrentevoet". Aangezien de Euribor momenteel minimaal nul is in de contracten, heeft een daling met 100bp beduidend minder impact dan een stijging met 100bp. Bijgevolg is de gevoeligheidsanalyse asymmetrisch.

Op 31 december

In miljoen EUR	Sensitiviteit	Sensitiviteit
	t.o.v. een -100bp daling van de markt interest voet	t.o.v. een +100bp stijging van de markt interest voet
Impact op de kosten	-1,9	2,1

De financiële resultaten van bpost worden ook beïnvloed door de evolutie van de discontovoeten gebruikt voor de berekening van de personeelsbeloningen. Op 31 december 2018, zouden bij een stijging van 0,5% van de gemiddelde discontovoet de financiële kosten dalen met 18,9 miljoen EUR. Bij een daling van 0,5% van de gemiddelde discontovoet zouden de financiële kosten stijgen met 20,7 miljoen EUR. Voor meer details zie toelichting 6.27.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Kredietrisico

bpost is onderhevig aan kredietrisico's als gevolg van de operationele activiteiten, zijn beleggingen van zijn liquide middelen en zijn participatie in bpost bank.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	0,0	0,0
Geldmiddelen en kasequivalenten	680,1	466,0
Handelsvorderingen en overige vorderingen	712,0	719,4
Kredietrisico van financiële activa	1.392,1	1.185,4

Operationele activiteiten

Per definitie geldt het kredietrisico enkel voor dat gedeelte van de activiteiten van bpost die geen onmiddellijke contante betalingen genereren. bpost NV beheert zijn blootstelling aan het kredietrisico actief via een onderzoek van de solvabiliteit van zijn klanten. Dit vertaalt zich in een kredietwaardigheid en een kredietlimiet. Beide worden op dagelijkse basis opgevolgd voor alle Belgische en buitenlandse klanten.

Vanaf 1 januari 2018 met de toepassing van IFRS 9 Financiële Instrumenten, erkende bpost NV een provisie voor verwachte kredietverliezen voor al de handelsvorderingen, gebaseerd op het verwachte kredietverliezen model. Omdat de handelsvorderingen

geen significante financieringscomponent bevatten, opteerde bpost om de vereenvoudigde aanpak te kiezen om het tarief van het kredietverlies te berekenen met behulp van een provisie matrix, gebaseerd op historische wanbetalingspercentages aangepast aan huidige en toekomstige informatie. Voorafgaand aan de toepassing van IFRS 9 is er een individuele beoordeling van de terugvorderbaarheid van de vorderingen gemaakt en een waardevermindering was toegekend wanneer de ontvangst van het bedrag volledig of gedeeltelijk twijfelachtig of onzeker was.

De volgende tabel vat de bewegingen samen voor de provisie van verwachte kredietverliezen:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Op 1 januari	17,5	13,4
Waardeverminderingen: Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,2	3,9
Waardeverminderingen: Toevoegingen	1,0	2,2
Waardeverminderingen: Aanwendungen	(0,4)	(1,3)
Waardeverminderingen: Terugnemingen	(1,1)	(0,5)
Waardeverminderingen: Wisselkoersverschillen	0,6	0,0
Op 31 december	18,5	17,5

De ouderdomsanalyse van de handelsvorderingen en de blootstelling van het kredietrisico volgens de provisie matrix is als volgt:

Op 31 december

In miljoen EUR	Aantal dagen achterstallig					Totaal
	Kortlopend	< 60 dagen	60 - 120 dagen	> 120 dagen	Openstaande dubieuze vordering DAEB	
Totale ingeschatte bruto blootstelling boekwaarde	568,2	67,7	7,8	14,3	6,5	664,5
Verwachte kredietverliezen	0,2%	5,0%	28,6%	35,3%	100,0%	
Provisie verwachte kredietverliezen	(1,3)	(3,4)	(2,2)	(5,1)	(6,5)	(18,5)
Handelsvorderingen	566,9	64,3	5,6	9,3	0	646,0

Zoals vermeld in toelichting 6.34 voorzag bpost een bedrag van 6,5 miljoen EUR als dubieus teneinde een uitstaande vordering van de DAEB compensatie van 2015 te verminderen en beschouwde deze vordering in gebreke.

Beleggingen van de liquide middelen

Voor wat betreft bpost en de beleggingen van zijn liquide middelen (die geldmiddelen, kasequivalenten en financiële instrumenten omvatten), ontstaat de blootstelling aan het kredietrisico uit tekortkomingen van de tegenpartij, waarbij het maximale risico gelijk is aan de nettoboekwaarde van deze instrumenten.

bpost bank

bpost bank investeert de middelen die haar door haar klanten zijn toevertrouwd. De bank voert een strikt investeringsbeleid dat bepaalt dat de investeringen dienen gespreid te worden over Belgische overheidsobligaties, andere overheidsobligaties en obligaties die worden uitgegeven door financiële en

commerciële organisaties evenals hypotheke. Per 31 december 2018 heeft bpost bank de deposito's van de klanten geïnvesteerd in interbank vorderingen (515,5 miljoen EUR), leningen en voorschotten aan klanten (voornamelijk hypothecaire en termijn leningen voor 4.936 miljoen EUR) en beleggingen (voornamelijk overheidsobligaties en corporate obligaties voor 5.242 miljoen EUR). Bovendien zijn er maximumlimieten bepaald per uitgevende instelling, per sector, per kredietbeoordeling, per land en per munt en deze limieten worden voortdurend opgevolgd.

Liquiditeitsrisico

Het huidige liquiditeitsrisico van bpost is beperkt als gevolg van de ruime beschikbare middelen en vermits een aanzienlijk deel van de inkomsten door de klanten betaald wordt vooraleer de dienst door bpost wordt uitgevoerd.

De maturiteitsanalyse van de financiële schulden van de vorige rapporteringsperiode zag er als volgt uit:

In miljoen EUR	KORTLOPEND binnen het jaar	LANGLOPEND tussen 1 en 5 jaar	LANGLOPEND meer dan 5 jaar
31 december 2017			
Financiële leasing	1,7	7,5	11,9
Handelschulden en overige schulden	1.218,2	45,2	0,0
Banklening	698,1	36,7	0,0

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Per 31 december 2018 hadden de schulden de volgende contractuele vervaldata zoals hieronder samengevat:

In miljoen EUR	KORTLOPEND binnen het jaar	LANGLOPEND tussen 1 en 5 jaar	LANGLOPEND meer dan 5 jaar
31 december 2018			
Financiële leasing	1,6	4,1	12,5
Handelschulden en overige schulden	1.212,9	17,5	0,0
Banklening	8,6	189,6	0,0
Langetermijnobligatie	0,0	0,0	641,8
Handelspapieren	165,1	0,0	0,0
Andere schulden	0,3	1,0	0,0

De bovenvermelde maturiteitsanalyses zijn gebaseerd op de contractuele onverdisconteerde betalingen, die kunnen verschillen van de nettoboekwaarde van de schulden op de balansdatum.

Het liquiditeitsrisico wordt verder beperkt door de geëmitteerde kredietfaciliteiten geschaald overeenkomstig de omvang van de transacties van bpost.

Beleid en procedures met betrekking tot kapitaalbeheer

bpost streeft naar een optimaal evenwicht tussen zijn nettoschuld en zijn operationele kasstroom en beheert

de financiële structuur teneinde de waarde voor de aandeelhouders te maximaliseren. Binnen die context zou bpost ervoor kunnen kiezen om het bedrag van de uitgekeerde dividenden aan te passen, transacties uit te voeren die een impact hebben op het aantal aandelen, of activa te verkopen om zijn nettoschuld terug te schroeven.

Het beleid van bpost bestaat er ook in om een intrinsieke solide investeringsgraad te behouden. Een van de meest opgevolgde indicatoren is de verhouding tussen (i) de operationele kasstromen min financiële kosten en betaalde belastingen, en (ii) de aangepaste nettoschuld.

De tabel hierna geeft de nettoschuld/ netto geldmiddelen evenals eigen vermogen weer:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal/Toegestaan kapitaal	364,0	364,0	364,0
Overige reserves	271,4	310,1	310,1
Omrekeningsverschillen	12,7	(11,5)	(11,5)
Overgedragen resultaat	51,6	110,9	110,9
Minderheidsbelangen	2,5	4,3	4,3
Totaal	702,3	777,8	777,8
Nettoschuld / (netto geldmiddelen)			
Rentedragende verplichtingen en leningen	1024,8	755,3	758,2
Niet rentedragende verplichtingen en leningen	0,1	0,1	0,1
- Financiële instrumenten	0,0	0,0	0,0
- Geldmiddelen and kasequivalenten	(680,1)	(466,0)	(466,0)
Totaal	344,8	289,4	292,4

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.6 Bedrijfscombinaties

Overname van minderheidsbelangen Parcify

In januari 2018 verwierf bpost NV de resterende aandelen van Parcify NV, om zo te komen tot een totaal van 100% van de aandelen voor een bedrag van 0,3 miljoen EUR.

Voorwaardelijke vergoeding voor DynaGroup

In januari 2018 betaalde bpost NV 42,0 miljoen EUR in uitvoering van de voorwaardelijke vergoedingsregeling. De reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding werd erkend als een schuld. De betaling had geen impact op de oorspronkelijk berekende goodwill, noch op het resultaat van het jaar. De resterende voorwaardelijke vergoeding, te betalen in 2019, was beperkt tot 9,0 miljoen EUR (o.a. bepaald door de financiële resultaten) en per jaareinde 2018 werd hiervoor een kortlopende verplichting van 5,4 miljoen EUR erkend.

Voorwaardelijke vergoeding voor FDM

In februari 2018 betaalde bpost NV 5,0 miljoen AUD (3,3 miljoen EUR) in uitvoering van de voorwaardelijke vergoedingsregeling en op basis van de prestaties van Freight Distribution Management Systems Pty Ltd. en FDM Warehousing Pty Ltd in december 2017. De reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding werd erkend als een schuld. De betaling had geen impact op de oorspronkelijk berekende goodwill, noch op het resultaat van het jaar.

Toewijzing van de aankoopprijs voor de entiteiten van Bubble Post

Op 7 augustus 2017 sloot bpost NV een overeenkomst af voor de overname van Bubble Post NV. Naast zijn ervaring met duurzame leveringen in steden, beschikt Bubble Post ook over een ruime kennis op het vlak van gekoeld transport en diepvriestransport voor, onder andere, 'hospitality' groothandelaars en bezorging van kant-en-klare maaltijden en voedselboxen.

bpost verwierf 100% van de aandelen van Bubble Post voor een bedrag van 1 EUR en verbond er zich om 4,0 miljoen EUR aan fondsen beschikbaar te stellen. Daarnaast bevat de overeenkomst een voorwaardelijke vergoeding en voorziet ze een bijkomende vergoeding op basis van de EBIT die in 2020 wordt behaald. Op basis van de laatste prognose werd er geen voorwaardelijke vergoeding opgenomen als een schuld. Er is geen materiële sensitiviteit voor bpost met betrekking tot veranderingen in deze voorwaardelijke vergoedingsregeling. Het bedrijf werd geconsolideerd binnen het operationele segment P&L volgens de volledige-integratiemethode vanaf augustus 2017. Transactie kosten werden opgenomen in de bedrijfskosten in 2017.

De berekende goodwill wordt als volgt voorgesteld:

Reële waarde van de activa en schulden overgenomen van de aangekochte entiteiten

	<i>In miljoen EUR</i>
Vaste activa	0,7
Materiële vaste activa	0,1
Immateriële vaste activa	0,5
Handels- en overige vorderingen	0,0
Vlottende activa	1,2
Voorraden	0,0
Handels- en overige vorderingen	1,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,1
Langlopende verplichtingen	(1,7)
Rentedragende verplichtingen en leningen	(1,7)
Handels- en overige schulden	0,0
Kortlopende verplichtingen	(4,4)
Te betalen belastingen	0,0
Handels- en overige schulden	(4,4)
Reële waarde van de netto aangekochte activa	(4,2)
Goodwill ontstaan bij verwerving	4,2
Overgedragen aankoopvergoeding	0,0
waarvan:	
- Betaald bedrag in 2017	-
- Voorwaardelijke vergoedingsregeling	0,0

Analyse van de kasstroom met betrekking tot de verwerving

	<i>In miljoen EUR</i>
Netto geldmiddelen verworven met de dochterondernemingen	0,1
Betaald bedrag in 2017	-
Netto kasuitstroom	0,1

De reële waarde van de handelsvorderingen bedroeg 1,1 miljoen EUR en het is te verwachten dat de volledige contractuele bedragen kunnen worden gerecupeerd.

Voor 2018 droeg Bubble Post 2,1 miljoen EUR aan inkomsten bij en -8,0 miljoen EUR aan winst vóór belastingen uit voortgezette verrichtingen van de Groep.

De resulterende goodwill van 4,2 miljoen EUR komt voort uit de toekomstige groei en verwachte synergiën. Niets van de goodwill wordt verwacht aftrekbaar te zijn van de winstbelasting.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Toewijzing van de aankoopprijs voor de entiteiten van Radial

Op 16 november 2017 verwierf bpost NV via zijn dochteronderneming bpost North America Holdings, Inc. 100% van de uitgegeven en uitstaande aandelen van Radial Holdings, L.P. en Radial III GP, LLC ("Radial"), nadat het van de desbetreffende mededingingsautoriteiten alle noodzakelijke goedkeuringen had gekregen. De overname van Radial, een toonaangevende speler op het gebied van geïntegreerde logistieke dienstverlening op het vlak van e-commerce, past perfect in de groeistrategie van bpost. Ze stelt bpost in staat om zijn bestaande aanwezigheid

in de VS te vergroten en zijn productaanbod uit te breiden met meerwaardeactiviteiten die de volledige waardeketen van de e-commerce-logistiek en de omnichannel-technologie bestrijken. Radial werd geconsolideerd binnen het operationele segment P&L volgens de volledige-integratiemethode vanaf 16 november 2017. De aankoopprijs voor 100% van de aandelen bedroeg 804,6 miljoen USD en werd in 2017 betaald. Transactiekosten ten belope van 3,3 miljoen USD werden uitgegeven en opgenomen in de bedrijfskosten in 2017.

De berekende goodwill wordt als volgt voorgesteld:

Reële waarde van de activa en de schulden overgenomen van de aangekochte entiteiten

	<i>In miljoen USD</i>	
	<i>Initiële goodwill</i>	<i>Finale goodwill</i>
Vaste activa	177,9	354,0
Materiële vaste activa	151,5	202,2
Immateriële vaste activa	19,2	144,6
Handels- en overige vorderingen	7,2	7,2
Vlottende activa	290,8	285,3
Voorraden	0,2	0,2
Handels- en overige vorderingen	164,1	158,6
Geldmiddelen en kasequivalenten	126,5	126,5
Langlopende verplichtingen	(23,0)	(36,1)
Rentedragende verplichtingen en leningen	(21,4)	(17,9)
Handels- en overige schulden	(1,3)	(1,3)
Voorzieningen	0,0	(16,7)
Uitgestelde belastingsverplichtingen	(0,2)	(0,2)
Kortlopende verplichtingen	(312,9)	(314,6)
Rentedragende verplichtingen en leningen	(0,7)	(0,7)
Voorzieningen	0,0	(8,7)
Te betalen belastingen	(1,5)	(0,8)
Handels- en overige schulden	(310,7)	(304,4)
Reële waarde van de netto aangekochte activa	132,8	288,6
Goodwill ontsaan bij verwerving	671,7	516,0
Overgedragen aankoopvergoeding	804,6	804,6
waarvan:		
- Betaald bedrag in 2017	804,6	804,6
- Voorwaardelijke vergoedingsregeling		

Analyse van de kasstroom met betrekking tot de verwerving

	<i>In miljoen USD</i>	<i>In miljoen USD</i>
Netto geldmiddelen verworven met de dochterondernemingen	126,5	126,5
Betaald bedrag in 2017	(804,6)	(804,6)
Netto kasuitstroom	(678,0)	(678,0)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De reële waarde van de langlopende en kortlopende handelsvorderingen bedroeg 165,7 miljoen USD en naar verwachting zullen de volledige contractuele bedragen kunnen worden geïnd.

De initiële goodwill werd verminderd met 155,7 miljoen USD ten gevolge van de impact van de reële waarde en de toewijzing van aankoopprijs. De aanpassing van de reële waarde bestond onder meer uit de erkenning van immateriële vaste activa: klantenrelaties (gebruiksduur 14 jaar), intern ontwikkelde technologie (gebruiksduur 3 jaar) en handelsnaam (gebruiksduur 10 jaar), voor een bedrag van respectievelijk 85,0 miljoen USD, 14,0 miljoen USD en 33,4 miljoen USD. De netto-impact van de aanpassing van de reële waarde van vaste activa, langlopende voorzieningen en handelsschulden bedroeg 23,4 miljoen USD. De reële waarde van de activa werd bepaald met de hulp van een externe onafhankelijke expert. De hogere afschrijvingskosten als gevolg van de impact van de reële waarde op immateriële vaste activa werden gedeeltelijk tenietgedaan door de lagere afschrijvingskosten als gevolg van de impact van de reële waarde op materiële vaste activa gezien de verlenging van de gebruiksduur van de materiële vaste activa. De impact hiervan tussen de overnamedatum en 31 december 2017 was niet materieel.

Voor 2018 droeg Radial 887,5 miljoen EUR aan inkomsten bij en -26,6 miljoen EUR aan winst vóór belastingen uit voortgezette verrichtingen van de Groep.

De resulterende goodwill van 516,0 miljoen USD komt voort uit de toekomstige groei en verwachte synergiën. Niets van de goodwill wordt verwacht aftrekbaar te zijn van de winstbelasting.

Overname van M.A.I.L., Inc.

In januari 2018, verwierf Landmark Global's mail divisie MSI 100% van de aandelen M.A.I.L., Inc.. Dit bedrijf is actief in het domein van de distributie van zakelijke post/catalogi voor re/e-tailers en postkamerdiensten, evenals het leveren van pakjes en bpost betaalde een bedrag van 4,0 miljoen USD. M.A.I.L., Inc. werd geconsolideerd binnen het operationele segment P&L volgens de volledige-integratiemethode vanaf januari 2018. Transactie kosten werden opgenomen in de bedrijfskosten.

De berekende goodwill wordt als volgt voorgesteld:

Reële waarde van de activa en schulden overgenomen van de aangekochte entiteit

	<i>In miljoen USD</i>
Vlottende activa	1,4
Voorraden	(0,1)
Handels- en overige vorderingen	0,6
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,9
Langlopende verplichtingen	(0,1)
Uitgestelde belastingverplichtingen	(0,1)
Kortlopende verplichtingen	(0,5)
Handels- en overige schulden	(0,5)
Reële waarde van de netto aangekochte activa	0,9
Goodwill ontstaan bij verwerving	3,1
Overgedragen aankoopvergoeding	4,0
waarvan:	
- Betaald bedrag	4,0
- Voorwaardelijke vergoedingsregeling	

Analyse van de kasstroom met betrekking tot de verwerving

	<i>In miljoen USD</i>
Netto geldmiddelen verworven met de dochteronderneming	0,9
Betaald bedrag	(4,0)
Netto kasuitstroom	(3,1)

De reële waarde van de langlopende en kortlopende handelsvorderingen bedroeg 0,6 miljoen USD en naar verwachting zullen de volledige contractuele bedragen kunnen worden geïnd.

Voor 2018 droeg M.A.I.L., Inc. 12,4 miljoen EUR aan inkomsten bij en 1,3 miljoen EUR aan winst vóór belastingen uit voortgezette verrichtingen van de Groep.

De resulterende goodwill van 3,1 miljoen USD komt voort uit de toekomstige groei en verwachte synergiën. Niets van de goodwill wordt verwacht aftrekbaar te zijn van de winstbelasting.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Overname van IMEX Global Solutions, LLC

In januari 2018, verwierf Landmark Global's mail divisie MSI 100% van de aandelen van IMEX Global Solutions, LLC. IMEX Global Solutions, LLC is een derde partij-logistiekbedrijf in de VS en is actief in grensoverschrijdende publicatie en levering van post en bpost betaalde een bedrag van 8,0 miljoen USD. IMEX werd geconsolideerd binnen het operationele segment P&L volgens de volledige-integratiemethode vanaf januari 2018.

De berekende goodwill wordt als volgt voorgesteld:

Reële waarde van de activa en schulden overgenomen van de aangekochte entiteit

	<i>In miljoen USD</i>
Vaste activa	4,8
Materiële vaste activa	0,7
Immateriële vaste activa	3,8
Handels- en overige vorderingen	0,2
Vlottende activa	6,4
Voorraden	0,2
Handels- en overige vorderingen	6,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,2
Kortlopende verplichtingen	(5,1)
Handels- en overige schulden	(5,1)
Reële waarde van de netto aangekochte activa	6,1
Goodwill ontstaan bij verwerving	2,0
Overgedragen aankoopvergoeding	8,1
waarvan:	
- Betaald bedrag	8,1
- Voorwaardelijke vergoedingsregeling	

Analyse van de kasstroom met betrekking tot de verwerving

	<i>In miljoen USD</i>
Netto geldmiddelen verworven met de dochteronderneming	0,2
Betaald bedrag	(8,1)
Netto kasuitstroom	(7,9)

De reële waarde van de langlopende en kortlopende handelsvorderingen bedroeg 6,3 miljoen USD en naar verwachting zullen de volledige contractuele bedragen kunnen worden geïnd.

De aanpassing van de reële waarde naar aanleiding van de toewijzing van de aankoopprijs bestond onder andere uit de erkenning van immateriële vaste activa: klantenrelaties (gebruiksduur 7 jaar) voor een bedrag van 3,8 miljoen USD.

Voor 2018 droeg IMEX 55,7 miljoen EUR aan inkomsten bij en 0,2 miljoen EUR aan winst vóór belastingen uit voortgezette verrichtingen van de Groep.

De resulterende goodwill van 2,0 miljoen USD komt voort uit de toekomstige groei en verwachte synergiën. Niets van de goodwill wordt verwacht aftrekbaar te zijn van de winstbelasting.

Overname van Leen Menken Foodservice Logistics BV

Op 11 januari 2018 nam bpost het Nederlandse bedrijf Leen Menken Foodservice Logistics BV over. Leen Menken Foodservice Logistics BV is een logistieke operator voor het transport van gekoelde en diepgevroren producten voor e-commerce. bpost betaalde een bedrag van 0,85 miljoen EUR voor 100% van de aandelen en voerde bovendien een kapitaalverhoging door van 2,35 miljoen EUR. Daarnaast bevat de overeenkomst een voorwaardelijke vergoedingsregeling en voorziet ze een bijkomende vergoeding die tot 1,5 miljoen EUR kan bedragen. Het bedrijf werd geconsolideerd binnen het operationele segment P&L volgens de volledige-integratiemethode vanaf januari 2018. Transactie kosten werden opgenomen in de bedrijfskosten.

De berekende goodwill wordt als volgt voorgesteld:

Reële waarde van de activa en schulden overgenomen van de aangekochte entiteit

	<i>In miljoen EUR</i>
Vaste activa	4,7
Materiële vaste activa	4,7
Vlottende activa	4,2
Voorraden	1,3
Handels- en overige vorderingen	3,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	(0,2)
Kortlopende verplichtingen	(5,4)
Rentedragende verplichtingen en leningen	(0,2)
Handels- en overige schulden	(5,3)
Reële waarde van de netto aangekochte activa	3,5
Goodwill ontstaan bij verwerving	1,1
Overgedragen aankoopvergoeding	4,7
waarvan:	
- Betaald bedrag	3,2
- Voorwaardelijke vergoedingsregeling	1,5

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Analyse van de kasstroom met betrekking tot de verwerving

	In miljoen EUR
Netto geldmiddelen verworven met de dochteronderneming	(0,2)
Betaald bedrag	(3,2)
Netto kasuitstroom	(3,4)

De reële waarde van de langlopende en kortlopende handelsvorderingen bedroeg 3,1 miljoen EUR en naar verwachting zullen de volledige contractuele bedragen kunnen worden geïnd.

Voor 2018 droeg Leen Menken 19,7 miljoen EUR aan inkomsten bij en -0,8 miljoen EUR aan winst vóór belastingen uit voortgezette verrichtingen van de Groep.

De resulterende goodwill van 1,1 miljoen EUR komt voort uit de toekomstige groei en verwachte synergiën. Niets van de goodwill wordt verwacht aftrekbaar te zijn van de winstbelasting.

Overname van Anthill BV

In maart 2018 verwierf bpost 63,6% van de aandelen van de Nederlandse bedrijven Anthill BV, dat 100% van de aandelen van Active Ants BV in handen heeft. Active Ants biedt e-fulfilment- en transportdiensten aan bedrijven die actief zijn in e-commerce. Active Ants biedt opslagdiensten, voert de pick&pack-activiteiten uit en verzendt de producten. Anthill dient enkel als een holdingmaatschappij. bpost verwierf 50% van de aandelen voor een bedrag van 4,0 miljoen EUR en voerde een kapitaalverhoging door van 3,0 miljoen EUR om nog eens 13,6% van de aandelen te verkrijgen. Daarnaast voorziet de overeenkomst een voorwaardelijke vergoeding die tot 0,8 miljoen EUR kan bedragen op basis van de EBITDA in 2018. Het bedrijf werd geconsolideerd binnen het operationele segment P&L volgens de volledige-integratiemethode vanaf maart 2018. Transactie kosten werden opgenomen in de bedrijfskosten.

De voorlopig berekende goodwill wordt als volgt voorgesteld:

Reële waarde van de activa en schulden overgenomen van de aangekochte entiteiten

	In miljoen EUR
Vaste activa	5,0
Materiële vaste activa	4,5
Handels- en overige vorderingen	0,5
Vlottende activa	5,3
Voorraden	0,1
Handels- en overige vorderingen	1,9
Geldmiddelen en kasequivalenten	3,3
Langlopende verplichtingen	(1,1)
Rentedragende verplichtingen en leningen	(0,8)
Handels- en overige schulden	(0,4)
Kortlopende verplichtingen	(6,3)
Rentedragende verplichtingen en leningen	(4,1)
Handels- en overige schulden	(2,2)
Reële waarde van de netto aangekochte activa	2,9
Goodwill ontstaan bij verwerving	4,9
Overgedragen aankoopvergoeding	7,8
waarvan:	
- Betaald bedrag	7,0
- Voorwaardelijke vergoedingsregeling	0,8

Analyse van de kasstroom met betrekking tot de verwerving

	In miljoen EUR
Netto geldmiddelen verworven met de dochterondernemingen	3,3
Betaald bedrag	(7,0)
Netto kasuitstroom	(3,8)

De reële waarde van de overgenomen activa en overgenomen verplichtingen op de datum van de overname kon nog niet worden geëvalueerd. Derhalve worden de bepaling van de boekwaarde van de overgenomen entiteit en de toewijzing van de aankoopprijs van de overname nog onderzocht en zullen ze volledig worden bekendgemaakt in 2019.

Vanaf de aanschaffings datum, droeg Anthill BV 12,9 miljoen EUR aan inkomsten bij en 0,6 miljoen EUR aan winst vóór belastingen uit voortgezette verrichtingen van de Groep, gezien de volatiliteit van de cijfers, werden er geen cijfers opgenomen voor de periode startend vanaf het begin van het jaar.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.7 Informatie met betrekking tot segmenten

De activiteiten van bpost zijn georganiseerd in business units ("bedrijfssegmenten"), diensten units en corporate units. Sinds 1 januari 2013, voert bpost haar activiteiten uit via twee bedrijfssegmenten: het bedrijfssegment MRS en het bedrijfssegment P&L.

Het bedrijfssegment Mail and Retail Solutions (MRS) biedt aan de ene kant oplossingen aan grote bedrijfsklanten, zowel privaat als publiek, KMO-klanten en zelfstandige ondernemers en bedient aan de andere kant residentiële klanten via de verkoopkanalen voor het grote publiek, zoals postkantoren, PostPunten, verkooppunten van Ubiway of de eShop van bpost om brieven, kranten of andere producten aan te kopen. Het bedrijfssegment MRS verkoopt eveneens bank- en verzekeringsproducten onder een agentschapsovereenkomst met bpost bank en AG Insurance en biedt aan zijn klanten bepaalde betaalproducten aan.

Het Parcels & Logistics (P&L) bedrijfssegment legt zich toe op internationale post en logistieke oplossingen voor behoeften op vlak van pakketten en e-commerce (waaronder fulfillment, verwerking, uitreiking en terugzendingsbeheer).

bpost biedt producten en diensten aan op basis van de volgende productlijnen: (i) transactional mail, (ii) advertising mail, (iii) press, (iv) domestic parcels, (v) international parcels, (vi) logistic solutions, (vii) value-added services, (viii) international mail, (ix) banking and financial products (x) distribution en (xi) retail & andere. De omzet van transactional mail, advertising mail, press, distribution en banking and financial products wordt opgenomen onder het bedrijfssegment MRS. De omzet van international mail, logistic solutions en parcels productlijnen wordt opgenomen onder het

bedrijfssegment P&L. Retail & andere en value-added services wordt toegewezen aan de bedrijfssegmenten MRS en P&L.

bpost heeft diensten units die de business units of bedrijfssegmenten ondersteunen. De kosten van deze diensten units worden doorgerekend aan de business units en corporate units op basis van een kost allocatie mechanisme. De diensten units omvatten Mail Service Operations (MSO) unit, International Operations (IOPS) unit, ICT en Service Operations units, Global Service Organization (GSO) en Human Resources & Organization (HR&O) unit. De diensten unit MSO staat in voor de ophaling, de sortering en de verdeling van post en pakketten in België. De diensten unit IOPS omvat de activiteiten van het Europees postcentrum, dat gevestigd is in Brussels Airport en dat dienst doet als hub voor internationale post en pakketten.

De corporate units van bpost omvatten de units Financiën (exclusief GSO), Legal/Regulatory/Corporate/M&A/Strategie en Interne Audit en bepaalde kosten met betrekking tot personeelsgerelateerde schulden en voorzieningen. De kosten van de corporate units worden niet doorgerekend aan de andere units en worden opgenomen onder de categorie "Corporate".

De twee operationele business units (MRS & P&L) zijn eveneens operationele segmenten voor financiële rapporteringsdoeleinden. De bedrijfsopbrengsten op het niveau van deze twee segmenten omvatten de externe verkopen aan derde partijen. De som van de bedrijfsopbrengsten van de twee segmenten, samen met de bedrijfsopbrengsten van de aansluitpost "corporate" sluit aan met bpost's bedrijfsopbrengsten. bpost bepaalt zijn bedrijfsresultaat (EBIT) per segment.

De operationele segmenten zijn het laagste hiërarchisch niveau op basis waarvan de Chief Operating Decision Maker (CODM), zoals gedefinieerd door IFRS 8.22, de prestaties beoordeelt. De CODM is de Raad van Bestuur en de voornaamste maatstaf gebruikt door de CODM is EBIT.

Onderstaande tabel toont de evolutie per business unit voor de boekjaren eindigend 31 december 2018 en 2017:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
MRS	1.986,1	2.008,3
P&L	1.825,8	972,7
Totaal bedrijfsopbrengsten van de segmenten	3.811,9	2.981,0
Corporate (aansluitpost)	38,3	42,9
Totaal bedrijfsopbrengsten	3.850,2	3.023,8

In 2018 daalden de aan het operationeel segment MRS toerekenbare totale bedrijfsopbrengsten met 22,2 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge de onderliggende volumedaling bij Domestic Mail (-5,8%) en de daling van bank- en financiële producten, gedeeltelijk gecompenseerd door de verbetering in prijs en mix van Domestic Mail en de stijging van Value Added Services als gevolg van het beheer van grensoverschrijdende boetes namens de Belgische Staat.

De bedrijfsopbrengsten van P&L stegen in 2018 met 853,2 miljoen EUR en bedroegen 1.825,8 miljoen EUR. Deze stijging was voornamelijk toe te schrijven aan

de integratie van Radial, een uitmuntende organische volumestijging van Domestic Parcels, dat een volumegroei van +23,3% liet optekenen ingevolge de groei van de e-commerce, samen met de stijging van International Parcels en International Mail.

Inter-segment verkopen zijn immaterieel. Er zijn geen interne bedrijfsopbrengsten.

De ontvangen vergoeding om de diensten te verlenen zoals beschreven in het Beheerscontract en persconcessies (zie toelichting 6.8 en 6.34) buiten beschouwing gelaten, overschrijdt geen enkele klant meer dan 10% van de bedrijfsopbrengsten van bpost.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De evolutie per productlijn kan als volgt worden samengevat:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Domestic mail	1.339,5	1.353,4	-1,0%
Transactional mail	809,3	807,9	0,2%
Advertising mail	244,2	252,9	-3,4%
Press	286,0	292,6	-2,2%
Parcels	1.561,4	796,1	96,1%
Domestic parcels	262,3	224,2	17,0%
International parcels	242,9	222,6	9,1%
Logistic Solutions	1.056,2	349,2	-
Additional sources of revenues	911,0	831,5	9,6%
International mail	240,9	160,4	50,1%
Value added services	110,7	101,5	9,0%
Banking and financial products	167,1	182,6	-8,5%
Distribution	101,0	98,1	3,0%
Retail & Overige	291,4	288,9	0,9%
Corporate (aansluitpost)	38,3	42,9	-10,7%
Totaal	3.850,2	3.023,8	27,3%

De volgende tabel geeft de inkomsten weer van externe klanten verdeeld over België, rest van Europa, Verenigde Staten van Amerika en de rest van de wereld, van waaruit bpost haar inkomsten ontleent. De toewijzing van de inkomsten van externe klanten is gebaseerd op de locatie van de entiteit die de bedrijfsopbrengsten genereert.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
België	2.481,9	2.459,3	0,9%
Rest van Europa	252,5	175,3	44,1%
Verenigde Staten van Amerika	1.064,4	323,6	228,9%
Rest van de wereld	51,5	65,7	-21,6%
Totaal bedrijfsopbrengsten	3.850,2	3.023,8	27,3%

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De volgende tabel geeft de vaste activa¹ weer verdeeld over België, rest van Europa, Verenigde Staten van Amerika en de rest van de wereld.

Op 31 December

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018 - 2017
België	703,4	869,7	-19,1%
Rest van Europa	143,2	61,8	131,6%
Verenigde Staten van Amerika	735,1	688,0	6,8%
Rest van de wereld	31,2	16,3	91,5%
Totaal vaste activa	1.612,9	1.635,9	-1,4%

De onderstaande tabel geeft EBIT weer van de bedrijfssegmenten van bpost voor de periode eindigend op 31 december 2018, en 2017:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
MRS	368,1	435,4
P&L	35,3	67,4
EBIT segmenten	403,5	502,8
Corporate (aansluitpost)	(10,1)	(9,9)
EBIT	393,4	492,9

In 2018 daalde de aan het operationeel segment MRS toerekenbare EBIT met 67,2 miljoen EUR, aangezien de lagere inkomsten voor Domestic Mail niet konden worden gecompenseerd door kostenbesparingen.

De aan het operationele segment P&L toerekenbare EBIT daalde met 32,1 miljoen EUR in vergelijking met 2017, namelijk van 67,4 miljoen EUR tot 35,3 miljoen EUR. De inkomstenstijging werd overtroffen door de kostenstijging, gedeeltelijk ingevolge de afschrijvingen

van Radial die werden beïnvloed door de capex-investeringen uit het verleden.

De EBIT toerekenbaar aan de aansluitpost Corporate daalde licht met 0,2 miljoen EUR in 2018.

De volgende tabel geeft de EAT weer van de bedrijfssegmenten van bpost voor de periode eindigend op 31 december 2018 en 2017:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
MRS	368,1	435,4
P&L	35,3	67,4
EAT segmenten	403,5	502,8
Corporate (aansluitpost)	(139,8)	(179,8)
EAT	263,6	322,9

(1) Totaal vaste activa bestaat uit materiële vaste activa, immateriële vaste activa, vastgoedbeleggingen en langlopende handels- en overige vorderingen.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De volgende tabel geeft gedetailleerde financiële informatie weer omtrent de aansluitpost Corporate voor de periode eindigend op 31 december 2018 en 2017:

Op 31 December

<i>In miljoen EUR</i>	2018	2017
Bedrijfsopbrengsten	38,3	42,9
Centrale departementen (Financiën (excl. GSO), Legal, Interne Audit, CEO, ...)	(62,2)	(64,3)
Andere aansluitelementen	13,8	11,6
Bedrijfskosten	(48,4)	(52,7)
EBIT corporate (aansluitpost)	(10,1)	(9,9)
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	11,5	9,6
Financieel resultaat	(23,8)	(13,7)
Belastingen	(117,4)	(165,8)
EAT corporate (aansluitpost)	(139,8)	(179,8)

Financiële opbrengsten, financiële kosten, aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en belastingen zitten vervat in de aansluitpost "Corporate".

Activa en passiva worden niet gerapporteerd per segment aan de Raad van Bestuur.

6.8 Omzet

Voor het jaar eindigend op 31 december

<i>In miljoen EUR</i>	2018	2017
Omzet exclusief de DAEB vergoeding	3.502,9	2.702,2
DAEB vergoeding	271,4	270,0
Totaal	3.774,4	2.972,2

Toelichtingen aangaande de aard, het bedrag, de timing en de onzekerheid van inkomsten en kasstromen die voortvloeien uit de inkomsten uit contracten met klanten zijn terug te vinden in de toelichtingen: 6.2 basis voor presentatie (transitie IFRS 15), 6.4 samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige principes (resultaatsverplichtingen), 6.7 Informatie met betrekking tot segmenten (uitsplitsing van opbrengsten) en 6.28 Handels- en overige schulden (resterende resultaatsverplichting). Belangrijke inschattingen worden opgenomen in sectie 6.3 belangrijke boekhoudkundige hypothesen en inschattingen.

6.9 Overige bedrijfsopbrengsten

Voor het jaar eindigend op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Winst op de realisatie van activiteiten	30,5	15,9
Voordelen in natura	0,1	0,4
Huuropbrengsten vastgoedbeleggingen	2,0	1,1
Recuperatie kosten bij derden	10,3	12,0
Winst naar aanleiding van de voorwaardelijke vergoeding	18,2	7,9
Overige Retail opbrengsten	4,8	4,7
Overige	9,9	9,6
Totaal	75,8	51,6

De winst op de realisatie van materiële vaste activa, die voornamelijk betrekking had op de verkoop van gebouwen, steeg met 14,6 miljoen EUR. De stijging in vergelijking met vorig jaar was voornamelijk het gevolg van de grootte van de verkochte gebouwen (b.v. Oud Brussel X).

De recuperatie van kosten bij derden daalde met 1,7 miljoen EUR, en is voornamelijk gerelateerd aan de terugbetalingen door derde partijen van buitengewone diensten verstrekt door Ubiway en andere dochterondernemingen en de verkoop die werd gerealiseerd in de bedrijfsrestaurants.

Op 20 december 2017 werd er een wijziging aan de aandelenaankoopovereenkomst van DynaGroup aangebracht voor de betaling van een versnelde voorwaardelijke vergoeding waarbij bpost de uitstaande verplichting terugboekte voor een bedrag van 7,9 miljoen EUR. In 2018 werd de uitstaande verplichting gerelateerd aan de voorwaardelijke vergoeding van DynaGroup teruggedraaid voor een bedrag van 3,6 miljoen EUR, aangezien er niet aan bepaalde criteria werd voldaan. Bovendien besloot bpost in 2018 om zich terug te trekken uit de participatie in de Buren via de in het oorspronkelijke aankoopcontract voorziene put optie, dit leidde tot de terugname van de voorwaardelijke vergoeding die 14,6 miljoen EUR bedroeg.

Andere retail inkomsten bestonden voornamelijk uit niet-specifieke productinkomsten van het retailkanaal.

Andere bronnen van bedrijfsinkomsten bestonden voornamelijk uit terugbetalingen door derde partijen aan bpost en zijn dochterondernemingen en inkomsten uit andere door zijn dochterondernemingen verstrekte diensten.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.10 Overige bedrijfskosten

Voor het jaar eindigend op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Andere voorzieningen	(17,2)	(3,9)
Onroerende voorheffingen, lokale en overige belastingen	11,5	5,1
Waardevermindering op handelsvorderingen	10,5	3,3
Boeten	0,3	0,1
Overige	4,8	1,0
Totaal	9,8	5,6

Overige bedrijfskosten stegen met 4,2 miljoen EUR in vergelijking met vorig jaar. Als we de consolidatie van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, daalde de overige bedrijfskosten met 7,3 miljoen EUR, voornamelijk door de terugname van provisies.

6.11 Diensten en diverse goederen

De kosten voor goederen en diensten stegen met 583,3 miljoen EUR of met 74,8 miljoen EUR als we de consolidatie van de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen. De stijging was voornamelijk toe te schrijven aan gestegen huur en huurkosten

(11,0 miljoen EUR), onderhoud en herstellingen (3,0 miljoen EUR), energiekosten (4,4 miljoen EUR), verzekeringskosten (5,8 miljoen EUR), transportkosten (38,9 miljoen EUR) en overige goederen en diensten (3,7 miljoen EUR).

Voor het jaar eindigend op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017	Evolutie 2018-2017
Huur en huurkosten	148,6	104,3	42,5%
Onderhoud en herstellingen	108,3	86,9	24,6%
Levering van energie	45,9	40,7	12,7%
Andere goederen	38,6	26,2	47,6%
Post- en telecommunicatiekosten	21,2	8,9	137,3%
Verzekeringskosten	19,7	11,8	67,7%
Transportkosten	686,8	374,2	83,5%
Reclame- en advertentiekosten	24,4	18,7	30,6%
Consultancy	21,7	19,4	12,1%
Uitzendarbeid	192,5	107,1	79,8%
Vergoedingen aan derden, honoraria	145,9	132,3	10,3%
Overige goederen en diensten	102,6	42,4	142,0%
Totaal	1.556,2	972,8	60,0%

- De huurkosten namen toe met 44,3 miljoen EUR of, als we de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, met 11,0 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge het nieuwe Brusselse sorteercentrum (NBX) en een groeiend wagenpark.
- De stijging van onderhoud en herstellingen met 21,3 miljoen EUR was voornamelijk het gevolg van de integratie van de nieuwe dochterondernemingen (18,3 miljoen EUR).
- De kosten voor het leveren van energie stegen met 5,2 miljoen EUR, of met 4,4 miljoen EUR als we de nieuwe dochterondernemingen niet in aanmerking nemen, voornamelijk ingevolge gestegen brandstofprijzen en het groeiende wagenpark.
- De transportkosten bedroegen 686,8 miljoen EUR, 312,6 miljoen EUR hoger in vergelijking met vorig jaar, voornamelijk door een wijziging in de omvang (273,7 miljoen EUR), de evolutie van internationale activiteiten en hogere Domestic parcel volumes
- De stijging van de kosten voor uitzendarbeid was het gevolg van de integratie van de nieuwe dochterondernemingen, zie ook personeelskosten.
- De overige diesten stegen met 60,2 miljoen EUR, voornamelijk ingevolge de integratie van de nieuwe dochterondernemingen (56,5 miljoen EUR).

6.12 Personeelskosten

Voor het jaar eindigend op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Loonkosten	1.185,7	987,8
Sociale zekerheidsbijdragen	216,3	202,6
Toegezegde pensioenregelingen en toegezegde bijdragenregeling	13,4	4,0
Overige personeelskosten	40,3	12,2
Totaal	1.455,6	1.206,7

Per 31 december 2018 telde bpost 34.074 personeelsleden (2017: 33.992) en deze waren als volgt samengesteld:

- Statutair personeel: 9.509 (2017: 10.296)
- Contractueel personeel: 24.565 (2017: 23.696)

Het gemiddeld aantal VTE voor 2018 bedroeg 31.201 (2017: 25.323).

6.13 Financiële opbrengsten en financiële kosten

De volgende bedragen verbijzonderen de desbetreffende lijn in de resultatenrekening:

Voor het jaar eindigend op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Financiële opbrengsten	6,1	5,8
Financiële kosten	(29,9)	(19,5)
Totaal	(23,8)	(13,7)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Financiële opbrengsten

Voor het jaar eindigend op 31 december

<i>In miljoen EUR</i>	2018	2017
Ontvangen interesten mbt financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, zo gecategoriseerd bij eerste opname	0,0	0,0
Ontvangen interesten op financiële activa aangehouden tot vervaldatum	0,0	0,0
Ontvangen interesten op korte termijn bankdeposito's	0,0	0,0
Ontvangen interesten op lopende rekeningen	0,4	0,1
Wisselresultaat (positief)	5,1	5,0
Overige	0,6	0,6
Financiële opbrengsten	6,1	5,8

Financiële kosten

Voor het jaar eindigend op 31 december

<i>In miljoen EUR</i>	2018	2017
Financiële kosten mbt. langlopende verplichtingen (IAS19)	3,0	6,0
Interesten van bankleningen	4,7	0,7
Interesten en kosten van lange termijn obligatie	4,4	0,0
Afwikkeling van pre-hedge interest swap	2,7	0,0
Wisselresultaat (negatief)	8,4	5,7
Waardevermindering op financiële / vlottende activa	0,1	0,1
Afwikkeling disconto en het effect van de verandering in verdisconteringsvoet op de voorwaardelijke vergoeding	1,3	2,2
Overige	5,4	4,8
Financiële kosten	29,9	19,5

6.14 Winstbelastingen/ Uitgestelde belastingen

Details van de in de resultatenrekening opgenomen winstbelastingen zijn de volgende:

Voor het jaar eindigend op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Verschuldigde belasting omvat:		
Verschuldigde belasting van het huidig boekjaar	(125,6)	(145,0)
Aanpassing van de verschuldigde belasting van vorige jaren, opgenomen in huidig boekjaar	6,0	(0,5)
Uitgestelde belastingkost mbt. nieuwe / terugname van tijdelijke verschillen	2,2	(20,3)
Totaal belastingen	(117,4)	(165,8)

De reconciliatie van de werkelijke belastingsvoet met het gewogen nominaal belastingstarief kan als volgt worden samengevat:

In miljoen EUR	2018	2017
Belastingsbedrag gebaseerd op de statutaire belastingsvoet		
Winst voor belastingen	381,0	488,7
Statutaire belastingsvoet	29,58%	33,99%
Reconciliatie tussen de statutaire en de reële belastingsvoet		
Impact verworpen uitgaven	6,1	8,8
Notionele interestaftrek	0,0	0,0
Impact van belasting mbt. voorgaande jaren	(4,4)	0,5
Impact aanwending van overgedragen verliezen bij de dochterondernemingen waarvoor er geen uitgestelde belastingvorderingen werden erkend in vorige jaren	(1,8)	(8,2)
Verlieslatende dochterondernemingen waarvoor er geen uitgestelde belastingvorderingen werden erkend	11,9	10,7
Geassocieerde ondernemingen (vermogensmutatie)	(3,4)	(3,3)
Overige:		
Het belastingeffect van de vereffening van filialen	0,0	(3,0)
Het belastingeffect van de belastingshervormingen	0,0	7,0
Overige verschillen	(3,7)	(12,8)
Totaal	117,4	165,8
Belastingsbedrag gebaseerd op de reële belastingsvoet (huidige periode)	(117,4)	(165,8)
Winst voor belastingen	381,0	488,7
Reële belastingsvoet	30,8%	33,9%

In 2018, werd de werkelijke belastingsvoet positief geïmpacteerd door de opname van belastingvermindering met betrekking tot vorig jaar (4,4 miljoen EUR) In 2017 werd xBo NV vereffend, wat een positieve impact veroorzaakte van 3,0 miljoen EUR.

Aangezien de Belgische en Amerikaanse hervorming van de vennootschapsbelastingen wet werd vóór

31 december 2017, herzag bpost haar uitgestelde belastingpositie onder IFRS, rekening houdend met deze nieuwe maatregelen. Dit leidde tot een belasting van 7,0 miljoen EUR in 2017.

Het belastingeffect van de permanente verschillen (behalve verworpen uitgaven) is opgenomen onder de titel "Overige verschillen".

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Netto uitgestelde belastingvorderingen zijn verder toegelicht per legale entiteit.

Voor sommige dochterondernemingen heeft bpost geen uitgestelde belastingvorderingen voor overgedragen fiscale verliezen erkend, aangezien het onzeker is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarvoor het tijdelijke verschil kan worden aangewend. Om dit te kunnen inschatten, gebruikte bpost een schatting van de fiscale inkomsten per jurisdictie waarin bpost opereert

en van de periode waarin de uitgestelde belastingen terugvorderbaar zijn. De fiscale overdraagbare verliezen van entiteiten gesitueerd in België kunnen onbeperkt worden overgedragen, terwijl in sommige andere landen er limieten zijn op de overdraagbaarheid.

Eind december 2018 boekte bpost een netto uitgestelde belastingvordering van 31,5 miljoen EUR. Deze is als volgt samengesteld:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Uitgestelde belastingvorderingen		
Personeelsbeloningen	23,6	32,4
Voorzieningen	6,2	9,0
Overgedragen fiscale verliezen	41,1	0,9
Overige	29,5	15,8
Totaal uitgestelde belastingvorderingen	100,3	58,0
Uitgestelde belastingverplichtingen		
Materiële vaste activa	31,1	20,6
Immateriële vaste activa	37,7	5,9
Overige	0,0	0,1
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	68,8	26,5
Netto uitgestelde belastingvordering	31,5	31,5

Op 31 december 2018 zijn er voor Radial uitgestelde belastingvorderingen opgenomen met betrekking tot de overgedragen verliezen (39,4 miljoen EUR).

Vanaf 31 december 2018 boekte bpost een netto uitgestelde belastingverplichting van 7,3 miljoen EUR. De daling in netto uitgestelde belastingverplichting

komt voornamelijk van de afschrijvingen en de waardevermindering van de immateriële activa gerelateerd tot de toewijzing van aankooprij. De netto uitgestelde belastingverplichting is als volgt samengesteld:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Uitgestelde belastingvorderingen		
Personeelsbeloningen	0,0	0,0
Voorzieningen	0,0	0,1
Overgedragen fiscale verliezen	2,2	1,0
Overige	0,0	0,0
Totaal uitgestelde belastingvorderingen	2,2	1,1
Uitgestelde belastingverplichtingen		
Materiële vaste activa	1,3	1,3
Immateriële vaste activa	8,3	11,2
Overige	(0,1)	0,8
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	9,5	13,4
Netto uitgestelde belastingverplichtingen	(7,3)	(12,3)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.15 Winst per aandeel

Overeenkomstig IAS 33 wordt de gewone winst per aandeel berekend door het nettoresultaat van de periode, toerekenbaar aan de houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij te delen door het gemiddeld aantal uitstaande aandelen tijdens het jaar.

De verwaterde winst per aandeel dient berekend te worden door het nettoresultaat van de periode, toerekenbaar aan de houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij (na aanpassing van de effecten van alle potentiële verwaterde gewone aandelen) te delen door het gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen tijdens het jaar, vermeerderd met het gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen

dat zou worden uitgegeven bij een omzetting van alle aandelenopties in gewone aandelen.

In het geval van bpost is er geen verwaterend effect die het nettoresultaat van de periode, toerekenbaar aan houders van gewone aandelen en het gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen impacteren.

Onderstaande tabel geeft het resultaat weer en het aantal aandelen die gebruikt worden in de berekening van de gewone en verwaterde winst per aandeel. Deze zijn gebaseerd op het aantal aandelen na de aandelensplitsing.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Nettoresultaat van de periode toe te rekenen aan de houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij	264,8	324,9
Aanpassingen voor het verwateringseffect		
Nettoresultaat van de periode toe te rekenen aan de houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij aangepast voor het verwateringseffect	264,8	324,9
In miljoen aandelen		
Gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen voor de winst per aandeel	200,0	200,0
Verwateringseffect		
Gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen aangepast voor het verwateringseffect	200,0	200,0
In EUR		
Gewone winst per aandeel, toe te rekenen aan de houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij	1,32	1,62
Verwaterde winst per aandeel, toe te rekenen aan houders van gewone aandelen van de moedermaatschappij	1,32	1,62

6.16 Materiële vaste activa

In miljoen EUR	Terreinen en gebou- wen	Machines en uitrus- ting	Meubilair en rollend materieel	Inrichtin- gen en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Aanschaffingswaarde						
Balans op 1 januari 2017	836,1	383,9	259,2	129,5	28,9	1.637,7
Verwerving	0,6	30,8	27,7	22,9	14,7	96,7
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	6,7	(0,2)	150,8	41,7	2,4	201,3
Vervreemding	0,0	(18,9)	(15,9)	(3,3)	0,3	(37,9)
Vervreemding door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	(18,6)	0,0	0,0	(0,5)	0,0	(19,1)
Wisselkoersverschillen	(0,1)	(0,4)	(2,9)	(0,5)	0,0	(3,9)
Overige bewegingen	4,9	28,2	1,0	(5,2)	(29,8)	(0,9)
Balans op 31 december 2017 herzien	829,6	423,4	419,8	184,5	16,4	1.873,9
Balans op 1 januari 2018 herzien						
Balans op 1 januari 2018 herzien	829,6	423,4	419,8	184,5	16,4	1.873,9
Verwerving	1,6	25,6	33,0	26,8	1,9	88,9
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	5,1	6,6	8,5	0,4	0,0	20,7
Vervreemding	(64,1)	(44,9)	(16,9)	(33,4)	0,0	(159,3)
Vervreemding door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	(43,7)	(1,3)	(1,7)	(0,1)	0,0	(46,8)
Wisselkoersverschillen	0,1	(0,1)	6,6	1,0	0,1	7,7
Overige bewegingen	(10,9)	0,6	0,5	16,6	(5,6)	1,1
Balans op 31 december 2018	717,9	409,8	449,9	195,8	12,8	1.786,2

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

In miljoen EUR	Terreinen en gebou- wen	Machines en uitrus- ting	Meubilair en rollend materieel	Inrichtin- gen en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Herwaardering						
Balans op 1 januari 2017	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	7,4
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wisselkoersverschillen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige bewegingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 31 december 2017	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	7,4
Balans op 1 januari 2018						
Balans op 1 januari 2018	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	7,4
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wisselkoersverschillen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige bewegingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 31 december 2018	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	7,4
Afschrijvingen en waardeverminderingen						
Balans op 1 januari 2017	(475,4)	(299,4)	(222,8)	(82,1)	(3,7)	(1.083,5)
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	(0,2)	2,0	(17,1)	(1,3)	0,2	(16,3)
Vervreemding	0,0	18,8	15,8	3,3	0,0	37,9
Afschrijvingen	(15,5)	(21,5)	(21,8)	(20,6)	0,0	(79,3)
Waardeverminderingen	0,0	0,0	(0,7)	(0,2)	0,0	(0,9)
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	11,9	0,0	0,0	0,2	0,0	12,1
Wisselkoersverschillen	0,0	0,2	0,5	0,1	0,0	0,8
Overige stijging (daling)	(8,8)	1,5	(1,3)	9,6	(0,2)	0,8
Balans op 31 december 2017 herzien	(487,9)	(298,4)	(247,4)	(91,0)	(3,7)	(1.128,5)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

In miljoen EUR	Terreinen en gebouwen	Machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	inrichtin- gen en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Balans op 1 januari 2018 herzien	(487,9)	(298,4)	(247,4)	(91,0)	(3,7)	(1.128,5)
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	(2,1)	(2,2)	(7,1)	(0,1)	0,0	(11,5)
Vervreemding	43,6	44,5	16,9	29,5	0,0	134,5
Vervreemding door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen	(18,8)	(23,4)	(45,8)	(23,9)	0,0	(111,9)
Waardeverminderingen	1,7	(0,3)	0,1	0,4	0,0	1,9
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	30,6	0,5	1,3	0,1	0,0	32,6
Wisselkoersverschillen	0,0	(0,1)	(1,2)	(0,1)	0,0	(1,4)
Overige stijging (daling)	9,9	0,2	0,4	(11,8)	0,0	(1,3)
Balans op 31 december 2018	(423,0)	(279,2)	(282,9)	(96,8)	(3,7)	(1.085,6)
Netto boekwaarde						
Op 31 december 2017 herzien	341,7	125,0	172,4	93,5	20,1	752,8
Op 31 december 2018	295,0	130,7	167,0	99,0	16,4	708,0

De materiële vaste activa daalden met 44,8 miljoen EUR van 752,8 miljoen EUR naar 708,0 miljoen EUR. Deze daling werd vooral verklaard door:

- De integratie van Leen Menken Foodservice Logistics, IMEX, M.A.I.L. en Active Ants voor 9,2 miljoen EUR.
- Verwervingen (88,9 miljoen EUR) met betrekking tot productiefaciliteiten voor sorteer- en printactiviteiten (23,3 miljoen EUR), mail- en retail-netwerkinfrastructuur (13,5 miljoen EUR), betaalautomaten en veiligheidsinfrastructuur (1,7 miljoen EUR), transportgerelateerde infrastructuur (36,9 miljoen EUR) en IT- en andere infrastructuur (13,5 miljoen EUR).

- Afschrijvingen en waardeverminderingen bedroegen 110,0 miljoen EUR en lagen hoger dan vorig jaar (2017: 80,2 miljoen EUR).
- Vervreemdingen - voornamelijk met betrekking tot gebouwen - ten belope van 24,8 miljoen EUR.
- Overheveling naar voor verkoop aangehouden activa (1,2 miljoen EUR) en naar vastgoedbeleggingen (13,0 miljoen EUR).

Alle waardeverminderingen en afschrijvingen zijn opgenomen onder de titel "Afschrijving, waardeverminderingen" in de resultatenrekening.

6.17 Vastgoedbeleggingen

In miljoen EUR	Terreinen en gebouwen
Aanschaffingswaarde	
Balans op 1 januari 2017	18,2
Verwerving	0,0
Overdracht van/naar andere activa categorieën	(0,5)
Balans op 31 December 2017	17,6
Balans op 1 januari 2018	
Verwerving	0,0
Overdracht van/naar andere activa categorieën	43,7
Balans op 31 December 2018	61,3
Afschrijvingen en waardeverminderingen	
Balans op 1 januari 2017	(12,0)
Afschrijvingen	(0,1)
Overdracht van/naar andere activa categorieën	0,2
Balans op 31 december 2017	(11,9)
Balans op 1 januari 2018	
Afschrijvingen	(0,1)
Overdracht van/naar andere activa categorieën	(30,5)
Balans op 31 december 2018	(42,6)
Netto boekwaarde	
Op 31 December 2017	5,7
Op 31 December 2018	18,7

De vastgoedbeleggingen betreffen vooral appartementen in gebouwen waar een postkantoor gevestigd is en de huur van sommige verdiepingen van het Brusselse centrale kantoor. Vastgoedbeleggingen worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde minus gecumuleerde afschrijvingen en eventuele waardeverminderingen. Het afschrijvingsbedrag wordt op een systematische wijze

toegekend over de bruikbare levensduur van de activa (meestal 40 jaar).

De huurinkomsten met betrekking tot vastgoedbeleggingen bedragen 2,0 miljoen EUR (2017: 1,1 miljoen EUR). De geschatte reële waarde van de vastgoedbeleggingen steeg van 5,7 miljoen EUR naar 18,7 miljoen EUR door een stijgend aantal verdiepingen van het Muntcentrum (hoofdkantoor) die verhuurd worden.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.18 Activa aangehouden voor verkoop

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Activa		
Materiële vaste activa	0,0	0,6
Alvadis	12,1	0,0
de Buren	2,6	0,0
Activa aangehouden voor verkoop	14,7	0,6
Verplichtingen		
Alvadis	(7,8)	0,0
de Buren	(3,0)	0,0
Verplichtingen direct verbonden met activa aangehouden voor verkoop	(10,8)	0,0

Materiële vaste activa

In 2018, daalden de voor verkoop aangehouden activa van 0,6 miljoen EUR tot 0,0 miljoen EUR.

Het aantal gebouwen dat werd geboekt bij voor verkoop aangehouden activa bedroeg 3 op het einde van 2017 versus 1 op het einde van 2018. De meerderheid van deze activa zijn retailverkooppunten die vrij komen als gevolg van de optimalisering van het netwerk van postkantoren en Mail Centers.

Winsten ingevolge buitengebruikstelling van 30,5 miljoen EUR (2017: 15,9 miljoen EUR) werden in de jaarrekening geboekt in de sectie Overige bedrijfsopbrengsten. In 2018 werd 2,1 miljoen EUR als waardeverminderingen opgenomen in de sectie Afschrijvingen en waardeverminderingen”.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018
Activa	
Materiële vaste activa	0,3
Immateriële vaste activa	0,1
Uitgestelde belastingvorderingen	0,0
Lange termijn handels- en overige vorderingen	0,0
Vorraden	2,7
Korte termijn handels- en overige vorderingen	8,5
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,5
Activa aangehouden voor verkoop	12,1
Verplichtingen	
Lange termijn rentedragende verplichtingen en leningen	0,0
Uitgestelde belastingverplichtingen	0,1
Voorzieningen	0,0
Korte termijn handels- en overige schulden	(7,9)
Verplichtingen direct verbonden met activa aangehouden voor verkoop	(7,8)
Netto activa die rechtstreeks verband houden met groepen activa voor verkoop	4,3

Volgende op de classificatie onder voor verkoop aangehouden activa, werden de immateriële vaste activa (merknaam en klantenrelatie) afkomstig uit de toewijzing van de aankoopprijs afgeschreven (1,0 miljoen EUR) om de boekwaarde van de activa te verminderen tot hun reële waarde minus verkoopkosten op basis van een bindende verkoopovereenkomst (geclassificeerd als niveau 1 in de reële waardehiërarchie). Een verdere afwaardering was niet nodig.

de Buren

Op 3 december 2018 besloot bpost om het proces op te starten om zich terug te trekken uit de participatie in de Buren International BV, dat in Nederland een open netwerk van pakjesautomaten uitbaat, via de in het oorspronkelijke aankoopcontract voorziene putoptie. Deze putoptie laat bpost toe zijn participatie in de Buren te verkopen aan de minderheidsaandeelhouders. Deze transactie was voltooid op 21 februari 2019. Derhalve werd op 31 december 2018 de Buren - onderdeel van het operationele segment P&L - geassocieerd onder voor verkoop aangehouden.

De belangrijkste activa en verplichtingen van de Buren geassocieerd onder voor verkoop aangehouden zijn:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018
Activa	
Materiële vaste activa	0,9
Immateriële vaste activa	0,9
Uitgestelde belastingvorderingen	0,0
Lange termijn handels- en overige vorderingen	(0,2)
Voorraden	0,8
Korte termijn handels- en overige vorderingen	(0,1)
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,3
Activa aangehouden voor verkoop	2,6
Verplichtingen	
Lange termijn rentedragende verplichtingen en leningen	(1,7)
Uitgestelde belastingverplichtingen	(0,1)
Voorzieningen	0,0
Korte termijn handels- en overige schulden	(1,2)
Verplichtingen direct verbonden met activa aangehouden voor verkoop	(3,0)
Netto activa die rechtstreeks verband houden met groepen activa voor verkoop	(0,4)

De desinvestering van de participatie van 51% in de Buren leidde tot de terugname van de voorwaardelijke vergoeding die 14,6 miljoen EUR bedroeg, aangezien bpost was vrijgesteld van enige voorwaardelijke vergoeding of andere gelijkaardige verplichting. Deze terugname werd geboekt onder overige bedrijfsopbrengsten (zie toelichting 6.9). Ingevolge de classificatie onder voor verkoop aangehouden activa, werden de immateriële vaste activa (knowhow) afkomstig uit de toewijzing van de aankoopprijs afgewaardeerd (5,6 miljoen EUR), evenals de goodwill (4,2 miljoen EUR), om de boekwaarde van de activa te verminderen tot hun reële waarde minus verkoopkosten.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.19 Immateriële vaste active

In miljoen EUR	Goodwill	Ontwikkelingskosten	Software	Overige immateriële activa	Totaal
Aanschaffingswaarde					
Balans op 1 januari 2017	199,2	101,2	129,1	38,7	468,1
Verwerving	606,4	16,4	8,0	0,2	631,0
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	(132,3)	0,5	37,6	144,5	50,3
Vervreemding	0,0	0,0	(2,5)	(0,3)	(2,7)
Vervreemding door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wisselkoersverschillen	(8,1)	0,0	(1,7)	3,0	(6,7)
Overige bewegingen	(0,6)	(1,6)	3,8	(0,7)	0,9
Balans op 31 december 2017 herzien	664,6	116,5	174,4	185,4	1.140,9
Balans op 1 januari 2018 herzien	664,6	116,5	174,4	185,4	1.140,9
Verwerving	0,0	12,7	13,5	0,4	26,5
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	3,0	0,0	0,2	3,2	6,4
Vervreemding	0,0	(8,7)	(5,7)	(3,2)	(17,7)
Vervreemding door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	(4,2)	(1,2)	(10,0)	(2,5)	(17,8)
Wisselkoersverschillen	21,6	0,0	1,6	(0,6)	22,6
Overige bewegingen	(1,5)	0,3	(1,3)	1,4	(1,1)
Balans op 31 december 2018	683,6	119,6	172,6	184,0	1.159,8
Afschrijvingen en waardeverminderingen					
Balans op januari 2017	(24,8)	(79,4)	(110,8)	(28,8)	(243,8)
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	(0,6)	0,9	15,6	15,9
Vervreemding	0,0	0,0	2,5	0,3	2,7
Vervreemding door middel van verkoop van filialen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen	0,0	(5,5)	(13,8)	(5,8)	(25,1)
Waardeverminderingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wisselkoersverschillen	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5
Overige bewegingen	0,0	(1,2)	0,4	0,0	(0,8)
Balans op 31 december 2017 herzien	(24,8)	(86,6)	(120,3)	(18,8)	(250,6)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

In miljoen EUR	Goodwill	Ontwikkelingskosten	Software	Overige immateriële activa	Totaal
Afschrijvingen en waardeverminderingen					
Balans op 1 januari 2018 herzien	(24,8)	(86,6)	(120,3)	(18,8)	(250,6)
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	(0,2)	0,0	(0,1)	(0,8)	(1,1)
Vervreemding	0,0	8,7	5,6	3,2	17,4
Vervreemding door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen	0,0	(8,5)	(22,0)	(14,6)	(45,0)
Waardeverminderingen	(16,3)	0,1	(5,6)	(1,0)	(22,8)
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	4,2	0,7	10,0	2,0	16,8
Wisselkoersverschillen	0,0	0,0	(1,0)	0,1	(1,0)
Overige bewegingen	0,3	(0,2)	0,0	1,2	1,3
Balans op 31 december 2018	(36,7)	(85,9)	(133,4)	(28,8)	(284,8)
Netto boekwaarde					
Per 31 december 2017 herzien	639,8	29,9	54,1	166,6	890,4
Per 31 december 2018	646,8	33,7	39,2	155,2	874,9

De immateriële vaste activa daalden met 15,4 miljoen EUR, voornamelijk ten gevolge van:

- Afschrijvingen en waardeverminderingen ten bedrage van 67,8 miljoen EUR met inbegrip van waardeverminderingen ten bedrage van 16,3 miljoen EUR op goodwill van de Buren, Certipost en Bubble Post.
- Gedeeltelijk teniet gedaan door de overname van Leen Menken Foodservice Logistics, IMEX, M.A.I.L. en Active Ants voor 5,3 miljoen EUR, en;
- De evolutie van de wisselkoers (21,6 miljoen EUR) en
- Investeringskosten in software en licenties (13,5 miljoen EUR), kapitalisatie van ontwikkelingskosten (12,7 miljoen EUR) en andere immateriële vaste activa (0,4 miljoen EUR).

Alle afschrijvingen en waardeverminderingen worden opgenomen in de sectie "Afschrijvingen en waardeverminderingen" van de resultatenrekening.

Bedrijfscombinaties worden opgenomen volgens de verwervingsmethode. De kost van een verwerving wordt bepaald als het geheel van de reële waarde van de overgedragen vergoeding op datum van de overname en het bedrag van mogelijke minderheidsbelangen in de onderneming die wordt overgenomen.

Initieel wordt goodwill opgenomen aan kostprijs, en vertegenwoordigt het surplus van het geheel aan overgedragen vergoedingsregeling in vergelijking met de netto identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen.

Na de eerste opname wordt goodwill gemeten aan kostprijs min alle mogelijke waardeverminderingen.

In het kader van de waardeverminderingstest wordt de goodwill toegewezen aan de kasstroomgenererende eenheden (CGU) van de groep (of aan groepen van kasstroomgenererende eenheden) in lijn met IAS 36 Bijzondere waardeverminderingen van activa.

Tot 2017 werd de goodwill binnen bpost toegewezen aan kasstroom genererende eenheden (CGU) in lijn met de overgenomen bedrijfscombinaties. Per 31 december 2017 bedroeg de boekwaarde van de goodwill 639,8 miljoen EUR en had ze voornamelijk betrekking op overnames zoals Radial (430,2 miljoen EUR), DynaGroup (73,6 miljoen EUR), Ubiway (50,2 miljoen EUR), de Buren (4,2 miljoen EUR), Bubble Post (11,6 miljoen EUR), Landmark Global Inc. (18,1 miljoen EUR), FDM (16,3 miljoen EUR) en andere individuele immateriële goodwill voor 35,6 miljoen EUR. De waardeverminderingstests van de kasstroom genererende eenheden in lijn met de overgenomen bedrijfscombinaties heeft niet geleid tot een waardevermindering van activa.

In 2018 heeft bpost zijn structuur van segmenten gereorganiseerd om de strategische coherentie en de afstemming te verbeteren. Als gevolg hiervan is de samenstelling van de CGU's gewijzigd en werd de goodwill opnieuw toegewezen aan de betrokken eenheden.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

In miljoen EUR	2017 herzien	Verwer- vingen en vervreem- dingen	Transfer	Waardever- minderingen	Wisselkoers- omrekenings- verschil	2018
Voormalige bedrijfscombinaties:						
Bubble Post	11,6	(7,3)	0,0	(4,2)	0,0	0,0
Certipost	7,9	0,0	0,0	(7,9)	0,0	0,0
Ubiway	50,2	0,0	(50,2)	0,0	0,0	0,0
DynaGroup	73,6	0,0	(73,6)	0,0	0,0	0,0
CGU, waarop goodwill is toegewezen vanaf 2018:						
Press	0,0	0,0	21,9	0,0	0,0	21,9
Proximity and convenience retail network	0,0	0,0	28,3	0,0	0,0	28,3
Value added services	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Parcels BeNe	5,6	0,0	36,9	(4,2)	0,0	38,3
E-commerce logistics Europa & Asia	8,9	6,0	36,8	0,0	0,0	51,7
Cross-Border	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
E-commerce logistics Noord-Amerika	472,9	0,0	0,0	0,0	20,4	493,3
International Mail	7,8	4,2	0,0	0,0	0,0	12,0
Totaal	639,8	2,9	0,0	(16,3)	20,4	646,8

De CGU "pers" groepeert alle activiteiten in verband met persdistributie en omvat een deel van de voormalige bedrijfscombinatie Ubiway. De CGU "Proximity and convenience retail network" omvat de retailnetwerken van bpost en Ubiway. "Parcels Bene" combineert de levering van last mile-pakjes van bpost NV en de vroegere bedrijfscombinaties Citydepot en DynaGroup (gedeeltelijk). De CGU "E-commerce logistics Europa & Asia" combineert de voormalige bedrijfscombinaties van DynaGroup (gedeeltelijk), Landmark Nederland & Polen, de nieuw overgenomen bedrijven Leen Menken en Anthill, samen met e-commerceactiviteiten van bpost NV en Radial Europe. E-commerce logistics Noord-Amerika bestaat uit de voormalige bedrijfscombinaties Radial US, Landmark US, Apple Express en FDM. International Mail omvat de voormalige bedrijfscombinaties van MSI en haar nieuw verworven dochterondernemingen Imex en M.A.I.L.

De goodwill van Bubble Post (7,3 miljoen EUR) werd aangepast als gevolg van de afronding van de toewijzing van de aankoopprijs (zie toelichting 6.6 bedrijfscombinaties). In overeenstemming met IFRS 3 bedrijfscombinaties kunnen binnen de meetperiode aanpassingen worden doorgevoerd, de meetperiode mag niet langer duren dan één jaar vanaf de overnamedatum. Bovendien boekte bpost een waardevermindering voor 8,4 miljoen EUR, omdat bpost besloot om de Buren te verkopen en de activiteiten van Bubble Post te stoppen en aangezien de reële waarde minus verkoopkosten lager was dan de boekwaarde. De goodwill van Certipost (7,9 miljoen EUR) werd afgewaardeerd omdat de realiseerbare waarde niet meer ondersteund wordt door de bedrijfswaarde aangezien het geleidelijk afbouwen van de huidige eID-kaarten zal leiden tot een nulkasstroom.

Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt jaarlijks

(december 2018) getoetst op waardevermindering. De test bestaat uit het vergelijken van de boekwaarde van de activa (of groepen van) CGU's met hun realiseerbare waarde.

De realiseerbare waarde is gebaseerd op de bedrijfswaarde. Deze laatste is gelijk aan de huidige waarde van de toekomstige kasstromen afkomstig van elke kas genererende eenheid of groep van kas genererende eenheden en wordt bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- bedrijfsplan en budgetten (inclusief EBITDA) goedgekeurd door het senior management, dewelke een periode van vier jaar bestrijken;
- een eindwaarde bepaald op basis van de kasstromen verkregen door extrapolatie van de kasstromen van het laatste jaar van het bovenvermelde bedrijfsplan, beïnvloed door een groeipercentage op lange termijn dat passend wordt geacht voor de activiteit en de locatie van de activa;
- verdiscontering van de verwachte kasstromen tegen een percentage dat wordt bepaald aan de hand van de gewogen gemiddelde kostprijs van het kapitaal.

De discontovoet wordt geschat op basis van een uitgebreide benchmark met vergelijkbare spelers, zodat rekening wordt gehouden met het rendement dat beleggers zouden eisen als zij zouden kiezen voor een investering in de onderliggende activa. Vanaf 2018 werd de groep van vergelijkbare spelers opgesplitst in mail-gerelateerde vergelijkbare spelers en parcels-gerelateerde vergelijkbare spelers. Daarnaast werd rekening gehouden met de verschillende economische omgevingen in het bepalen van de gewogen gemiddelde kostprijs van het kapitaal (WACC). Als gevolg hiervan variëren de gewogen gemiddelde kostprijs van het kapitaal dat gebruikt wordt

om toekomstige kasstromen te verdisconteren tussen 6,6% en 8,4% in 2018, terwijl in 2017 een gemiddelde van 7,7% werd gebruikt. De langetermijngroei werd vastgelegd op 0% voor de postactiviteiten en op 2% voor de pakjesactiviteiten (in 2017 in het algemeen 0%).

De waardeverminderingstests op het niveau van CGU heeft niet geleid tot een waardevermindering van activa, aangezien de realiseerbare waarde van de (groepen van) CGU's aanzienlijk hoger was dan hun boekwaarde. Meer bepaald vertegenwoordigt het verschil tussen de boekwaarde van de CGU's en hun bedrijfswaarde (headroom) in alle gevallen minstens meer dan 42% van hun boekwaarde. Een redelijke wijziging in een belangrijke

veronderstelling waarop de realiseerbare waarde van de kasstroom genererende eenheden is gebaseerd, zou dus niet leiden tot een waardeverminderingverlies voor de desbetreffende kasstroom genererende eenheden.

Voor E-commerce Logistics Noord-Amerika, E-commerce Europa & Asia en Parcels BeNe, de 3 CGU's die 90% van de totale goodwill vertegenwoordigen, leidt het slechtste scenario van onderstaande gevoeligheidsanalyse tot een headroom die nog steeds meer dan 18% van hun respectievelijke boekwaarden bedraagt.

Op 31 december

In miljoen EUR	E-commerce Logistics Noord-Amerika	E-commerce Logistics Europa & Azië	Parcels BeNe
Gevoeligheid van lange termijn groei -1%	(130,2)	(41,5)	(87,0)
Gevoeligheid van lange termijn groei +1%	179,6	64,6	135,5
Gevoeligheid van disconteringsvoet -0,5%	92,4	31,5	66,2
Gevoeligheid van disconteringsvoet +0,5%	(78,7)	(25,3)	(53,2)
Gevoeligheid van EBITDA marge -1,0%	(171,5)	(34,6)	(76,0)
Gevoeligheid van EBITDA marge +1,0%	171,5	34,6	76,0

Een ongunstige wijziging in de lange termijn groei, verdisconteringsvoet of EBITDA marge zoals hierboven vermeld zal niet leiden tot een waardevermindering.

6.20 Leasing

Financiële leasing

De financiële leasingschulden per 31 december 2018 hebben betrekking op geleasede gebouwen, machines en uitrusting. De netto boekwaarde en de nuttige levensduur van de gehuurde activa kunnen hieronder teruggevonden worden:

In miljoen EUR	Nuttige levensduur	Netto boekwaarde 31 dec 2018
Terreinen en gebouwen	25 jaar	14,6
Machines en uitrusting	5 jaar	2,2
Rollend materieel	5 jaar	0,0

De toekomstige minimale leasebetalingen (financiële leasing) aan het eind van elk boekjaar worden in de onderstaande tabel weergegeven:

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Minimale leasebetalingen		
Binnen het jaar	3,0	1,7
1 tot 5 jaar	8,7	11,1
Meer dan 5 jaar	17,0	19,0
Totaal	28,7	31,7
Minus		
Toekomstige interesten	10,6	10,6
Contante waarde van de minimale leasebetalingen		
Binnen het jaar	1,6	1,7
1 tot 5 jaar	4,1	7,5
Meer dan 5 jaar	12,5	11,9
Totaal	18,3	21,1

De financiële leasingovereenkomsten bestaan uit vaste leasebetalingen en hebben een koopoptie op het einde van het leasecontract.

Operationele leasing

In de tabel hieronder zijn de toekomstige minimale leasebetalingen samengevat:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Binnen het jaar	100,8	115,5
1 tot 5 jaar	232,4	303,0
Meer dan 5 jaar	128,1	235,3
Totaal	461,3	653,81

De operationele leaseovereenkomsten bestaan uit vaste leasebetalingen. De aan de eigendom verbonden risico's en voordelen worden niet overgedragen aan bpost.

De daling van de toekomstige operationele leases ten opzichte van vorig jaar was voornamelijk toe te schrijven aan een wijziging in het kader van de toepassing van IFRS 16, die vanaf 1 januari 2019 van toepassing zal

zijn. Het openstaande saldo 2018 is in lijn met de per 1 januari 2019 te gebruiken scope in het kader van IFRS 16 (exclusief eventuele impact van verdiscontering).

De toekomstige minimale huurinkomsten zijn als volgt opgebouwd en zijn gerelateerd aan gebouwen:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Binnen het jaar	1,3	2,1
1 tot 5 jaar	3,7	4,8
Meer dan 5 jaar	2,9	2,1
Totaal	7,9	9,0

De opbrengst die gerelateerd is aan de operationele leasingovereenkomsten werd opgenomen in de sectie "overige bedrijfsopbrengsten" van de resultatenrekening en dit voor een bedrag van 2,0 miljoen EUR in 2018.

6.21 Financiële instrumenten

In miljoen EUR	Totaal langlopende financiële activa	Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	Totaal kortlopende financiële activa	Totaal
Aanschaffingswaarde				
Balans op 1 januari 2017	0,0	12,0	12,0	12,0
Verwerving	0,0	0,0	0,0	0,0
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0
Veranderingen in reële waarde	0,0	0,0	0,0	0,0
Vervreemding	0,0	(12,0)	(12,0)	(12,0)
Balans op 31 december 2017	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 1 januari 2018	0,0	0,0	0,0	0,0
Verwerving	0,0	0,0	0,0	0,0
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	0,0	0,0
Veranderingen in reële waarde	0,0	0,0	0,0	0,0
Vervreemding	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 31 december 2018	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Balans op 1 januari 2017	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige bewegingen	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 31 december 2017	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 1 januari 2018	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige bewegingen	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 31 december 2018	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto boekwaarde				
Per 31 december 2017	0,0	0,0	0,0	0,0
Per 31 december 2018	0,0	0,0	0,0	0,0

De financiële instrumenten die voldoen aan de definitie van geldmiddelen en kasequivalenten zoals gedefinieerd door IAS 7 worden gerapporteerd in geldmiddelen en

kasequivalenten. Per 31 December 2018, bpost heeft geen financiële instrumenten.

6.22 Investerings in geassocieerde ondernemingen

In miljoen EUR	2018	2017
Balans op 1 januari	329,2	373,7
Verwerving/Vervreemding	0,0	(0,3)
Aandeel in de winst	11,5	9,6
Ontvangen dividenden	(4,0)	(11,8)
Impact van de overgang naar IFRS 9	(59,9)	0,0
Overige bewegingen in geassocieerde deelnemingen	(25,5)	(42,1)
Balans op 31 december	251,2	329,2

Aandeel in de winst/het verlies

In 2018 bedroeg het aandeel van bpost in de winst van bpost bank 11,5 miljoen EUR. Vorig jaar bedroeg het aandeel in de winst van bpost bank en Citie 9,6 miljoen EUR.

Ontvangen dividenden

In 2018 heeft bpost een dividend ontvangen vanwege bpost bank van 4,0 miljoen EUR. In 2017 heeft bpost een dividend ontvangen vanwege bpost bank van 11,8 miljoen EUR.

Impact van de overgang naar IFRS 9

Vanaf 1 januari 2018, was IAS 39 Financiële Instrumenten Erkenning en Waardering vervangen door IFRS 9

Financiële Instrumenten. Op datum van de overgang naar IFRS 9, herklasseerde bpost bank een groot gedeelte van de obligatieportefeuille van IAS 39 categorie beschikbaar-voor-verkoop naar IFRS 9 categorie geamortiseerde kostprijs. Dit leidde tot een daling van het eigen vermogen van bpost bank met 119,8 miljoen EUR en bijgevolg van de investering in geassocieerde deelnemingen en de bijhorende reserve met 50% van dit bedrag of met 59,9 miljoen EUR op datum van de overgang naar IFRS 9.

Overige bewegingen

Het bedrag vertegenwoordigt de afname van de niet-gerealiseerde winsten, na belastingen, op de obligatieportefeuille van bpost bank (25,5 miljoen EUR).

In de tabellen hieronder worden de financiële kerncijfers van de geassocieerde ondernemingen weergegeven:

In miljoen EUR	Aandeel	Totaal activa	Totaal passiva (excl. Eigen Vermogen)	Opbrengsten	Winst / (verlies)
2017					
bpost bank	50%	10.658,2	9.999,9	273,2	19,9
Citie	0%	0,0	0,0	0,2	(1,1)
2018					
bpost bank	50%	11.045,3	10.542,9	265,7	22,9

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.23 Handels- en overige vorderingen

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Handelsvorderingen	0,0	0,0	0,0
Overige vorderingen	11,2	9,4	9,4
Langlopende handels- en overige vorderingen	11,2	9,4	9,4

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Handelsvorderingen	646,0	624,4	628,9
Terugvorderbare belastingen, andere dan belastingen op het resultaat	6,1	8,0	8,0
Overige vorderingen	59,9	82,5	82,5
Kortlopende handels- en overige vorderingen	712,0	714,9	719,4

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Verkregen opbrengsten	8,3	6,8	6,8
Over te dragen kosten	45,7	41,5	41,5
Overige vorderingen	5,9	34,3	34,3
Kortlopend - overige vorderingen	59,9	82,5	82,5

De langlopende vorderingen worden verondersteld een redelijke benadering te zijn van de reële waarde van deze financiële activa, aangezien deze binnenkort zullen betaald worden, waardoor de impact van de tijdswaarde van geld niet significant is.

Kortlopende handels- en overige vorderingen liggen in lijn met vorig jaar en daalden lichtjes met 2,9 miljoen EUR tot 712,0 miljoen EUR (2017: 714,9 miljoen EUR), ingevolge een stijging van handelsvorderingen van 21,6 miljoen EUR, tenietgedaan door de daling van overige vorderingen van 22,6 miljoen EUR, gezien de uitstaande vordering vorig jaar met betrekking tot de aankoop van Radial.

De terugvorderbare belastingen betreffen te recupereren BTW.

Het merendeel van de handels- en overige vorderingen zijn kortlopend. De boekwaarde wordt geacht een goede indicatie te zijn van de reële waarde.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.24 Voorraden

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Grondstoffen	2,3	2,2
Gereed product	6,2	6,2
Handelsgoederen	29,2	35,8
Waardeverminderingen	(0,8)	(5,1)
Voorraden	36,9	39,1

Grondstoffen omvatten verbruiksgoederen, dit wil zeggen materiaal dat gebruikt wordt voor printdoeleinden. Gereed product zijn zegels beschikbaar voor verkoop. Handelsgoederen omvatten hoofdzakelijk postogrammen, postkaarten, leveringen voor

wederverkoop, voorraad persdistributie en voorraad retail (tabak, drank, multimedia, ...).

6.25 Geldmiddelen en kasequivalenten

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Liquiditeiten in postkantoren	151,2	171,7
Transitrekeningen	107,0	83,8
Betalingstransacties in uitvoering	(39,4)	(19,2)
Lopende rekeningen bij banken	461,4	229,7
Korte Termijndeposito's	0,0	0,0
Geldmiddelen en kasequivalenten	680,1	466,0

Lopende rekeningen hebben een variabele vergoeding, die afhankelijk is van de dagelijks geldende rentevoeten. Korte termijndeposito's worden aangegaan voor verschillende periodes gaande van één dag tot drie maanden, afhankelijk van de onmiddellijke kasbehoeften en hebben een vergoeding die afhankelijk is van de respectievelijke korte termijn rentevoeten.

6.26 Financiële schulden

In miljoen EUR	2017	2017 herzien	Kas- stromen	Niet kasstroom						2018
				Wissel- koers- verschillen	Nieuwe leasings	Verwerving bedrijfscom- binaties	Reële waarde verande- ringen	Over- dracht	Overi- ge	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs										
Bankleningen	36,7	36,7	158,8	2,7	0,0	0,0	0,0	(9,2)	0,4	189,6
Lange termijn obligatie	0,0	0,0	641,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	641,8
Andere leningen	2,2	2,2	(0,8)	(0,1)	0,8	0,4	0,0	0,1	(1,7)	1,0
Financiële leases	19,4	16,5	(1,7)	0,8	0,0	0,8	0,0	(0,7)	1,0	16,7
Langlopende verplichtingen	58,4	55,4	797,7	3,4	0,8	1,2	0,0	(9,8)	0,3	849,1

De langlopende rentedragende verplichtingen en leningen stegen met 793,6 miljoen EUR tot 849,1 miljoen EUR, voornamelijk als gevolg van de uitgifte van een obligatie van 650,0 miljoen EUR met een looptijd van 8 jaar, met een coupon van 1,25% en een USD termijnlening van 185,0 miljoen USD met vervaldatum juli 2021 (mogelijke verlenging tot juli 2023) en een variabele tariefstructuur. Deze transacties dienden voor de herfinanciering van de overname van

Radial Holdings, LP. in november 2017. bpost leende een gedeelte in USD om het risico op wisselkoersverliezen voor de buitenlandse verrichting te beperken, derhalve realiseerde bpost een netto-investeringsafdekking. Deze stijging werd gedeeltelijk gecompenseerd door een daling met 9,1 miljoen EUR, die overeenkomt met het gedeelte van de lening van de Europese Investeringsbank dat werd overgeheveld naar schulden op korte termijn.

In miljoen EUR	2017	2017 herzien	Kas- stromen	Niet kasstroom						2018
				Wissel- koers- verschillen	Nieuwe leasings	Verwerving bedrijfscom- binaties	Reële waarde verande- ringen	Over- dracht	Overi- ge	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs										
Bankleningen	698,1	698,1	(700,9)	0,0	0,0	0,9	0,0	9,2	1,2	8,6
Handelspapieren	0,0	0,0	165,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	165,1
Andere leningen	0,1	0,1	(2,2)	0,5	0,0	2,7	0,0	(0,1)	(0,7)	0,4
Financiële leases	1,7	1,7	(1,6)	0,0	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0	1,6
Kortlopende verplichtingen	699,9	699,9	(539,5)	0,5	0,0	4,4	0,0	9,8	0,5	175,7

Kortlopende rentedragende verplichtingen en leningen daalden met 524,2 miljoen EUR tot 175,7 miljoen EUR, ingevolge de terugbetaling van het overbruggingskrediet dat in 2017 werd aangegaan om Radial te kopen. Het overbruggingskrediet werd geherfinancierd via de uitgifte van een obligatie en een termijnlening (beide onder langlopende verplichtingen). Deze daling werd gedeeltelijk gecompenseerd door de uitgifte van handelspapieren voor 165,1 miljoen EUR.

Merk op dat het totaal van de kolommen "kasstroom" vermeld in de twee bovenstaande tabellen

258,2 miljoen EUR bedroeg, terwijl "de nettostromen van leningen en schulden financiële leasing" in het kasstroomoverzicht 254,2 miljoen EUR bedroeg. Het verschil van 3,96 miljoen EUR was voornamelijk toe te schrijven aan interesten die geboekt werden op de posten handels- en overige schulden die niet worden opgenomen in deze toelichting.

Zoals toegelicht in bijlage 6.33 Rechten en verplichtingen heeft bpost twee niet opgenomen doorlopende kredietfaciliteiten voor een totaal bedrag van 375,0 miljoen EUR.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.27 Personeelsbeloningen

bpost kent zijn actieve en gepensioneerde personeelsleden een aantal voordelen toe: vergoedingen na uitdiensttreding, personeelsbeloningen op lange termijn, andere beloningen op lange termijn en ontslagvergoedingen. De plannen met betrekking tot deze personeelsvoordelen werden gewaardeerd in overeenstemming met IAS 19. Sommige voordelen zijn het resultaat van de onderhandelingen in het kader

van Collectieve Arbeidsovereenkomsten (CAO). De beloningen die conform deze plannen werden toegekend, zijn verschillend voor de categorieën van werknemers bij bpost: statutairen, baremiek contractuelen, hulppostbodes en niet-baremiek contractuelen.

De verschillende beloningen zijn als volgt samengesteld:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Vergoedingen na uitdiensttreding	(32,8)	(50,7)
Langetermijnpersoneelsbeloningen	(113,5)	(108,2)
Ontslagvergoedingen	(8,5)	(6,6)
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	(153,5)	(161,5)
Totaal	(308,4)	(326,9)

Rekening houdend met de gerelateerde uitgestelde belastingen, bedraagt het bedrag van de personeelsbeloningen 284,4 miljoen EUR (2017: 294,5 miljoen EUR).

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Personeelsvoordelen	(308,4)	(326,9)
Effect van uitgestelde belastingvorderingen	23,6	32,4
Personeelsvoordelen na aftrek van uitgestelde belastingvorderingen	(284,8)	(294,5)

De netto verplichting van bpost met betrekking tot personeelsvoordelen omvat volgende posten:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde van de verplichtingen	(373,7)	(380,3)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	65,3	53,4
Contante waarde van de netto verplichtingen	(308,4)	(326,9)
Niet opgenomen actuariële (winsten) en verliezen		
Netto verplichting	(308,4)	(326,9)
Personeelsvoordelen opgenomen in de balans	0,0	0,0
Verplichting	(308,4)	(326,9)
Netto verplichting	(308,4)	(326,9)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De veranderingen in de contante waarde van de verplichtingen worden hierna weergegeven:

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde op 1 januari	(380,3)	(401,2)
Opgenomen pensioenkosten	(16,3)	(4,5)
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(22,0)	(23,1)
- Stopzettingkosten	(5,2)	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken dienstdtijd	10,9	18,6
Netto interestkosten	(4,9)	(5,5)
Betaalde bijdragen	27,9	36,2
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	6,3	(1,8)
- Winsten en (verliezen) opgenomen in de winst-en verliesrekening	6,3	(1,8)
Winsten en (verliezen) bij herwaardering opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	(0,8)	3,9
- Actuariële winsten en (verliezen)	(0,8)	3,9
Bijdrage voor schikkingen	0,0	10,0
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	(17,4)
Transfer	(5,6)	0,0
Langlopende verplichtingen op 31 december	(373,7)	(380,3)

De reële waarde van de fondsbeleggingen is als volgt samengesteld:

In miljoen EUR	2018	2017
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 1 januari	53,4	44,5
Bijdragen door de werkgever	31,0	34,6
Bijdragen door de werknemers	1,4	1,3
Betaalde bijdragen	(27,9)	(36,2)
Financiële kosten op activa (inbegrepen in winst-en verliesrekening)	0,8	0,8
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	8,0
Actuariële winsten/ verliezen op activa (inbegrepen in de niet-gerealiseerde resultaten)	6,6	0,4
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december	65,3	53,4

De fondsbeleggingen zijn gerelateerd aan het groepsverzekeringsvoordeel in overeenstemming met IAS 19. Deze fondsbeleggingen worden aangehouden bij een verzekeringsmaatschappij en bestaan uit reserves die door de werkgevers- en werknemersbijdragen opgebouwd werden (verzekerde contracten met een gegarandeerde return).

De in de resultatenrekening opgenomen kosten worden hierna weergegeven:

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Opgenomen pensioenkosten	(14,6)	(3,0)
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(20,3)	(21,6)
- Stopzettingskosten	(5,2)	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken dienstdtijd	10,9	18,6
Netto interestkosten	(4,0)	(4,6)
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	6,3	(1,8)
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als financieel	1,0	(1,4)
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als operationeel	5,2	(0,4)
Netto kosten	(12,4)	(9,4)

Actuariële winsten en verliezen die veroorzaakt worden door schommelingen in de discontovoeten worden opgenomen als financiële kosten terwijl actuariële winsten/verliezen voor vergoedingen na uitdiensttreding worden opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten. In alle andere gevallen worden actuariële winsten en verliezen opgenomen als bedrijfskosten.

Interestkosten en financiële actuariële winsten of verliezen werden opgenomen onder financiële kosten. Alle andere hierboven vermelde kosten zijn opgenomen in de winst- en verliesrekening onder personeelskosten.

De in de resultatenrekening opgenomen personeelskosten en financiële kosten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Personeelskosten	(9,4)	(3,4)
Financiële kosten	(3,0)	(6,0)
Netto kosten	(12,4)	(9,4)

De kosten opgenomen onder niet-gerealiseerde resultaten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	5,8	4,3
- Actuariële winsten en (verliezen)	5,8	4,3
Netto kosten	5,8	4,3

De voornaamste actuariële veronderstellingen voor de berekening van de langlopende verplichtingen op balansdatum zijn de volgende:

	2018	2017
Inflatiepercentage	1,8%	2,0%
Toekomstige loonsverhogingen	2,8%	3,0%
Evolutie van de medisch kostenpercentage	5,0%	5,0%
Sterftetabellen	MR/FR-2	MR/FR-2

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De verdisconteringsvoeten zijn bepaald op basis van het effectieve markttrendement op balansdatum. De gebruikte discontovoeten in 2018 variëren van 0,0% tot 1,80% (2017: 0,0% tot 1,80%).

Voordeel	Duur	Discontovoet	
		2017	2018
Kinderbijslagen	6,9	1,05%	1,15%
Bank	14,7	1,70%	1,70%
Begraveniskosten	8,1	1,25%	1,30%
Beloningen	van 11,8 tot 14,1	van 1,50% tot 1,60%	van 1,55% tot 1,65%
Groepsverzekering	van 10,9 tot 17,9	van 1,50% tot 1,55%	van 1,55% tot 1,80%
Gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden	2,3	0,00%	0,15%
Vergoeding voor werkongeval	12,4	1,55%	1,55%
Medische kosten van arbeidsongevallen	17,3	1,80%	1,80%
Pensioensparen	9,3	1,30%	1,40%
Jubileumpremies	van 6,8 tot 8,0	van 1,05% tot 1,10%	van 1,15% tot 1,30%
DVVP JMC	8,8	1,30%	1,35%
Deeltijds regime	van 1,8 tot 4,0	0,00%	0,45%
Vervroegd pensioenplan	van 0,5 tot 1,8	0,00%	van 0,00% tot 0,15%

De gemiddelde looptijd van de toegezegde pensioenregelingen per eind 2018 bedraagt 10,8 jaar (in 2017: 10,9 jaar).

Een kwalitatieve gevoeligheidsanalyse van de belangrijkste hypothesen per 31 december 2018 wordt hieronder beschreven:

Veronderstellingen	Discontovoet		Sterftetabel- len MR/FR	Evolutie van medisch kostenpercen- tage
	0,5% verhoging	0,5% vermindering		
Gevoeligheidsniveau			Vermindering van 1 jaar	1% verhoging
<i>In miljoen EUR</i>				
Effect op brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten (verhoging)/vermindering	18,9	(20,7)	(5,8)	(2,0)

Deze gevoeligheidsanalyse werd bepaald op basis van een methode die de impact van aannemelijke wijzigingen in basisveronderstellingen op de toegezegde pensioenrechten projecteert op balansdatum.

10,0 miljoen EUR gedaan aan Pensoc en dit resulteerde in 2017 in een niet-kas opbrengst van 15,3 miljoen EUR, geboekt als positieve vroegere pensioenkost van verstreken diensttijd.

Vergoedingen na uitdiensttreding

Vergoedingen na uitdiensttreding omvatten kinderbijslag, vermindering van bankkosten, tussenkomst in begraveniskosten, geschenken bij pensionering en groepsverzekering. In de loop van 2017, besloot bpost om de voordelen van transport te stoppen. Niet-actieve statutaire personeelsleden en hun gezinsleden hadden recht op een aantal tegoedbonnen die konden omgeruild worden tegen een treinbiljet voor een reis in België of die tegen een korting gebruikt kan worden voor andere reisbiljetten. bpost heeft een éénmalige betaling van

Kinderbijslag

De statutaire personeelsleden van bpost (zowel actieven als gepensioneerden) met kinderen ten laste (jongeren en gehandicapten) krijgen kinderbijslag van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW). De financieringsmethodologie van gezinsbijslagen voor statutaire personeelsleden is veranderd ingevolge een wetswijziging (wet van 19 december 2014). Als gevolg daarvan betaalt bpost als een vennootschap naar publiek recht een bijdrage die is vastgelegd door een programmawet. Het bedrag wijzigt elk jaar naargelang het aantal statutaire personeelsleden (VTE) en is onderhevig aan de inflatie.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Bank

Alle actieve en (brug)gepensioneerde personeelsleden krijgen een korting op de beheerskosten van de zichtrekening en daarnaast genieten ze ook van voordelige rentevoeten op spaarrekeningen, spaarbonds, beleggingsfondsen en leningen. De voordelige interestvoet op spaarrekeningen is herzien in 2017 en dit resulteerde in een niet-cash winst van 3,9 miljoen EUR.

Groepsverzekering

bpost biedt aan zijn actieve contractuele werknemers een groepsverzekering aan als voordeel. Sinds de invoering van de WAP (wet op aanvullende pensioenen)-wetgeving in België hebben deze plannen volgens IAS 19 de karakteristieken van een toegezegd-pensioenregeling.

Volgens de wetgeving moet de werkgever een bepaalde opbrengst garanderen op de fondsbeleggingen. Voorafgaande aan de wijziging in de WAP wet eind 2015, moest bpost de wettelijke minimumopbrengst van 3,25% op werkgeversbijdragen (na kosten van premies) en 3,75% op werknemersbijdragen verschaffen. De wettelijke minimum-opbrengst op werkgeversbijdragen is een "loopbaangemiddelde" opbrengst en niet een jaarlijkse opbrengst, daar waar het wettelijk minimum met betrekking tot de werknemersbijdragen wel degelijk op jaarlijkse basis wordt beoogt.

Hoewel er nog geen volledige duidelijkheid is over de benadering, heeft de wetgeving van december 2015 meer verduidelijking gebracht over het gegarandeerde minimum-rendement. De onzekerheid met betrekking tot de toekomstige evolutie van de gegarandeerde minimumrendementen in België veranderde met de wijziging in de WAP wetgeving eind december 2015. Vanaf 2016 is de minimumopbrengst een percentage van de gemiddelde opbrengst van de

laatste 24 maanden op lineaire obligaties van 10 jaar met een minimum van 1,75% per jaar.

De door bpost consequent toegepaste methodologie resulteerde in een verplichting aan de hogere kant in vergelijking met bedrijven met gelijkaardige pensioenplannen. Alhoewel er op de markt nog geen volledige consensus is wat betreft de methodologie, werd in 2018 de onderliggende methode die werd gebruikt voor de berekening volgens IAS 19 van deze toegezegdebijdragenregelingen ("Defined contribution plan") verfijnd door rekening te houden met de op nieuwe inzichten gebaseerde evolutie van de methodologieën op de markt. bpost blijft de PUC-methodologie ("Projected Unit Credit") gebruiken, maar zonder projectie van toekomstige bijdragen en lonen aangezien dat de bijdrage niet stijgen met de leeftijd en zodoende niet overwegend plaats vinden aan het einde van de periode van de plannen. De enige reden waarom de bijdragen aanzienlijk zouden stijgen in een latere fase van de loopbaan is gerelateerd aan het feit dat loonsverhogingen hoger zijn dan stapsgewijze indexeringen van de premies in de plannen. Bovendien paste bpost in 2018 paragraaf 115 van IAS 19 toe. Bij de vaststelling van de activa en passiva wordt geen rekening gehouden met de contractuele rentegaranties op mathematische reserves die door de verzekeringsmaatschappij gegarandeerd worden. De toepassing van paragraaf 115 zou kunnen leiden tot hogere activa als de gegarandeerde rentevoeten hoger zijn dan de discontovoet, hetgeen resulteert in een lagere nettoverplichting. De impact van het bovenstaande resulteerde in een non-cash winst van 10,9 miljoen EUR.

Het netto passief met betrekking tot vergoedingen na uitdiensttreding worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde van de verplichtingen	(98,1)	(104,0)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	65,3	53,4
Contante waarde van de netto verplichtingen	(32,8)	(50,7)
Netto verplichting	(32,8)	(50,7)
Personeelsvoordelen opgenomen in de balans	0,0	0,0
Verplichting	(32,8)	(50,7)
Netto verplichting	(32,8)	(50,7)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De veranderingen in de contante waarde van de verplichtingen worden hierna weergegeven:

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde op 1 januari	(104,0)	(126,6)
Opgenomen pensioenkosten	2,6	9,5
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(8,3)	(9,1)
- Stopzettingskosten	0,0	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	10,9	18,6
Netto interestkosten	(1,4)	(1,9)
Betaalde bijdragen	5,6	12,0
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	0,0	0,0
- Winsten en (verliezen) opgenomen in de winst-en verliesrekening	0,0	0,0
- Niet opgenomen actuariële winsten en (verliezen)	0,0	0,0
Winsten en (verliezen) bij herwaardering opgenomen in niet gerealiseerde resultaten	(0,8)	3,9
- Actuariële winsten en (verliezen)	(0,8)	3,9
Bijdrage voor schikkingen	0,0	10,0
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	(10,9)
Langlopende verplichtingen op 31 december	(98,1)	(104,0)

De reële waarde van de fondsbeleggingen aangaande het voordeel van de groepsverzekering en die door de verzekeringsmaatschappij worden aangehouden, is als volgt weer te geven:

In miljoen EUR	2018	2017
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 1 januari	53,4	44,5
Bijdragen door de werkgever	6,2	5,8
Bijdragen door de werknemers	1,4	1,3
Betaalde bijdragen	(3,1)	(7,4)
Financiële kosten op activa (inbegrepen in winst-en verliesrekening)	0,8	0,8
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	8,0
Actuariële winsten/ verliezen op activa (inbegrepen in de niet-gerealiseerde resultaten)	6,6	0,4
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december	65,3	53,4

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De in de resultatenrekening opgenomen kosten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Opgenomen pensioenkosten	4,3	11,0
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(6,7)	(7,6)
- Stopzettingskosten	0,0	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	10,9	18,6
Netto interestkosten	(0,6)	(1,1)
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	0,0	0,0
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als financieel	0,0	0,0
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als operationeel	0,0	0,0
Netto kosten	3,6	9,9

De impact op de financiële kosten en personeelskosten wordt hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Personeelskosten	4,3	11,0
Financiële kosten	(0,6)	(1,1)
Netto kosten	3,6	9,9

De kosten opgenomen onder de niet-gerealiseerde resultaten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	5,8	4,3
- Actuariële winsten en (verliezen)	5,8	4,3
Netto kosten	5,8	4,3

Personeelsbeloningen op lange termijn

Personeelsbeloningen op lange termijn omvatten gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden, dagen pensioensparen en deeltijds regime.

Gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden

Statutaire werknemers hebben recht op 21 ziekte dagen per dienstjaar. Gedurende deze 21 dagen en wanneer de werknemer over een gepast doktersattest beschikt, blijft hij of zij 100% van zijn loon ontvangen. Als

er een jaar is wanneer de werknemer minder dan 21 dagen afwezig is, wordt het saldo van de niet gebruikte dagen overgedragen naar de volgende jaren met een maximum van 63 dagen (zie sectie dagen pensioensparen hiernavolgend). Wanneer de werknemer meer dan 21 dagen ziek is, wordt eerst het jaarlijkse quota opgebruikt en daarna de dagen die overgedragen werden uit vorige jaren. Tijdens deze periode blijven de werknemers hun volledig loon ontvangen. Wanneer de jaarlijkse quota en overgedragen dagen zijn opgebruikt, ontvangt de werknemer slechts een deel van zijn/haar salaris.

Zowel het volledige loon onder de ziekte dagen als het verminderde loon zijn kosten die gedragen worden door bpost.

Er zijn geen wijzigingen in de berekeningsmethodologie in vergelijking met 2017. De waardering is gebaseerd op de toekomstige geprojecteerde betalingen/uitgaven. De kasuitstromen worden berekend op basis van een bepaald consumptiepatroon van de volledige populatie, dat afgeleid wordt uit statistieken op basis van de 12 maanden van 2018. De individuele tellers per persoon worden geprojecteerd voor de toekomst en verminderd met het reële aantal ziektedagen.

De jaarlijkse betaling is het aantal gebruikte ziektedagen (met een maximum van het aantal opgespaarde dagen) vermenigvuldigd met het verschil in het geprojecteerde loon (verhoogd met sociale lasten) aan 100% en het verminderde loon. De relevante ratio's met betrekking tot mensen dewelke het bedrijf verlaten en sterftescijfers werden gebruikt, samen met de discontovoet die van toepassing is op de duurtijd van het voordeel.

Dagen pensioensparen

Statutaire personeelsleden hebben de mogelijkheid om de niet-opgenomen ziektedagen, die boven de quota van 63 dagen liggen (zie bovenvermelde paragraaf "gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden"), te converteren naar dagen pensioensparen (7 ziektedagen voor 1 dag pensioensparen) en om jaarlijks maximum 3 buitenwettelijke verlofdagen te converteren. Contractuele personeelsleden hebben jaarlijks recht op maximaal 2 dagen pensioensparen en hebben de mogelijkheid om jaarlijks 3 buitenwettelijke verlofdagen te converteren. De dagen pensioensparen worden jaar na jaar gecumuleerd en kunnen opgebruikt worden vanaf 50 jaar.

De waardering is gebaseerd op de methode die gebruikt wordt voor de gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden en is gebaseerd op de toekomstige geprojecteerde betalingen/uitgaven. De berekening is gebaseerd op een bepaald "consumptiepatroon" van de volledige populatie, dat afgeleid wordt uit statistieken op basis van de 12 maanden van 2018 zoals opgeleverd door het human resources departement. De individuele dagen pensioensparen worden geprojecteerd per persoon en verminderd met het werkelijk aantal gebruikte dagen pensioensparen.

De jaarlijkse betaling is het aantal gebruikte dagen pensioensparen vermenigvuldigd met het geprojecteerde dagloon (verhoogd met sociale lasten, vakantiegeld, eindejaarspremie, management- en integratiepremie). De relevante ratio's met betrekking tot mensen dewelke het bedrijf verlaten en sterftescijfers werden gebruikt, samen met de discontovoet die van toepassing is op de duurtijd van het voordeel.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde van de verplichtingen	(113,5)	(108,2)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	0,0	0,0
Contante waarde van de netto verplichtingen	(113,5)	(108,2)
Netto verplichting	(113,5)	(108,2)
Personeelsvoordelen opgenomen in de balans	0,0	0,0
Verplichting	(113,5)	(108,2)
Netto verplichting	(113,5)	(108,2)

Deeltijds regime (50+)

Het regelgevend kader met betrekking tot deeltijds regime voor bpost werknemers is het volgende:

- Kaderovereenkomst van 20 december 2012: gedeeltelijke (50%) loopbaanonderbreking is toegankelijk voor postbezorgers vanaf 54 jaar en voor de andere werknemers vanaf 55 jaar. bpost levert hiervoor bijdragen dewelke gelijk zijn aan 7,5% van het bruto jaarsalaris voor een periode van maximaal 72 maanden voor de postbezorgers en 48 maanden voor de andere begunstigden van het plan.
- Kaderovereenkomst van 22 mei 2014: (i) het plan dat goedgekeurd werd in 2012 en toegankelijk is voor postbezorgers werd uitgebreid naar werknemers die 's nachts tewerkgesteld zijn en (ii) voor de andere werknemers is het plan toegankelijk vanaf 55 jarige leeftijd. bpost levert hiervoor bijdragen dewelke gelijk zijn aan 7,5% van het bruto jaarsalaris voor een periode van maximaal 72 maanden voor de werknemers die 's nachts tewerkgesteld zijn en 48 maanden voor de andere begunstigden van het plan.

In 2016 werden twee nieuwe plannen goedgekeurd:

- Kaderovereenkomst van 2 juni 2016 (loopt tot december 2016): (i) Het plan dat in 2012 werd goedgekeurd en werd verlengd in 2014 voor werknemers die 's nachts tewerkgesteld zijn is ook van toepassing op de collectmedewerkers en (ii) voor de andere medewerkers is het plan toegankelijk vanaf 57 jaar. bpost levert hiervoor bijdragen die gelijk zijn aan 7,5% van het brutojaarloon voor een periode van maximum 72 maanden voor de collectmedewerkers en 48 maanden voor de andere begunstigden van het plan.
- Kaderovereenkomst van 30 september 2016: (i) Voor de uitreikers, collectmedewerkers en de werknemers die 's nachts werken, is het plan toegankelijk vanaf 55 jaar (ii) voor de andere werknemers is de vereiste minimumleeftijd 57 jaar. bpost levert hiervoor bijdragen die gelijk zijn aan 7,5% van het brutojaarloon voor een periode van maximum 72 maanden voor de nachtwerkers, uitreikers en collectmedewerkers en 48 maanden voor de andere begunstigden van het plan. Dit plan werd verlengd tot december 2020 naar aanleiding van de CAO van 20 december 2018.

Het netto passief met betrekking tot lange termijn personeelsvoordelen omvat de volgende posten:

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De veranderingen in de contante waarde van de verplichtingen worden hierna weergegeven:

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde op 1 januari	(108,2)	(107,7)
Opgenomen pensioenkosten	(13,1)	(13,5)
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(13,1)	(13,5)
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	0,0	0,0
Netto interestkosten	(1,0)	(1,0)
Betaalde bijdragen	11,9	13,3
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	2,5	0,6
- Winsten en (verliezen) opgenomen in de winst-en verliesrekening	2,5	0,6
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,1
Transfer	(5,6)	0,0
Langlopende verplichtingen op 31 december	(113,5)	(108,2)

De in de resultatenrekening opgenomen kosten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Opgenomen pensioenkosten	(13,1)	(13,5)
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(13,1)	(13,5)
- Stopzettingskosten	0,0	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	0,0	0,0
Netto interestkosten	(1,0)	(1,0)
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	2,5	0,6
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als financieel	1,0	(0,4)
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als operationeel	1,5	1,0
Netto kosten	(11,7)	(14,0)

De impact op personeelskosten en financiële kosten wordt hieronder weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Personeelskosten	(11,6)	(12,5)
Financiële kosten	(0,1)	(1,4)
Netto kosten	(11,7)	(14,0)

Ontslagvergoedingen

Vervroegd pensioenplan

In 2018 zijn de volgende reeds bestaande vervroegde pensioeningsplannen opgenomen in dit voordeel:

- Het plan onder de Raamovereenkomst van 1 juli 2012 dat toegankelijk is voor statutaire personeelsleden die aan bepaalde leeftijds-, anciënniteits- en dienstorganisatievoorwaarden voldeden op ten laatste 31 december 2013. In het Paritair Comité van 19 december 2013 werd een akkoord bereikt om de duurtijd van deze maatregel te verlengen tot de volgende Collectieve Arbeidsovereenkomst.
- Een nieuw vervroegd-pensioeningsplan dat werd goedgekeurd door de Kaderovereenkomst van 22 mei 2014 en dat toegankelijk is voor statutaire personeelsleden die aan bepaalde leeftijds-, anciënniteits- en dienstorganisatievoorwaarden voldoen. In het Paritair Comité van 17 december 2015 werd een akkoord bereikt om de duurtijd van deze maatregel te verlengen tot de volgende Collectieve Arbeidsovereenkomst of tot ten laatste 30 juni 2016.

Krachtens deze vervroegde-pensioenplannen blijft bpost de begunstigden een deel (tussen 60% en 75%, afhankelijk van de duur van de vervroegde pensionering) van hun salaris betalen bij vertrek en dit tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Bovendien wordt de vervroegde-pensioeningsperiode beschouwd als een dienstperiode.

In het kader van het Alpha-plan keurde het Paritair Comité van 23 juli 2015 een nieuw vervroegd-pensioeningsplan goed. Dit plan is toegankelijk voor statutaire personeelsleden van wie de functie door Alpha is geïmpacteerd en die aan bepaalde leeftijds- en anciënniteitsvoorwaarden voldoen. bpost blijft de begunstigden een deel (tussen 65% en 75%, afhankelijk van de duur van de vervroegde pensionering) van hun salaris betalen bij vertrek en dit tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Daarnaast wordt er een uitzonderlijke jaarlijkse toelage uitbetaald, waarvan het bedrag afhangt van de duur van de vervroegde

pensionering. Bovendien wordt de vervroegde-pensioeningsperiode beschouwd als een dienstperiode.

Als een statutair personeelslid die betrokken is bij het Alpha-plan en aan bepaalde leeftijds- en anciënniteitsvoorwaarden voldoet, 12 maanden na de publicatie van de openstaande functies niet werd geselecteerd voor een nieuwe functie, dat wordt hij met vervroegd pensioen gesteld. bpost blijft de begunstigden een deel (tussen 60% en 70%, afhankelijk van de duur van de vervroegde pensionering) van hun salaris betalen bij vertrek en dit tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Bovendien wordt de vervroegde-pensioeningsperiode beschouwd als een dienstperiode.

In 2016 werden twee nieuwe plannen voor vervroegde pensionering goedgekeurd:

- Plan getekend op 2 juni 2016 en open tot eind december 2016: was toegankelijk voor statutairen die beantwoorden aan bepaalde criteria op het vlak van leeftijd, anciënniteit en organisatie van de dienst. bpost blijft de begunstigden een deel van hun loon betalen (tussen 60% en 75%, afhankelijk van de duur van de vervroegde pensionering) bij vertrek en dat tot zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken.
- Plan getekend op 30 september 2016: is toegankelijk voor statutairen die beantwoorden aan bepaalde criteria op het vlak van leeftijd, anciënniteit en organisatie van de dienst. bpost blijft de begunstigden 75% van hun loon betalen bij vertrek en dat tot zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Dit plan heeft een onbepaalde duur.

De personeelsbeloningen gerelateerd aan de plannen voor vervroegd pensioen geven aanleiding tot een schuld bij bpost, omdat (i) de tewerkstelling beëindigd wordt voor het tijdstip van normale pensioen leeftijd en (ii) het de beslissing is van de werknemer om in te gaan op het aanbod van bpost.

Het netto passief met betrekking tot ontslagvergoedingen omvat de volgende posten:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde van de verplichtingen	(8,5)	(6,6)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	0,0	0,0
Contante waarde van de netto verplichtingen	(8,5)	(6,6)
Netto verplichting	(8,5)	(6,6)
Personneelsvoordelen opgenomen in de balans	0,0	0,0
Verplichting	(8,5)	(6,6)
Netto verplichting	(8,5)	(6,6)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De veranderingen in de contante waarde van de verplichtingen worden hierna weergegeven:

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde op 1 januari	(6,6)	(4,1)
Opgenomen pensioenkosten	(5,2)	0,0
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	0,0	0,0
- Stopzettingkosten	(5,2)	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken dienstdtijd	0,0	0,0
Netto interestkosten	0,0	0,0
Betaalde bijdragen	3,6	4,0
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	(0,3)	0,2
- Winsten en (verliezen) opgenomen in de winst-en verliesrekening	(0,3)	0,2
- Niet opgenomen actuariële winsten en (verliezen)	0,0	0,0
Winsten en (verliezen) bij herwaardering opgenomen in niet gerealiseerde resultaten	0,0	0,0
- Actuariële winsten en (verliezen)	0,0	0,0
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	(6,7)
Langlopende verplichtingen op 31 december	(8,5)	(6,6)

De in de resultatenrekening opgenomen kosten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Opgenomen pensioenkosten	(5,2)	0,0
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	0,0	0,0
- Stopzettingkosten	(5,2)	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken dienstdtijd	0,0	0,0
Netto interestkosten	0,0	0,0
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	(0,3)	0,2
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als financieel	0,0	0,0
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als operationeel	(0,3)	0,2
Netto kosten	(5,5)	0,2

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De impact op personeelskosten en financiële kosten wordt hieronder weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Personeelskosten	(5,5)	0,2
Financiële kosten	0,0	0,0
Netto kosten	(5,5)	0,2

Andere beloningen op lange termijn

Plannen met betrekking tot werknemerstoelagen

Tot 1 oktober 2000 was bpost zijn eigen verzekeraar voor arbeidsongevallen en ongevallen op de weg van en naar het werk. Als gevolg daarvan zijn alle vergoedingen, die betaald werden aan personeelsleden voor ongevallen die plaatsvonden voor 1 oktober 2000, gefinancierd door bpost zelf.

Sinds 1 oktober 2000 heeft bpost verzekeringspolissen afgesloten om het risico af te dekken.

DVVP voor Job Mobility Center

De Kaderovereenkomst van 30 september 2016 omschrijft een DVVP-plan (Dienstvrijstelling voorafgaand aan de Pensionering) voor het Job Mobility Center. Dit plan voorziet voor een onbepaalde duur dat statutairen vanaf 61 jaar die aan het Job Mobility Center zijn aangehecht en dit na een periode van één jaar nog steeds zijn, van hun dienst worden ontheven. bpost blijft de begunstigde 70% van hun loon betalen bij vertrek en dat tot zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken, met een maximum van 5 jaar.

Het netto passief met betrekking tot andere langetermijn personeelsvoordelen omvat de volgende posten:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde van de verplichtingen	(153,5)	(161,5)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	0,0	0,0
Contante waarde van de netto verplichtingen	(153,5)	(161,5)
Netto verplichting	(153,5)	(161,5)
Personeelsvoordelen opgenomen in de balans	0,0	0,0
Verplichting	(153,5)	(161,5)
Netto verplichting	(153,5)	(161,5)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

De veranderingen in de contante waarde van de verplichtingen worden hierna weergegeven:

In miljoen EUR	2018	2017
Contante waarde op 1 januari	(161,5)	(162,8)
Opgenomen pensioenkosten	(0,6)	(0,5)
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(0,6)	(0,5)
- Stopzettingskosten	0,0	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	0,0	0,0
Netto interestkosten	(2,4)	(2,5)
Betaalde bijdragen	6,8	6,8
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	4,1	(2,6)
- Winsten en (verliezen) opgenomen in de winst-en verliesrekening	4,1	(2,6)
- Niet opgenomen actuariële winsten en (verliezen)	0,0	0,0
Winsten en (verliezen) bij herwaardering opgenomen in niet gerealiseerde resultaten	0,0	0,0
- Actuariële winsten en (verliezen)	0,0	0,0
Langlopende verplichtingen op 31 december	(153,5)	(161,5)

De in de resultatenrekening opgenomen kosten worden hierna weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Opgenomen pensioenkosten	(0,6)	(0,5)
- Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(0,6)	(0,5)
- Stopzettingskosten	0,0	0,0
- Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	0,0	0,0
Netto interestkosten	(2,4)	(2,5)
Winsten en (verliezen) bij herwaardering	4,1	(2,6)
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als financieel	0,1	(1,0)
- Actuariële winsten en (verliezen) gerapporteerd als operationeel	4,0	(1,6)
Netto kosten	1,2	(5,5)

De impact op personeelskosten en financiële kosten wordt hieronder weergegeven:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Personeelskosten	3,5	(2,0)
Financiële kosten	(2,3)	(3,5)
Netto kosten	1,2	(5,5)

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.28 Handelsschulden en overige schulden

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Handelsschulden	0,0	0,0	0,0
Overige schulden	17,5	45,2	45,2
Langlopende handels- en overige schulden	17,5	45,2	45,2

De langlopende handelsschulden en overige schulden bedragen 17,5 miljoen EUR en omvatten voornamelijk het werkkapitaal voorzien door bpost bank en de voorwaardelijke vergoedingsregelingen met betrekking tot de overname van CityDepot en Leen Menken.

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Handelsschulden	499,9	461,9	466,6
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	332,5	347,2	342,4
Te betalen belastingen met uitzondering van belastingen op het resultaat	12,4	14,6	14,6
Overige schulden	367,7	394,7	394,7
Kortlopende handels- en overige schulden	1.212,5	1.218,4	1.218,2

De nettoboekwaarden worden geacht een goede indicatie te zijn van de reële waarde. De samenstelling van de overige schulden die opgenomen zijn in de kortlopende handels- en overige schulden is als volgt:

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017 herzien	2017
Voorafbetalingen	10,9	10,5	10,5
Voorschotten van de overheid	18,8	18,8	18,8
Ontvangen waarborgen	9,6	10,2	10,2
Toe te rekenen kosten	122,4	105,1	105,1
Over te dragen opbrengsten	55,9	59,0	59,0
Ontvangen deposito's van derden	0,1	0,1	0,1
Overige schulden	150,0	190,8	190,8
Kortlopende overige schulden	367,7	394,7	394,7

De reeds door klanten betaalde vergoedingen die aan de niet-voldane resterende resultaatsverplichting werden toegewezen bedroegen 55,9 miljoen EUR en hadden voornamelijk betrekking op reeds verkochte postzegels en credits op frankeremachines die op de balansdatum nog niet door klanten waren gebruikt. Het overgrote

deel van de resterende resultaatsverplichtingen op de rapporteringsdatum wordt naar verwachting binnen een jaar erkend; alle andere resterende resultaatsverplichtingen worden naar verwachting binnen twee jaar erkend.

6.29 Voorzieningen

In miljoen EUR	Lopende geschillen	Milieu	Bezwaren- de con- tracten	Herstructure- ring & overige	Totaal
Balans op 1 januari 2017	38,0	0,6	1,6	18,5	58,7
Aangelegde voorzieningen	3,8	0,1	0,8	4,9	9,6
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7
Aangewende voorzieningen	(0,1)	0,0	0,0	(4,0)	(4,1)
Teruggenomen voorzieningen	(10,2)	0,0	(0,2)	(3,1)	(13,6)
Andere bewegingen	(0,1)	0,0	0,0	(5,8)	(5,9)
Balans op 31 december 2017	32,1	0,6	2,2	10,5	45,4
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	0,0	0,0	21,6	0,0	21,6
Wisselkoersverschillen	0,0	0,0	(0,4)	0,0	(0,4)
Balans op 31 december 2017 (herzien)	32,1	0,6	23,4	10,5	66,5
Langlopen saldo op het einde van het jaar (herzien)	20,4	0,6	14,9	2,3	38,1
Kortlopend saldo op het einde van het jaar (herzien)	11,8	0,0	8,5	8,2	28,4
	32,1	0,6	23,4	10,5	66,5
Balans op 1 januari 2018 (herzien)	32,1	0,6	23,4	10,5	66,5
Aangelegde voorzieningen	1,8	0,0	0,1	4,3	6,2
Aangewende voorzieningen	(1,9)	0,0	(6,6)	(3,4)	(11,9)
Teruggenomen voorzieningen	(15,8)	0,0	(4,3)	(3,0)	(23,0)
Wisselkoersverschillen	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
Andere bewegingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balans op 31 december 2018	16,2	0,6	14,1	8,5	39,3
Langlopend saldo op het einde van het jaar	11,9	0,6	9,1	0,9	22,6
Kortlopend saldo op het einde van het jaar	4,3	0,0	5,0	7,5	16,8
	16,2	0,6	14,1	8,5	39,3

In 2018 werd de toewijzing van de aankoopprijs van Radial gefinaliseerd, ten gevolge hiervan werd de openingsbalans aangepast. Deze impact is opgenomen onder "verwerving door middel van bedrijfscombinaties".

De voorziening voor **lopende geschillen** bedroeg 16,2 miljoen EUR. Dit vertegenwoordigt de raming van de kasuitstroom met betrekking tot vele verschillende (effectief of op handen zijnde) geschillen tussen bpost en derden.

De verwachte periode van de daarop betrekking hebbende kasuitstromen hangt af van de ontwikkelingen van de onderliggende geschillen waarvoor de timing onzeker is.

De terugname in 2018 was voornamelijk het gevolg van een herinschatting van een geschil.

bpost is momenteel betrokken in de volgende gerechtelijke procedures ingesteld door tussenpersonen:

- Een schadeclaim voor een gevorderd (provisieel) bedrag van ongeveer 21,1 miljoen EUR (exclusief

moratoire interest) in het kader van een rechtsvordering ingeleid door Publimail NV. De Rechtbank van Koophandel van Brussel verwierp de claim van Publimail op 3 mei 2016. Publimail ging in beroep tegen deze beslissing op 16 december 2016. Het beroep is momenteel hangende bij het Hof van Beroep te Brussel.

- Een schadeclaim voor een gevorderd (provisieel) bedrag van ongeveer 28,0 miljoen EUR (exclusief moratoire interest) in het kader van een rechtsvordering voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel, ingeleid door Link2Biz International NV. Bepaalde aspecten van de contractuele relatie tussen Link2Biz en bpost zijn ook het voorwerp van een stakingsvonnis (van 21 juni 2010), waartegen bpost in augustus 2010 hoger beroep heeft aangetekend en dat thans hangende is voor het Hof van Beroep van Brussel.

bpost betwist alle claims en aantijgingen.

Daarnaast besliste de Belgische postregulator ("BIPT") op 20 juli 2011 dat bepaalde aspecten van het prijsbeleid dat bpost in 2010 hanteerde, een inbreuk vormden op de Belgische postwetgeving en legde het een boete van 2,3 miljoen EUR op. Alhoewel bpost de boete in 2012 betaalde, vocht het de conclusies van het BIPT aan en ging het tegen de beslissing in beroep. Op 10 maart 2016 deed het Hof van Beroep in Brussel uitspraak in het voordeel van bpost en deed het de beslissing van het BIPT teniet. In oktober 2016 kreeg bpost het bedrag van de boete, 2,3 miljoen EUR, terug.

Tot slot besliste de Belgische Mededingingsautoriteit op 10 december 2012 dat bepaalde aspecten van het tariefbeleid van bpost voor de periode januari 2010 - juli 2011 een inbreuk vormden op het Belgische en Europese mededingingsrecht en legde ze bpost een boete op van om en bij de 37,4 miljoen EUR. Alhoewel bpost de boete in 2013 betaalde, vocht het de conclusies

van de Belgische Mededingingsautoriteit aan en ging het tegen de beslissing in beroep bij het Brusselse Hof van Beroep. Op 10 november 2016 deed het Brusselse Hof van Beroep de beslissing van de Autoriteit teniet. De Belgische Mededingingsautoriteit is op juridische gronden bij het Hof van Cassatie in beroep gegaan tegen dit arrest. Het Hof van Cassatie heeft een beslissing genomen op 22 november 2018. Het heeft het beroep gedeeltelijk toegewezen. Dit zal leiden tot een nieuw proces voor het Brusselse Hof van Beroep.

De voorziening met betrekking tot **milieukwesties** bedroeg 0,6 miljoen EUR, het voorziet bodemsanering.

De voorziening voor **bezwarende contracten** heeft betrekking op de beste schatting van de sluitingskosten van mail- en retailkantoren en de IT onderhoudskosten voor uitfasering van een platform voor webwinkels.

Overige voorzieningen bedragen 8,5 miljoen EUR.

6.30 Financiële activa en financiële verplichtingen

Onderstaande tabel bevat de hiërarchie van de reële waardebeoordeling van de financiële activa en passiva per 31 december 2017:

In miljoen EUR	Waarderingshiërarchie			
	Boekwaarde	Genoteerde prijzen in een actieve markt (niveau 1)	Significante andere waarneembare parameters (niveau 2)	Significante niet-waarneembare parameters (niveau 3)
Financiële activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs				
Langlopend				
Financiële activa	9,4	0,0	9,4	0,0
Kortlopend				
Financiële activa	1.182,5	0,0	1.182,5	0,0
Totaal financiële activa	1.191,9	0,0	1.191,9	0,0
Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs				
Langlopend				
Financiële verplichtingen	100,6	0,0	100,6	0,0
Kortlopend				
Financiële verplichtingen	1.956,8	0,0	1.956,8	0,0
Totaal financiële verplichtingen	2.057,5	0,0	2.057,5	0,0

Onderstaande tabel bevat de hiërarchie van de reële waardebeoordeling van de financiële activa en passiva per 31 december 2018:

In miljoen EUR	Waarderingshiërarchie			
	Boekwaarde	Genoteerde prijzen in een actieve markt (niveau 1)	Significante andere waarneembare parameters (niveau 2)	Significante niet-waarneembare parameters (niveau 3)
Financiële activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs				
<i>Langlopend</i>				
Financiële activa	11,2	0,0	11,2	0,0
<i>Kortlopend</i>				
Financiële activa	1.397,8	0,0	1.397,8	0,0
Totaal financiële activa	1.409,1	0,0	1.409,1	0,0
Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs (behalve derivaten)				
<i>langlopend</i>				
Lange termijn obligatie	641,8	629,7	0,0	0,0
Financiële verplichtingen	224,7	0,0	224,7	0,0
<i>Kortlopend</i>				
Derivaat - Valuta swaps (FX)	0,1	0,0	0,1	0,0
Derivaat - Valuta termijn contracten	0,7	0,0	0,7	0,0
Derivaat - cross currency swap	0,0	0,0	0,0	0,0
Financiële verplichtingen	1.409,7	0,0	1.409,7	0,0
Totaal financiële verplichtingen	2.277,0	629,7	1.635,2	0,0

De reële waarde van de tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde vaste en vlottende financiële activa en de tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde langlopende en kortlopende financiële verplichtingen benaderen hun boekwaarde. Aangezien ze niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de balans, mag hun reële waarde niet bekendgemaakt worden.

Tijdens de periode was er geen overdracht tussen niveaus van de reële waarde hiërarchie en waren er geen wijzigingen in de toegepaste waarderingstechnieken en inputs.

Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

De stijging van de tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële activa was voornamelijk toe te schrijven aan de stijging van de geldmiddelen en kasequivalenten (214,1 miljoen EUR).

Financiële verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde - langlopende

Op het einde van 2018 bestonden de langlopende financiële verplichtingen uit:

- 185,0 miljoen USD niet-gegarandeerde termijn lening. Deze lening begon te lopen op 3 juli 2018 met een looptijd van 3 jaar, met twee mogelijke verlengingen van telkens één jaar.

- Obligatie van 650,0 miljoen EUR. De obligatie op 8 jaar werd uitgegeven in juli 2018 met een coupon van 1,25%. In afwachting van deze uitgifte stapte bpost in een rentetermijnswap voor 10 jaar met een nominaal bedrag van 600,0 miljoen EUR om het interestrisico van de obligatie af te dekken.
- Lening van 27,3 miljoen EUR EIB (Europese Investeringsbank). Op 5 mei 2007 ging bpost een lening van 100,0 miljoen EUR aan bij de EIB. De jaarlijkse terugbetaling bedraagt 9,1 miljoen EUR en de laatste aflossing is voorzien in 2022. Het jaarlijkse bedrag van 9,1 miljoen is opgenomen in de sectie "Rentendragende verplichtingen en leningen - vlottend".

Derivaten

bpost wordt blootgesteld aan bepaalde risico's die gerelateerd zijn aan zijn dagelijkse activiteiten. Het voornaamste risico dat wordt beheerd met behulp van financiële derivaten is het valutarisico. bpost gebruikt valutatermijncontracten en deviezenswapcontracten om bepaalde blootstellingen in vreemde valuta te beheren. Deze contracten werden aangegaan om de wisselkoersrisico's gerelateerd aan de door bpost aan zijn dochterondernemingen toegekende interbedrijvenleningen af te dekken. Per eind 2018 was de impact van de reële waarde van de termijncontracten en de deviezenswapcontracten een stijging van de verplichtingen met 0,8 miljoen EUR.

Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs - kortlopende

In 2018 betaalde bpost het overbruggingskrediet dat het in 2017 aanging voor de aankoop van Radial

terug. Daarnaast bedroegen de door bpost uitgegeven uitstaande handelspapieren aan het einde van 2018 165,0 miljoen EUR. De looptijd van de verschillende handelspapieren ligt tussen de 1 en de 6 maanden. Gelet op de huidige marktvoorwaarden kan bpost genieten van negatieve rentevoeten.

6.31 Financiële derivaten en hedging (indekking)

Derivaten

bpost gebruikt valutatermijncontracten en deviezenswapcontracten om bepaalde blootstellingen in vreemde valuta te beheren. Deze contracten werden aangegaan om de wisselkoersrisico's gerelateerd aan de door bpost aan zijn dochterondernemingen toegekende interbedrijvenleningen af te dekken. Aan het einde van 2018 stonden er vier deviezenswaps en drie valutatermijncontracten uit.

Renteswap

In februari 2018 ging bpost een rentetermijnswap aan met een looptijd van 10 jaar en een nominaal bedrag van 600,0 miljoen EUR. De transactie werd aangegaan ter afdekking van het rentevoetrisico op de beoogde uitgifte van een langetermijnobligatie om het overbruggingskrediet dat in november 2017 werd aangegaan voor de overname van Radial te herfinancieren.

In juli 2018 gaf bpost uiteindelijk een obligatie van 650 miljoen EUR op 8 jaar uit. Aangezien de looptijd en het nominale bedrag van de uitgegeven obligatie waren gewijzigd ten opzichte van februari 2018, bedroeg de afdekkingsineffectiviteit (gebaseerd op de hypothetische afgeleide product methode) 1,5 miljoen EUR en werd ze opgenomen in de resultatenrekening als financiële kost. Het effectieve deel van de kasstroomafdekking (20,0 miljoen EUR) werd in de niet-gerealiseerde resultaten (bedrag na belastingen is 14,8 miljoen EUR) opgenomen als kasstroomafdekkingsreserve. Deze

kasstroomafdekking wordt over dezelfde periode opgenomen in de resultatenrekening aangezien de kasstromen van de langetermijnobligatie de resultatenrekening vanaf haar uitgiftedatum gedurende 8 jaar zullen beïnvloeden. In 2018 werd een bedrag van 1,2 miljoen EUR opgenomen in de resultatenrekening.

Netto investeringsdekking

In het derde kwartaal van 2018 ging bpost een termijnlending in USD aan, met een looptijd van drie jaar met twee mogelijke verlengingen van telkens een jaar. bpost, met EUR als functionele munteenheid, ontleende USD, samen met de uitgifte van de obligatie, om de overname van Radial Holdings, LP in november 2017 te herfinancieren. bpost leende een gedeelte in USD om het risico op wisselkoersverliezen voor de buitenlandse verrichting te beperken, derhalve realiseerde bpost een nettoinvesteringsafdekking. Dientengevolge wordt het effectieve deel van veranderingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten. Het notionele bedrag van de afdekking bedroeg 143,0 miljoen USD, terwijl de in EUR geconverteerde boekwaarde 124,9 miljoen EUR bedroeg. Op 31 december 2018 bedroeg het nettoverlies op de herwaardering van de USD-lening die werd opgenomen bij niet-gerealiseerde resultaten en gecumuleerd in de valutaomrekeningsreserve 5,7 miljoen EUR. Er was geen afdekkingsineffectiviteit in het jaar 31 december 2018.

6.32 Voorwaardelijke activa en passiva

Zoals beschreven in toelichting 6.29 annuleerde het Brusselse Hof van beroep op 10 november 2016 de beslissing van de Belgische Mededingingsautoriteit waarbij een boete van 37,4 miljoen EUR werd opgelegd. De Belgische Mededingingsautoriteit is op juridische gronden bij het Hof van Cassatie in beroep gegaan tegen dit arrest. Het Hof van Cassatie heeft een beslissing genomen op 22 november 2018. Het heeft

het beroep gedeeltelijk toegewezen. Dit zal leiden tot een nieuw proces voor het Brusselse Hof van Beroep. Het voorgaande vormt een voorwaardelijk actief, indien het Hof van Beroep het besluit van de Belgische Mededingingsautoriteit opnieuw zou tenietdoen, dan zou bpost de boete van 37,4 miljoen EUR kunnen recupereren (zonder interesten).

6.33 Rechten en verplichtingen

Ontvangen garanties

Per 31 december 2018 geniet bpost van bankgaranties ten belope van een som van 12,7 miljoen EUR. Deze garanties zijn uitgegeven door banken namens klanten van bpost (2017: 13,3 miljoen EUR). Deze garanties kunnen opgevraagd en uitbetaald worden indien de klant niet betaalt of failliet gaat. Daardoor bieden ze bpost financiële zekerheid tijdens de periode dat het een contract heeft met de klant.

Goederen voor wederverkoop in consignatie

Per 31 december 2018 bedroeg de verkoopwaarde van de goederen door partners in consignatie gegeven om ze via het postnetwerk te verkopen 1,7 miljoen EUR.

Doorlopende kredietfaciliteiten

bpost heeft twee niet opgenomen doorlopende kredietfaciliteiten voor een totaal bedrag van 375,0 miljoen EUR. De gesyndiceerde kredietovereenkomst bedraagt 300,0 miljoen EUR en vervalt in oktober 2022 (mogelijke verlenging tot 2024) terwijl de bilaterale kredietovereenkomst van 75,0 miljoen EUR vervalt in juni 2023 (mogelijke verlenging tot 2025) en opnames mogelijk zijn in EUR en USD. De interestvoet op de 300,0 miljoen EUR doorlopende kredietfaciliteiten verandert in functie van de duurzame rating bepaald door een externe partij.

Verstreckte garanties

bpost treedt op als borgsteller (1,1 miljoen EUR garantie) in het kader van de DoMyMove samenwerkingsovereenkomst tussen bpost en Engie Electrabel.

bpost heeft een overeenkomst met Belfius, ING en KBC waarin deze laatste zich engageren om aan bpost garanties te verlenen ten belope van 42,9 miljoen EUR, op eenvoudig verzoek.

Currency swap

Aan het einde van 2018 had bpost vier deviezenswaps en drie valutatermijncontracten uitstaan, zes bij ING en één bij KBC.

Op 5 januari 2018 ging bpost een deviezenswap aan om 0,5 miljoen SGD te wisselen tegen 0,3 miljoen EUR om het valutarisico van een specifieke schuld in SGD te dekken. Op 28 maart 2018 ging bpost een deviezenswap met KBC aan om 1,9 miljoen PLN te wisselen tegen 0,4 miljoen EUR om het valutarisico van een specifieke schuld in PLN te dekken. De twee andere deviezenswaps vingen allebei aan op 13 april 2018 om 0,5 miljoen USD te wisselen tegen 0,4 miljoen EUR. Daarnaast onderschreef bpost op 2 mei 2018 drie valutatermijncontracten om 8,9 miljoen USD te wisselen tegen 7,0 miljoen EUR. Alle USD-contracten worden gebruikt om het valutarisico van specifieke schulden in USD te dekken.

Staatsfondsen

bpost betaalt en vereffent de financiële transacties van overheidsinstellingen (belastingen, btw enz.) voor rekening van de overheid en bepaalde overheidsinstellingen. De fondsen van de staat en deze staatsinstellingen zijn "voor rekening van" en worden dus niet opgenomen in de balans.

6.34 Transacties met verbonden partijen

a) Relaties met de aandeelhouders

De Belgische Staat als aandeelhouder

De Belgische Staat is, rechtstreeks en onrechtstreeks via de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij ("FPIM"), de meerderheidsaandeelhouder van bpost en heeft 51,04% van bpost in handen. Bijgevolg is ze bevoegd om elke beslissing op de Vergadering van Aandeelhouders waarvoor een gewone meerderheid van stemmen vereist is, te controleren.

De rechten van de Belgische Staat als aandeelhouder van bpost zijn vastgelegd in het beleid inzake deugdelijk bestuur (publiek toegankelijk op de bpost website).

De Belgische Staat als overheidsinstantie

De Belgische Staat is samen met de Europese Unie de belangrijkste wetgever in de postsector. Het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie ("BIPT"), de nationale regelgevende instantie, is de belangrijkste regulator voor de postsector in België.

De Belgische Staat als klant

De Belgische Staat is één van de grootste klanten van bpost. De vergoeding voor de Diensten van Algemeen Economisch Belang ("DAEB") meegerekend, was 10,2% van de totale bedrijfsopbrengsten (inkomsten) van bpost in 2018 toerekenbaar aan de Belgische Staat en federale overheidsinstellingen.

bpost verzorgt de postbedeling voor een aantal ministeries, zowel volgens de commerciële voorwaarden als overeenkomstig de bepalingen van het beheerscontract.

bpost is door de Belgische Staat belast met het leveren van universele postdiensten en DAEB. Die omvatten postdiensten en financiële en andere openbare diensten. De Wet van 21 maart 1991, de Postwet van 26 januari 2018, het beheerscontract en de concessieovereenkomsten bepalen de regels en voorwaarden voor het uitvoeren van de verplichtingen die bpost op zich neemt in uitvoering van de universele postdiensten en de DAEB, en, waar van toepassing, voor de financiële compensatie door de Belgische Staat.

De DAEB die door het beheerscontract aan bpost zijn toevertrouwd, omvatten de instandhouding van het retailnetwerk, de levering van dagelijkse DAEB (d.w.z. "cash at counter"-diensten en de uitbetaling aan huis van pensioenen en sociale uitkeringen) en het verlenen van bepaalde ad hoc-DAEB. Dat zijn DAEB die door hun aard slechts eenmalig worden verleend. Ad hoc-DAEB omvatten de sociale rol van de postbode, in het bijzonder met betrekking tot alleenstaanden of minderbedeelden (deze dienst wordt door de postmannen op ronde verleend via draagbare terminals en de elektronische identiteitskaart), de "A.u.b. postbode"-dienst, de verspreiding van informatie aan het publiek, de samenwerking met betrekking tot de uitreiking van de stembrieven, de uitreiking van geadresseerd en ongeadresseerd verkiezingsdrukwerk, de uitreiking van poststukken van verenigingen tegen een speciale prijs, de uitreiking van brievenpost met een antwoordnummer, de betaling van presentiegeld tijdens de verkiezingen, de financiële en administratieve verwerking van boetes, het drukken en verkopen van visvergunningen en het verkopen van postzegels.

De DAEB die door het beheerscontract aan bpost zijn toevertrouwd, zijn bedoeld om aan bepaalde doelstellingen met betrekking tot het algemeen belang te voldoen. Om de territoriale en sociale cohesie te waarborgen, moet bpost een retailnetwerk bestaande uit minstens 1 300 postverkooppunten behouden. Minstens 650 van deze postverkooppunten moeten postkantoren zijn.

De tarieven en de andere voorwaarden voor het verlenen van een aantal van de krachtens het beheerscontract voorziene diensten worden bepaald in invoeringsakkoorden tussen bpost, de Belgische Staat en, indien nodig, de andere betrokken partijen of instellingen.

Het vijfde beheerscontract verstreek op 31 december 2015. Op 3 december 2015 ondertekenden bpost en de Belgische Staat het zesde beheerscontract. Dit beheerscontract voorziet in de verdere verlening van de voormelde DAEB's gedurende een periode van vijf jaar, die eindigt op 31 december 2020.

bpost blijft bovendien de DAEB voor de vroege uitreiking van kranten en de distributie van tijdschriften verlenen. Tot 31 december 2015 werden deze diensten verleend krachtens het vijfde beheerscontract. In overeenstemming met de verbintenis van de Belgische Staat jegens de Europese Commissie, werd er een competitieve, transparante en niet-discriminerende marktconsultatieprocedure met betrekking tot deze diensten georganiseerd, waarna het verlenen van de diensten in oktober 2015 aan bpost werd toegekend. Dientengevolge worden de diensten voor de distributie van kranten en tijdschriften sinds 1 januari 2016 geleverd in overeenstemming met de concessieovereenkomsten die in november 2015 tussen bpost en de Belgische Staat werden uitgevoerd.

Op 3 juni 2016 keurde de Europese Commissie zowel het zesde beheerscontract als de concessieovereenkomsten over de uitreiking van kranten en tijdschriften op grond van de staatssteunregels goed¹.

bpost voorziet ook diensten voor het beheer van geldrekeningen voor de Belgische Staat en sommige andere overheidsinstanties op grond van het Koninklijk Besluit van 12 januari 1970 houdende reglementering van de postdienst zoals geamendeerd door het Koninklijk Besluit van 30 april 2007 houdende reglementering van de financiële postdiensten en het Koninklijk Besluit van

14 april 2013 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 12 januari 1970 houdende reglementering van de postdienst.

De vergoeding die aan bpost wordt verleend met betrekking tot de DAEB wordt bekendgemaakt in toelichting 6.8 van het jaarverslag en bedroeg 271,4 miljoen EUR voor 2018 (270,0 miljoen EUR in 2017).

De vergoeding voor de DAEB is gebaseerd op een Netto Vermeden Kost ("NAC", Net Avoided Cost)-methodologie. Deze methodologie bepaalt dat de vergoeding wordt gebaseerd op het verschil in nettokost tussen het al dan niet dragen van de kosten voor de DAEB.

De vergoeding voor de uitreiking van kranten en tijdschriften bestaat uit een forfaitair bedrag en een variabel bedrag gebaseerd op de uitgereikte volumes. Deze vergoeding is onderworpen aan verdere ex-postverificaties en dient NAC-compliant te zijn.

In 2015 besloot de Belgische Staat unilateraal om de vergoeding voor 2015 te verminderen met 6,5 miljoen EUR. Desalniettemin heeft bpost zijn rechten gevrijwaard en werd een dubieuze vordering voor een gelijkaardig bedrag geboekt die nog openstaat per eind december 2018. Rekening houdend met de dubieuze vordering bedroeg het uitstaande bedrag dat door de Belgische Staat is verschuldigd voor de vergoeding voor de DAEB op 31 december 2018 107,6 miljoen EUR (100,2 miljoen EUR op 31 december 2017). bpost heeft aan de Belgische Staat ook een bankwaarborg verschaft van 5,4 miljoen EUR met betrekking tot de vergoeding voor de DAEB.

Als de vergoeding voor de DAEB buiten beschouwing wordt gelaten, dan overschrijden de diensten verleend aan staatsgerelateerde klanten de 5% van de totale bedrijfsopbrengsten van bpost niet.

b) Geconsolideerde bedrijven

Een lijst van dochterondernemingen (en ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode) wordt, samen met een korte beschrijving van hun zakelijke activiteiten, beschreven in toelichting 6.35 van dit jaarverslag.

Balansen en transacties tussen bpost en zijn dochterondernemingen, die verbonden partijen zijn van bpost, werden geëlimineerd in de geconsolideerde financiële verslaggeving en worden niet opgenomen in deze toelichting.

c) Relaties met geassocieerde ondernemingen

bpost bank is een geassocieerde onderneming van bpost. De andere aandeelhouder van bpost bank is BNP Paribas Fortis. bpost bezit 50% van bpost bank, BNP Paribas Fortis bezit de andere 50%.

Als geregistreerde bank- en verzekeringstussenpersoon, verdeelt bpost bank- en verzekeringsproducten namens bpost bank. Bpost verleent in zijn hoedanigheid van dienstverlener bovendien backofficediensten en andere bijbehorende diensten aan bpost bank. Er bestaan tussen de drie bedrijven verschillende overeenkomsten en akkoorden hieromtrent (zie volgende paragrafen). De voornaamste bank- en verzekeringsproducten die via bpost verdeeld worden door bpost bank zijn zichtrekeningen, spaarrekeningen, effectenrekeningen, depositocertificaten en fondsen of gestructureerde producten voorzien door BNP Paribas Fortis, respectievelijk ongevalen- en/

(1) In oktober 2016 verzocht de Vlaamse Federatie van Persverkopers ("VFP") het Gerecht om de goedkeuringsbeschikking van de Europese Commissie op procedurele gronden nietig te verklaren. In februari 2019, heeft het Gerecht de zaak van de rol gehaald ten gevolge van de vraag van de VFP om de juridische procedures te stoppen.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

of ziektekostenverzekeringen, en lijfrente- en pensioenproducten, met inbegrip van 'Tak 21'- en 'Tak 23'-levensverzekeringen voorzien door AG Insurance.

bpost bank had op 31 december 2018 bij benadering 735 000 zichtrekeningen en 909 000 spaarrekeningen. Alle rekeningen omvatten de basisdiensten zoals debetkaarten, toegang tot betalingssystemen en diensten voor geldoverdracht, en geldopnames aan het loket van een postkantoor of aan een geldautomaat. bpost biedt ook de MasterCard-creditcard van bpost bank aan.

De kredietverlening aan klanten door bpost bank bestaat uit het toestaan of aanbieden van consumentenkredieten en hypothecaire leningen. Op 31 december 2018 had bpost bank ongeveer 4.936 miljoen EUR aan leningen op zijn balans.

bpost bank houdt zich niet bezig met vermogensbeheeractiviteiten, private banking of commerciële kredietverstrekking.

Raamovereenkomst voor bank- en verzekeringsactiviteiten

De samenwerking tussen bpost bank en BNP Paribas Fortis op het vlak van bpost bank wordt beschreven in een samenwerkingsovereenkomst voor bankactiviteiten die werd heronderhandeld en ondertekend op 13 december 2013.

De raamovereenkomst voorziet in essentie dat (i) bpost en BNP Paribas Fortis zullen blijven samenwerken via bpost bank, die een geassocieerde onderneming van bpost zal blijven; (ii) bpost, met uitzondering van bepaalde zaken zoals overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomst, de exclusieve verdeler zal blijven van de producten en diensten van bpost bank via zijn postkantorennetwerk; en (iii) bpost backoffice-diensten en andere bijbehorende diensten zal blijven verlenen aan bpost bank.

De verzekeringsproducten van AG Insurance worden aangeboden en verkocht via bpost bank, waarbij gebruik wordt gemaakt van het distributienetwerk van bpost.

De samenwerking tussen AG Insurance, bpost bank en bpost is vastgelegd in een overeenkomst voor de distributie van verzekeringen die werd heronderhandeld en ondertekend op 17 december 2014.

De raamovereenkomst voorziet in een toelatingsvergoeding, een commissie op alle door bpost verkochte verzekeringsproducten en bijkomende commissies als de vastgelegde verkoopcijfers worden behaald.

bpost bank betaalt bpost een commissie die is vastgelegd volgens de marktvoorwaarden voor de distributie van bank- en verzekeringsproducten en een vergoeding voor het uitvoeren van bepaalde backofficeactiviteiten. Het bedrag van de commissie voor de distributie van bank- en verzekeringsproducten hangt, onder andere, af van de door bpost bank gerealiseerde interestmarge, de assets under management en de verkoop van financiële en verzekeringsproducten door het retailnetwerk van bpost. De totale bedrijfsopbrengsten voor bankproducten en financiële producten bedroegen 167,1 miljoen EUR in 2018 (2017: 182,6 miljoen EUR), waarvan een significant bedrag betrekking heeft op de commissie die bpost bank betaald heeft. Het bedrag dat bpost bank aan bpost verschuldigd was op 31 december 2018 bedroeg 7,2 miljoen EUR (2017: 5,7 miljoen EUR).

Werkkapitaal

bpost bank heeft 12,0 miljoen EUR werkkapitaal ter beschikking gesteld van bpost zonder enige garantie of intrestbetaling door bpost. Dit werkkapitaal zal tijdens de volledige duur van de raamovereenkomst voor bankactiviteiten ter beschikking van bpost blijven. Het

is bedoeld om het werkkapitaal te vormen dat bpost in staat stelt om zaken te doen in naam van bpost bank.

Dividend

In 2018 ontving bpost van bpost bank een totaal dividend van 4 miljoen EUR (11,75 miljoen EUR in 2017).

d) Vergoedingen van het key management

Personeelsleden van het key management zijn personen die bevoegd en verantwoordelijk zijn voor de strategische oriëntatie van het bedrijf. Bij bpost bestaat het personeel van het key management uit alle leden van de Raad van Bestuur en het Group Executive Management.

Zoals beschreven in het remuneratieverslag werd de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO, vastgelegd door de Vergadering van Aandeelhouders van 25 april 2000 en bleef van toepassing in 2018.

De leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO, hebben recht op een vaste jaarlijkse bezoldiging. Ze hebben ook recht op een zitpenning

per bijgewoonde vergadering van de door de Raad van Bestuur opgerichte comités.

In 2018 bedroeg de totale vergoeding die werd betaald aan de leden van de Raad van Bestuur (exclusief de CEO) 0,33 miljoen EUR (2017: 0,35 miljoen EUR).

Het bezoldigingspakket van de CEO en de leden van het Group Executive Management bestaat uit een (i) basissalaris, (ii) een korte termijn variabele vergoeding op basis van doelstellingen, (iii) een pensioenbijdrage en (iv) verschillende andere voordelen.

Voor het jaar eindigend op 31 december 2018 werd een globale vergoeding van 4,06 miljoen EUR (2017: 2,88 miljoen EUR), exclusief de variabele vergoeding betaald aan de CEO en aan de leden van het Group Executive Committee. Deze kan als volgt worden opgesplitst:

- Basissalaris: 3.489.148,24 EUR (2017: 2.458.846,37 EUR)
- Pensioenbijdrage: 327.859,56 EUR (2017: 227.723,16 EUR)
- Andere voordelen: 238.206,00 EUR (2017: 198.415,74 EUR)
  - overlijden tijdens de dienst, invaliditeit en medische zorgen: 90.549,57 EUR (2017: 74.685,96 EUR)
  - representatievergoedingen: 29.319,58 EUR (2017: 24.529,86 EUR)
  - leasingkosten voor bedrijfswagen: 118.336,85 EUR (2017: 99.199,92 EUR)

Bijkomend ontvingen de CEO en de leden van het Group Executive Committee in 2018 een globale variabele vergoeding van 1.210.367,99 EUR (2017: 1.196.125,45 EUR) aangezien de corporate objectieven en de individuele doelen voor het jaar eindigend op 31 december 2017 werden voldaan (de beoordeling van 2017 werd voltooid in 2018).

Geen aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen te verwerven, werden toegekend aan of uitgeoefend door de CEO of andere leden van het Group Executive Management of zijn vervallen in 2018. Geen opties die werden toegekend

in het kader van vorige aandelenoptieplannen waren nog uitstaand voor uitoefening in 2018.

Een meer gedetailleerd overzicht van de vergoeding van het key management van bpost en van het bezoldigingsbeleid van bpost is terug te vinden in het remuneratieverslag.

6.35 Overzicht van dochterondernemingen

Hieronder volgt een beschrijving van de zakelijke activiteiten van de voornaamste dochterbedrijven:

- **Euro-Sprinters** exploiteert het Special Logistics-netwerk van bpost, wat voornamelijk neerkomt op het uitvoeren van koerierdiensten.
- **Speos Belgium** beheert uitgaande documentstromen voor zijn klanten met als specialisatie het uitbesteden van financiële en administratieve documenten, zoals facturen, bankafschriften en loonstaten. De diensten omvatten het genereren, afdrucken (in zwart-wit of in kleur) en het onder omslag steken, de elektronische levering (e-mail, zoomit, webdiensten) en het archiveren. Speos levert ook back-up- en piekoplossingen voor bedrijven die hun eigen printshop hebben. Daarnaast biedt Speos specifieke end-to-endoplossingen (bv. Europese nummerplaat).
- **Certipost** staat in voor de beveiliging van documenten, digitale certificatie en activiteiten rond de Belgische e-ID.
- **Mail Services Incorporated (MSI)** is gevestigd in de VS en is een bedrijf dat grensoverschrijdende post consolideert en dat vooral internationale, uitgaande distributieproducten aanbiedt. In 2018 werden **IMEX** en **M.A.I.L.** gekocht en samen met MSI opereren ze als de Mail Group. IMEX is een derde partij logistiek bedrijf in de VS, actief in grensoverschrijdende levering van publicaties en brieven. M.A.I.L. is actief in de distributie van commerciële brieven/catalogi voor re/e-tailers, mail-room diensten en parcel distributie.
- **Landmark Global (VK)** is een post-, pakjes- en transportbedrijf, gevestigd in het VK, dat wereldwijde logistieke oplossingen biedt voor de Britse markt. Landmark Global (VK) heeft een douane-entrepot nabij de luchthaven van Heathrow en biedt diensten voor douane-inklaring en röntgenveiligheidsscreening. Landmark Global (VK) fungeert als een ingaand en uitgaand tussenstation voor andere bpost-entiteiten wereldwijd.
- Via Landmark Global (VK) Ltd is bpost actief in Azië; zowel in Singapore via **bpost Singapore** als in Hongkong via **bpost Hong Kong Ltd.** Deze bedrijven richten zich aanvankelijk op de levering van financiële documenten, maar bpost werkt aan een transformatie zodat zij een volledig gamma aan leverings- en logistieke oplossingen kan aanbieden, met inbegrip van grensoverschrijdende post en pakjes en e-commerce fulfillment. Hun klanten zijn verspreid over bank- en verzekeringssector, de sector van het vermogensbeheer en de reclame- en druksector. Net zoals MSI richten zij zich voornamelijk op de rechtstreekse ophaling van pakjes van overzeese e-commercebedrijven voor levering in Europa en andere regio's. **bpost International Logistics (Beijing) Co.** is een filiaal van **bpost Hong Kong** en is gevestigd in Peking (China). Het bedrijf biedt een volledig assortiment grensoverschrijdende pakjesuitreikingsdiensten aan Chinese e-tailers en consolidatoren en richt zich sterk op de pakjeslevering aan Europese en andere wereldwijde kopers. bpost International Logistics (Beijing) Co., Ltd is voornamelijk actief in Peking, Shanghai en Shenzhen.
- **Landmark Global**, gevestigd in de VS en **Landmark Trade Services**, gevestigd in Canada, zijn vooraanstaande consolidatoren van internationale pakketten en zijn actief in de VS en Canada. Ze richten zich voornamelijk op het verdelen van e-commercepakjes van in de Verenigde Staten gevestigde e-tailers naar Canada, Europa en Australië. Zij bieden ook talrijke fulfillmentdiensten aan voor hun e-commerceklanten op verschillende locaties in de Verenigde Staten. De afgelopen jaren hebben ze hun aanbod uitgebreid en bieden nu ook diverse logistieke oplossingen aan hun bestaande klantenbestand.
- De voornaamste activiteiten van **Landmark Global (PL)** zijn fulfillment, logistiek en distributie. Zij werken als logistiek partner en distributiepartner voor direct-sellingbedrijven in West-Europa, Centraal-Europa en Oost-Europa.
- De voornaamste activiteiten van **Landmark Global (Netherlands)** zijn importdiensten voor Amerikaanse klanten die hun producten in Europa willen verkopen. Deze bevatten dedouaneringsdiensten, opslag, "pick & pack" en last-miledistributie. **Landmark Trade Services (Nederland)** is een spin-offbedrijf van Landmark Global (Nederland) BV dat zich richt op het adviseren van nieuwe VS-klanten over hoe ze hun producten in Europa aan de man kunnen brengen. Dit omvat advies over zowel douane / btw-set-up als over productregistratie in de verschillende Europese landen.
- **Landmark Trade Services (VK)** biedt importdiensten voor goederen die het Verenigd Koninkrijk binnenkomen. Gelegen vlak naast het Londense Heathrow maakt het bij uitstek geschikt om bedrijven te bedienen die importeren via een luchtbrug tussen de VS en het Verenigd Koninkrijk. **Landmark Trade Services VS** biedt importdiensten voor goederen die de VS binnenkomen.
- **Freight Distribution Management Systems PTY** en **FDM Warehousing** zijn gespecialiseerd in het verlenen van gepersonaliseerde diensten aan de klant met betrekking tot opslag, fulfillment en distributie van producten in Australië. De activiteiten van FDM bestaan uit derdepartijlogistiek (3PL) voor opslag, transport & distributie
- De activiteiten van **Apple Express Courier** en **Apple Express Courier** zijn last-miledistributie, transport en fulfillmentdiensten voor klanten in Canada en de VS.
- De activiteiten van **Ubiway Group** zijn onder meer logistieke diensten voor pers en niet-pers en retail met de nadruk op proximity en convenience. **AMP** is een belangrijke speler in de Belgische persdistributiemarkt, met een groot aantal bediende verkooppunten en uitgereikte titels. Ubiway Group biedt ook logistieke niet-pers-diensten aan met betrekking tot pakjes en e-commerceoplossingen met toegevoegde waarde, zoals 3PL logistiek (supply chain services) en een open netwerk van afhaal- en leveringspunten voor pakjes in België onder het **Kariboo!** merk. Convenience distributie betreft **Burnonville**, dat niet-pers en non-food-producten (impulsproducten) aan retailers verkoopt. **Ubiway Retail** is een belangrijke speler op de convenience retailmarkt qua nationale pers en tabak met een netwerk van winkels die voornamelijk werkzaam zijn onder de merken Press Shop, Relay, Hello! en Hubiz.
- **Radial** is een toonaangevende speler op het vlak van commerciële technologie en handelsactiviteiten via verschillende kanalen, die merken en retailers helpt om de verwachtingen van de retailklanten op een rendabele manier te overtreffen. De technische, krachtige omnikanalenoplossingen verbinden de vraag en het aanbod via doeltreffende fulfillment- en transportopties, intelligente fraudebescherming, betalingen en takssystemen, en gepersonaliseerde klantendiensten. Honderden retailers en merken stellen het volste vertrouwen in Radial om hun "post-click"-handel te vereenvoudigen en hun klantenervaringen te verbeteren. Radial verleent flexibiliteit en schaalbaarheid aan hun leveringsketens

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

en optimaliseert hoe, wanneer en waar bestellingen van droom in werkelijkheid veranderen.

- **DynaGroup** biedt een brede waaier logistieke diensten en software aan, gaande van de herstelling van elektronica (van smartphones tot koffiezetapparaten) tot gepersonaliseerde leveringsdiensten voor de e-commerce, voor zowel kleine producten (van paspoorten tot smartphones met het afsluiten van contracten aan huis) als voor grote verbruiksgoederen

(zoals de levering en installatie van wasmachines).

- **Leen Menken Foodservices Logistics** is een logistieke operator voor het transport van gekoelde en diepgevroren producten voor de e-commerce.
- De operationele activiteiten van **Active Ants** bestaan uit opslag van goederen, picking, verpakken, organisatie van transport activiteiten, afhandelen van retours en transport voor de e-commerce.

Naam	Aandeel van de stemrechten in %		Land van oprichting
	2018	2017	
bpost bank NV-bpost banque SA	50%	50%	België

Naam	Aandeel van de stemrechten in %		Land van oprichting
	2018	2017	
Alteris NV-SA	100,0%	100,0%	België
Landmark Global (Belgium) NV-SA	100,0%	100,0%	België
Certipost NV-SA	100,0%	100,0%	België
Euro-Sprinters NV-SA	100,0%	100,0%	België
CityDepot NV-SA	99,7%	99,7%	België
Parcify NV-SA ¹	100,0%	51,0%	België
Landmark Global (PL) Sp z o.o.	100,0%	100,0%	Polen
Speos Belgium NV-SA	100,0%	100,0%	België
Mail Services INC	100,0%	100,0%	VS
Landmark Global (UK) LTD	100,0%	100,0%	VK
bpost Hong Kong LTD	100,0%	100,0%	Hong Kong
bpost Singapore Pte. LTD	100,0%	100,0%	Singapore
bpost International Logistics (Beijing) Co., LTD	100,0%	100,0%	China
bpost U.S. Holdings INC	100,0%	100,0%	VS
Landmark Global, INC	100,0%	100,0%	VS
Landmark Trade Services, LTD	100,0%	100,0%	Canada
Landmark Global (Australia) Distribution PTY LTD	100,0%	100,0%	Australië
Landmark Global (Netherlands) BV	100,0%	100,0%	Nederland
Landmark Trade Services (Netherlands) BV	100,0%	100,0%	Nederland
Landmark Trade Services (UK) LTD	100,0%	100,0%	VK
Landmark Trade Services USA, INC	100,0%	100,0%	VS
Apple Express Courier INC	100,0%	100,0%	VS
Apple Express Courier LTD	100,0%	100,0%	Canada
Freight Distribution Management Systems PTY, LTD	100,0%	100,0%	Australië
FDM Warehousing PTY, LTD	100,0%	100,0%	Australië
AMP NV-SA	100,0%	100,0%	België
Burnonville NV-SA	100,0%	100,0%	België
Import Lux Burnonville SARL	100,0%	100,0%	Luxemburg
Alvadis NV-SA	100,0%	100,0%	België
Ubiway NV-SA	100,0%	100,0%	België
Distrisud-Bellens NV-SA	100,0%	100,0%	België
Ubiway Services NV-SA	100,0%	100,0%	België
Internationale Boekhandel Distributiedienst NV-SA	100,0%	100,0%	België

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Distridijle NV-SA	100,0%	100,0%	België
Ubiway Retail NV-SA	100,0%	100,0%	België
Kariboo! NV-SA	100,0%	100,0%	België
de Buren Internationaal BV ¹	51,0%	51,0%	Nederland
de Buren Nederland BV ¹	51,0%	51,0%	Nederland
de Buren Afhaalcentrum BV ¹	51,0%	51,0%	Nederland
de Buren Techniek BV ¹	51,0%	51,0%	Nederland
Dragstra Automatisering BV ¹	51,0%	51,0%	Nederland
Nuleverbaar.NL BV ¹	51,0%	51,0%	Nederland
de Buren Belgium NV-SA ¹	51,0%	51,0%	België
de Buren Financial BV	51,0%	-	Nederland
Bubble Post NV-SA	100,0%	100,0%	België
Bubble Post BV ²	-	100,0%	Nederland
Parcify BV ²	-	51,0%	Nederland
Welcome Media NV-SA	100,0%	100,0%	België
Dynagroup BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynafix Repair BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynalogic Benelux BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynafix Care BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynalogic Courier BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynafix Computer Repair BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynasure BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynafix Onsite BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynalinq BV	100,0%	100,0%	Nederland
Dynalogic Belgium NV	100,0%	100,0%	België
Radial Solutions Hong Kong LTD	100,0%	100,0%	Hong Kong
Radial Holdings LP	100,0%	100,0%	VS
Radial Commerce INC	100,0%	100,0%	VS
Radial South LP	100,0%	100,0%	VS
Radial INC	100,0%	100,0%	VS
935 HQ Associates LLC	100,0%	100,0%	VS
Radial Luxembourg SARL	100,0%	100,0%	Luxemburg
Radial Omnichannel Technologies India Private LTD	100,0%	100,0%	India
Trade Port Drive LLC	100,0%	100,0%	VS
Radial Omnichannel International SLU	100,0%	100,0%	Spanje
Radial Fullfillment GmbH	100,0%	100,0%	Duitsland
Radial GmbH	100,0%	100,0%	Duitsland
Radial Commerce LTD	100,0%	100,0%	VK
Radial Solutions Singapore PTE LTD	100,0%	100,0%	Singapore
Radial E-commerce (Shanghai) Corp. LTD	100,0%	100,0%	China
bpost North America Holdings, INC	100,0%	100,0%	VS
Radial III GP, LLC	100,0%	100,0%	VS
Radial South GP, LLC	100,0%	100,0%	VS
IMEX Global Solutions, LLC	100,0%	-	VS
M.A.I.L. (Mailing Assistance In Lafayette), INC	100,0%	-	VS
Leen Menken Foodservice Logistics BV	100,0%	-	Nederland
Active Ants BV	63,6%	-	Nederland
Anthill BV	63,6%	-	Nederland

(1) Volledig geconsolideerd

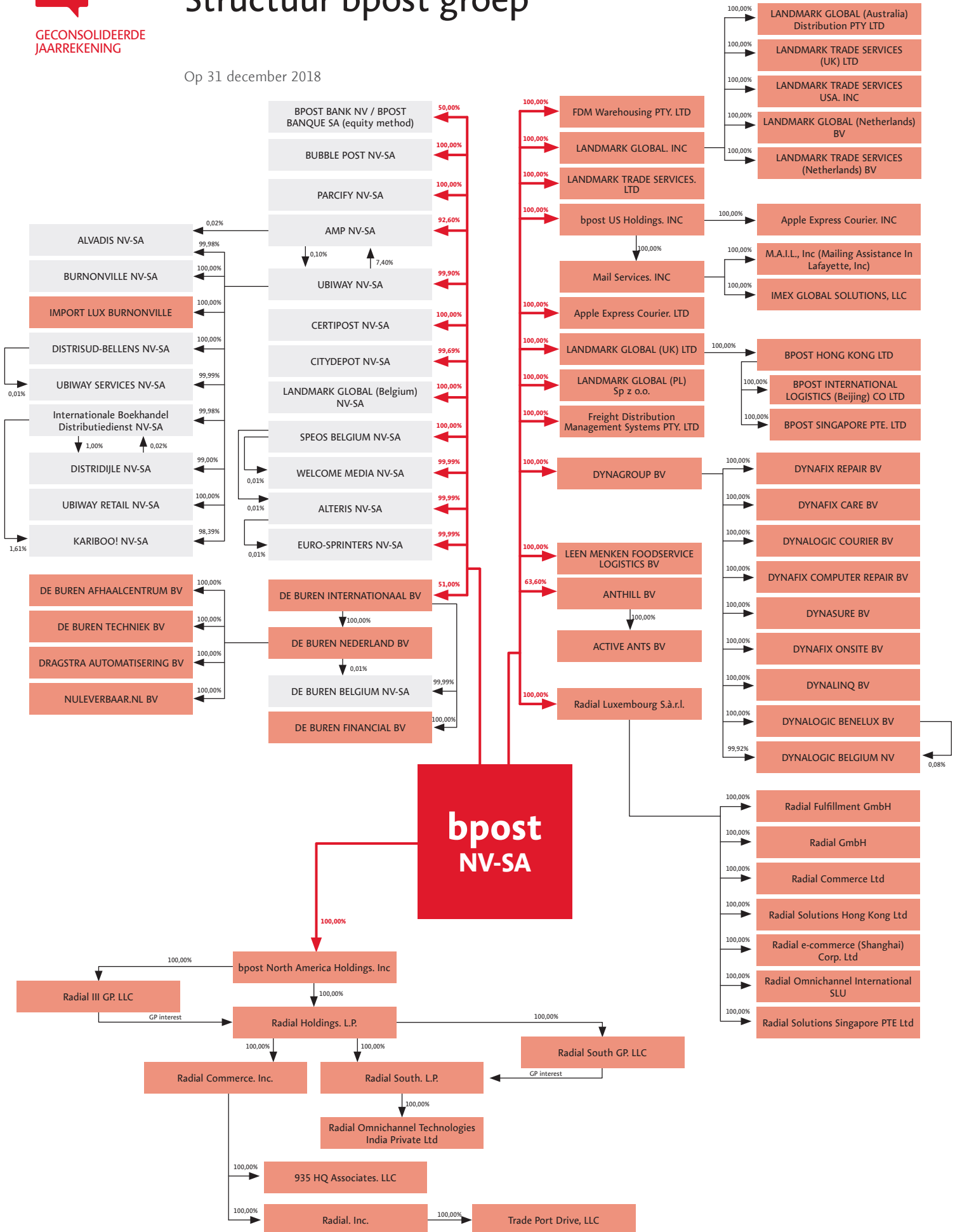
(2) Vereffend in 2018

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Structuur bpost groep

Op 31 december 2018

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

6.36 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

In Februari 2019 kwam bpost tot een overeenkomst met betrekking tot de exit in de participatie van de Buren. Hierdoor koopt bpost de activa van de Buren in België. Dit laat bpost verder toe zijn last mile parcel service verlening verder te stimuleren in België door middel van een dicht netwerk van pakjeswanden.

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Verkorte jaarrekening van bpost NV

De statutaire (niet-geconsolideerde) jaarrekening van bpost NV wordt hier voorgesteld in een verkorte vorm. De commissaris heeft een verklaring zonder voorbehoud afgeleverd over de statutaire enkelvoudige jaarrekening van bpost NV voor het jaar eindigend december 2018.

De integrale versie van de jaarrekening zal neergelegd worden bij de Nationale Bank van België en zal verder gratis te raadplegen zijn op de website van bpost.

Verkorte balans van bpost NV

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (inclusief oprichtingskosten)	24,6	14,5
Materiële vaste activa	302,9	329,3
Financiële vaste activa	1.496,7	1.344,5
	1.824,2	1.688,3
Flottende activa		
Voorraden	8,3	9,1
Handels- en overige vorderingen	505,9	444,0
Geldmiddelen en kasequivalenten	490,2	354,2
Overlopende rekeningen	42,3	22,8
	1.046,7	830,1
Totaal activa	2.870,9	2.518,4
Eigen vermogen en schulden		
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	364,0	364,0
Herwaarderingsmeerwaarden	0,1	0,1
Reserves	50,8	50,8
Overgedragen resultaat	172,8	172,5
	587,7	587,4
Voorzieningen		
Voorzieningen m.b.t. pensioenen	29,7	26,3
Voorzieningen voor herstellingen en onderhoud	0,1	1,2
Overige voorzieningen	139,4	155,6
	169,1	183,1
Vreemd vermogen op lange termijn		
Schulden op lange termijn	860,3	68,4
	860,3	68,4
Vreemd vermogen op korte termijn		
Handels- en overige schulden	224,0	206,3
Schulden op korte termijn	199,9	724,1
Sociale schulden	346,4	354,3
Verschuldigde belasting	24,9	46,3
Overige schulden	328,2	219,3
Overlopende rekeningen	130,4	129,3
	1.253,8	1.679,6
Totaal passiva	2.870,9	2.518,4

GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING

Verkorte winst- en verliesrekening van bpost NV

Op 31 december

In miljoen EUR	2018	2017
Omzet	2.128,2	2.114,7
Overige bedrijfsopbrengsten	51,0	40,9
Niet-recurrente opbrengsten	1,2	0,0
Totaal bedrijfsopbrengsten	2.180,4	2.155,7
Materiaalkost	6,2	7,9
Personeelskosten	1.091,0	1.087,8
Diensten en diverse goederen	661,2	606,3
Overige bedrijfskosten	10,5	13,5
Voorzieningen	(14,0)	(5,6)
Afschrijvingen en waardeverminderingen	54,9	53,1
Niet-recurrente bedrijfskosten	1,0	1,1
Totaal bedrijfskosten	1.810,8	1.764,1
Bedrijfsresultaat	369,6	391,6
Financiële opbrengsten / kosten	11,7	30,7
Niet-recurrente financiële opbrengsten / kosten	(15,6)	0,3
Winst voor belasting	365,8	422,6
Vennootschapsbelasting	103,5	131,6
Winst na belastingen	262,3	291,0

Verklaring van de verantwoordelijke personen

Koen Van Gerven, Chief Executive Officer en Baudouin de Hepcée, Chief Financial Officer ad interim, verklaren in naam en voor rekening van de vennootschap, dat, voor zover hen bekend:

- de geconsolideerde jaarrekeningen voor de boekjaren 2017 en 2018, opgesteld in overeenstemming met “International Financial Reporting Standards” (IFRS) zoals aanvaard door de Europese Unie en tot en met 31 december 2018, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap bpost NV en van de ondernemingen die deel uitmaken van de consolidatiekring; en
- het jaarverslag met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en resultaten van de activiteiten van bpost, alsmede van de positie van bpost en de ondernemingen opgenomen in de consolidatiekring, samen met een omschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waaraan bpost het hoofd biedt.

Koen Van Gerven
Chief Executive Officer

Baudouin de Hepcée
Chief Financial Officer a.i.

MVO-verslag

MVO-strategie - Mensen, Planeet, Nabijheid

Als een van de grootste werkgevers van het land speelt bpost een belangrijke rol in de Belgische samenleving. Het is onze plicht om een voorbeeldrol te vervullen. Dat is de reden waarom we ernaar streven om onze bedrijfsprocessen en -cultuur te verduurzamen. Op die manier kunnen we een duurzame groei realiseren en zullen we door onze stakeholders (klanten, aandeelhouders, overheid, medewerkers, leveranciers, vakbonden, NGO's) als een maatschappelijk verantwoorde onderneming worden gezien. Het is voor ons ook belangrijk dat onze klanten weten dat hun brieven, pakjes en logistiek op een verantwoorde manier worden verwerkt. Een van de belangrijkste voorbeelden van het streven van bpost naar een duurzame groei is de duurzaamheidslening die het bedrijf eind 2017 nam. De intrestvoet die voor dit doorlopend krediet van 300 miljoen EUR wordt gehanteerd, verandert afhankelijk van de duurzaamheidsscore van bpost, die door een extern bedrijf wordt bepaald. Nooit eerder was in België zo'n lening toegekend. Dit initiatief vormde voor onze

organisatie dan ook een extra stimulans nog meer belang te hechten aan duurzaamheid.

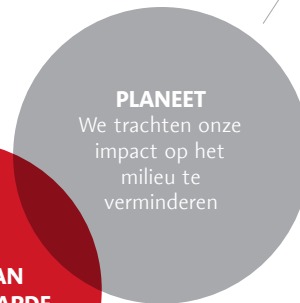
Samen met onze stakeholders voerden we een materialiteitsanalyse uit op basis waarvan we onze MVO-strategie uitwerkten die op de volgende drie pijlers rust:

- **Mensen** (People): we zijn bekommerd om onze medewerkers en engageren ons ten opzichte van hen.
- **Planeet** (Planet): we trachten onze impact op het milieu te verminderen.
- **Nabijheid** (Proximity): we staan dicht bij de samenleving en haar nieuwe behoeften.

Meer informatie over de methodologie die werd toegepast voor onze materialiteitsanalyse en de dialoog die we daarover voerden met onze stakeholders, vindt u op onze [website](#).

Voor elk van de pijlers hebben we onze materiële aspecten en strategische KPI's gelinkt waarop we ons willen focussen:

- Gezondheid en veiligheid van onze medewerkers
- Opleiding van de medewerkers en talentontwikkeling
- Ethiek en diversiteit
- Sociale dialoog

- Continuïteit van onze activiteiten
- Tevredenheid en engagement van onze medewerkers
- Klantentevredenheid

- Groen wagenpark
- Groene gebouwen
- Afvalbeheer

- Naar onze samenleving
- Naar onze leveranciers
- Naar onze klanten via onze diensten

Onze MVO-prioriteiten (materiële aspecten)	Bijbehorende risico's en opportuniteiten	Strategische KPI	Doel	Resultaat 2018 t.o.v. doel	Resultaat 2018 t.o.v. externe omgeving
Mensen					
Gezondheid en veiligheid van onze medewerkers	Verwondingen en/of ziekte kunnen niet alleen voor bpost, maar ook voor de betrokken medewerker kosten met zich brengen. In dat verband kan een preventief welzijnsbeleid helpen om de stressniveaus en daardoor ook het absentieïsme te bestrijden.	Absentieïsme	bpost België heeft zich op dit vlak een nieuw doel gesteld voor 2019: een daling van 5% ten opzichte van 2018.	bpost België: 7,84%	Volgens een studie van Securex ¹ bedroeg het absentieïsme in België in 2017 gemiddeld 7%.
Opleiding en talentontwikkeling van de medewerkers	Goed opgeleide medewerkers blijken efficiënter en promoten engagement ten opzichte van het bedrijf, wat kan helpen om medewerkers te behouden.				
Ethiek en diversiteit	Het beleid op het vlak van ethiek en diversiteit heeft niet alleen een effect op de reputatie van bpost, maar ook op het engagement en het behoud van onze medewerkers.	Engagement van onze medewerkers	Minstens het Belgische benchmarkresultaat op het vlak van engagement evenaren (2017: 5,10).	Resultaten 2017: 4,8. Het volgende tevredenheidsonderzoek bij de medewerkers is gepland voor Q1 van 2019.	Het bedrijf Pulse voerde eerder al een studie uit voor de periode van 2014-2017, waarin ze 81.000 medewerkers van 215 Belgische bedrijven om input vroegen. De totale score voor engagement werd gecorrigeerd met specifieke criteria (bv. soort werk, leeftijd) en een factor die door de KUL werd vastgelegd. Uit dat onderzoek blijkt dat de nationale benchmark voor het engagement van medewerkers 5,10 bedraagt.
Sociale dialoog	Een doeltreffende sociale dialoog helpt niet alleen mogelijke stakingen en de bijbehorende kosten voorkomen, maar zorgt er ook voor dat medewerkers tevreden en geëngageerd blijven.				
Planeet					
Groen wagenpark	Een groen wagenpark helpt ons om onze koolstofvoetafdruk te verkleinen en zorgt ook voor een positief imago van de onderneming. En zo'n wagenpark stelt ons in staat om te besparen op brandstofkosten. Bovendien is het een manier om de verwachte stijgingen van de koolstofkosten zo goed mogelijk af te remmen.	CO ₂ voetafdruk scope 1, 2 en 3	<ul style="list-style-type: none"> - 20% scope 1 en 2 broeikasgasemissies tegen 2030 in vergelijking met vertrekpunt 2017: 114,395 tCO₂-eq. - 20% scope 3 broeikasgasemissies tegen 2030 van "Upstream Transportation and Distribution" in vergelijking met vertrekpunt 2017: 218,016 tCO₂-eq.	Resultaten 2018: Emissies van scope 1 en 2 met 2% gestegen naar 116.467 en emissies van scope 3 gedaald tot 192.390, waardoor een totale daling van CO ₂ -emissies met 7% kon worden genoteerd (bereik 1, 2 en 3).	Op basis van die resultaten werd bpost voor de zesde keer door de IPC bekroond met de titel van milieuvriendelijkst postbedrijf. Elk jaar meet het Environmental Measurement and Monitoring System (EMMS) van de IPC de koolstofemissies van twintig postbedrijven wereldwijd. In 2017 bracht deze groep 6.211.000 ton CO ₂ voor scope 1 en 2 en 17.363.000 ton CO ₂ voor scope 1, 2 en 3 voort ² . bpost scoorde op het vlak van de emissies met 308.856 tCO ₂ -eq (scope 1, 2 en 3) beter dan het gemiddelde (310.550 ton CO ₂).
Groene gebouwen	Groene gebouwen maken energiereleerde kostenbesparingen mogelijk en verbeteren ook nog eens onze koolstofvoetafdruk.				
Afvalbeheer	Een degelijk afvalbeheer levert een positief imago op voor de onderneming en verbetert onze koolstofvoetafdruk van scope 3. Als zodanig kan afval ook inkomsten opleveren als grondstof voor nieuwe producten.				

(1) Bron: <https://www.securex.be/nl/publicaties/wp/absentieisme-in-2017>

(2) Bron: <https://www.ipc.be/sector-data/sustainability/emissions>

Onze MVO-prioriteiten (materiële aspecten)	Bijbehorende risico's en opportuniteiten	Strategische KPI	Doel	Resultaat 2018 t.o.v. doel	Resultaat 2018 t.o.v. externe omgeving
Nabijheid					
Nabijheid tot onze samenleving	Nabijheid tot de samenleving maakt deel uit van de opdracht van bpost. De plaatselijke gemeenschap uit het oog verliezen, zou een kwalijke zaak zijn voor de reputatie van het bedrijf.	# maatschappelijke initiatieven	Door onze gemeenschap als duurzame partner worden erkend.	13	Ons 'Duo For a Job'-initiatief werd door de jury van PostEurop bekroond met de 'Coup de Cœur 2018'.
Nabijheid tot onze leveranciers	Een duidelijk zicht op onze supply chain komt onze efficiëntie ten goede en helpt risico's op het vlak van de bevoorrading voorkomen (bv. financiële stabiliteit of bevoorradingzekerheid). Rekening houden met eisen op het vlak van duurzaamheid helpt ons ook om reputatierisico's in verband met onethisch gedrag of milieuschade te beperken.	Aandeel van belangrijke tier 1 leveranciers gedekt door onze gedragscode voor leveranciers.	100%	100%	Sinds 2018 zijn 100% van de leveranciers van bpost België gedekt door de gedragscode voor leveranciers (nu inbegrepen in onze algemene voorwaarden en de voorwaarden voor al onze contracten). Ecovadis onderzocht in 2017 120 ondernemingen op het vlak van hun procurementpraktijken ¹ . Uit de resultaten van dat onderzoek bleek dat niet meer dan 45% van de ondernemingen 75% of meer van hun procurementvolume besteedt aan strategische leveranciers die een duurzaam procurementbeleid kunnen voorleggen.
Nabijheid tot onze klanten via onze diensten	We kunnen klanten beter aan ons binden als we hun ervaringen met ons kunnen verbeteren en ons aanbod voor hen kunnen uitbreiden. Bovendien biedt de ontwikkeling van duurzamere oplossingen ons een kans om de verwachtingen van onze klanten te overtreffen en op die manier onze positionering op de markt te verbeteren.	Klantentevredenheid	Minstens het niveau van vorig jaar evenaren (2017 bpost België: 86).	bpost België: 84 Een van de redenen voor de achteruitgang van de klantentevredenheid kan te wijten zijn aan de stakingen in het 4de kwartaal van 2018, die de stiptheid en de kwaliteit van de post- en pakjesdistributie hebben beïnvloed.	bpost meet de tevredenheid van zijn klanten op een schaal van 1 tot 7. Andere ondernemingen gebruiken meestal een schaal van 1 tot 5 of van 1 tot 10. Bovendien combineren we de resultaten van zowel particuliere als professionele klanten in onze benadering. Daardoor is het moeilijk om onze resultaten met die van andere ondernemingen of benchmarks te vergelijken.

(1) Bron: Ecovadis - Scaling Up Sustainable Procurement, 2017

Belangrijkste verwezenlijkingen in 2018

Onze CO₂ Science Based Target werd goedgekeurd

We zijn ons bewust van het feit dat onze activiteiten een aanzienlijke hoeveelheid broeikasgassen veroorzaken. Onze ecologische impact beperken is een van de beloften die we hebben gemaakt ten opzichte van onze klanten en stakeholders.

Eind 2017 had bpost zijn emissies van broeikasgassen ten opzichte van 2007 met 37% teruggedrongen. In 2018 werden we voor het zesde opeenvolgende jaar door de International Post Corporation als meest milieuvriendelijk postbedrijf ter wereld gelauwerd. Dit jaar beslisten we om - in het kader van het Akkoord van Parijs van 2015 - een ambitieus 'Science-Based Target' vast te leggen voor de koolstofvoetafdruk van de volledige bpost groep. Zo is het de bedoeling om tegen het jaar 2030 onze CO₂-emissies met 20% te verlagen ten opzichte van het nieuwe startpunt 2017.

In vergelijking met onze gewone activiteiten stemt dit overeen met een verlaging met bijna 40%. We zijn dan ook trots dat ons nieuwe doel door het 'Science Based Target'-initiatief werd goedgekeurd. Dit betekent dat men erkent dat onze ambitie het potentieel heeft om bij te dragen tot de inspanningen om de wereldwijde temperatuurstijging onder 2°C te houden in vergelijking met de temperaturen van vóór het begin van het industriële tijdperk.

Om dat doel te bereiken, willen we tegen 2030 de helft van onze voertuigen met een dieselmotor door een elektrisch alternatief hebben vervangen. In België zullen tegen 2022 meer dan 600 nieuwe elektrische voertuigen van bpost op de weg verschijnen en tegen 2030 meer dan 3.400. Dit is een ambitieuze doelstelling

in vergelijking met de algemene verwachtingen over de markt van de elektrische voertuigen. Volgens Bloomberg zal¹ tegen het jaar 2040 55% van alle nieuwe verkochte auto's en 33% van het wereldwijde wagenpark door een elektrische motor worden aangedreven. Bij bpost mikken we op een aandeel van 50% tegen 2030.

We willen onze koolstofvoetafdruk met nog andere initiatieven verkleinen, zoals de aankoop van groene elektriciteit, 'eco driving'-opleidingen voor onze medewerkers, de beschikbaarstelling van elektrische bedrijfsvoertuigen en alternatieve manieren voor het woon-werkverkeer. In onze dochterondernemingen willen we naar elektrische voertuigen overstappen, groene elektriciteit aankopen en op plaatsen waar dat kan naar ledverlichting overschakelen.

SDG rondetafelgesprek met de Koningin

bpost heeft ook zijn steun toegezegd voor de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Als ecologisch en maatschappelijk verantwoord beursgenoteerd bedrijf zijn we ons bewust van onze rol en onze gedeelde verantwoordelijkheid voor de implementatie van die doelen. In deze context ondertekenden we in 2016 al het Belgische SDG Charter. Onze activiteiten dragen meer in het bijzonder meest toe tot de volgende SDG's: 9 (industrie, innovatie en infrastructuur), 12 (verantwoordelijke consumptie

en productie), 8 (behoorlijk werk en economische groei), 13 (klimaatactie) en 11 (duurzame steden en gemeenschappen).

Op 14 juni 2018 nam onze CEO Koen Van Gerven deel aan een rondetafelgesprek over de SDG's, die werd voorgezeten door Hare Majesteit de Koningin. Samen met een tiental andere ondernemingen besprak hij er ideeën over duurzaamheid in het kader van de ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Onze CEO stelde daarbij meerdere initiatieven van bpost voor aan de Koningin en de bevoegde minister. Na afloop van de vergadering overhandigde Koen aan Koningin Mathilde een pot honing afkomstig van onze 'Beepost' bijenkorven op het dak van ons hoofdkantoor in Brussel.

(1) Bron: Bloomberg (2018) – Electric Vehicle Outlook 2018. <https://about.bnef.com/electric-vehicle-outlook/>

bpost ondertekende de Green Deal Biodiversity

Nabijheid tot de bredere samenleving maakt deel uit van onze missie. Dagelijks staan we in contact met de plaatselijke gemeenschappen. We willen van die gelegenheid gebruik maken om de biodiversiteit en het milieu waarin ze leven, te verbeteren.

bpost België ondertekende daarvoor samen met meer dan 110 andere ondernemingen, organisaties en plaatselijke besturen de Green Deal Biodiversity-overeenkomst.

Een Green Deal is een vrijwillige overeenkomst tussen overheids-/private partners en de Vlaamse Regering met de bedoeling om een gezamenlijk groen project op te starten. Via het Green Deal Biodiversity-project belooft bpost om de biodiversiteit binnen en buiten de eigen vestigingen de komende drie jaar te verbeteren.

Daarvoor worden meer bepaald relatief eenvoudige maatregelen getroffen om de natuurlijke waarde van die vestigingen te verbeteren. Een voorbeeld daarvan is de installatie van een insectenhotel in ons hoofdkantoor in Brussel.

Onze inspanningen voor meer inclusiviteit werd door PostEurop bekroond met een 'Coup de Cœur 2018'

bpost zorgt niet alleen voor zijn eigen mensen, maar ook voor de gemeenschap in het algemeen en maatschappelijke inclusie. Bij bpost werken we samen met de gemeenschap door projecten en organisaties te ondersteunen die op dezelfde lijn zitten als onze missie.

In het kader van onze inspanningen voor een grotere maatschappelijke inclusie werkten we onder meer samen met Duo for a Job. Deze Belgische onderneming brengt jonge werkzoekende immigranten in contact met mensen die minstens 50 jaar oud zijn. Dankzij hun professionele vaardigheden en ervaring op verwante domeinen, kunnen deze laatsten de jonge werkzoekers een duwtje in de rug geven.

In 2018 was het de bedoeling om met dit initiatief 26 vrijwillige mentoren van bpost op te leiden, zodat ze op het einde van het jaar konden worden ingezet.

We waarderen dit project zeer, aangezien we op die manier jongeren zonder netwerk kunnen helpen in hun zoektocht naar werk en gelijktijdig de ervaring van oudere medewerkers van bpost naar waarde kunnen schatten. Beide groepen deelnemers halen uit die ervaring niet alleen heel wat motivatie, maar ook erkenning en een positieve impact op menselijk vlak. Het was ook dankzij dit initiatief dat bpost uiteindelijk de 'Coup de Coeur 2018'-prijs van de jury van PostEurop kreeg toegewezen.

Uitdaging voor 2018

Samen naar de toekomst: vertrouwen herstellen via sociale dialoog

bpost biedt stabiele voltijdse banen met zinvol werk - en dan in het bijzonder voor de 70% van onze medewerkers met een laag opleidingsniveau. Hierdoor bewijzen we dat onze medewerkers een centrale rol spelen in alles wat we doen. Als zij tevreden en enthousiast zijn, kunnen ze op hun beurt onze klanten warm krijgen voor ons bedrijf en hun trouw verdienen. Voor bpost is dat een extra reden om veel belang te hechten aan het welzijn en goede werkomstandigheden voor onze medewerkers.

Toch mogen we niet blind zijn voor het feit dat onze sector voortdurend aan het veranderen is en dat er constant nieuwe uitdagingen opduiken.

Onze uitdaging bestaat erin om het juiste evenwicht te vinden tussen ons aanpassen aan de veranderingen op de markt en onze medewerkers stabiele werkomstandigheden aanbieden. Daarom proberen we door een eerlijke dialoog goede relaties met de vakbonden te onderhouden, zodat we snel kunnen reageren op incidenten, escalatie kunnen voorkomen en sociale conflicten kunnen beperken.

We sloten het vorige jaar af met belangrijke overeenkomsten over het welzijn van onze medewerkers en de toekomst van bpost. Het was hierbij de bedoeling om in te spelen op de vraag van onze medewerkers in verband met de werkdruk en om het vertrouwen te herstellen. Die gesprekken leverden uiteindelijk een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst voor de periode 2019-2020 op waarin maatregelen werden vastgelegd om de koopkracht te verhogen, de werklast te verlichten en werkzekerheid in de toekomst veilig te stellen. Die overeenkomst zal elk jaar ongeveer 20 miljoen EUR kosten voor bpost België met zich brengen.

Uiteindelijk zijn in de voorstellen meerdere positieve elementen samengebracht die een doorbraak betekenen voor het welzijn van onze medewerkers en de toekomst van ons bedrijf.

Geconsolideerde MVO-jaarrekening

Over onze geconsolideerde MVO-rekeningen

Dit MVO-verslag werd voorbereid in overeenstemming met de GRI Standards (Global Reporting Initiative) (kernoptie) en is gestructureerd op basis van onze materiële aspecten. De GRI Content Index is beschikbaar op onze website.

Scope en grenzen

De informatie die waarop deze geconsolideerde MVO-jaarrekening is gebaseerd, werd verzameld bij de interne departementen en is voornamelijk gebaseerd op informatie die via de interne rapportering beschikbaar is. De informatie heeft betrekking op het

kalenderjaar 2018 en alle activiteiten van bpost (en haar dochterondernemingen), tenzij in dit verslag iets anders wordt vermeld.

In de geconsolideerde financiële rekeningen van bpost vindt u een volledige lijst van de dochterondernemingen van bpost. Wij omschrijven een dochteronderneming als een entiteit waar bpost meer dan 50 % van de aandelen bezit en waarbij de omzet en het personeel van relevant belang zijn. De in onze gerapporteerde gegevens opgenomen dochterondernemingen worden hieronder vermeld.

bpost entiteiten	Eigendom	Toepassingsgebied	% van VTE	Planeet	Mensen	Nabijheid
bpost België (bpost SA/NV)	100%	Ja	75	●	●	●
Radial	100%	Ja	18	●	●	●
Landmark Group	100%	Ja	2	●	●	●
DynaGroup (incl. Leen Menken)	100%	Ja	2	●	●	●
Ubiway (incl. Kariboo!)	100%	Ja	1	●	●	●
Speos	100%	Ja	1	●	●	●
Apple Express	100%	Ja	1	●	●	●
FDM	100%	Ja	<1	●	●	●
Active Ants	63,6%	Ja	<1	●	●	●
CityDepot	99,7%	Ja	<1	●	●	●
Euro-Sprinters	100,0%	Alleen van materieel belang voor uitbestede transportdiensten	n.v.t.	●	n.v.t.	n.v.t.
de Buren	51,0%	Niet van materieel belang op basis van VTE	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
bpost bank	50,0%	Geen operationele controle	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

 Beperkte gegevens beschikbaar voor dochteronderneming

 Gegevens bijna volledig voor dochteronderneming

 Gegevens volledig voor dochteronderneming

De dochterondernemingen in de scope werden opgenomen vanaf de overnamedatum. Als de dochteronderneming in 2018 werd overgenomen, hebben de gegevens alleen betrekking op de periode na de overnamedatum. Dit geldt voor Active Ants.

Kwaliteit en betrouwbaarheid van de gegevens

De kwaliteit en de betrouwbaarheid van de milieugegevens in de geconsolideerde MVO-rekening wordt verzekerd door het departement Energie en Leefmilieu van bpost België, dat elk jaar gegevens controleert en analyseert, verminderingssplannen opstelt en nauw samenwerkt met de verschillende overheidsdiensten. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de gerapporteerde gegevens deden we een beroep op meerdere externe partijen : CO₂Logic, ISW Europa en Deloitte.

De HR-gegevens die in de geconsolideerde MVO-rekening zijn opgenomen, worden in de meeste gevallen aan externe partijen gerapporteerd, zoals de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

In 2018 zetten we verdere stappen in onze interne rapporteringsprocessen met de bedoeling om de betrouwbaarheid van de gegevens die door onze dochterondernemingen ter beschikking worden gesteld, nog te verbeteren. Daartoe formaliseerden we de definities van onze indicatoren. Daardoor werden een aantal verklaringen die vorig jaar waren gepubliceerd, aangepast.

Externe controle

DNV, een externe instelling, controleert de kwaliteit van de gegevens van bpost met betrekking tot de CO₂-emissies. bpost ontving intussen van AIB Vinçotte ook al de ISO 14001-certificatie voor zijn strategische vestigingen in België. bpost is van plan om de rapportering van gegevens van zijn dochterondernemingen in de toekomst nog meer te formaliseren voordat ze het volledige MVO-verslag aan externe partijen ter verificatie voorlegt.

Voor meer informatie over onze MVO-governance en prijzen en partnerships verwijzen we naar onze [website](#).

Mensen

Bij bpost geloven we dat het van essentieel belang is om onze medewerkers in dienst te nemen en enthousiast te maken voor onze missie om een belangrijke rol in de dagelijkse levens van onze klanten te spelen. Met medewerkers in alle uithoeken van de wereld is menselijk kapitaal een prioriteit voor ons. We stellen het ruime aanbod vaardigheden, competenties en onverzettelijke trouw van onze medewerkers ten opzichte van ons bedrijf op prijs.

Het is onze plicht om al onze medewerkers de beste bedrijfscultuur aan te bieden, goede werkomstandigheden te verzekeren en ethisch gedrag, gezondheid, veiligheid en welzijn op het werk centraal te stellen. We maken dit waar door in de verschillende landen, ondernemingen en business units verscheidene acties te ondernemen om dit 'cultuurvormingsproces' te versterken en te verankeren. Zo werd in 2018 de Gedragscode van bpost herzien met de bedoeling om onze waarden binnen alle dochterondernemingen van bpost te stroomlijnen.

Door het engagement en het absentisme van onze medewerkers te meten, behouden we een zicht op de manier waarop onze mensen tegen hun job aankijken. Aangezien deze indicatoren het resultaat zijn van ons beleid met betrekking tot gezondheid en veiligheid, opleiding en ontwikkeling, ethiek en diversiteit en sociale dialoog, bieden ze een duidelijk inzicht in onze bedrijfscultuur en helpen ze ons om wijzigingen door te voeren wanneer en waar dat nodig blijkt.

Mensen - Strategische KPI's	Unit	bpost België				Trend	dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	2018		2018	
Engagement van de medewerkers ¹	Score	4,9	4,8	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Absenteïsme ²	%	7,61	7,57	7,85	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

(1) Het volgende onderzoek bij bpost België is gepland voor Q1 van 2019. Bovendien bekijken we momenteel de mogelijkheden om de metingen van het engagement van onze medewerkers uit verschillende dochterondernemingen te consolideren.

(2) Ten gevolge van de verschillende wetgevingen en de bijbehorende definities met betrekking tot de cijfers over gezondheid en veiligheid bij onze dochterondernemingen, kunnen we deze cijfers niet op het niveau van de groep consolideren.

Gezondheid en veiligheid van onze medewerkers

Mensen - Gezondheid en veiligheid van onze medewerkers	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep	
	Unit	2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Gezondheid en veiligheid van onze eigen medewerkers							
Arbeidsongevallen van onze eigen medewerkers	Aantal	921	918	944	↗	138	1.082
Dagen verlet van onze eigen medewerkers	Dagen	31.432	30.850	30.890	↗	1.313	32.203
Ernstgraad van de verletdagen van onze eigen medewerkers	Verletdagen per 1.000 gewerkte uren	0,91	0,9	0,9	↔	0,1	n.v.t. ¹
Frequentiegraad van de verletdagen van onze eigen medewerkers	Ongevallen per 1 miljoen gewerkte uren	26,84	26,83	27,48	↗	8,46	n.v.t. ¹
Absenteïsme van onze eigen medewerkers ¹	%	7,61	7,57	7,85	↗	n.v.t.	n.v.t. ¹
Totaal aantal dodelijke ongevallen bij de eigen medewerkers	Aantal	n.v.t.	1	0	↘	0	0
Gezondheid en veiligheid van interims							
Arbeidsongevallen van interims	Aantal	n.v.t.	57	86	↗	41	127
Dagen verlet bij interims	Dagen	n.v.t.	365	294	↘	76	370
Ernstgraad van de dagen verlet bij interims	Dagen verlet per 1.000 gewerkte uren	n.v.t.	0,19	0,14	↘	0,01	0,04
Frequentiegraad van de verletdagen bij interims	Ongevallen per 1 miljoen gewerkte uren	31,23	29,87	42,36	↗	5,16	12,73
Totaal aantal dodelijke ongevallen bij interims	Aantal	n.v.t.	0	0	↔	0	0
Totaal aantal gepresteerde uren door interims (feitelijk)	Gepresteerde uren	n.v.t.	1.908.050	2.030.019		7.949.699	9.979.718

(1) Ten gevolge van de verschillende wetgevingen en de bijbehorende definities met betrekking tot de cijfers over gezondheid en veiligheid bij onze dochterondernemingen, kunnen we deze cijfers niet op het niveau van de groep consolideren.

Mensen - Gezondheid en veiligheid van onze medewerkers	Unit	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Verkeersveiligheid¹							
Verkeersongevallen door de fout van de bestuurder van de entiteit per 100.000 km ²	%	n.v.t.	3,63	3,44	↘	3,07	3,41
Verkeersongevallen met gedeelde schuld van de bestuurder van de entiteit van het totale aantal verkeersongevallen	%	62	77 ²	75	↘	40	75
Aantal dodelijk verkeersongevallen bestuurders/miljoen km (tijdens arbeidsuren) namens de entiteit	kilometer	n.v.t.	0,01 ²	0,00	↘	0,00	0,00

Het welzijn van onze medewerkers is van essentieel belang voor de activiteiten van bpost. We voeren daarom een streng preventiebeleid om ongevallen op het werk en in het verkeer, stress en ziekte te voorkomen en om ervoor te zorgen dat onze medewerkers veilig en gezond blijven. In dit verband leven we niet alleen bestaande voorschriften na, maar anticiperen we ook toekomstige regels, monitoren we risico's voor de veiligheid en het welzijn en streven we er voortdurend naar om die aspecten te verbeteren.

In België is ons welzijnsbeleid gebaseerd op de wet van 4 augustus 1996 van de federale regering betreffende het welzijn van medewerkers bij de uitoefening van hun werk³. De naleving van dat beleid wordt in de praktijk gecontroleerd door een extern comité⁴ dat aan de hand van steekproeven inspecties over de naleving van de wetten uitvoert. Het comité voert ook regelmatig inspecties over specifieke aspecten uit. In 2018 werd bpost België bijvoorbeeld gecontroleerd op zijn processen voor arbeidsongevallen. Zowel de vakbonden als de werkgevers kunnen op basis van de Belgische federale wetgeving vragen om inspecties uit te voeren.

Wanneer we de toestand in onze dochterondernemingen bekijken, zien we dat de gezondheids- en veiligheidsprocessen bij Radial in overeenstemming zijn met de OSHA-regels (Occupational Health and Safety Act). DynaGroup in Nederland werkt volgens de Nederlandse nationale wetgeving met betrekking tot gezondheid en veiligheid op het werk (Arbo), op basis van gezondheids- en veiligheidsrisico-inventarissen en de bijbehorende controlemaatregelen. De risico-inventarissen worden ook uitgevoerd en formeel

beoordeeld door een extern bedrijf. Verder werkt Apple Express in Canada volgens de OHSAS 18001-eisen (Occupational Health and Safety Assessment Series) en hebben Ubiway en Landmark een gezondheids- en veiligheidsmanagementsysteem ingevoerd.

De vaakst voorkomende veiligheidsincidenten in onze sector zijn het gevolg van uitglijden, vallen, struikelen of het verkeerde gebruik van voertuigen. Om de risico's op ongevallen en gezondheidsproblemen zoveel mogelijk te beperken, voeren we regelmatig risicoanalyses uit. De risico's die daarbij worden aangetroffen, worden binnen de organisatie bekendgemaakt, samen met duidelijke maatregelen die in dit verband moeten worden getroffen. In 2013 werd een risicoanalyse uitgevoerd voor onze divisie 'Post'. Aangezien het aantal pakjes toeneemt, zullen we hiervan in 2019 een update uitvoeren. Er is ook een werkveiligheids- en ergonomieanalyse gepland in al onze sorteercentra en een risicoanalyse voor incidenten waarbij voertuigen betrokken zijn.

We voerden intussen al meerdere succesvolle initiatieven in op het vlak van gezondheid en veiligheid, wat leidde tot een aanzienlijke daling van het aantal arbeidsongevallen tussen 2010 en 2014. Voorbeelden daarvan zijn het gebruik van een veiligheidshoek op de werkvloer, waar medewerkers elk soort veiligheidsincident kunnen melden, en veiligheidscommunicatiecampagnes. Een Veiligheidsregister helpt om veiligheidscontroles op een gestructureerde manier te volgen. Uit dat Veiligheidsregister kunnen we belangrijke lessen leren, die vervolgens aan de medewerkers worden bekendgemaakt.

(1) De cijfers over de verkeersveiligheid hebben alleen betrekking op de entiteiten van bpost met een voertuigenpark voor leveringen: bpost NV/SA, DynaGroup, Euro-Sprinters en CityDepot.

(2) Aanpassing van de gegevens op basis van de standaardisering van de definitie.

(3) Belgische wetgeving: Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van medewerkers tijdens de uitvoering van hun werk, "Codex over het welzijn op het werk" of "Le Code sur le bien-être". http://www.werk.belgie.be/welzijn_op_het_werk.aspx

(4) "Toezicht op het welzijn op het werk" of "Contrôle du bien-être au travail": <http://www.werk.belgie.be/tww.aspx>

Om deze prestaties nog te verbeteren en de veiligheidscultuur te bevorderen, lanceerde bpost in 2018 drie initiatieven in België. Het eerste initiatief was de 'Veiligheidsprestatiebarometer', een verbeterd welzijnsinstrument dat de veiligheidsprestaties meet. Het instrument werd in 2017 getest en wordt intussen door ons management gebruikt.

Het werkt als volgt: door verschillende bestaande veiligheidsprestatie-indicatoren te consolideren, krijgen we inzicht in de algemene veiligheidsprestaties van een regio en kunnen we prioriteiten stellen over de plaatsen en de aspecten waar eerst actie moet worden ondernomen. De veiligheidsprestatiebarometer is verbonden met het Veiligheidsregister van bpost.

In de tweede plaats organiseerden we op basis van een veiligheidsspel een veiligheidsopleiding voor onze medewerkers. Daarbij ontvangen ze via een app elke dag twee vragen over gezondheids- en veiligheidskwesties, waarmee ze hun geheugen kunnen oprispen. In totaal zijn er vijftig vragen - die verschillen naargelang van het seizoen. Tijdens de wintermaanden bijvoorbeeld worden vragen gesteld voor de verkeersveiligheid; tijdens de zomermaanden over de noodzaak om genoeg water te drinken. We stellen ook vragen over gezond eten. De medewerker kan voor elk correct antwoord tien stempels verdienen. Het derde initiatief in 2018 was een e-learningmodule over brandpreventie voor alle leden van een brandpreventieteam. Deze medewerkers volgden een volledige onlineopleiding met animaties over alles wat te maken heeft met brandpreventie en veiligheid en met wat ze moeten doen in een noodsituatie. Na de opleiding legden de medewerkers een test af over de inhoud van de module.

Ook verkeersveiligheid is van essentieel belang voor ons. Het is onze bedoeling om uiteindelijk alle verkeersongevallen met onze medewerkers te voorkomen. In 2018 organiseerden we een groot opleidingsproject over verkeersveiligheid in België. Voor elk voertuig (inclusief elektrische fietsen en interne transportmiddelen) moesten medewerkers verplicht een rijopleiding volgen bij de rijsschool van bpost (FRAC). Die opleidingen waren erop gericht om de kennis en de vaardigheden van de deelnemers te verbeteren en werden op drie verschillende niveaus gegeven, afhankelijk van de kwalificaties van de deelnemers op dat moment.

Verder willen we ervoor zorgen dat onze medewerkers zowel fysiek als psychisch gezond blijven. Hiertoe bevordert en biedt bpost aan zijn medewerkers toegang tot medische en gezondheidszorgdiensten buiten het werk (bv. bedrijfsartsen). Ons Belgische 'gezondheidstoezichtstelsel' bestaat onder meer uit medische controles: elke medewerker van bpost jonger dan 45 jaar moet elke vijf jaar een medische controle van een half uur ondergaan, inclusief een cardiovasculaire en musculoskeletale screening. Collega's van 45 jaar en ouder moeten om de drie jaar de controle laten uitvoeren. Medewerkers in sorteercentra worden zelfs aangeraden om elk jaar bij de dokter langs te gaan. In 2018 ondergingen in totaal 6.300 medewerkers van bpost en 1.600 interims een medische controle. Medewerkers van bpost kunnen tijdens de herfst ook tegen de griep worden ingeënt.

Voor het psychosociale welzijn van onze medewerkers organiseren we een onderzoek om het niveau van hun engagement te meten en organiseren we een geïndividualiseerde 'balance tool', zodat medewerkers zelf hun persoonlijke stress- en motivatieniveau kunnen opvolgen. Op basis van de resultaten geven we tips en trucs op maat van de betrokken medewerker. Medewerkers met complexere individuele problemen kunnen terecht bij externe psychologen in het kader van ons bijstandsprogramma voor medewerkers. In de nabije toekomst willen we die tools wereldwijd invoeren. Medewerkers die last hebben van stress, kunnen aan een lid van ons gespecialiseerde team stresscoaches vragen om op vrijwillige basis te worden geholpen, terwijl ons management psychologische opleidingen kan volgen waar ze signalen van bezorgdheid bij hun medewerkers leren herkennen. We beschikken ook over een veiligheidslijn, waar onze medewerkers zeven dagen per week en 24 uur per dag terecht kunnen.

Daarnaast hebben we een manager die verantwoordelijk is voor advies over de integratie van ergonomische oplossingen in de werkomgeving - niet alleen op kantoor en in onze sorteercentra, maar ook voor onze vrouwelijke en mannelijke postbodes. Enkele jaren geleden stapten we bijvoorbeeld over van fietsen met twee wielen naar fietsen met drie wielen. We meten ook de verschillende instellingen van de verlichtingssystemen en de luchtkwaliteit (inclusief de luchtvochtigheid) met de bedoeling om de werkomgeving te verbeteren.

In 2018 bleken onze absentiecijfers en de frequentiegraad van werkverlet bij onze vaste en onze tijdelijke medewerkers echter hoger te liggen dan het jaar voordien. Dit is vooral te wijten aan onze nieuwe sorteercentrum NBX, dat volledig operationeel was in 2018. Het sorteercentrum voor pakjessortering brengt nieuwe activiteiten met zich mee met een zeer verschillend risicoprofiel vergeleken met onze huidige postale activiteiten. De resultaten zijn daardoor niet vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Uiteraard gaan we op deze aspecten werken. Voor volgend jaar is het de bedoeling om de frequentiegraad met 3% te verlagen ten opzichte van 2018 en het absentisme met 5% terug te dringen ten opzichte van 2018.

(1) "Formation Rationnelle et Accélérée des Conducteurs"

Opleiding van de medewerkers en talentontwikkeling

<i>Mensen - Opleiding van de medewerkers en talentontwikkeling</i>	<i>Unit</i>	<i>bpost België</i>				<i>dochteron- dernemingen</i>	<i>bpost groep</i>
		<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>Trend</i>	<i>2018</i>	<i>2018</i>
Opleidingsuren							
Totaal aantal opleidingsuren eigen medewerkers	Opleidingsuren per VTE	n.v.t.	20,89	21,52	↗	12,41	19,25
Totaal aantal opleidingsuren interim	Opleidingsuren per VTE	n.v.t.	n.v.t.	7,71	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Formele opleiding							
Aantal formele opleidingsuren eigen medewerkers	Opleidingsuren per VTE	n.v.t.	5,71	5,57	↘	8,93	6,41
Aantal formele opleidingsuren interim	Opleidingsuren per VTE	n.v.t.	n.v.t.	28,67	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Informele opleiding							
Aantal informele opleidingsuren eigen medewerkers	Opleidingsuren per VTE	n.v.t.	15,18	15,95	↗	3,48	12,84

De vaardigheden en de competenties van onze medewerkers ontwikkelen is iets wat we bij bpost zeer belangrijk vinden. We zijn ervan overtuigd dat opgeleide medewerkers efficiënter werken en zich nog meer engageren op werkvlak. Bij bpost hebben we onze eigen academie, waar we medewerkers opleidingsopportunities bieden. De afgelopen jaren hebben we nog meer stappen gezet om ons opleidingsaanbod te verruimen om op die manier in te spelen op specifieke doelgroepen bij bpost België (bv. jongere medewerkers).

Naast de taakspecifieke opleidingssessies kunnen alle medewerkers van bpost België opleidingen volgen op het vlak van communicatie, verkoop, talen en leadership. De Zomeracademie bijvoorbeeld moedigt medewerkers aan om tijdens het rustige seizoen hun vaardigheden en welzijn te verbeteren. Daar doen ze extra kennis op over een hele reeks persoonlijke ontwikkelingsonderwerpen.

Bpost België organiseert sinds 2011 ook het 'Future me'-programma. Dit tweejaarlijkse programma erkent de vaardigheden en de kennis die de medewerkers tijdens hun werk verwerven. Als zodanig krijgen ze de kans om een diploma hoger secundair onderwijs te behalen - voornamelijk via een leerprogramma op afstand.

Oudere Belgische medewerkers van bpost kunnen solliciteren bij andere organisaties via het cosourcingplatform Experience@work, een van de partners van bpost sinds vorig jaar. Het platform werd in 2015 opgericht met de bedoeling om organisaties die op zoek zijn naar ervaren mensen in contact te brengen met organisaties die heel wat ervaren mensen op de loonlijst hebben staan en die oudere medewerkers hebben die hun ervaring beter willen benutten. Experience@work biedt die organisaties de mogelijkheid om oudere medewerkers in dienst te nemen voor een loon voor jongere medewerkers en biedt oudere medewerkers

de mogelijkheid om hun talenten, hun ervaring en hun knowhow in een nieuwe werkomgeving te benutten, terwijl ze op de loonlijst van bpost blijven staan.

Wanneer we de loopbaanontwikkeling van onze medewerkers bekijken, stellen we vast dat onze medewerkers op dat vlak heel wat kansen krijgen. Bij bpost wordt ook interne mobiliteit naar waarde geschat. bpost werkte daarvoor een stevig prestatieproces uit, dat de meeste medewerkers gedurende het jaar volgt. In dat kader worden de bedrijfsdoelstellingen, de prestaties en de ontwikkelingsmogelijkheden van de medewerkers elk jaar samen met de verantwoordelijke manager besproken. Het overeengekomen ontwikkelingsplan wordt na zes maanden tijdens de halfjaarlijkse beoordeling geëvalueerd. Op het einde van het jaar bekijken de medewerker en de manager de vooropgezette doelstellingen opnieuw. Tijdens dit proces kunnen ook informele 'touchpoints' worden georganiseerd voor de opvolging van de doelstellingen, de prestaties, de ontwikkeling en de loopbaan.

Daarnaast werven we constant nieuwe medewerkers aan. Onze sterke samenwerking met de VDAB en Forem in België helpt ons om rechtstreeks in contact te staan met ondernemingen die aan het herstructureren zijn en die extra medewerkers in dienst nemen.

Ethiek en diversiteit

Mensen - Ethiek en diversiteit	Unit	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Totaal aantal eigen medewerkers	Personeels- bezetting	25.371	25.460	25.770	n.v.t.	8.164	33.934
Totaal aantal mannelijke eigen medewerkers	Personeels- bezetting	17.107	17.269	17.585	n.v.t.	4.203	21.788
Totaal aantal vrouwelijke eigen medewerkers	Personeels- bezetting	8.264	8.191	8.185	n.v.t.	3.961	12.146
Totaal aantal VTE	VTE	23.178	23.353	23.658	n.v.t.	7.849	31.507
Totaal aantal mannelijke VTE	VTE	16.013	16.202	16.500	n.v.t.	4.085	20.584
Totaal aantal vrouwelijke VTE	VTE	7.165	7.152	7.158	n.v.t.	3.768	10.926

Diversiteit eigen medewerkers (personeelsbezetting)

Aandeel van vrouwelijke medewerkers (eigen medewerkers)	%	32,6	32,2	31,8	↘	48,5	35,8
Aandeel vrouwen op executive niveau	%	n.v.t.	0,00	0,00	↔	14,29	13,04
Aandeel vrouwen op managementniveau (behalve executive niveau)	%	36	35,06	36,79	↗	37,79	37,23

Personeelsbezetting per type overeenkomst

Totaal aantal eigen medewerkers met overeenkomst van bepaalde duur	Personeels- bezetting	282	607	613	n.v.t.	534	1.147
Totaal aantal mannelijke eigen medewerkers met overeenkomst van bepaalde duur	Personeels- bezetting	n.v.t.	296	244	n.v.t.	312	556
Totaal aantal vrouwelijke eigen medewerkers met overeenkomst van bepaalde duur	Personeels- bezetting	n.v.t.	311	369	n.v.t.	222	591
Totaal aantal eigen medewerkers met overeenkomst van onbepaalde duur	Personeels- bezetting	22.896	24.853	25.157	n.v.t.	2.624	27.781
Totaal aantal mannelijke eigen medewerkers met overeenkomst van onbepaalde duur	Personeels- bezetting	n.v.t.	16.973	17.341	n.v.t.	1.749	19.090
Totaal aantal vrouwelijke eigen medewerkers met overeenkomst van onbepaalde duur	Personeels- bezetting	n.v.t.	7.880	7.816	n.v.t.	875	8.691

Mensen - Ethiek en diversiteit	Unit	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Personeelsbezetting fulltime/parttime							
Totaal aantal eigen medewerkers met voltijdse arbeidsovereenkomst	Personeelsbezetting	18.901	19.137	19.370	n.v.t.	7.418	26.788
Totaal aantal mannelijke eigen medewerkers met voltijdse arbeidsovereenkomst	Personeelsbezetting	n.v.t.	14.039	14.285	n.v.t.	3.905	18.190
Totaal aantal vrouwelijke eigen medewerkers met voltijdse arbeidsovereenkomst	Personeelsbezetting	n.v.t.	5.098	5.085	n.v.t.	3.513	8.598
Totaal aantal eigen medewerkers met deeltijdse arbeidsovereenkomst	Personeelsbezetting	6.470	6.323	6.400	n.v.t.	745	7.145
Totaal aantal mannelijke eigen medewerkers met deeltijdse arbeidsovereenkomst	Personeelsbezetting	n.v.t.	3.230	3.300	n.v.t.	301	3.601
Totaal aantal vrouwelijke eigen medewerkers met deeltijdse arbeidsovereenkomst	Personeelsbezetting	n.v.t.	3.093	3.100	n.v.t.	444	3.544
Personeelsbezetting per leeftijdsgroep							
Totaal aantal eigen medewerkers ≤ 30 jaar oud	Personeelsbezetting	3.811	4.205	4.497	n.v.t.	1.912	6.409
Totaal aantal eigen medewerkers binnen de leeftijdsgroep 31-50	Personeelsbezetting	12.922	12.717	12.601	n.v.t.	3.957	16.558
Totaal aantal eigen medewerkers binnen de leeftijdsgroep 50+	Personeelsbezetting	8.638	8.538	8.672	n.v.t.	2.234	10.906
Personeelsverloop							
Verloop eigen medewerkers	%	11,30	10,94 ¹	10,49	↘	41,33	17,91
Verloop mannelijke eigen medewerkers	%	11,44	11,14 ¹	10,43	↘	20,99	16,27
Verloop vrouwelijke eigen medewerkers	%	10,97	10,51 ¹	10,63	↗	20,34	20,83
Vrijwillig verloop eigen medewerkers	%	n.v.t.	5,82	5,75	↘	24,24	10,20
Vrijwillig verloop mannelijke eigen medewerkers	%	n.v.t.	5,96	5,91	↘	11,59	9,11
Vrijwillig verloop vrouwelijke eigen medewerkers	%	n.v.t.	5,52	5,40	↘	12,65	12,14

(1) Aanpassing van de gegevens op basis van de standaardisering van de definitie.

Mensen - Ethiek en diversiteit	Unit	bpost België			Trend	dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018		2018	2018
Ethiek							
Aantal aangegeven klachten in verband met onethisch gedrag op de werkvloer	Number	16	11	10	↘	40	50
Aantal aangegeven gevallen van corruptie en omkoping	Number	n.v.t.	0	0	↔	0	0
Bedrag wettelijke boetes en schikkingen van meer dan 10.000 USD in verband met inbreuken op de bescherming van gegevens, corruptie of milieuschade	Euros	n.v.t.	0	0	↔	0	0

Diversiteit en inclusiviteit

Bij bpost willen we mensen met verschillende achtergronden, culturen, vooruitzichten en ervaringen in dienst nemen en houden door een collaboratieve werkplaatscultuur te creëren en te ondersteunen. We zijn ervan overtuigd dat diversiteit bijdraagt tot een beter contact met onze klanten en onze medewerkers, tot het binnenhalen van de beste talenten in alle categorieën van de bevolking en tot onze wens om flexibeler te zijn.

Op basis daarvan stelden we ons Diversiteitsbeleid op (de tekst kunt u raadplegen op de website van bpost), die dienstdoet als een richtlijn voor het creëren van een cultuur waar diversiteit en inclusie een dagelijkse praktijk is. Om een cultuur van diversiteit en inclusiviteit te creëren die past in onze diversiteitsstrategie, voeren we meerdere beleidsregels en programma's in.

Om onze rekruteringskanalen uit te breiden, vormden we partnerships met onder meer de VDAB, WannaWork, Diversicom en Pluribus Europe. Deze organisaties richten zich specifiek op inclusie op de arbeidsmarkt op basis van de vaardigheden van mensen en bevorderen daarbij diversiteit op het werk. Een mooi voorbeeld op dat vlak is ons partnership met de VDAB in België in 2018 met de bedoeling om 20 mensen met gezondheidsproblemen opnieuw op de arbeidsmarkt te integreren. Via dit project leiden we deze mensen op als vrachtwagenchauffeurs bij bpost, waardoor we ze helpen om opnieuw voltijds of deeltijds te beginnen werken.

In 2017 ontwierpen en evalueerden we een diversiteitsportaal voor people managers. Op de portaal komen ze meer te weten over aspecten in verband met diversiteit en inclusie, het toepasselijke kader en de rol die zij daarbij moeten spelen. Ze krijgen er ook de kans om opleidingen te volgen. Daarnaast stellen we momenteel een groep diversiteitsambassadeurs binnen de organisatie samen, die de taak zullen krijgen om diversiteit te bevorderen en discriminatie te voorkomen.

Vorig jaar voerden we leading@bpost in, een specifiek cultureel uitwisselingsprogramma, dat bedoeld is om bij leidinggevendenden bij bpost een evenwichtige leadershipstijl in te voeren. Zo is het programma onder meer gebaseerd op nieuwsgierigheid en een open geest ten opzichte van anderen en hun denkwijzen.

We werken ook samen met Duo for a Job, een Belgische organisatie die jonge werkzoekenden met een

immigrantenachtergrond in contact brengt met mensen van meer dan 50 jaar. Dit initiatief leidt tot een hoge motivatie, erkenning en menselijke impact en werd zelfs bekroond met de 'Coup de Coeur 2018'-prijs door de jury van PostEurop.

Ook de Raad van Bestuur en Group Executive Comité hebben hun rol te spelen in verband met diversiteit. Het is hun verantwoordelijkheid om het te volgen pad uit te stippelen. Dat doen ze door workshops te organiseren rond aspecten van diversiteit en inclusie en de Directieraad bekijkt elk jaar of de diversiteit in de groep er is op vooruitgegaan. Er wordt ook bijzondere aandacht besteed aan diversiteit in de samenstelling van de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité. Bij de keuze van kandidaten voor een openstaande betrekking wordt rekening gehouden met verschillende diversiteitscriteria op het vlak van gender, leeftijd, professionele achtergrond en geografische diversiteit. Meer informatie over de samenstelling van de Raad vindt u in de verklaring over 'corporate governance'.

Ethiek

Bij bpost zijn we trots op ons duidelijke profiel in de samenleving en de rol die we daarin spelen. Voor ons is een goed gedrag als onderdeel van onze verantwoordelijke bedrijfswaarden belangrijk om vertrouwen te winnen. Wij menen dat elke mens dezelfde rechten verdient en als onderneming mogen we dat niet beletten. Als beursgenoteerd bedrijf zorgen we ook voor een maximale transparantie op het vlak van governance en het besluitvormingsproces, in overeenstemming met de hoogste normen op dat vlak.

Bij bpost hanteren we een nultolerantiebeleid met betrekking tot schendingen van de mensenrechten of de anticorruptiewetgeving, helemaal in overeenstemming met de universele beginselen van de mensenrechten en de conventies van de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie). Met dit beleid willen we een negatieve impact van schendingen van de mensenrechten en illegale of frauduleuze handelingen of praktijken met betrekking tot het welzijn van de mens, onze reputatie en de continuïteit van onze activiteiten voorkomen. Als een medewerker getuige is van een geval van wangedrag, kan hij dit melden via onze 'speak-up line' (de contactinformatie is in onze Gedragscode opgenomen). Op die manier kan hij contact

GECONSOLIDEERDE MVO-JAARREKENING

opnemen met een vertrouwenspersoon, die 24 uur per dag beschikbaar is om elke vraag of elk signaal van onze medewerkers te beantwoorden.

Dit jaar beslisten we om diversiteit en bedrijfsethiek naar voren te schuiven en bedachten we een nieuwe en structurele benadering. Om het kader in te stellen op groepsniveau hebben we onze Gedragscode bijgewerkt. Onze nieuwe Gedragscode werd in februari 2019 voor de volledige groep geïntroduceerd. Daarin worden de normen, waarden en minimale gedragsnormen

uiteengezet die we van al onze medewerkers, aannemers en consultants op elk niveau en in gelijk welke onderneming van de bpost groep wereldwijd verwachten. In de Gedragscode wordt ook uitleg gegeven over de geschikte maatregelen die moeten worden getroffen als die normen en waarden niet worden gerespecteerd. In de loop van 2019 zal ook een vernieuwde versie van de 'Religion at work'-brochure van bpost worden voorgesteld.

Sociale dialoog

Mensen - Sociale dialoog	bpost België					dochteron- dernemingen	bpost groep
	Unit	2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Gemiddeld aantal stakingsdagen	stakings- dagen per 1.000 mede- werkers	n.v.t.	1,55	2,6	↗	0	1,97
Aandeel eigen medewerkers die onder een cao vallen	%	n.v.t.	n.v.t.	96	n.v.t.	5	74

bpost levert heel wat inspanningen om het welzijn en goede werkomstandigheden voor al zijn medewerkers te bevorderen en besteedt daarom ook de nodige aandacht aan de behoeften van zijn medewerkers. Aspecten zoals werkuren en lonen zijn in overeenstemming met de wetgeving en we respecteren het recht op vrijheid van vereniging van onze medewerkers. In België zijn 96% van onze medewerkers en 5% van de medewerkers in onze dochtervennootschappen beschermd door een collectieve arbeidsovereenkomst (cao).

Aangezien bpost een autonome onderneming is met de Belgische overheid als grootste aandeelhouder, voorzien zijn statuten uitdrukkelijk een structuur en processen op verschillende niveaus om efficiënte onderhandelingen, raadpleging en informatie te vergemakkelijken. Om een constructieve dialoog en relaties met de vakbonden te onderhouden, beschikt bpost België over een eigen gezamenlijk comité en verschillende andere fora. Bovendien werden twee hogere directeurs benoemd, waarmee de betrokkenheid van ons management bij de sociale dialoog wordt aangetoond. Deze nauwe samenwerking stelt ons in staat om snel een zicht te krijgen op de behoeften van onze medewerkers en om daar snel op te reageren om sociale conflicten zoveel mogelijk te beperken.

De transformatie van bpost van een postbedrijf naar een internationaal actieve logistieke en e-commercemarktspeler geeft aanleiding tot nieuwe uitdagingen - niet alleen voor onze organisatie, maar ook voor onze medewerkers. Helaas leidde de toenemende werkdruk hierdoor tot een staking van onze medewerkers in 2018. Na constructieve onderhandelingen met onze sociale partners konden we een overeenkomst bereiken die op een positieve manier tegemoet kwam aan de eisen van onze medewerkers. Dankzij dit plan worden jobs op het terrein aantrekkelijker en wordt het vertrouwen in het

bedrijf hersteld. Alle betrokken partijen streven dezelfde doelstelling op lange termijn na om zowel efficiënt te reageren op de snel veranderende behoeften van de klanten als de medewerkers van bpost te respecteren.

De nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst van bpost België geldt voor de periode 2019-2020. Via deze overeenkomst werden maatregelen getroffen om de koopkracht van onze medewerkers door middel van betere financiële voorwaarden te verbeteren. Bovendien zal de grotere werkdruk worden opgevangen door de aanwerving van extra medewerkers voor op het terrein (1.000 VTE), extra vrije dagen en de verbetering van onze aanwervingskanalen. Hiervoor zullen we raadplegingscomités in het leven roepen die de opdracht krijgen om bestaande en potentiële toekomstige kwesties aan te pakken. De laatste pijler van de overeenkomst betreft het veiligstellen van onze toekomst - bv. door het behoud van de werkgelegenheid. Die overeenkomst zal elk jaar ongeveer 20 miljoen EUR kosten voor bpost België met zich brengen.

Planeet

Als logistieke dienstverlener hebben we op verschillende niveaus een impact op het milieu: door de CO₂-emissies van ons wagenpark, ons energieverbruik, het woon-werkverkeer van onze medewerkers, de productie van afval of het transport door onderaannemers.

Met zijn CO₂-voetafdruk als maatstaf beheert en stuurt bpost zijn ecologische pijler: 'planeet'. In 2018 legden we een ambitieuze doelstelling vast voor de groep: het is de bedoeling om de emissies van broeikasgassen ten gevolge van onze activiteiten tegen 2030 met 20% te verlagen in vergelijking met de niveaus van 2017. Het 'Science Based Targets'-initiatief keurde intussen

deze doelstelling al goed. Deze organisatie streeft ernaar om ambities van bedrijven in verband met de klimaatverandering te bevorderen door hen te helpen om doelstellingen vast te leggen die in lijn liggen met een wereldwijde temperatuurdaling van 2 °C. Om deze ecologische voetafdruk te verkleinen, richten we ons vooral op onze gebouwen, ons voertuigenpark en ons afval.

In 2018 verkleinde de CO₂-voetafdruk voor scope 1, 2 en 3 voor bpost België met 7% in vergelijking met 2017.

	Unit	2017 (aangepast) ¹ bpost groep	2018 bpost groep	Trend
Scope 1	t CO ₂	82.826	87.825	↗
Aardgas en stookolie	t CO ₂	21.786	22.442	↗
Post 'voertuigenpark' diesel en benzine (incl. servicevoertuigen en offset)	t CO ₂	53.193	57.266	↗
Brandstof bedrijfswagens	t CO ₂	7.847	8.117	↗
Scope 2 (netto)	t CO ₂	31.569	28.642	↘
Elektriciteit (op de markt gebaseerd) ²	t CO ₂	30.938	28.156	↘
Stadsverwarming	t CO ₂	631	463	↘
Olie voor generatoren	t CO ₂	n.v.t.	23	↗
Scope 1 en 2	t CO ₂	114.395	116.467	↗
Scope 3	t CO ₂	218.016	192.390	↘
Woon-werkverkeer medewerkers	t CO ₂	36.320	34.147	↘
Zakenreizen	t CO ₂	1.844	1.349	↘
Wegverkeer door onderaannemers	t CO ₂	117.699	111.939	↘
Luchtvervoer door onderaannemers ³	t CO ₂	55.459	38.944	↘
Afval Afval	t CO ₂	6.694	6.011	↘
TOTAL CO₂ emissies (bereik 1+2+3)	t CO ₂	332.411	308.857	↘

(1) De aangepaste CO₂-voetafdruk voor 2017 is gebaseerd op 100% rekeningen voor de activiteitsgegevens van Radial (in vergelijking tot 16,7% in 2017) en gebruikt de feitelijke verbruikscijfers van 2017 voor elektriciteit (in plaats van een schatting). Bovendien werden de gegevens van Ubiway over zijn bedrijfswagens met terugwerkende kracht toegevoegd.

(2) De op de markt gebaseerde methode geeft de keuzen van bpost weer op het vlak van elektriciteitsbevoorrading, zoals de aankoop van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. Dit wordt gedetailleerd beschreven in de overeenkomsten tussen bpost en zijn energieleveranciers.

(3) Cijfers over uitbestede luchtvervoer, incl. LGI en IMEX, werden hierbij niet in rekening gebracht.

Groen wagenpark

Planeet – Groen wagenpark ¹	Unit	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Delen van voertuigen met alternatieve brandstof (fietsen, e-bikes, e-trikes en elektrische bestelwagens) voor de 'last-mile'	%	35	35 ²	33	↘	13	33
Aandeel van EURO 5- en EURO 6-norm	%	78 ²	86 ²	96	↗	100	96
Gemiddeld brandstofverbruik van de bestelwagens	Liter per 100 km	9,3	9,3	9,4	↗	13,58	9,5
Gemiddeld brandstofverbruik van de vrachtwagens	Liter per 100 km	26,8	26,5	26,4	↘	n.v.t.	26,4

Een uitgebreid en goed wagenpark is een van de belangrijkste activa voor een postbedrijf en logistieke onderneming. bpost heeft dan ook een van de grootste post- en pakjesleveringsvoertuigenparken van België. Dit wagenpark levert wel een grote bijdrage in de koolstofemissies en de klimaatverandering. Sinds bpost de beslissing nam om een voortrekkersrol te spelen op het vlak van de duurzaamheid, treffen we verschillende maatregelen om de impact van onze wagenparken zoveel mogelijk te beperken.

In de eerste plaats transformeren we ons wagenpark naar voertuigen met een beperkte of zelfs geen koolstofvoetafdruk, zoals (elektrische) fietsen, driewielers voor leveringen en elektrische bestelwagens. Dit jaar startten we ook een proefproject op in Mons, waar we ons eerste postcentrum met elektrische bestelwagens openden, met twintig nieuwe elektrische bestelwagens voor de verdeling van post en pakjes. Maar dit is slechts het begin; en bpost koestert hoge ambities op dat vlak. Tegen 2022 willen we 600 nieuwe elektrische bestelwagens van bpost in België laten rondrijden en tegen 2030 zou de helft van onze voertuigen voor de 'last-mile' elektrisch moeten zijn (wat overeenstemt

met ongeveer 3.400 voertuigen). We investeren ook in een groener wagenpark door onze oudere conventionele vrachtwagens door nieuwere modellen te vervangen. In de tweede plaats - en in lijn met onze ambitie om ons model nog meer aan te passen aan de verwachtingen en het gedrag van onze klanten - introduceerden we de 'niet-prior'-zegels. Op die manier kunnen we de postvolumes op een meer efficiënte manier bundelen en daardoor de leveringsplanning efficiënter en milieuvriendelijker maken. In de derde plaats bevorderen we met behulp van Data Loggers een ecologische rijstijl bij onze eigen bestuurders en de bestuurders van onze onderaannemers. Ten slotte moedigen we onze medewerkers aan om voor het woon-werkverkeer milieuvriendelijker oplossingen toe te passen. We ondersteunen daarbij op een structurele manier alternatieve manieren om hen naar het werk te laten komen (bv. carpooling of promotie van elektrische fietsen) en/of bieden we hen de kans om flexibel te werken.

(1) De cijfers over de Green Fleet hebben alleen betrekking op de entiteiten van bpost met een voertuigenpark voor leveringen: bpost NV/SA, DynaGroup, Euro-Sprinters en CityDepot.

(2) Aanpassing van de gegevens op basis van de standaardisering van de definitie.

Groene gebouwen

Planeet - Groene gebouwen	bpost België				dochteron- derningen	bpost groep	
	Unit	2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Energieverbruik							
Totaal energieverbruik per medewerker	kWh/ Perso- neelsbe- zetting	n.v.t.	5.580	5.370	↘	17.026	8.174
Totaal energieverbruik	kWh	n.v.t.	142.055.757	138.382.365	↘	138.997.379	277.379.744
Totale hoeveelheid verbruikte hernieuwbare elektriciteit	kWh	69.849.643	65.862.630	67.728.515	↗	10.548.597	78.277.112
Aandeel van hernieuwbare elektriciteit	%	n.v.t.	94 ¹	95	↔	11	46
Totale hoeveelheid verbruikte niet-hernieuwbare/grijze elektriciteit	kWh	n.v.t.	4.029.115	3.840.338	↘	86.272.565	90.112.903
Aandeel van niet-hernieuwbare elektriciteit	%	n.v.t.	6	5	↔	89	54
Totale hoeveelheid verbruikt aardgas	kWh	61.732.115	56.892.060	54.194.732	↘	40.614.887	94.809.619
Totaal verbruik stookolie	kWh	12.418.553	12.049.785	10.110.389	↘	1.512.050	11.622.439
Totaal verbruik stadsverwarming	kWh	n.v.t.	3.183.941	2.470.491	↘	0	2.470.491
Overige (stookolie, diesel)	kWh	n.v.t.	38.225	37.900	↘	49.281	87.181
Elektriciteitsproductie							
Aandeel van geproduceerde hernieuwbare elektriciteit	%	n.v.t.	5	5	↗	0,01	2,14
Totale hoeveelheid geïnstalleerde capaciteit voor hernieuwbare elektriciteit	MWp	1	3,42 ¹	4,83	↗	0,05	4,88
Totale oppervlakte geïnstalleerde capaciteit zonne-energie	m ²	15.000	22.133 ¹	31.503	↗	354	31.857
Waterverbruik							
Totaal waterverbruik	m ³	n.v.t.	n.v.t.	144.017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

(1) Aanpassing van de gegevens op basis van de standaardisering van de definitie.

bpost investeert verder nog in oplossingen om de ecologische impact van al zijn activiteiten, gebouwen en voorzieningen - die allemaal elektriciteit, gas en water verbruiken - zoveel mogelijk te beperken. Wat elektriciteit betreft, investeert bpost zwaar in hernieuwbare elektriciteit. Bijna 100% van de elektriciteit die in België wordt verbruikt, is hernieuwbaar. Daarnaast produceren we zelf 5% van de elektriciteit die we verbruiken. Daarom, en ter ondersteuning van onze 'Science Based Reduction Target', hebben we ongeveer 8.000 m² fotovoltaïsche zonnepanelen geïnstalleerd in ons sorteercentrum Antwerpen X. We zijn ook van plan om onze eerste windturbine (2.5 MW) te bouwen. Het is onze ambitie om het aandeel niet-hernieuwbare elektriciteitsverbruik van onze dochterondernemingen nog meer te compenseren.

Bovendien levert bpost heel wat inspanningen om zijn energieverbruik te drukken door de energie-efficiëntie van onze activiteiten en onze voorzieningen te verbeteren. Zo investeerden we in totaal ongeveer

450.000 EUR in relighting- en verwarmingsprojecten - in België en in het buitenland. Voorbeelden daarvan zijn omschakelingen naar ledverlichting, het upgraden van verwarmings- en ventilatiesystemen en de installatie van sensoren en timers voor een efficiënter gebruik van verlichting en verwarming.

Zo opende bpost België in 2013 in Mons en in de streek van Verviers twee bijzonder geavanceerde low-energy gebouwen. Ook het nieuwe sorteercentrum X in Brussel (NBX), dat in 2017 openging, is volledig met ledverlichting uitgerust. Dit heeft een enorme impact, aangezien dit centrum veruit het grootste sorteercentrum is in België, met een oppervlakte van meer dan 70.000 m² - het equivalent van 14 voetbalvelden. Bovendien werken de retailwinkels van Ubiway uitsluitend met hernieuwbare energie en wordt de volledige verlichting aan led of hogedrukverlichtingssystemen toevertrouwd. Het hoofdkantoor van Ubiway ontving intussen ook al een BREEAM-certificaat in gebruik.

Afvalbeheer

Planeet - Afvalbeheer	Unit	bpost België				Trend	dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	2018		2018	
Totale hoeveelheid voortgebracht afval	Ton	6.689	7.373 ¹	8.111	↗	38.022	46.133	
Totale hoeveelheid voortgebracht ongevaarlijk afval	Ton	6.689	7.367	8.067	↗	37.959	46.026	
Totale hoeveelheid gerecycleerd afval	Ton	4.214	4.692	5.288	↗	28.589	33.878	
Aandeel gerecycleerd afval	%	63	64	65	↗	75	73	
Totale hoeveelheid restafval dat werd verbrand met het oog op energierecuperatie	Ton	2.662	2.675 ¹	2.778	↗	588	3.366	
Totale hoeveelheid restafval dat werd verbrand zonder energierecuperatie of dat werd gestort	Ton	0	0	0	↔	8.782	8.782	
Totale hoeveelheid gevaarlijk afval	Ton	n.v.t.	5,78	44	↗	63	107	

bpost is zich bewust van de rijkdommen die we gebruiken en het afval dat we voortbrengen en beheert die afvalstromen daarom zo verantwoord mogelijk. In al onze vestigingen sorteren we de verschillende afvalstromen en werken we samen met een erkende afvalpartner voor recyclage (papier, papieren drinkbekers, plastic flessen, metaal) of verwijdering met energierecuperatie. In België wordt 100% van alle plastic-, papier- en kartonafval gerecycleerd en wordt 100% van het niet-gesorteerde afval verbrand met het oog op energierecuperatie. We willen ook in onze andere vestigingen dezelfde cijfers halen.

We zoeken constant naar nieuwe oplossingen in de richting van kringlooeconomie. In 2018 lanceerden we

een nieuw initiatief in verband met onze uniformen. Die uniformen van bpost zijn elke dag overal zichtbaar in België. Het zou dan ook zonde zijn om ze zomaar weg te gooien. Daarom worden de uniformen voortaan na hun nuttige levensduur bij bpost opnieuw gebruikt of gerecycleerd door Terre, een sociale organisatie die gespecialiseerd is in het recycleren van textiel. Zo konden we in maart ongeveer vijf ton textiel verzamelen dat voor een nieuw doeleinde kon worden gebruikt. Dankzij Terre doen de oude uniformen van bpost voortaan dienst als kostbare grondstoffen op het moment dat ze niet meer voor ons worden gebruikt.

(1) Aanpassing van de gegevens op basis van de standaardisering van de definitie.

GECONSOLIDEERDE
MVO-JAARREKENING

Nabijheid

bpost is aan het transformeren tot een internationale logistieke onderneming, maar dat belet haar niet om ook in de toekomst veel belang te hechten aan de nabijheid van de mensen rond de organisatie. Zo werken we nauw samen met zowel de Belgische als de internationale samenleving, met onze klanten en met onze leveranciers. We stellen die relaties op prijs, onder meer omdat ze ons in staat stellen om snel in te spelen op bestaande en

toekomstige behoeften in België en in het buitenland. Onze steun aan externe organisaties die voor en met mensen werken in België en in het buitenland is belangrijk voor ons. We moedigen onze leveranciers ook aan om zoveel mogelijk MVO in hun bedrijfspraktijken te integreren. En onze klanten kunnen op ons rekenen om hen diensten te verlenen die hen in hun dagelijkse leven van nut zijn.

Nabijheid - Strategische KPI's	Unit	bpost België				Trend	dochteron- dernemingen 2018	bpost groep 2018
		2016	2017	2018				
Totaal donaties	1.000 euro	229	371	349	↘	41	390	
Aandeel van belangrijke tier 1 leveranciers gedekt door de gedragscode voor leveranciers	%	85	90	100	↗	n.v.t.	n.v.t.	
Klantentevredenheid ¹	Score	87	86	84	↘	n.v.t. ¹	n.v.t. ¹	

Nabijheid tot de samenleving

Nabijheid - Nabijheid tot de samenleving	Unit	bpost België				Trend	dochteron- dernemingen 2018	bpost groep 2018
		2016	2017	2018				
Totaal donaties	1.000 euro	229	371	349	↘	41	390	

bpost werkt niet geïsoleerd, maar is actief binnen een samenleving. Die samenleving bestaat uit meerdere gemeenschappen, die we dankbaar zijn: zij maken ons werk interessant en de moeite waard. Naarmate bpost groeit, groeien die gemeenschappen samen met ons: we begonnen ooit als Belgisch postbedrijf, maar tegenwoordig hebben onze activiteiten en gemeenschappen een internationaler karakter. Om onze herkomst niet te vergeten, ondersteunen we tegenwoordig een aantal maatschappelijke en biodiversiteitsprojecten in België.

bpost Fonds voor Alfabetisering

In 1997 werd het bpost Fonds voor Alfabetisering boven de doopvont gehouden met de bedoeling om de alfabetisering te verbeteren door nieuwe alfabetiseringsprojecten van meerdere organisaties te ondersteunen. Het bpost Fonds voor Alfabetisering, dat door de Koning Boudewijnstichting wordt beheerd, kreeg in 2009 een extra duw in de rug toen we voor de eerste keer een deel van de inkomsten uit de verkoop van kerstpostzegels doneerden. Sindsdien heeft het Fonds al ongeveer 1,5 miljoen euro ontvangen. In 2018 ontving het 130.000 euro subsidies.

Dokters zonder Grenzen

Als steeds internationaler opererende organisatie wil bpost ook plaatselijke gemeenschappen in het buitenland helpen. Sinds 2017 werken we samen met Dokters zonder Grenzen, een organisatie die medische ondersteuning biedt aan plaatselijke gemeenschappen in nood. Naast het feit dat we beiden organisaties zijn die wereldwijde operaties en activiteiten vanuit onze hoofdkantoren in Brussel coördineren, hebben we ook gemeenschappelijke waarden op het vlak van nabijheid, neutraliteit en inclusiviteit. In 2018 doneerden we 80.000 euro aan Dokters zonder Grenzen.

Negende editie van Star4U

Star4U is een initiatief van bpost om medewerkers aan te moedigen om zich op vrijwillige basis in te zetten voor maatschappelijke, culturele of milieuprojecten die nauw aansluiten bij de waarden van bpost. Die projecten worden gekozen door een panel van medewerkers van bpost en deskundigen van buiten het bedrijf. In 2018 werden op die manier 99 projecten ondersteund voor een totale waarde van 75.000 euro.

(1) De klantentevredenheidsmethodologie die bpost België toepast, is zeer specifiek voor de organisatie (omvat zowel residentiële als bedrijfsklanten en wordt gewaardeerd op een schaal van 1 tot 7). Daardoor is het moeilijk om de resultaten met die van onze dochterondernemingen te consolideren. We zullen onderzoeken hoe we in de toekomst een gemeenschappelijk systeem kunnen uitwerken.

GECONSOLIDEERDE
MVO-JAARREKENING

WeLoveBXL

In 2018 schonk bpost 35.000 euro aan de in Molenbeek gebaseerde organisatie WeLoveBXL. Die organisatie biedt kansen aan talentvolle jongeren. Door een diverse, dynamische en positieve door de gemeenschap gedragen omgeving te creëren probeert deze organisatie jongeren te motiveren, te inspireren en te stimuleren in hun persoonlijke ontwikkelingsproces. WeLoveBXL biedt daarvoor een fysieke locatie waar hun doelgroep zowel vrijetijds- als professionele activiteiten kan uitoefenen. Bij bpost zijn we ervan overtuigd dat de samenleving kan profiteren van haar investeringen in de jeugd om socio-economische uitdagingen aan te gaan - en dit is wat die organisatie doet.

CAP48

CAP48 is een vereniging die actief is in de Waals-Brusselse Federatie en in de Duitstalige gemeenschap van België. De organisatie streeft ernaar om een mentaliteitswijziging op gang te brengen met betrekking tot handicaps en kinderarmoede. CAP48 organiseert daarvoor campagnes en fundraising, waardoor ze een en ander in gang kan zetten in verband met handicaps en ondersteuning van jongeren en gelijktijdig concrete projecten kan financieren. Via haar jaarlijkse campagne verspreidt CAP48 informatie over de moeilijkheden waarmee mensen met een handicap en jongeren met integratiemoeilijkheden kampen. Dit jaar schonk bpost 20.000 euro aan CAP48.

bpost forest

bpost helpt natuurlijke habitats creëren met de bedoeling om de plaatselijke biodiversiteit en flora in stand te houden. We droegen in dat verband ons steentje bij door twee stukken land van bpost (één in de buurt van Ekeren en één in Ukkel) gratis voor 33 jaar te leasen aan een initiatief op het vlak van de bescherming van de biodiversiteit. Het is de bedoeling om die stukken land te laten renoveren en ze daarna open te stellen voor het publiek. In het Waverbos in Lier plantten we in samenwerking met Natuurpunt een 1 ha groot 'bpost forest' aan.

Postzegels naar aanleiding van 20 jaar Child Focus

Child Focus houdt zich sinds het einde van de jaren negentig bezig met de problematiek van vermiste kinderen en kindermisbruik. Naar aanleiding van zijn twintigste verjaardag bracht bpost in maart 2018 een postzegel op de markt ter ere van het harde werk van de organisatie. bpost stelt intussen ook zijn postkantoren ter beschikking in de zoektocht naar vermiste kinderen. Op de schermen op de kantoren wordt nieuws over de acties van Child Focus gepubliceerd op de schermen, met de bedoeling om het brede publiek plaatselijk of nationaal zoveel mogelijk te betrekken.

Giften via 'De Warmste Week' en 'Viva for Life'

bpost steunt meerdere liefdadigheidsinitiatieven om mensen in nood te helpen, waaronder Child Focus, Artsen zonder Grenzen en zijn eigen Fonds voor Alfabetisering. Tijdens de eindejaarsperiode steunde bpost verschillende van die initiatieven in het kader van de campagnes voor Viva for Life (Vivacité) en De Warmste Week (Studio Brussel) en drie speciale eigen acties. Voor elke kerstzegel die werd gebruikt, pakje dat op 18 december wordt verstuurd of Mobiel postkaart die tussen 18 en 24 december wordt verzonden, wordt een bepaald bedrag aan een liefdadigheidsdoel geschonken.

Plaatselijke initiatieven

Naast de liefdadigheidsgiften van de bpost groep verzamelden plaatselijke sorteercentra en postkantoren in België ook zelf giften voor de initiatieven van hun keuze. Via die lokale initiatieven werd in totaal meer dan 8.500 euro geschonken. Ook giften in natura werden verzameld. Via de organisatie Actie4Kids werden bijvoorbeeld 80 schoendozen gevuld met schoolmateriaal, hygiënische producten en speelgoed voor kinderen die in minder gunstige omstandigheden moeten opgroeien.

Green Deal Biodiversiteit

Samen met meer dan 110 andere bedrijven, organisaties en plaatselijke overheden werkt bpost mee aan de Green Deal Biodiversiteit. Met deze vrijwillige overeenkomst beloven we om actie te ondernemen om de komende drie jaar de biodiversiteit en de natuurlijke waarde binnen en buiten onze bedrijfslocaties te vergroten. Een van de acties van bpost in het kader van de Green Deal Biodiversiteit is de installatie van een insectenhotel in ons hoofdkantoor te Brussel.

Beepost

In 2016 installeerden we samen met de Made in Abeilles coöperatieve twee bijenkorven op het dak van ons hoofdkantoor in Brussel. Het achterliggende idee bestond erin om een beter gebruik van onze daken te bevorderen en gelijktijdig een oplossing te bieden voor het massale verdwijnen van bijen en het bijbehorende verlies aan biodiversiteit. Door onderdak te bieden aan meerdere bijenkolonies kan bpost niet alleen zijn milieu-initiatieven versterken, maar ook bijdragen tot een ruimere biodiversiteit en gelijktijdig zijn ecologische voetafdruk verkleinen.

Huiszwaluwen

Bij bpost hebben we een bescheiden project lopen dat gericht is op de overleving van de huiszwaluwen in Vlaanderen. In dit gewest staan de dieren op de Rode Lijst van de IUCN en worden ze als kwetsbare soorten beschouwd. Ten gevolge van nieuwbouwprojecten, het ontwerp van nieuwe daken en renovatieprojecten worden nesten van huiszwaluwen verwijderd of vernietigd, terwijl de natuurlijke broedplaatsen steeds moeilijker te vinden zijn. bpost plaatst daarom artificiële nesten onder de dakranden van zijn postkantoren binnen de perimeter van kolonies huiszwaluwen, met de bedoeling om huiszwaluwen in de nabijheid nesten te laten bouwen. We hebben intussen al 5 x 2 kunstnesten onder de dakrand van het postkantoor in Harelbeke en 2 x 2 exemplaren in Anzegem geplaatst.

Dicht bij onze leveranciers

Nabijheid - Nabijheid tot onze leveranciers	Unit	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep
		2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Aandeel van procurement besteed aan belangrijke tier 1-leveranciers, waarbij milieu- en maatschappelijke criteria deel uitmaakten van het procurementproces	%	85	90	100	↗	n.v.t.	n.v.t.
Aandeel van procurement besteed aan belangrijker tier 1-leveranciers bij wie een screening werd uitgevoerd op SCR (bv. Ecovadis of een vergelijkbaar systeem)	%	n.v.t.	n.v.t.	40	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aandeel van papierbevoorrading besteed aan papier afkomstig van gecertificeerde bossen (bv. PEFC, FSC, SFI)	%	99	100	100	↔	n.v.t. ¹	n.v.t. ¹

Aangezien onze leveranciers ook verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit die wij leveren, is het van essentieel belang dat we nauw samenwerken met hen. Onze meest kritieke leveranciers in België leveren voertuigen, onderaannemers, uitzendarbeid en sorteermachines. In veel gevallen zijn we een van de grootste klanten van die bedrijven. Het eens worden over een efficiënte manier van samenwerken is dan ook voor beide partijen voordelig, aangezien we op die manier onze samenwerking vandaag en in de toekomst kunnen verbeteren. Bij die samenwerkingen is duurzaamheid een belangrijk thema, waarmee dan ook veel rekening wordt gehouden: niet alleen in ons procurementbeleid, maar ook bij de keuze van de materialen en de diensten die we kopen en bij de beoordeling van onze leveranciers.

bpost past de strengste normen toe op het vlak van bedrijfsethiek en hecht daarbij veel belang aan onder meer mensenrechten (die worden omschreven in bv. de Universele Verklaring van de Mensenrechten, nationale wetgeving en interne voorschriften van bpost zoals zijn Gedragscodes). bpost is niet van plan om zaken te doen met derden die niet volledig aan die normen beantwoorden.

Procurementbeleid

In het kader van de transitie van bpost naar een duurzamer businessmodel werd het procurementproces ingrijpend veranderd. Bij bpost België hebben we dan ook een duurzaam procurementbeleid uitgewerkt. Momenteel bekijken we hoe we dat beleid in al onze dochterondernemingen overal ter wereld kunnen invoeren. Ons procurementbeleid is gebaseerd op de vereisten van het DG Milieu van de Europese Commissie met betrekking tot 'Green Public Procurement' (GPP). Volgens deze vereisten kunnen verschillende productgroepen worden onderscheiden op basis van hun technische aspecten en hun maatschappelijke en ecologische prestaties. Wanneer een overeenkomst een vooraf vastgelegde waarde overschrijdt en een impact heeft op de duurzaamheid, wordt het tegen verschillende duurzaamheidscriteria afgewogen. We streven ernaar om zoveel mogelijk procurementovereenkomsten te sluiten

die aan die eisen voldoen, maar houden daarbij wel rekening met het feit dat het procurementproces voor elke activiteit en voor elke geografische ligging verschilt.

Het is belangrijk om te weten dat bpost als semi-openbaar bedrijf geen contracten aan leveranciers mag toekennen op basis van specifieke criteria. We mogen alleen criteria vastleggen voor het product of de dienst die we bestellen, maar niet voor de leverancier zelf. bpost heeft wel een clause in de gedragscode voor leveranciers opgenomen, die bepaalt dat leveranciers een MVO-risicobeoordeling moeten uitvoeren.

Als postbedrijf beschouwen we een verantwoord papierverbruik als een van onze hoogste prioriteiten op het vlak van de duurzaamheid. We zijn vast van plan om uit te groeien tot de beste in onze sector en we werken daarvoor samen met PEFC en FSC. Er werden intussen al meerdere maatregelen getroffen, die ervoor zorgen dat 100% van het papier dat we gebruiken, een PEFC- of FSC-certificaat heeft. Bovendien is 100% van onze postzegels gedrukt op FSC-gecertificeerd papier.

Beoordeling van leveranciers

Om ervoor te zorgen dat het duurzame procurementbeleid wordt nageleefd, hebben we in onze procurementovereenkomsten zowel een milieu- als een maatschappelijke clause opgenomen, die naar onze gedragscode voor leveranciers verwijst. Alle eisen van bpost met betrekking tot zijn leveranciers worden duidelijk omschreven in zijn gedragscode voor leveranciers en de algemene voorwaarden voor leveranciers. Daar wordt uitdrukkelijk vermeldt bpost zich het recht voorbehoudt om op kosten van de Leverancier te verzoeken om een internationale evaluatie of om een evaluatie door een onafhankelijke organisatie die namens bpost optreedt (Ecovadis of gelijkwaardig) met betrekking tot de naleving van deze Code en specifieke aspecten wat betreft duurzaamheid. Als een leverancier niet aan de eisen van bpost kan voldoen, is het mogelijk dat we in extreme gevallen de overeenkomst moeten opzeggen. We onderzoeken momenteel of we die Gedragscode voor Leveranciers in al onze dochterondernemingen kunnen invoeren.

(1) Deze indicator is specifiek voor postale activiteiten (bpost België) en kan daarom niet voor onze dochterondernemingen worden opgevolgd.

GECONSOLIDEERDE MVO-JAARREKENING

Om na te gaan of onze leveranciers aan de eisen van de Gedragscode beantwoorden, werken we samen met Ecovadis. Deze externe partner voert bij de leveranciers MVO risicobeoordelingen uit en houdt daarbij rekening met milieuprestaties (energie, water, afval, producten) en maatschappelijke prestaties (gezondheid en veiligheid, werkomstandigheden, kinder- en dwangarbeid). Op basis van de beoordeling door Ecovadis krijgen onze leveranciers een score van 1 tot 100. Als een leverancier te laag scoort, overleggen we samen hoe we kunnen helpen om zijn MVO-prestaties te verbeteren.

In 2017 voerden we ook plaatselijk bij de leveranciers met een hoog risico (bv. textiel voor onze nieuwe uniformen) audits uit naast de beoordelingen die door Ecovadis werden uitgevoerd. Bij die audits gaat de grootste aandacht naar kinderarbeid, mensenrechten, werkomgeving, mogelijke gevaren, milieuvriendelijke productie, netheid en overeenstemming met de eisen van bpost. De audits van bpost tonen vandaag aan dat er op een veilige en milieuvriendelijke manier wordt gewerkt, dat er geen kinderarbeid wordt toegelaten en dat zowel de medewerkers als het milieu wordt gerespecteerd.

Nabijheid tot onze klanten

Nabijheid - Nabijheid tot onze klanten	bpost België				dochteron- dernemingen	bpost groep	
	Unit	2016	2017	2018	Trend	2018	2018
Klantentevredenheid ¹	Score	87	86	84	↘	n.v.t. ¹	n.v.t. ¹
Hoeveelheid brieven waarmee klanten hun koolstofemissies voor de post hebben gecompenseerd	Miljoen brieven	148	159	162	↗	n.v.t. ²	n.v.t. ²
Totale compensatie koolstofemissies voor de klanten	CO ₂ teq.	2.056	2.404	2.533	↗	n.v.t. ²	n.v.t. ²
Totaal aantal gemeentebesturen die bclose gebruiken	Aantal	13	7	8	↗	n.v.t. ²	n.v.t. ²

Onze medewerkers komen dagelijks in contact met onze klanten. Omdat we zo dicht bij onze klanten staan, behouden we een duidelijk zicht op hun huidige en toekomstige behoeften. Aangezien klanten hun impact belangrijk vinden, bieden we hen verschillende verantwoorde mogelijkheden. We doen dan ook alles wat we kunnen om onze dienstverlening nog te verbeteren en onze klanten gelukkig te maken. Radial, onze dochtervennootschap in de VS, is gespecialiseerd in diensten in verband met klantenzorg, en bracht ons kennis bij die we in al onze andere vestigingen willen invoeren.

Jammer genoeg ging de klantentevredenheid er in 2018 op achteruit in vergelijking met 2017 en 2016. Een van de redenen voor die achteruitgang kan te wijten zijn aan de stakingen in het 4de kwartaal van 2018, die de stiptheid en de kwaliteit van de post- en pakjesdistributie hebben beïnvloed.

Carbon Meter-dienst

Met onze Carbon Meter helpen we onze klanten om gefundeerde beslissingen te nemen waarmee ze hun milieu-impact zoveel mogelijk kunnen beperken.

Afhankelijk van bijvoorbeeld het type papier, het gebruik van karton, de afmetingen en de gebruikte inkt, kunnen ze de koolstofvoetafdruk bepalen van de reclamepost die ze versturen.

Koolstofcompensatiedienst

We bieden onze klanten niet alleen de mogelijkheid om hun koolstofvoetafdruk te berekenen, maar ook de optie om hun koolstofemissies te compenseren die ontstonden tijdens de levering van hun post. Samen met CO₂logic werven we financiering voor klimaatprojecten met de Gold Standard-certificatie, waarmee we de emissies van broeikasgassen in opkomende landen willen beperken. Voor elk van die projecten dragen we ook bij tot essentiële SDG's van de VN, zoals klimaatactie, leven op land, duurzame gemeenschappen, geen armoede of goede gezondheid. Dit jaar investeerden we bijvoorbeeld in efficiënte kookfornuizen in Malawi. 93% van de bevolking in Malawi gebruikt biomassa (hout en houtskool) om hun dagelijkse eten te bereiden. Met de efficiënte kookfornuizen voor Malawi kunnen de CO₂-emissies met meer dan 50% in vergelijking met de traditionele kookmethoden met 3 stenen

(1) De klantentevredenheidsmethodologie die bpost België toepast, is zeer specifiek voor de organisatie (omvat zowel residentiële als bedrijfsklanten en wordt gewaardeerd op een schaal van 1 tot 7). Daardoor is het moeilijk om de resultaten met die van onze dochterondernemingen te consolideren. We zullen onderzoeken hoe we in de toekomst een gemeenschappelijk systeem kunnen uitwerken.

(2) Deze indicator is specifiek voor postale activiteiten (bpost België) en om die reden niet opgevolgd voor onze dochterondernemingen.

worden verlaagd. Op die manier wordt overigens ook een oplossing geboden voor andere problemen, zoals gezondheidsproblemen ten gevolge van de luchtverontreiniging in de woningen en de ontbossing.

In-huis-levering samen met Zalando

In 2018 werkte het Future Lab van bpost samen met het Duitse e-commercebedrijf Zalando aan de ontwikkeling van een slimme domoticatechnologie waarmee leveringen en retourzendingen van op afstand kunnen worden beheerd. Dit project is gebaseerd op het volgende idee: dankzij een 'slim slot' en een 'slimme deurbel' kunnen klanten van Zalando hun deuren van op afstand openen, zodat een vertrouwde pakjesbezorger van bpost hun pakje kunnen binnen leggen of ophalen. Het hele proces wordt gecontroleerd door een app, waarmee de klant en de bezorger ook met elkaar kunnen communiceren. Deze proefoplossing werd intussen al bij een tiental gezinnen in Antwerpen getest. Daarbij werden hoopgevende resultaten geboekt, die aantonen dat mensen bereid zijn om de nieuwe technologie te gebruiken.

Cubee

We proberen onze klanten flexibele en duurzame oplossingen aan te bieden. Een van die oplossingen is Cubee, een onafhankelijk open netwerk van kastjes voor pakjes voor retailers, onlineklanten en koeriers. Klanten kunnen daarbij kiezen om hun pakjes naar een Cubee-kastje te versturen, waar ze het met behulp van hun smartphone kunnen ophalen op een moment dat best voor hen schikt. De kastjes zijn opgesteld op druk bezochte plaatsen, zoals treinstations.

bclose-dienst

Voor mensen met weinig contacten in België zijn onze plaatselijke postbodes vertrouwde gezichten en betrouwbare bezoekers. Doordat ze elke dag overal langskomen, kunnen plaatselijke postbodes een belangrijke rol spelen in de beoordeling of ouderen nog wel voldoende sociale contacten hebben. bpost startte daarom in acht Belgische gemeenten samen met de plaatselijke sociale diensten de bclose-dienst op. Na goedkeuring door de ouderen komt hun vertrouwde postbode langs om hen enkele vragen te stellen om op die manier een zicht te krijgen op wat zij nodig hebben. Die informatie kan dan op een vertrouwelijke manier worden gebruikt om de nodige acties te ondernemen en om hen in het gemeenschapsleven te integreren. In 2018 begonnen we met een nieuwe huiszoekencampagne in de Antwerpse gemeente Olen.

Dynasure paspoortbezorging

Dankzij onze dochteronderneming kunnen burgers in Antwerpen voortaan hun vernieuwde paspoort in ontvangst nemen wanneer dat voor hen best past. Het enige wat ze daarvoor hoeven te doen, is in het plaatselijke gemeentehuis hun paspoort aanvragen, hun digitale vingerafdrukken bezorgen en de nodige documenten ondertekenen. Vervolgens levert Dynasure hen hun paspoort wanneer dat voor hen best past. Daardoor hoeven de burgers zich niet meer aan te passen aan de openingsuren van hun plaatselijke gemeentehuis.

Woordenlijst

Absenteïsme

Totaal aantal dagen waarop medewerkers afwezig waren tijdens het betreffende jaar (ten gevolge van arbeidsongevallen of ziekte) vergeleken met het aantal gepresteerde dagen tijdens dat jaar maal 100.

Verkeersincidenten met schuld

Het aantal verkeersincidenten (die leiden tot een 'near-miss', verwondingen of overlijden) tijdens de werkuren waarvoor een bestuurder - die een medewerker of een tijdelijk personeelslid van de entiteit is en werk uitvoert voor die entiteit - schuldig wordt bevonden.

CO₂ eq. emissies

De bpost groep gebruikt de Greenhouse Gas Protocol - A Corporate Accounting and Reporting Standard (Revised Edition) en de gezamenlijke methodologie van UPU (universal postal union), PostEurope en IPC (international postal corporation) - "GHG Inventory standard for the postal sector last version 2010 standard" om activiteitsgegevens te verzamelen en emissies te berekenen. De bpost groep rapporteert alleen over CO₂-emissies. HFC-emissies van koel- of airconditioningsystemen in de vestigingen zijn verwaarloosbaar klein. NH₄-, N₂O-, PFC- of SF₆-emissies zijn verwaarloosbaar klein en niet relevant voor de activiteiten van bpost. Het IPC GHG-programma houdt daarom geen rekening met die emissies binnen het kader van de emissies waarvoor monitoring moet worden voorzien. De meeste omzettingsfactoren die worden gebruikt, zijn afkomstig van PostEurope of IPC of worden rechtstreeks door de betreffende leverancier bezorgd.

Klantentevredenheid

Het klantentevredenheidsonderzoek van bpost is gebaseerd op een schaalverdeling van 1 tot 7, waarbij de niveaus 7 en 6 door enthousiaste klanten en niveau 5 door tevreden klanten worden gevormd. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen particuliere en professionele klanten.

Engagement van onze medewerkers

Het engagement van onze medewerkers wordt bepaald door een onafhankelijk bedrijf via een specifiek onderzoek, waarin het gemiddelde op de scores van de antwoorden het niveau van engagement weergeeft.

Verloop medewerkers

Het totale aantal medewerkers die de entiteit verlieten tijdens de beschouwde periode (jaar x), gedeeld door het gemiddelde aantal medewerkers in jaar x en jaar x-1, maal 100.

Energieverbruik

De totale energie die wordt verbruikt - uitgedrukt in kWh - door de gebouwen en de activiteiten in de gebouwen, buiten het energieverbruik voor transport- en logistieke doeleinden tijdens de beschouwde periode. Dit omvat het verbruik van elektriciteit, aardgas, stookolie, stadsverwarming en stookolie voor generatoren en diesel voor heftrucks.

Formele opleiding

Geplande opleiding, instructie en/of onderwijs voor medewerkers of uitzendarbeiders, die door bpost wordt betaald tijdens en buiten de werkuren in de beschouwde periode. Formele opleidingen worden georganiseerd in samenwerking met een (interne of externe) trainer of onderwijsinstelling.

Frequentie

Het totale aantal arbeidsongevallen in het beschouwde jaar ten opzichte van het aantal gewerkte uren in dat jaar, maal 1 miljoen gewerkte uren.

Informele opleiding

Informele opleiding bestaat uit educatieve activiteiten met een hoge mate van zelforganisatie (d.w.z. zonder trainer of onderwijsinstelling) over content op basis van de individuele behoeften van de medewerkers en met een rechtstreekse link met de werkactiviteiten.

Verletdagen

Het aantal werkdagen dat medewerkers afwezig waren op het werk ten gevolge van arbeidsongevallen, waarbij geen rekening wordt gehouden met de dagen waarop de medewerker niet zou hebben gewerkt (bv. weekends, verlofdagen, halve verlofdagen enz.). In dit aantal is niet de dag opgenomen waarop het arbeidsongeval plaatsvond.

Arbeidsongevallen

Totaal aantal arbeidsongevallen die een verwonding met verlet of een overlijden op het werk heeft tijdens de beschouwde periode.

Ernst

Het totale aantal verletdagen in het beschouwde jaar ten opzichte van het aantal gewerkte uren in dat jaar maal 1.000 gewerkte uren.

Belangrijke tier 1-leveranciers

Belangrijke tier 1-leveranciers zijn leveranciers die minstens 80% vertegenwoordigen van het procurementbudget dat tijdens de beschouwde periode werd besteed.

Verwijzing naar externe documenten

Voor ons duurzaamheidsbeheer verwijzen we naar de volgende [rubriek](#) op onze website.

Voor onze verbintenissen ten opzichte van onze stakeholders verwijzen we naar de volgende [rubriek](#) op onze website.

Het jaarverslag van bpost over 2018 werd voorbereid in overeenstemming met de GRI Standards: Core optie. Onze materialiteitsanalyse, materialiteitsmatrix en GRI content-index voor dit verslag vindt u op onze [website](#).

Voor een overzicht van de prijzen en partnerships van bpost verwijzen we naar de volgende [rubriek](#) op onze [website](#).

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

Referentiecode en inleiding

Deze Verklaring inzake deugdelijk bestuur bevat de regels en principes volgens dewelke het deugdelijk bestuur ('Corporate Governance') van bpost is georganiseerd. Deze regels en principes zijn vervat in de relevante wetgeving, waaronder de Wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zoals van tijd tot tijd gewijzigd (de 'Wet van 1991'), de Statuten en het Corporate Governance Charter.

Als naamloze vennootschap van publiek recht is bpost onderworpen aan het algemeen Belgisch vennootschapsrecht en de Corporate Governance Code, voor zover er niet van wordt afgeweken door de Wet van 1991 of enige andere Belgische wet of reglementering. In het bijzonder dienen alle wijzigingen van de Statuten van bpost, die goedgekeurd moeten worden door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (gewoonlijk met een vereiste 75% meerderheid en een 50% quorum in overeenstemming met artikel 558 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen), eveneens te worden goedgekeurd bij een in de Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit.

De laatste versie van de Statuten van bpost werd aangenomen op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 mei 2016 en werd goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 1 september 2016¹.

Het bestuursmodel van bpost wordt voornamelijk gekenmerkt door:

- de **Raad van Bestuur** bepaalt het algemene beleid en de strategie van bpost en superviseert het operationele beheer;
- de Raad van Bestuur heeft een **Strategisch Comité**, een **Auditcomité**, en een **Bezoldigings- en Benoemingscomité** opgericht om de Raad van Bestuur bij te staan en aanbevelingen te doen;
- het **Ad Hoc Comité**, samengesteld uit alle onafhankelijke bestuurders in de Raad van Bestuur, treedt op wanneer de procedure van artikel 524 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen, zoals opgenomen in het Corporate Governance Charter van bpost, wordt toegepast;
- de Chief Executive Officer ("CEO") is verantwoordelijk voor het operationele beheer. De Raad van Bestuur heeft de bevoegdheden van dagelijks bestuur aan de CEO gedelegeerd;
- het **Group Executive Comité** staat de CEO bij in het operationele beheer;
- er is een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de Raad van Bestuur en de CEO.

Corporate Governance Charter

Op 27 mei 2013 heeft de Raad van Bestuur het Corporate Governance Charter goedgekeurd. Het is

van kracht sinds 25 juni 2013 en werd voor het laatst aangepast na een beslissing van de Raad van Bestuur op 19 maart 2019.

De Raad van Bestuur zal het Corporate Governance Charter van bpost regelmatig nakijken en alle veranderingen goedkeuren die noodzakelijk en gepast worden geacht.

Het Corporate Governance Charter bevat regels met betrekking tot:

- de verplichtingen van de Raad van Bestuur, Comités van de Raad van Bestuur, Group Executive Comité en CEO;
- de verantwoordelijkheden van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de Secretaris van de Vennootschap;
- de vereisten waaraan de leden van de Raad van Bestuur moeten voldoen, zodat ze de nodige ervaring, expertise en competenties hebben om hun taken en verantwoordelijkheden uit te voeren;
- een systeem van openbaarmaking met betrekking tot de uitgeoefende mandaten en de regels die erop gericht zijn om belangenconflicten te vermijden en richtlijnen te verstrekken over de manier waarop de Raad van Bestuur op een transparante wijze geïnformeerd moet worden indien er zich belangenconflicten zouden voordoen. Een bestuurder mag niet deelnemen aan de beraadslagingen en stemmen over kwesties waarin hij of zij een belangenconflict heeft.

Referentiecode

bpost heeft de Belgische Corporate Governance Code van 12 maart 2009 (de "**Corporate Governance Code**") aangenomen als zijn referentiecode². De Corporate Governance Code is gebaseerd op een "*comply or explain*" (pas toe of leg uit) benadering. Van Belgische beursgenoteerde vennootschappen wordt gevraagd om de Corporate Governance Code na te leven, maar ze mogen afwijken van de bepalingen ervan, op voorwaarde dat zij de rechtvaardiging voor een dergelijke afwijking bekendmaken.

Afwijkingen van de Corporate Governance Code

bpost leeft de Corporate Governance Code na, met uitzondering van de drie hiernavolgende afwijkingen, die opgelegd werden door de Wet van 1991 (vóór de wijziging hiervan bij Wet van 16 december 2015 (de "**Wet van december 2015**") die in werking is getreden op 12 januari 2016):

- de Corporate Governance Code (bepaling 4.2) bepaalt dat de Raad van Bestuur voorstellen doet voor de benoeming van bestuurders door de Aandeelhouders tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Sommige bestuurders die echter voor 12 januari 2016 zijn benoemd, zijn rechtstreeks

(1) Dit Koninklijk Besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 september 2016 en is in werking getreden op 29 september 2016.

(2) De Corporate Governance Code is beschikbaar op de website van het Corporate Governance Committee (www.corporategovernancecommittee.be).

benoemd door de Belgische Staat overeenkomstig het voormalige artikel 18, § 2 *juncto* artikel 148bis/3 van de Wet van 1991. Vanaf 12 januari 2016 worden alle (nieuwe) bestuurders (her)benoemd door de Aandeelhouders tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders;

- de Corporate Governance Code (bepaling 6.3) bepaalt dat de Raad van Bestuur de CEO benoemt. De huidige CEO werd door de Belgische Staat benoemd bij Koninklijk Besluit na beraadslaging in de Ministerraad, in overeenstemming met het voormalige artikel 20, § 2 van de Wet van 1991. Toekomstige CEO's zullen benoemd worden door de Raad van Bestuur; en
- de Corporate Governance Code (bepaling 4.6) bepaalt dat een Bestuursmandaat niet meer dan vier jaar mag duren. De bestuurders die echter vóór 15 mei 2014 zijn benoemd, zijn voor zes jaar benoemd in overeenstemming met het voormalige artikel 18, § 3 en artikel 20, § 2 (eerste zin) van de Wet van 1991. (Nieuwe) bestuurders die na 15 mei 2014 zijn (her) benoemd, werden (her)benoemd voor een (nieuwe) termijn van vier jaar.

Raad van Bestuur

Samenstelling

Algemene regels betreffende de samenstelling van de Raad van Bestuur

Sinds de inwerkingtreding van de Wet van december 2015 op 12 januari 2016 was de samenstelling van de Raad van Bestuur zoals hierna beschreven.

- De Raad van Bestuur bestaat uit ten hoogste 12 leden, waaronder de CEO, en bestaat tevens enkel uit niet-uitvoerende bestuurders, uitgezonderd de CEO.
- Elke bestuurder wordt benoemd (en kan worden ontslagen) door de Aandeelhouders tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders, op voorstel van de Raad van Bestuur en uit kandidaten die voorgedragen werden door het Bezoldigings- en Benoemingscomité.
- Bestuurders worden benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van vier jaar, voor zover de totale duur van hun (hernieuwde) mandaat niet meer dan 12 jaar bedraagt. Teneinde continuïteit te waarborgen in de organisatie is de tijdsbeperking van 12 jaar niet van toepassing op de CEO.
- Elke aandeelhouder die minstens 15% van de aandelen van bpost bezit, heeft het recht om bestuurders voor te dragen pro rata zijn aandeelhouderschap ("voordrachtrecht"). Bestuurders die worden voorgedragen door een aandeelhouder mogen onafhankelijk zijn, op voorwaarde dat ze voldoen aan de criteria bepaald in artikel 526ter van het Belgisch Wetboek van Vennoetschappen, maar ze moeten niet onafhankelijk zijn.
- Alle bestuurders, met uitzondering van de CEO en de bestuurders die benoemd zijn via het bovenvermelde voordrachtrecht, moeten onafhankelijke bestuurders zijn. De Raad van Bestuur moet te allen tijde bestaan uit minstens drie onafhankelijke bestuurders, die voldoen aan de criteria van artikel 526ter van het Belgische Wetboek van Vennoetschappen. Het Corporate Governance Charter van bpost bepaalt verder dat minstens de helft van de bestuurders te allen tijde aan de onafhankelijkheidscriteria dient te voldoen zoals deze bepaald zijn in artikel 3.2.4 van het Corporate Governance Charter van bpost (gebaseerd op de criteria van artikel 526ter van het Belgische Wetboek van Vennoetschappen).

- Alle bestuurders (inclusief de bestuurders die in het verleden door de Belgische Staat zijn benoemd) kunnen door de Aandeelhouders tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden ontslagen. De Wet van december 2015 voorziet uitdrukkelijk dat de huidige mandaten van de bestuurders met de inwerkingtreding van de Wet van december 2015 niet werden beëindigd. Deze mandaten worden derhalve voortgezet en verstrijken overeenkomstig hun oorspronkelijke termijn, onverminderd de mogelijkheid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om een einde te stellen aan deze mandaten overeenkomstig het Belgische Wetboek van Vennoetschappen.
- Indien een van de mandaten van bestuurders vacant zou worden, dan hebben de overblijvende bestuurders het recht om, overeenkomstig artikel 519 van het Wetboek van Vennoetschappen, die vacante betrekking tijdelijk in te vullen tot er een definitieve benoeming plaatsvindt in overeenstemming met de hierboven vermelde regels.

De samenstelling van de Raad van Bestuur zou moeten voldoen:

- aan de vereisten inzake de vertegenwoordiging van de geslachten, zoals bepaald in (i) artikel 18, § 2bis van de Wet van 1991 en (ii) artikel 518bis van het Wetboek van Vennoetschappen. bpost voldoet aan deze vereisten inzake de vertegenwoordiging van de geslachten;
- aan de taalvereisten zoals bepaald in artikel 16 en 148bis/1 van de Wet van 1991.

Tot slot past bpost, overeenkomstig de Wet van 3 september 2017 betreffende bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie over diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen, een diversiteitsbeleid toe in zijn administratieve, management- en controleorganen met betrekking tot aspecten zoals leeftijd, geslacht, opleiding en/of professionele achtergrond. Dit Jaarverslag bevat een beschrijving van dit beleid, zijn doelstellingen, de toepassing en de resultaten ervan in de verslagperiode.

Op 31 december 2018 was de Raad van Bestuur samengesteld uit de volgende 9 leden:

Naam	Functie	Eerste benoeming tot bestuurder	Mandaat verstrijkt
François Cornelis ¹	Voorzitter van de Raad van Bestuur	2013	2019
Koen Van Gerven ^{2,3}	CEO en Bestuurder	2014	2020
Jos Donvil ²	Niet-uitvoerend Bestuurder	2017	2021
Bernadette Lambrechts ²	Niet-uitvoerend Bestuurder	2014	2020
Michael Stone ⁴	Onafhankelijk Bestuurder	2014	2022
Ray Stewart ⁴	Onafhankelijk Bestuurder	2014	2022
Thomas Hübner ⁵	Onafhankelijk Bestuurder	2017	2021
Filomena Teixeira ⁵	Onafhankelijk Bestuurder	2017	2021
Saskia Van Uffelen ⁵	Onafhankelijk Bestuurder	2017	2021

Wijzigingen in de samenstelling van de Raad van Bestuur

Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 9 mei 2018:

- werd het mandaat van Luc Lallemand, Laurent Levaux en Caroline Ven niet vernieuwd aangezien de Belgische Staat verzocht om de benoeming van drie vervangende bestuurders die in overeenstemming met haar benoemingsrecht dienden te worden benoemd, uit te stellen;
- beslisten de aandeelhouders, op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité, om de mandaten van Ray Stewart en Michael Stone als onafhankelijke bestuurders te verlengen voor een termijn van vier jaar, tot de afsluiting van de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2022.

Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 8 mei 2019 zal het mandaat van François Cornelis als onafhankelijke bestuurder verstrijken. Daarnaast kan de Belgische Staat beslissen om in overeenstemming met haar benoemingsrecht drie bestuurders voor te dragen.

De Raad van Bestuur neemt zich voor om kandidaten, voorgedragen door het Bezoldigings- en Benoemingscomité, voor te stellen voor benoeming door de Aandeelhouders op de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 8 mei 2019 ter vervanging van de bestuurders van wie het mandaat beëindigd is of eindigt.

Nieuwbenoemde bestuurders kunnen deelnemen aan een inductieprogramma met de bedoeling hen vertrouwd te maken met de activiteiten en de organisatie van bpost, evenals met de regels en bepalingen van het Corporate Governance Charter. Dit programma omvat ook bezoeken aan operationele centra en sorteercentra.

Bevoegdheden en werking

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van het doel van bpost, behoudens die waarvoor krachtens de wet of de Statuten de Algemene Vergadering van Aandeelhouders of andere

bestuursorganen van de Vennoetschap bevoegd zijn.

In het bijzonder is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor:

- het bepalen van het algemene beleid van bpost en zijn dochtervennoetschappen;
- het beslissen over alle belangrijke strategische, financiële en operationele aangelegenheden van bpost;
- het toezicht op het management van de Vennoetschap door de CEO en het Group Executive Comité;
- alle andere aangelegenheden die door het Belgisch Wetboek van Vennoetschappen of de Wet van 1991 zijn voorbehouden aan de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur heeft het recht om bijzondere en beperkte bevoegdheden te delegeren aan de CEO en andere leden van het senior management en kan subdelegatie van deze bevoegdheden toestaan. Op 30 juni 2017 heeft de Raad van Bestuur besloten een delegatie van bevoegdheden goed te keuren waardoor de delegatie van specifieke bevoegdheden van de Raad van Bestuur aan de CEO en andere leden van het Group Executive Comité werd geformaliseerd. Deze beleidsregel die niet raakt aan de bevoegdheden die aan de Raad van Bestuur zijn verleend door of krachtens de Statuten van bpost, is op 16 november 2017 gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad.

Verkrijging of vervreemding van eigen aandelen, winstbewijzen of certificaten die daarop betrekking hebben

Door de beslissingen die werden genomen op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 mei 2013, was de Raad van Bestuur gemachtigd om, zonder enige voorafgaande beslissing van de Aandeelhouders, in overeenstemming met de artikelen 620 en volgende van het Wetboek van Vennoetschappen en binnen de grenzen die deze artikelen voorzien, haar eigen aandelen, winstbewijzen of certificaten die daarop betrekking hebben, ter beurze of buiten de beurs te verkrijgen, tegen een prijs die de wettelijke vereisten naleeft. In het bijzonder mocht de prijs niet minder dan 10% onder de laagste slotkoers van de laatste 30 beursdagen voorafgaand aan de verrichting zal zijn en niet meer dan 5% boven de hoogste slotkoers van de

(1) Benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 mei 2013 (bevestigd bij besluit van 25 juni 2013) en benoemd tot Voorzitter van de Raad van Bestuur bij besluit van de Raad van Bestuur op 10 mei 2017.

(2) Benoemd door de Belgische Staat.

(3) Benoemd als CEO bij Koninklijk Besluit van 26 februari 2014 na beraadslaging in de Ministerraad.

(4) Benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van bpost andere dan Overheden, op 22 september 2014. Hun mandaat werd vernieuwd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 9 mei 2018.

(5) Benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van bpost, gehouden op 10 mei 2017.

laatste 30 beursdagen voorafgaand aan de verrichting zal zijn. Deze machtiging omvatte de verwerving ter beurze of buiten de beurs door een rechtstreekse dochtervennootschap, zoals bedoeld in en binnen de grenzen van artikel 627, eerste lid van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen. Deze machtiging was geldig gedurende vijf jaar vanaf 27 mei 2013 en werd niet verlengd op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 9 mei 2018.

De Raad van Bestuur is bovendien gemachtigd om, ter beurze of buiten de beurs, of in het kader van haar bezoldigingsbeleid voor personeelsleden, bestuurders of consultants van bpost of om een ernstig en dreigend nadeel voor bpost te voorkomen, een deel van of alle aandelen, winstbewijzen of certificaten die daarop betrekking hebben, te vervreemden tegen een prijs die de Raad van Bestuur bepaalt. Deze machtiging is geldig zonder enige beperking in de tijd. De machtiging geldt tevens voor de vervreemding van de aandelen, de winstbewijzen of de certificaten die daarop betrekking hebben van de Vennootschap door een rechtstreekse dochtervennootschap zoals bedoeld in artikel 627, eerste lid, van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen.

Werking van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur vergadert indien de belangen van de vennootschap dit vereisen of op verzoek van ten minste twee bestuurders. In principe vergadert de Raad van Bestuur zeven keer per jaar, en in geen geval minder dan vijf keer per jaar. In 2018 vergaderde de Raad van Bestuur elfmaal.

In het algemeen kunnen de Raad van Bestuur en de Comités van de Raad van Bestuur geldig besluiten met gewone meerderheid van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders, maar voor bepaalde bestuurskwesties is een tweederdemeerderheid vereist (bijvoorbeeld bij besluiten inzake de goedkeuring van alle hernieuwingen of wijzigingen van het beheerscontract en bepaalde besluiten betreffende de administratieve wettelijke status van statutaire werknemers). Bij staking van stemmen is de stem van de Voorzitter doorslaggevend.

Het Corporate Governance Charter van bpost weerspiegelt de principes die de Raad van Bestuur en de Comités van de Raad van Bestuur hanteren.

Het Corporate Governance Charter bepaalt, onder andere, dat beslissingen van de Raad van Bestuur van strategisch belang, met inbegrip van de goedkeuring van het ondernemingsplan en het jaarlijkse budget en beslissingen betreffende strategische overnames, allianties en overdrachten, moeten worden voorbereid door een vast of een *ad hoc* Comité van de Raad van Bestuur. Voor deze beslissingen zal de Raad van Bestuur ernaar streven om een breed draagvlak te vinden onder de verschillende belanghebbende partijen, met dien verstande dat, na passende dialoog en overleg, de Voorzitter van de Raad van Bestuur het betrokken voorstel ter stemming kan voorleggen en het voorstel aangenomen zal zijn indien het wordt goedgekeurd door een meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Evaluatieproces van de Raad van Bestuur

Onder leiding van de Voorzitter evalueert de Raad van Bestuur regelmatig zijn eigen strekking, zijn samenstelling en zijn prestaties en die van de Comités van de Raad van Bestuur, alsook de interactie met het Group Executive Comité. Afhankelijk van de situatie stelt de Voorzitter de nodige maatregelen voor om bepaalde tekortkomingen van de Raad van Bestuur of van een Comité van de Raad van Bestuur te verhelpen.

Als gevolg van een externe evaluatie in 2015 besliste de Raad van Bestuur om de voornaamste aandachtspunten

die uit de externe evaluatie naar voren kwamen, regelmatig op te volgen en te evalueren. In 2018 voerden de Raad van Bestuur, de Comités van de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité een formele en uitvoerige zelfevaluatie uit. De evaluatie spitste zich toe op de samenstelling en structuur van de Raad van Bestuur en zijn comités, zijn rol en zijn doelstellingen, zijn werking, de uitwisseling van informatie tussen de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité, alsook op de naleving door de Raad van Bestuur van de normen van goed bestuur.

De Raad van Bestuur evalueert en verbetert zijn werking continu met het oog op een steeds beter en efficiënter bestuur van bpost.

Transacties tussen bpost en de leden van zijn Raad van Bestuur en executive managers

Een algemeen beleid inzake belangenconflicten is van toepassing binnen bpost, en verbiedt elke situatie waarin een belangenconflict van financiële aard het persoonlijke oordeel of de beroepstaken van een bestuurder zou kunnen beïnvloeden ten nadele van de bpost groep.

Overeenkomstig Artikel 523 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen, verklaarde de heer Koen Van Gerven dat hij een persoonlijk belangenconflict van vermogensrechtelijke aard had in verband met zijn jaarlijkse evaluatie als CEO. De evaluatie was een agendapunt van de vergadering van het Bezoldigings- en Benoemingscomité van 12 maart 2018 en de vergadering van de Raad van Bestuur van 13 maart 2018. Hij bracht de commissarissen van bpost op de hoogte van dit belangenconflict en besloot om niet deel te nemen aan de beraadslaging of de stemming over dit punt. Hieronder volgt het uittreksel uit het verslag van de Raad van Bestuur met betrekking tot de jaarlijkse evaluatie van de CEO:

"Voordat de jaarlijkse evaluatie van de CEO werd besproken, verklaarde de CEO dat hij een persoonlijk belangenconflict van vermogensrechtelijke aard had zoals bedoeld in artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen in verband met het agendapunt dat betrekking heeft op de jaarlijkse evaluatie van zijn prestaties.

De CEO verliet de vergaderzaal en nam niet deel aan de beraadslaging noch de beslissing met betrekking tot zijn jaarlijkse evaluatie. De CEO zal het College van Commissarissen informeren over dit belangenconflict in overeenstemming met artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen.

Na aanbeveling door het Bezoldigings- en Benoemingscomité keurde de Raad van Bestuur de evaluatie van de prestaties van de CEO en de voorgestelde score unaniem goed."

Transacties tussen bpost en zijn meerderheidsaandeelhouders

Het Corporate Governance Charter van bpost vereist dat de procedure zoals uiteengezet in artikel 524 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen moet worden nageleefd voor alle beslissingen m.b.t. het Beheerscontract of andere overeenkomsten met de Belgische Staat of andere Overheden (andere dan die binnen het toepassingsgebied van artikel 524, § 1, laatste subparagraaf van het Belgische Wetboek van Vennootschappen). Kort samengevat, deze beslissingen zijn onderworpen aan een voorafgaand niet-bindend gemotiveerd advies van een *Ad Hoc Comité* dat uit minstens drie onafhankelijke bestuurders bestaat. Het *Ad Hoc Comité* wordt bijgestaan door een door het *Ad Hoc Comité* gekozen onafhankelijke expert, en de commissarissen van bpost valideren de gebruikte

financiële gegevens. Volgens de procedure moet de Raad van Bestuur dan zijn beslissing staven en moeten de commissarissen de door de Raad van Bestuur gebruikte financiële gegevens valideren.

De Raad van Bestuur heeft een *Ad Hoc* Comité opgericht voor het USO-Beheerscontract, dat bestaat uit alle onafhankelijke bestuurders. Het *Ad Hoc* Comité kwam in 2018 tweemaal samen.

Comités van de Raad van Bestuur

Naast het *Ad Hoc* Comité heeft de Raad van Bestuur drie Comités van de Raad van Bestuur opgericht, die de Raad van Bestuur bijstaan en aanbevelingen doen in specifieke domeinen: het Strategisch Comité, het Auditcomité (in overeenstemming met artikel 526bis van het Belgische Wetboek van Vennootschappen) en het Bezoldigings- en Benoemingscomité (in overeenstemming met artikel 526quater van het Belgische Wetboek van Vennootschappen). Het intern reglement van deze Comités van de Raad van Bestuur is beschreven in het Corporate Governance Charter.

Strategisch Comité

Het Strategisch Comité adviseert de Raad van Bestuur over strategische aangelegenheden, en zal in het bijzonder:

- regelmatig de ontwikkelingen in de industrie en de doelstellingen en strategieën van bpost en zijn dochtervennootschappen bestuderen en corrigerende maatregelen voorstellen;
- de risico's en opportuniteiten van de strategie, geïdentificeerd op basis van een strategische risico-evaluatie, en andere processen van de Vennootschap bestuderen, alsook de impact van de relevante markttenenden en -veranderingen, opkomende of evoluerende concurrerende activiteiten en ontwikkelingen bij de overheid of op het vlak van wetgeving en de prestaties van de Vennootschap ten aanzien van de financiële doelstellingen waarmee de Raad van Bestuur instemt en die aan de aandeelhouders worden meegedeeld;
- het ontwerp van het ondernemingsplan dat elk jaar wordt voorgelegd door het Group Executive Comité, onderzoeken en de strategische planning begeleiden zodat het strategisch plan wordt ontwikkeld, aanvaard en verankerd in de Vennootschap;
- de door de CEO of het Group Executive Comité voorgestelde strategische transacties controleren, met inbegrip van strategische overnames en afstotingen, het aangaan en beëindigen van strategische allianties of samenwerkingsovereenkomsten op langere termijn, het lanceren van nieuwe productsegmenten en het betreden van nieuwe productmarkten of geografische markten;
- de implementatie opvolgen met behulp van vooraf vastgelegde en overeengekomen indicatoren (*Key Performance Indicators* of KPI's) van dergelijke strategische projecten en van het ondernemingsplan, waaronder de vooruitgang die de Vennootschap boekt op vlak van de strategische doeleinden, en feedback en advies geven over het te volgen beleid, de fusie- en overnamestrategie, de marktcapaciteit en de vereisten inzake resources en de toewijzing ervan;
- de uitvoering van transacties, de implementatie na overname en de realisatie van de doelstellingen van de overname als onderdeel van de strategische doelstellingen van de Vennootschap bestuderen. Dit omvat het evalueren van post-transactieaudits om de prestaties te toetsen aan de doelstellingen van de overname, van de waardecreatie en van het tot stand brengen van synergiën;

- rapporten opstellen voor de Raad van Bestuur over haar activiteiten, waaronder een jaarlijkse evaluatie van de prestaties van het Comité en eventuele aanbevelingen voor veranderingen wat betreft haar verplichtingen, haar samenstelling en haar werkpraktijken.

Het Strategisch Comité bestaat uit maximaal zes bestuurders, waaronder minstens drie onafhankelijke bestuurders. De Voorzitter van het Strategisch Comité wordt aangesteld door de leden van het Strategisch Comité.

Het Strategisch Comité bestond op 31 december 2018 uit de volgende vijf leden:

Naam	Functie
Michael Stone (Voorzitter)	Onafhankelijk Bestuurder
Jos Donvil	Niet Uitvoerend Bestuurder
Thomas Hübner	Onafhankelijk Bestuurder
Koen Van Gerven	CEO en Bestuurder
Ray Stewart	Onafhankelijk Bestuurder

Het Strategisch Comité kwam in 2018 tweemaal samen.

Auditcomité

Het Auditcomité adviseert de Raad van Bestuur over aangelegenheden inzake boekhouding, audit en interne controle, en zal in het bijzonder belast zijn met:

- het toezicht op de integriteit van de jaarrekeningen van bpost, van de boekhouding en financiële verslaggeving van bpost en van de audits van de jaarrekeningen, alsook van het budget van bpost;
- het toezicht op de doeltreffendheid van interne controle en risicobeheer van bpost;
- het toezicht op de interne auditfunctie en de doeltreffendheid ervan;
- het toezicht op de prestaties van het College van Commissarissen en de statutaire audit van de jaarlijkse en geconsolideerde rekeningen, inclusief opvolging van de vragen en aanbevelingen geformuleerd door het College van Commissarissen;
- de controle en het toezicht op de onafhankelijkheid van de Commissarissen, met name overeenkomstig de bepalingen van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen;
- het voorstellen aan de Raad van Bestuur van kandidaten voor de twee Commissarissen die door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders dienen te worden benoemd;
- het informeren van de Raad van Bestuur over de resultaten van de statutaire audit en de uitvoering van zijn taken;
- het benoemen, ontslaan, vervangen en jaarlijks evalueren van de Chief Audit Officer.

Het Auditcomité bestaat uit maximaal vijf niet-uitvoerende bestuurders, waaronder minstens drie onafhankelijke bestuurders. De Voorzitter van het Auditcomité wordt aangeduid door de leden van het Auditcomité.

Gezamenlijk hebben de leden van het Auditcomité voldoende deskundigheid op het vlak van boekhouding en audit om hun taken efficiënt uit te voeren, met name op het vlak van financiële zaken. Ray Stewart is deskundig op het vlak van boekhouding en audits, zoals

blijkt uit zijn vroegere uitvoerende functies bij Nyrstar en Proximus (voormalig Belgacom). De andere leden van het Auditcomité hebben of hadden mandaten in de raad van bestuur of uitvoerende mandaten in topbedrijven of -organisaties.

Het Auditcomité bestond op 31 december 2018 uit de volgende vier leden:

Naam	Functie
Ray Stewart (Voorzitter)	Onafhankelijk Bestuurder
Michael Stone	Onafhankelijk Bestuurder
Saskia Van Uffelen	Onafhankelijk Bestuurder
Bernadette Lambrechts	Niet-Uitvoerend Bestuurder

Het Auditcomité kwam in 2018 zesmaal samen.

Bezoldigings- en Benoemingscomité

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité adviseert de Raad van Bestuur voornamelijk over aangelegenheden inzake de benoeming en bezoldiging van bestuurders, CEO en Group Executive Comité, en zal in het bijzonder:

- kandidaten identificeren en voordragen voor de Raad van Bestuur, om vacatures in te vullen wanneer deze openvallen, rekening houdend met voorstellen die worden gedaan door betrokken partijen, waaronder aandeelhouders;
- het voordragen van kandidaten voor de Raad van Bestuur die door de aandeelhouders worden benoemd (al dan niet in toepassing van hun voordrachtsrecht, zoals voorzien in artikel 21, § 2 van de Statuten);
- advies uitbrengen aan de Raad van Bestuur inzake de benoeming van de voorzitter van de Raad van Bestuur;
- de Raad van Bestuur adviseren inzake de benoeming van de CEO en inzake de voorstellen van de CEO over de benoeming van de andere leden van het Group Executive Comité;
- de Raad van Bestuur adviseren inzake de bezoldiging van de CEO en de andere leden van het Group Executive Comité en inzake overeenkomsten betreffende vroegtijdige beëindiging;
- alle op aandelen gebaseerde of andere incentiveplannen voor bestuurders, leden van het Group Executive Comité en personeelsleden bespreken;
- prestatiedoelstellingen vastleggen en evaluaties van de prestaties van de CEO en andere leden van het Group Executive Comité;
- advies uitbrengen aan de Raad van Bestuur inzake de bezoldiging van de bestuurders;
- advies uitbrengen aan de Raad van Bestuur inzake talent management en diversiteit- en inclusiebeleid;
- een bezoldigingsverslag voorleggen aan de Raad van Bestuur;
- het proces leiden voor de opvolging van de leden van de Raad van Bestuur en van het Group Executive Comité, rekening houdend met de uitdagingen en de opportuniteiten waarmee bpost geconfronteerd wordt en met de vaardigheden en expertise die voor elke functie zijn vereist.

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité bestaat uit minstens drie en maximaal vijf niet-uitvoerende bestuurders, met te allen tijde een meerderheid van onafhankelijke bestuurders

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité bestond op 31 december 2018 uit de volgende vier leden:

Naam	Functie
François Cornelis (Voorzitter)	Voorzitter van de Raad van Bestuur
Thomas Hübner	Onafhankelijk Bestuurder
Saskia Van Uffelen	Onafhankelijk Bestuurder
Filomena Teixeira	Onafhankelijk Bestuurder

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité kwam in 2018 vijfmaal samen.

In 2018 beraadde het Bezoldigings- en Benoemingscomité zich, onder andere, over wijzigingen betreffende het bezoldigingsbeleid (bv. incentiveplannen op lange termijn, indicatoren m.b.t. het variabele loon) op basis van een benchmarkoefening met concurrerende vennootschappen.

Executive Management

CEO

De huidige CEO werd benoemd voor een termijn van zes jaar, bij een in de Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit van 26 februari 2014, in overeenstemming met de bepalingen van de Wet van 1991 vooraleer het werd gewijzigd door de Wet van december 2015. De volgende CEO wordt benoemd door de Raad van Bestuur, op voordracht van het Bezoldigings- en Benoemingscomité.

De CEO is belast met het dagelijkse bestuur van bpost en rapporteert aan de Raad van Bestuur. Hij is ook belast met de uitvoering van de besluiten van de Raad van Bestuur en hij vertegenwoordigt bpost in het kader van het dagelijks bestuur, inclusief de uitoefening van de stemrechten verbonden aan de aandelen en de deelnemingen die door bpost worden aangehouden.

De CEO kan door de Raad van Bestuur worden ontslagen.

Group Executive Comité

Het operationele bestuur van bpost wordt waargenomen door het Group Executive Comité onder leiding van de CEO. Het Group Executive Comité bestaat uit maximaal negen leden, die door de Raad van Bestuur worden benoemd (voor een termijn door de Raad van Bestuur bepaald) en kunnen worden ontslagen, op voordracht van de CEO en na het advies van het Bezoldigings- en Benoemingscomité te hebben ingewonnen.

Het Group Executive Comité vergadert regelmatig op uitnodiging van de CEO. Het Group Executive Comité wordt bijgestaan door de Secretaris van het Group Executive Comité.

De individuele leden van het Group Executive Comité oefenen de bijzondere bevoegdheden uit die hen door de Raad van Bestuur of, naargelang het geval, de CEO worden opgedragen. Binnen de grenzen van de aan hen toegekende bevoegdheden, kunnen de leden van het Group Executive Comité aan één of meerdere personeelsleden van bpost speciale en beperkte bevoegdheden opdragen. De leden van het Group Executive Comité kunnen de subdelegatie van deze bevoegdheden toestaan.

Het Group Executive Comité bereidt, onder leiding van de CEO, een ondernemingsplan voor waarin de doelstellingen en strategie van bpost op middellange termijn worden beoordeeld. Dit ondernemingsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

Het Group Executive Comité bestond op 31 december 2018 uit de volgende leden:

Naam	Functie
Koen Van Gerven	Chief Executive Officer
Henri de Romrée ¹	Chief Financial Officer
Mark Michiels	Chief Human Resources & Organization
Dirk Tirez	Chief Legal & Regulatory Officer and Company Secretary
Nico Cools	Chief IT Officer and Chief Digital Officer
Kurt Pierloot ³	Director Mail & Retail
Luc Cloet ²	Director Parcels & Logistics Europe and Asia
Pierre Winand ²	Director Parcels & Logistics North America

Comité Wet van 1991

De Wet van 1991 bevat verschillende bepalingen over de samenstelling, benoeming en werking van een "Comité Wet van 1991". Sinds de inwerkingtreding van de Wet van december 2015 zijn de aan het Comité Wet van 1991 toegekende bevoegdheden beperkt tot de onderhandeling van het Beheerscontract met de Belgische Staat (met dien verstande dat het Beheerscontract vervolgens moet worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur). Daarom zal het Comité Wet van 1991 enkel van kracht blijven voor de beperkte doeleinden en taken vastgelegd in de aangepaste Wet van 1991.

Het Comité Wet van 1991 bestond op 31 december 2018 uit de CEO, die het Comité voorzigt, en twee andere leden van het Group Executive Comité (één Nederlandstalig en één Franstalig lid: Mark Michiels en Henri de Romrée).

Secretaris van de Vennootschap

De Raad van Bestuur en de Adviescomités worden bijgestaan door de Secretaris van de Vennootschap, Dirk Tirez, die ook Chief Legal & Regulatory Officer is van bpost. Hij werd benoemd in oktober 2007. François Soenen is de Secretaris van het Group Executive Comité.

College van Commissarissen

De audit van de financiële toestand van bpost en van de geconsolideerde en niet-geconsolideerde jaarrekeningen van bpost wordt opgedragen aan een College van Commissarissen. Dat College van Commissarissen van bpost bestaat uit vier Commissarissen:

(i) twee Commissarissen zijn benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en (ii) twee andere Commissarissen door het Rekenhof, de Belgische instelling die verantwoordelijk is voor de controle van openbare rekeningen. De leden van het College van

Commissarissen worden benoemd voor een hernieuwbare periode van drie jaar. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bepaalt de bezoldiging van de leden van het College van Commissarissen.

Op 31 december 2018 bestond het College van Commissarissen van bpost uit:

- Ernst & Young Bedrijfsrevisoren CVBA ("EY"), vertegenwoordigd door de heer Romuald Bilem (lid van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren), De Kleetlaan 2, 1831 Diegem, België (tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2021);
- PVMD Bedrijfsrevisoren-Reviseurs d'Entreprises CVBA ("PVMD"), vertegenwoordigd door mevrouw Caroline Baert (lid van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren), Tweekerkenstraat 44, 1000 Brussel, België (tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2021);
- de heer Philippe Roland, Eerste Voorzitter van het Rekenhof, Regentschapsstraat 2, 1000 Brussel, België (tot 30 september 2019);
- Mevr. Hilde François⁴, Voorzitter van het Rekenhof, Regentschapsstraat 2, 1000 Brussel, België (tot 30 september 2021).

Ernst & Young en PVMD zijn verantwoordelijk voor de audit van de geconsolideerde jaarrekening van bpost. Voor het jaar afgesloten op 31 december 2018 hebben Ernst & Young en PVMD 1.265.275 EUR ontvangen (exclusief belasting op de toegevoegde waarde), als bezoldiging voor de audit van de jaarrekening van bpost en zijn dochtervennootschappen, en 626.481 EUR (exclusief belasting op de toegevoegde waarde), als bezoldiging voor niet-audit gerelateerde activiteiten. De twee andere Commissarissen (benoemd door het Rekenhof) ontvingen 39.134,81 EUR als bezoldiging voor hun prestaties betreffende de audit van de niet-geconsolideerde jaarrekening van bpost voor het jaar afgesloten op 31 december 2018.

(1) Koen Beekmans heeft de Vennootschap op 15 januari 2018 verlaten als Chief Financial Officer, Service Operations & ICT. Henri de Romrée werd met ingang van 15 januari 2018 benoemd tot nieuwe Chief Financial Officer en lid van het Group Executive Comité door de CEO (gemachtigd door de Raad van Bestuur (beslissing van 4 december 2017) en na voordracht van het Bezoldigings- en Benoemingscomité).

(2) Luc Cloet en Pierre Winand werden op 17 april 2018 met onmiddellijke ingang benoemd door de Raad van Bestuur, na voordracht van het Bezoldigings- en Benoemingscomité.

(3) Kurt Pierloot heeft zijn ontslag ingediend als Director Mail & Retail met ingang op 24 januari 2019. Henri de Romrée werd benoemd als nieuwe Director Mail & Retail vanaf 24 januari 2019. Baudouin de Hepcée werd tot Chief Financial Officer ad interim benoemd vanaf 24 januari 2019 totdat er een nieuwe Chief Financial Officer is benoemd.

(4) Door zijn beslissing van 3 oktober 2018 besliste het Rekenhof om - met ingang van 1 oktober 2018 - dhr. Jozef Beckers (lid van het Rekenhof) als Commissaris te vervangen door mevr. Hilde François (Voorzitter van het Rekenhof) voor een verlengbare termijn van drie jaar.

Aandeelhoudersstructuur en aandeelhoudersrechten

De aandelen van bpost zijn op naam of gedematerialiseerd. Op 31 december 2018 werd het aandelenkapitaal van bpost vertegenwoordigd door 200.000.944 aandelen, genoteerd op de gereguleerde markt Euronext Brussel.

Met respectievelijk 48.263.200 en 53.812.449 bpost-aandelen in hun bezit op 31 december 2018, hadden de Belgische Staat en de FPIM samen een participatie van 51,04% (respectievelijk 24,13% en 26,91%) van de door bpost uitgegeven stemgerechtigde aandelen. De resterende aandelen zijn in het bezit van particuliere aandeelhouders en Europese en internationale institutionele aandeelhouders.

In de loop van 2018 en overeenkomstig de Wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in beursgenoteerde bedrijven en de Statuten, heeft bpost een aantal transparantieverklaringen openbaar gemaakt met de kennisgeving dat een notificatielimit was bereikt (overschrijding of onderschrijving). De transparantiekennisgevingen zijn beschikbaar op de website van bpost op https://corporate.bpost.be/investors/share-information/transparency-declarations?sc_lang=nl-BE.

De aandelen van de Vennootschap zijn vrij overdraagbaar, op voorwaarde dat, overeenkomstig artikel 147 *bis* van de Wet van 1991 en artikel 16 van de Statuten, de rechtstreekse deelneming van de Overheden in het maatschappelijk kapitaal te allen tijde meer dan 50% moet bedragen. Als gevolg van de inwerkingtreding op 12 januari 2016 van de Wet van december 2015, had de Belgische Regering evenwel tot 31 december 2018, bij een in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit, de optie om (een) transactie(s) goed te keuren die ertoe leidt/leiden dat de rechtstreekse deelneming van Overheden daalt tot beneden 50% plus één aandeel (artikel 54/7 § 1 van de Wet van 1991). De Belgische regering maakte geen gebruik van deze optie.

Op 31 december 2018 hield bpost geen eigen aandelen aan.

Elk aandeel geeft de houder ervan recht op één stem. Behoudens de beperkingen op stemrechten die worden opgelegd door de wet, bepalen de Statuten dat, indien aandelen aan verscheidene eigenaars toebehoren, in pand zijn gegeven of indien de rechten die toebehoren aan de aandelen, het voorwerp uitmaken van onverdeeldheid, vruchtgebruik of een andere vorm van opsplitsing van de eraan verbonden rechten, de Raad van Bestuur de eraan verbonden rechten kan schorsen totdat één persoon is aangewezen als houder van de betrokken aandelen ten aanzien van bpost.

Remuneratieverslag

Het bezoldigingsbeleid van bpost met betrekking tot de leden van de Raad van Bestuur en het management van bpost is gebaseerd op de geldende wetgeving, de Corporate Governance Code, de marktpraktijken en -tendensen.

bpost vindt transparantie en een duidelijke communicatie over de principes en de invoering van het bezoldigingsbeleid van essentieel belang. Bijgevolg deelt bpost de relevante informatie hieromtrent mee in dit verslag.

Algemeen bezoldigingsbeleid en -principes

bpost heeft een dynamisch, valoriserend en verantwoord bezoldigingsbeleid ingevoerd. Het beleid wordt regelmatig geëvalueerd en bijgewerkt om het voortbestaan van bpost te waarborgen.

Dat bezoldigingsbeleid heeft meerdere doelstellingen, onder andere:

- het personeel van het bedrijf een billijke bezoldiging bieden, in samenspraak met de sociale partners, zonder aan competitiviteit te moeten inboeten ten opzichte van de referentiemarkten in de postale, pakjes & logistieke en e-commerce bedrijven in Europa;
- de prestatie op zowel collectief als individueel niveau stimuleren met het oog op een duurzame en rendabele groei op lange termijn en daarbij waken over het welzijn van het personeel. Daarom is het huidige bezoldigingsstelsel samengesteld uit elementen die gekoppeld zijn aan (i) de resultaten van bpost (bijvoorbeeld EBIT resultaten, criteria met betrekking tot het welzijn van het personeel en klantentevredenheid) en (ii) individuele prestaties en vaardigheden;
- de bedrijfswaarden en -cultuur identificeren en stimuleren; en
- gekwalificeerde en gespecialiseerde personen aantrekken, behouden en motiveren die nodig zijn om de strategische en operationele doelstellingen van het bedrijf te behalen met betrekking tot de omvorming van het bedrijf in één van de toonaangevende e-commerce & logistieke bedrijven in Europa en daarbuiten.

Het hierboven beschreven bezoldigingsbeleid zou in de komende twee boekjaren niet substantieel moeten wijzigen.

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité buigt zich regelmatig over de principes van dit beleid en de concrete toepassing ervan, en zal dit in de volgende twee boekjaren blijven doen. In 2019 zal een beperkt en verantwoord plan voor flexibele verloning geïntroduceerd worden dat het kaderpersoneel zal toelaten om binnen een vast budget te kiezen tussen verschillende voordelen, zonder meerkost voor de vennootschap. Het Bezoldigings- en Benoemingscomité zal eveneens het pensioenplan voor de werknemers herbekijken en in lijn brengen met de referentiemarkt.

De Raad van Bestuur en het Bezoldigings- en Benoemingscomité zullen eveneens de mogelijkheid bekijken om een participatieplan op lange termijn (*“long term incentive plan”*) in te voeren met als doel de acties en initiatieven van het management beter te aligneren met de resultaten op lange termijn van de vennootschap.

Dit verslag is niet van toepassing op de Belgische dochterondernemingen, waarvan het bezoldigingsbeleid is afgestemd op de nationale referentiemarkt, en evenmin op de buitenlandse dochterondernemingen van bpost, waarop een afzonderlijk bezoldigingsbeleid van toepassing is in lijn met de referentiemarkt van

relevante ondernemingen en met het oog op het aantrekken en behouden van gekwalificeerde en ervaren leidinggevendenden. In dat opzicht heeft de Radial Group een eigen participatieplan, in overeenstemming met de marktpraktijken in de Verenigde Staten.

Procedure om het bezoldigingsbeleid te ontwikkelen en de individuele bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en van het management van de vennootschap vast te leggen

Als naamloze vennootschap van publiek recht en in overeenstemming met de toepasselijke regels betreffende corporate governance heeft bpost een specifiek bezoldigingsbeleid ontwikkeld voor de leden van de Raad van Bestuur en het management. Dit beleid werd vastgesteld door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité. Het wordt geregeld geëvalueerd en bijgewerkt. Elke wijziging aan dit beleid moet worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité.

Het gaat om een billijk bezoldigingsbeleid dat gebaseerd is op het globale bezoldigingsbeleid dat hierboven wordt uiteengezet en dat ernaar streeft om (i) gekwalificeerde leidinggevendenden aan te trekken en te behouden, (ii) die leidinggevendenden aan te moedigen om te zorgen voor een duurzame en rendabele groei op lange termijn, in het verlengde van de algemene strategie van bpost, (iii) afgestemd te zijn op hun individuele functies en competenties en (iv) op die manier de belangen van de directie te verzoenen met die van de aandeelhouders. Daarom zal het bezoldigingspakket van de leden van het management:

- een deel variabel loon bevatten (zoals verder beschreven) dat gebaseerd is op duidelijk omschreven kwalitatieve en kwantitatieve prestatiegerichte criteria en gelinkt zijn met de groei van bpost;
- een bezoldiging in speciën omvatten, aangevuld met niet-financiële voordelen; en
- regelmatig worden geëvalueerd met het oog op veranderende marktpraktijken.

bpost onderscheidt drie verschillende groepen van wie de bezoldigingsprincipes hierna worden beschreven:

- de leden van de Raad van Bestuur;
- de CEO;
- de leden van het Group Executive Comité.

De individuele bezoldiging van de leidinggevendenden hangt af van de categorie waartoe ze behoren.

Alle bedragen in dit verslag zijn brutobedragen zonder werkgeversbijdragen.

Principes voor de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en het management van bpost

Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur (met uitzondering van de CEO) werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 april 2000 en bleef van toepassing in 2018. Die bezoldiging bestaat uit twee elementen: (i) een maandelijkse vaste vergoeding en (ii) een zitpenning per vergadering van de Raadgevende Comités waaraan de bestuurders deelnemen.

Er wordt geen andere toelage betaald aan de leden

van de Raad van Bestuur in het kader van hun bestuurdersmandaat, met uitzondering van een bedrijfswagen voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur.

Vaste maandelijks vergoeding

De leden van de Raad van Bestuur (met uitzondering van de CEO) kunnen de volgende vaste maandelijks vergoeding ontvangen:

- 3.463,04 EUR voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur, die ook het Paritair Comité van bpost voorziet, zoals geïndexeerd op 1 maart 2018¹, en een bedrijfswagen;
- 1.731,52 EUR voor de andere bestuurders (met uitzondering van de CEO), zoals geïndexeerd op 1 maart 2018².

Presentiegeld

De leden van de Raad van Bestuur (met uitzondering van de CEO) hebben ook recht op een zitpenning van 1.731,52 EUR per vergadering van de Raadgevende Comités waaraan ze deelnemen.

Die bedragen worden geïndexeerd¹ op jaarbasis.

De CEO ontvangt geen vergoeding om deel te nemen aan de vergaderingen van de Raadgevende Comités.

Globale bezoldiging

In het boekjaar 2018 werd aan de leden van de Raad van Bestuur (met uitzondering van de CEO) een totaalbedrag van 331.510,77 EUR aan bezoldigingen uitbetaald.

De tabel hieronder bevat de totale jaarlijkse bezoldiging die aan elk van de leden van de Raad van Bestuur (met uitzondering van de CEO) werd gestort op basis van hun deelname aan de vergaderingen van de verschillende Raadgevende comités².

Lid	Raad van Bestuur		Strategisch Comité		Bezoldigings- en Benoemingscomité		Auditcomité		Ad Hoc comité		Totale jaarlijkse bezoldiging (EUR)
	Bedrag (EUR)	Bedrag (EUR)	Vergaderingen	Bedrag (EUR)	Vergaderingen	Bedrag (EUR)	Vergaderingen	Bedrag (EUR)	Vergaderingen		
Luc Lallemand ³	8.609,34	1.707,39	1/2	NA		NA		NA			10.316,73
Laurent Leviaux ³	8.609,34	NA		3.438,91	1/5 ²	NA		NA			12.048,25
Caroline Ven ³	8.609,34	NA		NA		5.170,43	3/6	NA			13.779,77
François Cornelis (Voorzitter van de Raad)	41.459,96	NA		10.340,86	5/5 ²	NA		3.463,04	2/2		55.263,86
Ray Stewart	20.729,98	1.731,52	1/2	NA		10.364,99	6/6	3.463,04	2/2		36.289,53
Michael Stone	20.729,98	3.438,91	2/2	NA		10.364,99	6/6	3.463,04	2/2		37.996,92
Bernadette Lambrechts	20.729,98	NA		NA		10.364,99	6/6	NA			31.094,97
Jos Donvil	20.729,98	1.731,52	1/2	NA		NA		NA			22.461,50
Thomas Hübner	20.729,98	0	0/2	8.633,47	5/5	NA		3.463,04	2/2		32.826,49
Filomena Teixeira	20.729,98	NA		10.340,86	5/5 ²	NA		3.463,04	2/2		34.533,88
Saskia Van Uffelen	20.729,98	NA		10.340,86	5/5 ²	10.364,99	6/6	3.463,04	2/2		44.898,87
	212.397,84	8.609,34		43.094,96		46.630,39		20.778,24			331.510,77

(1) De gezondheidsindex is de referentie-index voor de indexering.

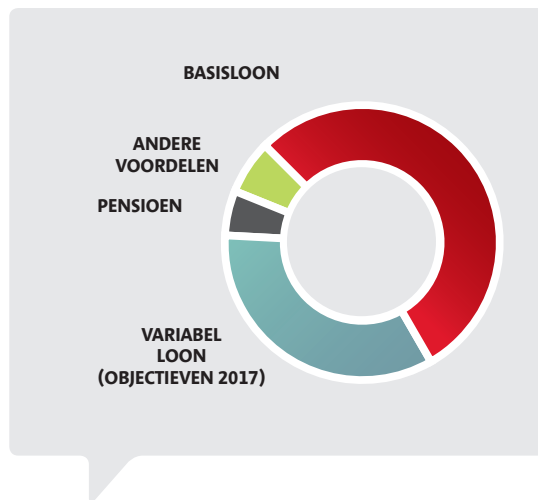
(2) Deze bedragen omvatten alle bedragen die werden gestort voor het boekjaar 2018. De presentiegelden worden gestort in de maand na de vergadering van de Raad van Bestuur of van het Raadgevend comité, wat betekent dat de voor het boekjaar 2018 gestorte bedragen betrekking hebben op de deelname aan de vergaderingen van het Raadgevend Comité die plaatsvonden tussen december 2017 en november 2018.

(3) Tot 9 mei 2018.

Bezoldiging van de CEO

De bezoldiging van de CEO wordt vastgelegd door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité en omvat de volgende elementen: (i) een basisloon, (ii) een variabele vergoeding op korte termijn, (iii) premies voor pensioensparen en (iv) diverse voordelen.

Relatief belang van de verschillende componenten van de bezoldiging van de CEO (2018)

Basisloon

Het basisloon van de CEO voor het boekjaar 2018 bedraagt 488.841,75 EUR (zoals geïndexeerd op 1 oktober 2018).

Variabel loon

De variabele vergoeding op korte termijn van de CEO varieert volgens (i) de doelstellingen van het bedrijf enerzijds en (ii) de individuele doelstellingen anderzijds. Jaarlijks worden de prestaties vergeleken met de vastgestelde doelstellingen.

- Voor de CEO zijn de **doelstellingen van het bedrijf** gekoppeld aan de financiële resultaten voor de CEO. Het variabele loon dat wordt toegekend volgens de doelstellingen van het bedrijf hangt voor 70% van de EBIT af en voor 30% van de operationele cashflow. Het bezoldigingsrooster werd opgemaakt en goedgekeurd door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité (en is hierna terug te vinden in de Sectie over de Bezoldiging van de leden van het Group Executive Comité). Afhankelijk van de resultaten van deze twee financiële criteria, die worden geauditeerd en regelmatig worden meegedeeld, kan de betaling per criterium maximaal 135% van het basisbedrag van het variabele loon op korte termijn voor dit criterium bedragen.
- De **individuele doelstellingen** worden in het begin van elk jaar bepaald in gemeenschappelijk overleg tussen de CEO en de Raad van Bestuur. Daarbij worden duidelijke en meetbare doelstellingen vastgelegd die moeten worden behaald binnen een overeengekomen termijn. De individuele prestaties van de CEO worden gemeten ten opzichte van die vooraf bepaalde doelstellingen en kunnen evolueren van 0% van het basisbedrag van de variabele vergoeding op korte termijn in geval van ondermaatse prestaties tot 160% in geval van bovenmaatse prestaties.

De prestaties van de CEO worden door de Raad van Bestuur jaarlijks geëvalueerd tijdens het eerste kwartaal na het einde van het boekjaar, in het kader van een "Performance Management Process" ("PMP").

Pensioenbijdrage

De pensioenbijdrage voor de CEO bedroeg 47.724,96 EUR in 2018.

Andere voordelen

De CEO geniet bovendien van andere voordelen, zoals een overlijdensverzekering bij overlijden tijdens het mandaat, een ziekte- en invaliditeitsverzekering, vergoedingen voor representatiekosten en een bedrijfswagen.

Globale bezoldiging

De globale bezoldiging die in 2018 werd uitbetaald aan de CEO, de heer Koen Van Gerven, voor zijn prestaties tijdens het jaar dat eindigde op 31 december 2018 bedraagt 593.179,95 EUR, variabel loon niet inbegrepen (ter vergelijking: 585.977,10 EUR, variabel loon niet inbegrepen in 2017) en kan worden onderverdeeld als volgt:

- basisloon: 488.841,75 EUR (bruto);
- pensioen: 47.724,96 EUR;
- andere voordelen:
  - overlijdensdekking bij overlijden tijdens het mandaat, ziekte en invaliditeitsverzekering: 33.462,72 EUR;
  - representatiekosten: 3.300,00 EUR;
  - leasingkosten voor de bedrijfswagen: 19.850,52 EUR.

Daarnaast ontving de CEO in 2018 een variabel loon van 308.944,00 EUR aangezien de vooraf bepaalde individuele doelstellingen en de economische bedrijfsindicatoren werden gehaald tijdens het jaar dat eindigde op 31 december 2017 (en waarvoor de evaluatie in 2018 plaats vond). Dat bedrag is gerechtvaardigd gelet op (i) de prestaties van bpost in 2017 en (ii) het overschrijden van de doelstellingen die aan de CEO persoonlijk werden toegekend, en de waardecreatie op lange termijn die zijn verwezenlijkingen hebben opgeleverd. Het variabele loon voor 2018 wordt bepaald en betaald in 2019 na de evaluatie van zijn prestaties.

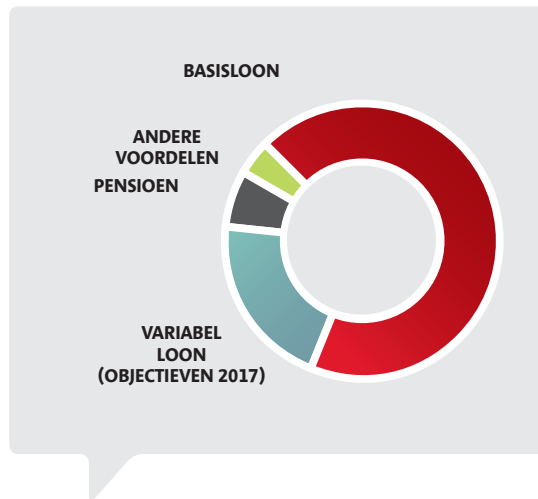
Geen aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen te verwerven, werden toegekend aan of uitgeoefend door de CEO of zijn vervalLEN in 2018. Geen opties die werden toegekend in het kader van vorige aandelenoptieplannen waren nog uitstaand voor 2018.

Er werd geen enkele substantiële wijziging doorgevoerd aan de bezoldiging van de CEO ten opzichte van het vorige boekjaar.

Bezoldiging van de leden van het Group Executive Comité

De bezoldiging van de leden van het Group Executive Comité wordt goedgekeurd door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité. Ze wordt regelmatig herzien op basis van een benchmarking met de grote Belgische bedrijven om een totale bezoldiging te bieden die conform is met de mediaan van de referentiemarkt.

Het bezoldigingspackage van de leden van het Group Executive Comité bevat de volgende elementen: (i) een basisloon, (ii) een variabel loon, (iii) premies voor pensioensparen en (iv) diverse voordelen.

Relatief belang van de verschillende componenten van de globale bezoldiging van de leden van het Group Executive Comité (2018)

Basisloon

Het basisloon weerspiegelt de verantwoordelijkheden en kenmerken van de functie, het niveau van ervaring en de prestaties van de leden van het Group Executive Comité tijdens het afgelopen jaar en wordt toegekend los van de resultaten van het bedrijf. Het wordt elke maand uitbetaald en jaarlijks herzien op basis van een vergelijkende studie met de grote Belgische bedrijven.

Variabel loon

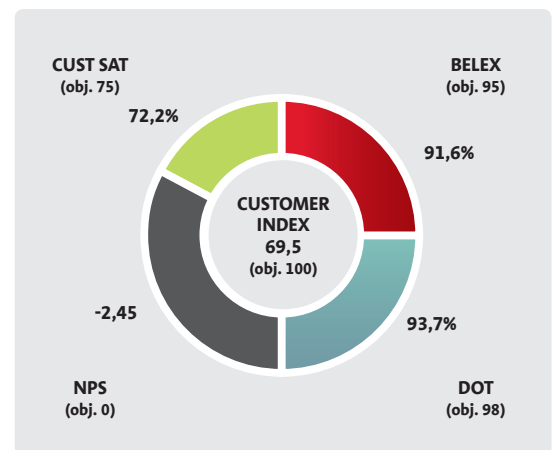
Het variabel loon op korte termijn is een systeem waarbij een percentage van het basisloon wordt uitbetaald om de op prestaties gebaseerde managementcultuur te versterken. Het bedrag van het effectief toegekende variabele loon varieert volgens (i) de doelstellingen van het bedrijf en (ii) de individuele doelstellingen. Jaarlijks worden de prestaties vergeleken met de vastgestelde doelstellingen.

- De **doelstellingen van het bedrijf** zijn gekoppeld aan de financiële resultaten (voor 70% afhankelijk van de EBIT) en aan de klantentrouw die gemeten wordt aan de hand van de klantentevredenheidsindex (ten belope van 30%):
  - EBIT (70%): een bezoldigingsrooster wordt elk jaar opgemaakt en goedgekeurd door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité (zie tabel hieronder). Afhankelijk van de EBIT, kan de betaling maximaal oplopen tot 135% van het basisbedrag;
  - Klantentevredenheidsindex (30%): de mate waarin de variabele vergoeding voor dit criterium wordt uitbetaald is gelijk aan het resultaat van het betreffende jaar. De klantentevredenheidsindex voor 2017 bedroeg 69,5% wat geleid heeft tot een uitbetaling in 2018 van 69,5% voor dit criterium.

Vanaf 2018 (voor wat betreft variabel loon op korte termijn uit te betalen in 2019) omvatten de doelstellingen van het bedrijf nog altijd de EBIT (70%) en de klantentevredenheid (15%), waaraan het welzijn van ons personeel wordt toegevoegd, dat gemeten wordt aan de hand van het niveau van het absentieïsme op korte termijn (15%).

Tabel: Bezoldigingsrooster voor 2018 (percentage van het basisloon volgens de resultaten in termen van de EBIT)

Resultaten (EBIT 2017)	Variabel loon (%)
≤ 92,5%	30%
95%	60%
97,5%	80%
100%	100%
102,5%	110%
106%	120%
108%	125%
110%	130%
> 112,5%	135%

- De **individuele doelstellingen** worden in het begin van elk jaar in gemeenschappelijk overleg bepaald en goedgekeurd door de CEO. Daarbij worden duidelijke en meetbare doelstellingen vastgelegd die moeten worden behaald binnen een overeengekomen termijn. De individuele prestaties worden gemeten ten opzichte van die vooraf bepaalde doelstellingen en kunnen evolueren van 0% van het basisloon in geval van ondermaatse prestaties tot 160% in geval van bovenmaatse prestaties.

De prestaties van elk lid van de Algemene Directie van de Groep worden door de CEO jaarlijks geëvalueerd tijdens het eerste kwartaal na het einde van het boekjaar, in het kader van een "Performance Management Process" ("PMP").

Pensioenbijdrage

De pensioenverzekering van het Group Executive Comité voor boekjaar 2018 bedroeg 280.134,60 EUR.

Andere voordelen

bpost biedt de leden van het Group Executive Comité nog andere voordelen, zoals een overlijdensverzekering bij overlijden tijdens het mandaat, een invaliditeitsverzekering, representatievergoedingen, maaltijdcheques en een bedrijfswagen.

Die voordelen worden regelmatig onderworpen aan een vergelijkend onderzoek en aangepast aan de courante praktijken.

Globale bezoldiging

De globale bezoldiging die in 2018 werd uitbetaald aan de leden van het Group Executive Comité (exclusief CEO) voor het jaar dat werd afgesloten op 31 december 2018 bedraagt 3.462.033,85¹ EUR, variabel loon niet inbegrepen (ter vergelijking: 2.299.008,17 EUR, variabel loon niet inbegrepen in 2017), en kan worden opgesplitst als volgt:

- basisloon (met inbegrip van de eindejaarstoelage en het vakantiegeld): 3.000.306,49 EUR;
- pensioen: 280.134,60 EUR;
- andere voordelen:
  - overlijdensverzekering bij overlijden tijdens het mandaat, invaliditeitsverzekering en medische dekking: 57.086,85 EUR;
  - representatievergoedingen en maaltijdcheques: 26.019,58 EUR;
  - leasingkosten voor de bedrijfswagen: 98.486,33 EUR.

Daarnaast ontvingen de leden van het Group Executive Comité (de CEO niet inbegrepen) in 2018 gezamenlijk een variabel loon van 901.423,99 EUR aangezien de vooraf bepaalde individuele doelstellingen en de economische bedrijfsindicatoren werden gehaald tijdens het jaar dat eindigde op 31 december 2017 (en waarvoor de evaluatie in 2018 plaats vond). Het variabel loon voor 2018 wordt in 2019 vastgelegd en uitbetaald nadat de prestaties van elk van de leden van het Group Executive Comité werden geëvalueerd.

Geen aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen te verwerven, werden toegekend aan of uitgeoefend door de leden van het Group Executive Comité of zijn vervallen in 2018. Geen opties die werden toegekend in het kader van vorige aandelenoptieplannen waren nog uitstaand voor 2018.

Er werd geen enkele substantiële wijziging doorgevoerd aan de bezoldiging van de leden van het Group Executive Comité ten opzichte van het vorige boekjaar.

Terugvorderingsbepalingen

Het huidige bezoldigingsbeleid voorziet niet in een specifieke contractuele terugvorderingsbepaling ten gunste van bpost voor de variabele vergoeding.

Wijzigingen in de samenstelling van het Group Executive Comité van bpost

In 2018 werden de volgende wijzigingen doorgevoerd in het Group Executive Comité:

- De heer Dirk Tirez, Chief Legal & Regulatory Officer en Company Secretary en de heer Nico Cools, CIO & Chief Digital Officer, werden benoemd als lid van het Group Executive Comité met ingang op 4 december 2017 en in die hoedanigheid vergoed vanaf 1 februari 2018;
- De heer Henri de Romrée werd als nieuwe financieel directeur (Chief Financial Officer) en als lid van het Group Executive Comité benoemd en in die hoedanigheid vergoed vanaf 15 januari 2018;
- De functie van de heer Marc Huybrechts, Director Mail & Retail Solutions, als lid van het Group Executive Comité eindigde op 17 april 2018. Hij bleef werkzaam voor de groep tot en met 31 augustus 2018 en kreeg een vertrekpremie voor een totaalbedrag van 400.000 EUR;
- De heer Philippe Dubois, Mail Services Operations, heeft het Group Executive Comité verlaten op 17 april 2018 om de functie van Director Strategy, Transformation & Performance bij bpost op te nemen;
- De heer Luc Cloet, Director Parcels & Logistics Europe & Asia en de heer Pierre Winand, Director Parcels & Logistics North America, werden als nieuw lid van het Group Executive Comité benoemd en in die hoedanigheid vergoed vanaf 17 april 2018.

Naast bovenvermelde wijzigingen, is eveneens vermeldenswaardig dat:

- de heer Kurt Pierloot zijn ontslag heeft aangeboden als Director Mail and Retail, met ingang op 24 januari 2019. De heer Henri de Romrée werd benoemd als nieuwe Director Mail and Retail op 24 januari 2019;
- de heer Baudouin de Hepcée werd benoemd als Chief Financial Officer ad interim op 24 januari 2019, tot de aanstelling van een nieuwe Chief Financial Officer.

Vertrekpremies en niet-concurrentiebedingen

Geen enkel lid van het Group Executive Comité geniet specifieke contractuele regelingen bij vertrek, met uitzondering van de CEO die recht heeft op een vertrekpremie van 500.000 EUR ingeval bpost zijn mandaat vroegtijdig verbreekt, tenzij ingeval van verbreking als gevolg van een duidelijke schending van de plichten van de CEO. Bovendien heeft hij gedurende een periode van 6 maanden na zijn vertrek recht op het gebruik van een voertuig, daarbij inbegrepen alle kosten voor het gebruik ervan, behalve de tankkaart.

In geval van automatische verbreking bij het verstrijken van het mandaat van 6 jaar en van de benoeming door bpost van een ander CEO, is de CEO onderworpen

(1) Dit bedrag omvat de pro rata vergoeding betaald aan de leden van het Group Executive Comité die in 2018 ontslag namen/begonnen.

VERKLARING
INZAKE
DEUGDELIJK
BESTUUR

aan een niet-concurrentiebeding voor een periode van één jaar te tellen vanaf de datum waarop zijn mandaat ten einde loopt. Hij zal een niet-mededingingsvergoeding van 500.000 EUR ontvangen, tenzij bpost verzaakt aan de toepassing van dergelijk beding.

Alle leden van het Group Executive Comité, met uitzondering van de heer Mark Michiels, zijn onderworpen aan een niet-concurrentieplicht waarbij ze gedurende een periode van 12 maanden, te tellen vanaf de datum van hun ontslag of het einde van hun contract, niet mogen werken voor concurrenten van bpost. Deze leden hebben recht op een vergoeding van een bedrag dat overeenkomt met 6 maanden loon indien bpost gebruik wenst te maken van die niet-concurrentiebedingen.

Voor die leden van het Group Executive Comité die hun functie uitoefenen via een arbeidsovereenkomst die onder toepassing van de wet van 3 juli 1978 valt, zou de loutere toepassing van de dwingende regels betreffende de beëindiging van hun arbeidsovereenkomst hen recht kunnen geven op een vertrekvergoeding die - onder andere afhankelijk van hun anciënniteit - hoger dan 12 of 18 maanden loon bedraagt.

Interne controle en risicobeheer

Het bpost Enterprise Risk Management (“ERM”) kader ondersteunt bpost bij het doeltreffend beheer van risico's en de implementatie van de nodige controles om zijn doelstellingen te bereiken. Het ERM-kader omvat: (i) risicobeheer dat bpost toelaat om geïnformeerde beslissingen te nemen over de risico's die bpost bereid is te nemen om zijn strategische doelstellingen te bereiken, daarbij rekening houdend met externe factoren en (ii) interne controleactiviteiten, die alle interne beleidsnota's, procedures en bedrijfspraktijken over risicobeheer omvatten. De goede praktijken in risicobeheer en interne controleactiviteiten (bv. internationale norm ISO31000) en de richtlijnen van de Commissie Corporate Governance werden gebruikt als referenties om het ERM-kader te bepalen.

In het algemeen is de doelstelling om een redelijke mate van zekerheid te bieden over (i) de naleving van huidige wetgeving en reglementering, (ii) de betrouwbaarheid van financiële en niet financiële gegevens, en (iii) de doeltreffendheid van interne processen. Een 'redelijke mate van zekerheid' is een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, aangezien elk intern controlesysteem zijn beperkingen heeft gelinkt aan onder meer menselijke fouten, verkeerde beslissingen of keuzes over de kosten baten afweging van controle.

De volgende beschrijving van de interne controle en risicobeheeractiviteiten is een feitelijke beschrijving en wil een overzicht bieden van de belangrijkste kenmerken van de activiteiten.

Controleomgeving

De controleomgeving bevordert het bewustzijn van en handelen naar regels bij werknemers. De controleomgeving bepaalt duidelijke rollen en verantwoordelijkheden en kwaliteitsrichtlijnen, en toont het engagement aan van het Group Executive Comité en de Raad van Bestuur van bpost.

Engagement voor integriteit en ethische waarden

“Vertrouwen verdienen” is een van de kernwaarden van bpost. De Raad van Bestuur en het Group Executive Comité hebben de Gedragscode van bpost goedgekeurd. Deze werd voor het eerst uitgegeven in 2007 en voor het laatst herzien in 2019. De Gedragscode bevat algemene principes die de waarden en ethische normen beschrijven die gelden voor iedereen die bij de bpost groep werkt en maakt het mogelijk gepast te reageren ingeval de Gedragscode niet wordt nageleefd. Deze principes worden aangevuld door de relevante reglementeringen, beleidslijnen en procedures die in de bedrijven, dochterondernemingen en ondernemingen van bpost van kracht zijn. De Gedragscode wordt aan alle nieuwe medewerkers overhandigd als deel van het onboarding proces en systematisch geïntroduceerd in de dochterondernemingen van bpost. De Gedragscode is ook beschikbaar op het intranet van het bedrijf en er wordt naar verwezen tijdens opleidingssessies. Elke inbreuk op de Gedragscode moet worden gerapporteerd aan de hiërarchische overste of de referentiepersoon van de medewerker, of aan het juridische departement van bpost, al naargelang het geval.

Om te beantwoorden aan de wetgeving op het vlak van handel met voorkennis en marktmisbruik, heeft bpost een Verhandelings en Communicatiereglement ingevoerd. Dit Reglement wordt regelmatig in lijn gebracht met de meest recente wetgeving en reglementering. Dit Reglement heeft tot doel bewustzijn te creëren over mogelijk onbetamelijk gedrag van werknemers, kaderleden, personen met leidinggevende

verantwoordelijkheid (zijnde de leden van de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité) en hun verbonden personen. Het bevat strenge regels over vertrouwelijkheid, niet gebruik van “prijsgevoelige” informatie en handelsbeperkingen. De regels van dit Verhandelings en Communicatiereglement werden ruim gecommuniceerd binnen de bpost groep en het Verhandelings en Communicatiereglement kan worden geraadpleegd door alle werknemers, kaderleden en personen met leidinggevende verantwoordelijkheid. In overeenstemming met de Verordening Marktmisbruik van 16 april 2014 werden personen met leidinggevende verantwoordelijkheid ingelicht over hun verplichtingen bij de verhandeling van aandelen zoals bepaald in de Verordening Marktmisbruik.

Engagement voor Corporate Governance ter bevordering van verantwoordelijkheid

De Raad van Bestuur houdt toezicht op het operationele management van de vennootschap. Het Auditcomité staat de Raad van Bestuur bij in materies betreffende boekhouding, audit en interne controle. Zonder afbreuk te doen aan de toezichhoudende rol van de Raad van Bestuur, bepaalt het Group Executive Comité voorschriften en procedures voor het beheer van risico's en interne controle, en ziet het ook toe op de doeltreffende uitvoering ervan. Een model met drie verdedigingslijnes is ingesteld:

- Het operationele management staat in voor het ontwerp en de handhaving van risicobeheer en interne controles (eerste linie);
- De tweedelijnsfuncties, zoals Legal, Compliance, Gezondheid en Veiligheid, Beveiliging en Integriteit, ondersteunen de eerste linie vanuit hun expertisedomeinen. De algemene uitvoering en coördinatie van risicobeheer en interne controle worden gecentraliseerd binnen het Risico en Controle departement. De tweedelijnsfuncties rapporteren minstens jaarlijks aan het Group Executive Comité over de risico-evoluties binnen hun expertisedomeinen;
- Ten slotte is de afdeling Corporate Audit, verantwoordelijk voor de interne audits binnen de bpost groep, de derde linie in dit model. De directeur Corporate Audit rapporteert aan de Voorzitter van het Auditcomité en aan de CEO.

Engagement voor ontwikkeling en competentie van werknemers

Goed leiderschap maakt het verschil en brengt betere resultaten voor bpost. In september 2015 introduceerde bpost het “Leading@bpost” programma, dat verantwoordelijkheid nemen en blijven leren als twee van de kernwaarden vooropstelt. Om de ontwikkeling van vaardigheden te bevorderen, heeft bpost zijn eigen opleidingscentrum. Technische opleidingen worden gegeven in de businessunits (bijvoorbeeld opleidingen over “International Financial Reporting Standards” (IFRS) die gebruikt worden voor het opstellen van de geconsolideerde financiële rekeningen) en er worden ad hoc lessen uitgewerkt waar nodig. Persoonlijke ontwikkeling wordt aangemoedigd via duidelijke taakomschrijvingen en een gestructureerde halfjaarlijkse evaluatie. Ad hoc coaching wordt gepromoot.

Risico-evaluatie

Het doel van risicobeheer, vervat in het ERM kader, is om een consistente bedrijfsaanpak te hanteren en een sterke risicobeheermentaliteit te introduceren. Er bestaan drie types van risicobeheeractiviteiten. Ten eerste vindt een strategische risico evaluatie plaats als onderdeel van het proces om de strategie van bpost te bepalen of te herzien. Daarnaast evalueert elke bedrijfstak (“Business Unit”) elk semester haar operationele risico's. Ten slotte

worden risicobeheeractiviteiten en interne controles uitgevoerd op proces, product- of projectniveau. Deze laatste fase omvat ook een evaluatie van de geschiktheid van de belangrijkste interne controles om risico's op proces, product en projectniveau te beperken. Hetzelfde gestructureerde risicobeheerproces wordt toegepast op de drie soorten risicobeheeractiviteiten:

- Identificatie van risico's die de verwezenlijking van doelstellingen in het gedrang kunnen brengen;
- Beoordeling van risico's met het oog op rangschikking naar belangrijkheid;
- Beslissing over de reactie en actieplannen voor de aanpak van de belangrijkste risico's;
- Toezicht op de uitvoering van de actieplannen en algemene risico-evolutie en identificatie van opkomende risico's.

De coherentie tussen de drie type risicobeheeractiviteiten is verzekerd door het gebruik van dezelfde geformaliseerde criteria om risico's te beoordelen. Zo worden de risico's correct gecirculeerd, zowel top down als bottom up.

Meer informatie is beschikbaar in het deel "Risicobeheer" van het jaarverslag (note 6.5).

Controleactiviteiten

In het algemeen

Een kader voor procesbeheer is bepaald op basis van de bedrijfsprocesmethodologie ("BPM"). Op die manier zijn beleidsnota's en procedures opgemaakt voor kernprocessen (boekhouding, aankoop, investeringen, thesaurie, enz.). Deze zijn onderworpen aan regelmatige controles. Interne controledashboards worden opgevolgd waar dit relevant is.

Alle entiteiten van de bpost groep gebruiken een Enterprise Resource Planning ("ERP") systeem of een boekhoudsoftware om de efficiënte verwerking van zakelijke transacties te ondersteunen, om de boekhouding te voeren en om informatie voor de consolidatie door te geven. Deze systemen bieden management transparante en betrouwbare informatie om de bedrijfsactiviteiten te overzien, te controleren en aan te sturen. Potentiële conflicten in de scheiding van rechten in het ERP-systeem worden op regelmatige wijze opgevolgd. bpost heeft managementprocessen ingevoerd om ervoor te zorgen dat er dagelijks gepaste maatregelen worden genomen om de prestaties, de beschikbaarheid en de integriteit van zijn IT-systemen op te volgen. De bekwaamheid en doeltreffendheid worden opgevolgd via interne service level agreements en via periodieke prestatie en incidentenrapportering aan de verschillende betrokken businessunits.

Met betrekking tot de financiële rekeningen

Systematische en gestructureerde financiële processen garanderen een tijdige en kwalitatieve rapportering. Deze processen omvatten de volgende hoofdactiviteiten of controles:

- nauwgezette en gedetailleerde planning van alle activiteiten, inclusief verantwoordelijkheden en deadlines;
- communicatie door het Group Finance Departement van richtlijnen die moeten worden toegepast door de juridische en operationele entiteiten, inclusief over de IFRS boekhoudprincipes, voorafgaand aan de start van de boekhoudkundige afsluiting;
- duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden tussen de boekhoudkundige teams van de verschillende entiteiten die instaan voor de boekhouding en de afdelingen die instaan voor de controle van de

financiële informatie. De controle wordt specifiek uitgevoerd door (i) business controllers die onder meer verantwoordelijk zijn voor de controle van de financiële informatie in hun domein en (ii) het Group Finance Departement, dat verantwoordelijk is voor de eindcontrole van de financiële informatie van de verschillende juridische entiteiten en operationele eenheden en voor de voorbereiding van de geconsolideerde financiële rekeningen;

- systematische rechtvaardiging en controle van de boekhoudrekeningen na afsluiting met opvolging en feedback over timing, kwaliteit en de "lessons learned", stuurt het streven naar voortdurende verbetering.

Informatie en communicatie

Intern gebruikt het departement Interne Communicatie een waaier aan tools, zoals het intranet van de vennootschap en de nieuwsbrief voor werknemers, om boodschappen te verspreiden op een gestructureerde en systematische manier, van zowel topmanagementniveau als het operationele niveau.

Financiële en prestatiegerelateerde informatie wordt gedeeld tussen het operationele en financiële management en het Group Executive Comité. Naast de maandelijkse rapporteringanalyse die wordt voorbereid door de business controllers, voert het Group Executive Comité elk kwartaal een diepgaande review uit over de prestaties van de verschillende bedrijfstakken (*Business Units*).

Een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en goede coördinatie tussen de relevante departementen zorgt voor een doeltreffend en tijdig communicatieproces voor periodieke financiële informatie. Alle IFRS-richtlijnen, interpretaties en boekhoudprincipes, die door alle juridische entiteiten en operationele eenheden moeten worden toegepast, worden regelmatig door het Group Finance Departement meegedeeld aan de boekhoudteams in de verschillende entiteiten en operationele eenheden.

Naar externen toe beheert het departement *Press Relations and Public Affairs* relaties met onder meer pers en publieke autoriteiten. Dit departement centraliseert en valideert externe communicaties met een mogelijke impact op groepsniveau. Dit omvat, maar is niet beperkt tot, financiële informatie.

Financiële informatie wordt gedeeld met de markt op kwartaal, halfjaar en jaarbasis. Voorafgaand aan publicatie, wordt financiële informatie onderworpen aan (i) een uitgebreid intern valideringsproces, (ii) nazicht door het Auditcomité en (iii) goedkeuring door de Raad van Bestuur.

Monitoring

Corporate Audit (intern) en het College van Commissarissen (extern)

bpost beschikt over een professioneel intern audit departement dat werkt volgens de normen van het *Institute of Internal Auditors*. Het departement is onderworpen aan een vijfjaarlijkse externe kwaliteitscontrole. De afdeling voert een jaarlijkse risico evaluatie uit met een halfjaarlijkse controle om het auditprogramma te bepalen. Via zijn audit taken biedt de afdeling een redelijke garantie op de doeltreffendheid van interne controles in de verschillende onderzochte processen of projecten.

Het College van Commissarissen van bpost verstrekt een onafhankelijke opinie over de jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening van het volledige boekjaar. Het College voert een beperkte controle uit over de

halfjaarlijkse tussentijdse verkorte financiële rekening en over de statutaire BGAAP cijfers van bpost NV op eind oktober die gebruikt worden om het interim dividend te bepalen. Daarnaast controleren zij belangrijke wijzigingen van de IFRS boekhoudprincipes. In het kader van hun activiteiten evalueren ze ook de belangrijkste interne controles van de processen die worden gebruikt bij de opstelling van de financiële rekeningen.

Auditcomité en Raad van Bestuur

Het Auditcomité staat de Raad van Bestuur bij in materies betreffende boekhouding, audit en interne controle.

Het Auditcomité ontvangt en bekijkt hiervoor:

- Alle relevante financiële informatie die het Auditcomité toelaat financiële rekeningen te analyseren;
- Een update van thesauriebeheer op kwartaalbasis;
- Elke significante wijziging aan de IFRS boekhoudprincipes;
- Relevante conclusies die voortvloeien uit de activiteiten van de afdeling Corporate Audit en/of het College van Commissarissen;
- Het halfjaarlijkse rapport van de afdeling Corporate Audit over de opvolging van de audit aanbevelingen en het jaarlijks activiteitenverslag;
- De jaarlijkse conclusie van het Group Executive Comité over de doeltreffende uitvoering van de risicobeheer- en interne controleactiviteiten en periodieke informatie over de belangrijkste businessrisico's en daaraan gerelateerde risico's.

De Raad van Bestuur verzekert in laatste instantie dat er een intern controlesysteem en controleprocedures zijn. De Raad van Bestuur volgt de implementatie op van het intern controlesysteem en de controleprocedures, rekening houdende met het advies van het Auditcomité, en neemt de nodige maatregelen om de integriteit van de financiële rekeningen te waarborgen. Er is een procedure die toelaat dat het geschikte bestuursorgaan van bpost op korte tijd samen wordt gebracht als de omstandigheden dat vereisen.

Meer informatie over de samenstelling en de werking van het Auditcomité en de Raad van Bestuur is beschikbaar in de secties van deze Verklaring inzake deugdelijk bestuur over de Raad van Bestuur en het Auditcomité.

Diversiteit

Een cultuur van Diversiteit en Inclusie tot stand brengen

bpost is een bedrijf met een erg divers personeelsbestand en engageert zich om op het werk een samenwerkingscultuur tot stand te brengen en te ondersteunen. Een dergelijke diverse omgeving stelt de groep in staat om de interactie met haar klanten en stakeholders te optimaliseren en om op verschillende doeltreffende manieren uitdagingen het hoofd te bieden.

In die context heeft bpost een Diversiteitsbeleid uitgewerkt (te raadplegen op de website van bpost), die erop gericht is een sensibilisering op gang te brengen rond diversiteit en inclusie binnen de groep. Dit Diversiteitsbeleid heeft tot doel de werknemers en het management van bpost te ondersteunen bij het tot stand brengen van een cultuur waar diversiteit en inclusie dagdagelijkse praktijk zijn.

Het programma spitst zich toe op engagement, bewustzijn en betrokkenheid. De Raad van Bestuur zet de toon en is de echte sponsor van de diversiteits- en integratieworkshops die worden georganiseerd voor teams die investeren in bewustwording op het vlak van diversiteit en inclusie en/of die te maken hebben met specifieke onderwerpen die kaderen binnen diversiteit en inclusie.

Diversiteit binnen de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité

bpost gaat uit van het standpunt dat verschillende competenties en meningen van de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité bevorderlijk zijn voor een goed inzicht in de organisatie en bedrijfsactiviteiten. Dit zorgt ervoor dat deze leden de strategische beslissingen op constructieve wijze ter discussie kunnen stellen, bewuster worden van risicobeheer en meer open komen te staan voor vernieuwende ideeën.

bpost voldoet aan de bepalingen van artikel 518bis van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen inzake de vertegenwoordiging van geslachten, maar het Diversiteitsbeleid van voor de leden van zijn management reikt verder dan dit strikte wettelijke minimum.

Bij de samenstelling van de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité is bijzondere aandacht besteed aan diversiteit op het vlak van criteria zoals leeftijd, opleiding en professionele achtergrond, geslacht en nationaliteit. Bij het vinden van kandidaten voor vacatures baseert het Bezoldigings- en Benoemingscomité zich op evenwichtige dashboards van dergelijke diversiteitscriteria.

Diversiteitsaspecten die in aanmerking worden genomen met betrekking tot leden van de Raad van Bestuur en het Group Executive Comité van bpost zijn de volgende:

- **Geslacht:** genderdiversiteit bevordert een beter begrip van de markt, vergroot de creativiteit, zorgt voor doeltreffender leiderschap en stimuleert doeltreffende globale relaties. Om bij zijn management tot een grotere genderdiversiteit te komen, streeft bpost ernaar om: (i) potentiële vrouwelijke talenten in een vroeg stadium te ontdekken, (ii) opportuniteiten te verschaffen die het voor vrouwen mogelijk maken om hun volledige potentieel te ontplooiën, (iii) programma's uit te werken die vrouwen erop voorbereiden om eventueel rollen in het bedrijf op zich te nemen als er een managementfunctie vrijkomt.
- **Leeftijd:** leeftijdsdiversiteit op het werk is een

onderdeel van het menselijk kapitaal en zorgt voor een breder spectrum van kennis, waarden en voorkeuren. Een dergelijk leeftijdsdivers management zal zorgen voor een dynamischer omgeving met voortdurende bewegingen. Om tot leeftijdsdiversiteit te komen, wil bpost ervoor zorgen dat zijn management bestaat uit (i) oudere talenten, met een ruime en diepgaande werkervaring en (ii) leergierige jongere talenten met een groot potentieel.

- **Professionele achtergrond:** om concurrentieel te kunnen blijven in een veranderende omgeving, moet bpost talenten met verschillende professionele achtergronden aantrekken en behouden. Diversiteit op het vlak van professionele achtergrond biedt bpost heel wat expertise en ervaring, wat nodig is om te kunnen inspelen op de complexe uitdagingen waar het voor staat. Om ervoor te zorgen dat het management van bpost een diverse professionele achtergrond heeft, streeft bpost ernaar om mensen te vinden (i) met verschillende professionele achtergronden en (ii) die uit verschillende sectoren komen op verschillende tijdstippen in hun loopbaan.
- **Geografische diversiteit:** geografische diversiteit is belangrijk en correleert positief met goede prestaties, vooral op het vlak van een toenemende internationalisering van het bedrijf en de strategie. Om geografische diversiteit te stimuleren, streeft bpost ernaar buitenlandse elementen in het profiel en in de loopbaan van kandidaten effectief in aanmerking te nemen tijdens het aanwervingsproces.

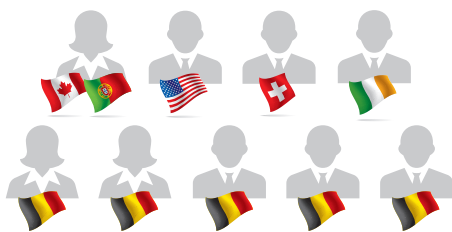
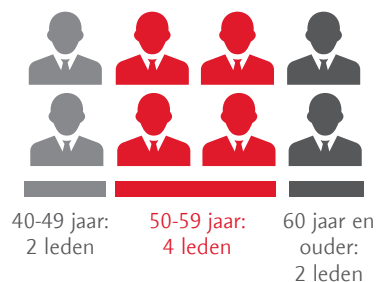
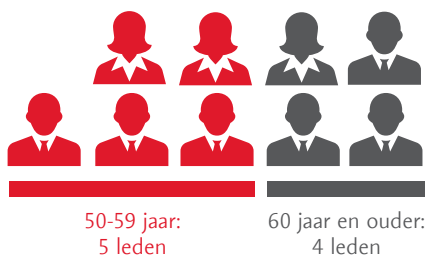
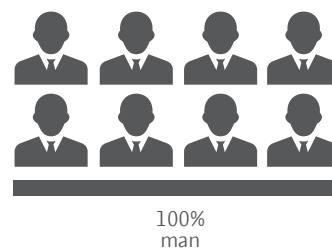
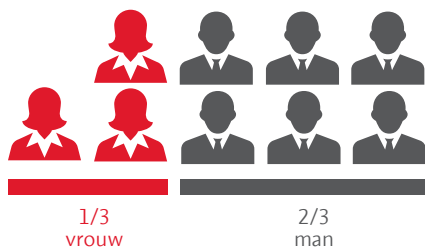
De Raad van Bestuur evalueert jaarlijks de vooruitgang om bij het management van bpost tot een grotere diversiteit te komen.

Diversiteitsaspecten – Implementering en resultaten

Op 31 december 2018 is het resultaat van de diversiteitsaspecten bij de Raad van Bestuur en de Group Executive Comité als volgt:

Raad van Bestuur

Group Executive Comité

Professionele achtergrond

Verslag van het College van commissarissen aan de Algemene Vergadering van bpost NV van publiek recht over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van College van commissarissen van bpost NV van publiek recht (de “Vennootschap”) en van de dochterondernemingen (samen de “Groep”). Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde balans op 31 december 2018, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde geconsolideerde resultaten, het mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht van het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de “Geconsolideerde Jaarrekening”) en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar. Wij werden als College van commissarissen benoemd door de algemene vergadering op 9 mei 2018, overeenkomstig het voorstel van de Raad van Bestuur uitgebracht op aanbeveling van het Auditcomité en op voordracht van de Ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de Algemene Vergadering die zal beraadslagen over de Geconsolideerde Jaarrekening afgesloten op 31 december 2020. We hebben de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende 10 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van bpost NV van publiek recht, die de geconsolideerde balans op 31 december 2018 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde geconsolideerde resultaten, het mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een geconsolideerd balanstotaal van 3.345,1 miljoen EUR en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 263,6 miljoen EUR.

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening een getrouw beeld van het geconsolideerde eigen vermogen en van de geconsolideerde financiële positie van de Groep op 31 december 2018, alsook van de geconsolideerde resultaten en de geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie (“IFRS”) en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing (“ISAs”). Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening” van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel

hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Personeelsbeloningen op lange termijn

Beschrijving van het kernpunt

De verplichtingen betreffende de personeelsbeloningen op lange termijn bedragen 308,4 miljoen EUR per 31 december 2018 en worden beschreven in toelichting 6.27 van de Geconsolideerde Jaarrekening. De personeelsbeloningen op lange termijn zijn belangrijk voor onze controle omwille van de omvang van het bedrag erkend voor deze verplichtingen, de inschattingen met betrekking tot de voornaamste actuariële veronderstellingen (zoals de verdisconteringsvoet, inflatiepercentage, sterftetabellen, stijging van lonen en medische kosten, ...) alsook de vereiste technische expertise voor de berekening en de correcte weergave van de impact van deze verplichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening conform IAS 19. Daarenboven is het belangrijk dat de interne controleomgeving er toe bijdraagt dat de onderliggende deelnemersdata (zoals personeelsbestand, leeftijd, dienstjaren, lonen, ...) betrouwbaar zijn, op een correcte manier verwerkt worden en dat potentiële wijzigingen correct en tijdig gereflecteerd worden in de Geconsolideerde Jaarrekening.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- We hebben een gedetailleerd nazicht uitgevoerd van het actuariële verslag zoals voorbereid door de externe actuaris aangesteld door de Vennootschap, om ons te verzekeren dat alle karakteristieken van de plannen, op gepaste wijze zijn opgenomen in de actuariële berekeningen.
- We hebben de bekwaamheid, onafhankelijkheid en integriteit van de door de Vennootschap aangestelde externe actuaris beoordeeld.
- We hebben de onderliggende data (zoals personeelsbestand, leeftijd, dienstjaren, lonen, ...) die in de actuariële berekening gebruikt werden, afgestemd met de broninformatie van het Human Resources departement van de Vennootschap.
- We hebben de redelijkheid van de voornaamste actuariële veronderstellingen (zoals de verdisconteringsvoet, inflatiepercentage, sterftetabellen, stijging van lonen en medische kosten, ...) beoordeeld met de assistentie van onze interne actuarissen.
- We hebben geverifieerd of de actuariële berekeningen op een correcte manier werden verwerkt in de voorzieningen voor de personeelsbeloningen op lange termijn in de Geconsolideerde Jaarrekening, en dit in overeenstemming met IAS19.
- We hebben gedetailleerde analytische procedures uitgevoerd op de voornaamste verplichtingen voortvloeiend uit de plannen op lange termijn, om de redelijkheid van de wijzigingen ten opzichte van het voorgaande boekjaar te verifiëren.
- We hebben de correctheid en de volledigheid van de toelichtingen betreffende de personeelsbeloningen op lange termijn geverifieerd met de vereisten van de standaard IAS19 zoals omschreven in de toelichting 6.27 van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Bedrijfscombinaties

Beschrijving van het kernpunt

In het recente verleden heeft de Vennootschap verschillende significante bedrijfscombinaties gedaan. De totale erkende goodwill volgend uit de bedrijfscombinaties bedraagt 683,6 miljoen EUR per

31 december 2018 en hieraan verbonden werden schulden met betrekking tot de nog uit te betalen voorwaardelijke vergoedingen ('earn-out') erkend op basis van de afgesloten overeenkomsten (10,7 miljoen EUR per 31 december 2018). Zoals beschreven in de toelichtingen 6.6 en 6.19 van de Geconsolideerde Jaarrekening, werden gedurende het jaar verschillende significante allocaties van de aankooprij uitgeoefend in overeenstemming met IFRS 3. Goodwill ten bedrage van 4,9 miljoen EUR is nog steeds voorwaardelijk erkend doordat de Vennootschap één jaar heeft om de allocatie van de aankooprij uit te voeren in overeenstemming met IFRS 3.

De allocatie van de aankooprij omvat het alignerend van de boekhouding van de overgenomen vennootschappen met de waarderingsregels van de Vennootschap en vereist diverse veronderstellingen en hypothesen om de reële waarde van de overgenomen activa en passiva in te schatten conform IFRS 3. Daarenboven wordt de waardering van de voorwaardelijke vergoedingen beïnvloed door diverse inschattingen met betrekking tot de onderliggende hypothesen die gebruikt werden in de waarderingsmodellen die voornamelijk gebaseerd zijn op gebudgetteerde sleutelindicatoren ("KPI's") zoals bepaald in de overnamecontracten.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- We hebben controleprocedures uitgevoerd op de boekhouding van de verworven entiteiten op datum van overname. De Vennootschap heeft externe specialisten aangesteld om due diligence procedures uit te voeren. De bevindingen van de externe specialisten werden geanalyseerd en besproken. Daarnaast hebben we de omzetting van de boekhouding van de overgenomen entiteiten naar de waarderingsregels van de Vennootschap, geverifieerd.
- We hebben gebruik gemaakt van interne waarderingsexperten om de gepastheid te verifiëren van de door de Vennootschap toegepaste methodologie ter berekening van de reële waarde van de overgenomen activa en passiva alsook of deze in overeenstemming zijn met IFRS 3 en gangbare marktpraktijken.
- We hebben samen met onze interne waarderingsexperten de belangrijkste onderliggende informatie en hypothesen (onderliggende openingsbalansen, business plannen, verdisconteringsvoeten, EBITDA marges, groeivoeten, ...) die gebruikt werden tijdens de allocatie van de aankooprij geverifieerd en vergeleken met marktinformatie. Deze allocatie van de aankooprij oefening werd voorbereid door de Vennootschap met assistentie van door hen aangestelde externe waarderingsspecialisten.
- We hebben de bekwaamheid, onafhankelijkheid en integriteit van de door de Vennootschap aangestelde externe waarderingsspecialisten beoordeeld.
- We hebben alle significante boekhoudkundige verwerkingen met betrekking tot de geïdentificeerde reële waarden van de verworven activa en passiva zoals bepaald in het purchase price allocation model, afgestemd.
- Met betrekking tot de waardering van de earn-out verplichtingen, hebben we de onderliggende contracten geanalyseerd en geverifieerd of de contractuele bepalingen correct verwerkt werden in de bepaling van de ingeschatte earn-out verplichtingen. De onderliggende budgetplannen van de verworven bedrijfscombinaties die gebruikt werden ter bepaling van de waardering van de ingeschatte earn-out verplichtingen, werden besproken en geëvalueerd met de Vennootschap. Daarnaast hebben we de mathematische accuraatheid nagekeken van de

gedetailleerde berekeningen ter ondersteuning van de waardering van deze earn-out verplichtingen.

- Tenslotte hebben we de adequaatheid van de toelichtingen 6.6 en 6.19 van de Geconsolideerde Jaarrekening nagekeken opdat deze in overeenstemming zijn met de vereisten onder IFRS.

Waardevermindering op lange termijn activa

Beschrijving van het kernpunt

Zoals beschreven in de toelichting 6.19, voor waardevermindering op lange termijn activa (inclusief goodwill), test de Vennootschap jaarlijks de boekwaarde van zijn kasstroomgenererende eenheden (CGU), of frequenter indien er indicatoren met betrekking tot waardevermindering aanwezig zijn. De waardeverminderingstest omvat een vergelijking van de waarde in gebruik van de CGU met haar boekwaarde. Deze beoordeling is een schattingsproces dat inschattingen vereist inzake de toekomstige kasstromen gerelateerd aan de CGU, de verdisconteringsvoet ("WACC") en de groeivoeten van omzet en kosten om de waarde in gebruik van de CGU te bepalen.

Dit kernpunt is belangrijk voor onze controle vanwege de omvang van de bedragen, de gemaakte inschattingen en de technische expertise die vereist is om de beoordeling van waardevermindering op lange termijn activa uit te voeren.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- We hebben het ontwerp en de implementatie van controles door de Vennootschap met betrekking tot het nazicht van waardevermindering van goodwill en de lange termijn activa door management beoordeeld.
- We hebben de nauwkeurigheid van het onderliggende model getest om te beoordelen of de processen worden toegepast op de juiste broninformatie.
- We hebben elk van de belangrijkste hypothesen zoals opgenomen in de jaarlijkse waardeverminderingstest beoordeeld. De belangrijkste onderliggende hypothesen zijn de WACC, de groeivoeten en de toekomstige kasstromen. We hebben onze interne waarderingspecialisten ingeschakeld om de gebruikte hypothesen en methodologie te beoordelen door vergelijking met onafhankelijke data. We hebben een beoordeling gemaakt van de redelijkheid van de gebruikte toekomstige kasstromen door nazicht van de historische voorspellingsnauwkeurigheid door de Groep en we vergeleken deze voorspellingen met het lange termijn plan goedgekeurd door de Raad van Bestuur.
- We hebben geconcludeerd of het redelijk was om geen waardevermindering toe te passen op de goodwill door het management of indien het noodzakelijk was om een waardevermindering te boeken hebben we geconcludeerd op de waardering van de waardevermindering.
- We hebben de sensitiviteitsanalyse van het management beoordeeld en hebben een beoordeling gedaan van de adequaatheid en volledigheid van de toelichting met betrekking tot de sensitiviteit.
- We hebben de correctheid en de volledigheid van de toelichtingen geverifieerd met de vereisten van de standaard IAS36 zoals omschreven in de toelichting 6.19 van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Omzet erkenning

Beschrijving van het kernpunt

Omzet erkenning is een kernpunt van onze audit omwille van de omvangrijke bedragen (totaal van de

bedrijfsopbrengsten voor 2018 bedraagt 3.850,2 miljoen EUR), de complexiteit en doordat de bepaling van de verschillende omzetstromen op jaareinde in overeenstemming met IFRS 15, diverse inschattingen omvat. De voornaamste risico's zijn gerelateerd aan:

- Omzet gerelateerd aan de financiële vergoedingen voor Diensten van Algemeen Economische Belang ("DAEB") en voor de verzorging van de erkende kranten en tijdschriften, dewelke op jaareinde ingeschat wordt op basis van complexe berekeningsmodellen en voorwaarden zoals bepaald in de onderliggende contracten en dewelke 271,4 miljoen EUR bedraagt voor 2018 zoals opgenomen in toelichting 6.8 van de Geconsolideerde Jaarrekening. De contracten omvatten verschillende berekeningswijzen voor de bepaling van de jaarlijkse vergoedingen waarbij in de omzet erkenning rekening dient gehouden te worden met de laagste berekende vergoeding. De berekeningsmodellen zijn gebaseerd op diverse input data (zoals werkelijke volumes, kwaliteitsdoelen, gedragen kosten voor het uitvoeren van deze diensten, ...) en worden beïnvloed door inschattingen van het management.
- Omzet van december 2018 voor Radial ingeschat op jaareinde en dewelke gefactureerd werd in januari van het daaropvolgende jaar. Radial verleent voornamelijk logistieke diensten met betrekking tot e-commerce (technologische diensten, diensten betreffende het betalingsproces voor klanten, uitvoeren van betalingen, logistieke diensten, 24/7 helpdesk diensten betreffende internetwinkels, opvolging van bestellingen en de uitvoering ervan) alsook andere professionele diensten naar klanten toe. De bepaling van de omzet van december 2018 in overeenstemming met IFRS 15 is belangrijk voor onze controle en is complex rekening houdende met verschillende inputgegevens die worden gebruikt in de berekeningen, het volume aan transacties en de specifieke contractuele bepalingen zoals overeengekomen met de klanten.
- Omzet voortvloeiend uit diensten aan andere postoperatoren ("terminal dues") dewelke gebaseerd is op complexe berekeningen met verschillende onderliggende inputgegevens. De inschatting van deze omzet is gebaseerd op volumes (in kilogram en per eenheid), de prijzen overeengekomen met de buitenlandse postoperatoren en andere contractuele bepalingen (b.v. de kwaliteit van de dienstverlening van de postverdelers).

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- We hebben de opzet en de werking van de interne controleomgeving gerelateerd aan de omzetprocessen beschreven, de voornaamste interne controles geïdentificeerd en de werking ervan getest. Samen met onze interne IT specialisten, hebben we ook de IT omgeving en de voornaamste IT applicatie controles van de omzetprocessen getest.
- We hebben de inschattingen van het management voor het bepalen van de omzet erkenning, geëvalueerd en de onderliggende berekeningen beoordeeld door (i) verificatie en vergelijking van de voornaamste inputdata en assumpties die gebruikt werden in de berekeningen van de omzet met onderliggende contracten, (ii) verificatie of het transfert van risico's en voordelen conform de contractuele bepalingen correct in rekening gebracht werden, (iii) een vergelijking van de voornaamste inputdata in de berekeningsmodellen van de omzet (vb. volumes, prijzen, ...) met onderliggende IT systemen, contracten en andere documenten verkregen van externe partijen.
- We hebben gedetailleerde analytische procedures

uitgevoerd op maandbasis en ten opzichte van voorgaand boekjaar op de voornaamste omzetstromen zodat ongebruikelijke trends of transacties gedetecteerd werden.

- We hebben audit procedures uitgevoerd op significante transacties die geboekt of plaatsgevonden hebben in 2019 en geverifieerd of deze een impact hebben op de inschattingen per 31 december 2018.
- Tenslotte hebben we de adequaatheid en volledigheid van de toelichtingen van de Geconsolideerde Jaarrekening betreffende omzet nagekeken en geverifieerd of deze in overeenstemming zijn met de IFRS vereisten.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met IFRS en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven; het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Geconsolideerde Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Geconsolideerde Jaarrekening beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van

materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap en van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap en de Groep om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap of van de Groep niet langer gehandhaafd kan worden;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Geconsolideerde Jaarrekening, en of deze Geconsolideerde Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Omdat we de eindverantwoordelijkheid voor ons oordeel dragen, zijn we ook verantwoordelijk voor het organiseren, het toezicht en het uitvoeren van de controle van de dochterondernemingen van de Groep. In die zin hebben wij de aard en omvang van de controleprocedures voor deze entiteiten van de Groep bepaald.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Geconsolideerde

Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verlag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

Verantwoordelijkheden van het College van commissarissen

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien) bij de in België van toepassing zijnde ISAs, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag, de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen, anderzijds.

In de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Geconsolideerde

Jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, zijnde:

- Overzicht kerncijfers;
- Boodschap aan de stakeholders;
- Belangrijkste gebeurtenissen in het jaar;

een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening. De Groep heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op Global Reporting Initiatives standaarden (hierna "GRI"). Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het vermelde GRI. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Onze bedrijfsrevisorenkantoren en onze netwerken hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Brussel, 19 maart 2019

Ernst & Young Réviseurs d'Entreprises SCRL
Vertegenwoordigd door

Romuald Bilem
Vennoot*

* Handelend in naam van een BVBA

PVMD Bedrijfsrevisoren BCVBA
Vertegenwoordigd door

Caroline Baert
Vennoot*

* Handelend in naam van een BVBA